

Forslag
til
lov om ændring af lov om elforsyning¹

(Gennemførelse af elmarkedsdirektivet, ensretning af udløbsdatoer for netbevillinger m.v.)

§ 1

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020, som ændret ved § 1 i lov nr. 466 af 18. maj 2011 og § 1 i lov nr. 704 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* ændres: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 211, side 55« til: »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (omarbejdning), EU-Tidende 2019, nr. L 158, side 125« og »Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 140, side 16« ændres til: » Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning), EU-Tidende 2019, nr. L 328, s. 82«.

2. I § 2, *stk. 1*, indsættes efter »elektricitet«: »samt på aggregering og energilagring«.

3. I § 5 indsættes efter nr. 1 som nye numre:

»2) *Aggregatorvirksomhed*: en virksomhed der varetager aggregering.«

3) *Aggregering*: en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. Aggregering er ikke levering af elektricitet.«

4) *Aktiv kunde*: en slutkunde eller en gruppe af slutkunder, som handler i fællesskab, og som forbruger eller lagrer elektricitet, der er produceret på dennes lokalitet, eller der sælger egenproduceret elektricitet eller deltager i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger, forudsat at disse aktiviteter ikke udgør dennes primære forretnings- eller erhvervsmæssige virksomhed.«

Nr. 2-5 bliver herefter nr. 5-8.

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/EU af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om direktiv 2012/27/EU (omarbejdning).

4. I § 5 indsættes efter nr. 5, der bliver nr. 8, som nyt nummer:

»9) *Elektricitetsvirksomhed*: en fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, aggregering, fleksibelt elforbrug, energilagring eller elhandel og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er slutkunde.«

Nr. 6-8 bliver herefter nr. 10-12.

5. I § 5, nr. 7, der bliver nr. 11, indsættes efter »elektricitet«: » til eller køber elektricitet af den, der omfattes af et aftagenummer«.

6. I § 5 indsættes efter nr. 8, der bliver nr. 12, som nye numre:

»13) *Energilageranlæg*: i elektricitetssystemet, et anlæg, hvor der sker energilagring.

14) *Energilagring*: i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.«

15) *Fleksibilitetsydelse*: en ydelse, som en markedsdeltager i medfør af en aftale leverer til en netvirksomhed mod betaling eller modydelse, og som består i en ændring, der kan være udløst ved aktivering fra netvirksomheden, af markedsdeltagerens eller dennes kunders aftag af elektricitet fra eller leverance af elektricitet til elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde.«

Nr. 9 bliver herefter nr. 16.

7. I § 5 indsættes efter nr. 9, der bliver nr. 16, som nyt nummer:

»17) *Fuldt integrerede netkomponenter*: netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionsnet, herunder energilageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.«

Nr. 10 bliver herefter nr. 18.

8. I § 5 indsættes efter nr. 10, der bliver nr. 18, som nyt nummer:

»19) *Ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse*: en ydelse, der anvendes af en transmissionsvirksomhed, en systemansvarlig virksomhed eller en netvirksomhed, til spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inertie for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, dødstartkapacitet og ødriftkapacitet.«

Nr. 11-15 bliver herefter nr. 20-24.

9. I § 5 indsættes efter nr. 15, der bliver nr. 24, som nyt nummer:

»25) *Regionalt koordinationscenter*: et regionalt koordinationscenter, som er oprettet i Danmark i henhold til artikel 35 i forordning (EU) 2019/943.«

Nr. 16 bliver herefter nr. 26.

10. I § 5 indsættes efter nr. 16, der bliver nr. 26, som nyt nummer:

»27) *Slutkunde*: en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug.«

Nr. 17-22 bliver herefter nr. 28-33.

11. I § 6 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* En slutkunde kan frit indgå aftaler med enhver aggregatorvirksomhed om aggregering uden samtykke fra slutkunders elleverandør.«

12. I § 6 a, *stk. 1*, indsættes efter »elhandelsvirksomheder,«: »aggregatorvirksomheder,«.

13. I § 6 a, *stk. 1*, ændres »en række grundlæggende forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler mellem forbrugere og disse virksomheder« til: »en række grundlæggende rettigheder i forbindelse med aftaler mellem slutkunder og husholdningsforbrugere og disse virksomheder«.

14. I § 6 a, *stk. 4, 1. pkt.*, indsættes efter »elhandelsvirksomheder«: »og aggregatorer«.

15. I § 6 a, indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler, om at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med elhandelsvirksomheders og aggregators overholdelse af *stk. 1-4*.«

16. I § 6 b, *stk. 1*, ændres »jf. dog *stk. 2, 3 og 6*« til: »jf. dog *stk. 3, 4 og 7*«.

17. I § 6 b indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»Stk. 2. Alle elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder skal udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter. Forsyningstilsynet skal pålægge den elhandelsvirksomhed med flest slutkunder i et netområde at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året, hvis andre elhandelsvirksomheder i netområdet ikke udbyder dynamiske elpriskontrakter til disse slutkunder.«

Stk. 2-11 bliver herefter stk. 3-12.

18. I § 6 b, stk. 5, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

19. I § 6 b, stk. 5, der bliver stk. 6, indsættes som 3. pkt.:

» Elhandelsvirksomheden skal i et varsel efter 1. pkt. informere husholdningsforbrugeren om husholdningsforbrugeren mulighed for at indgå en ny aftale for at imødegå afbrydelse efter stk. 8, 2. pkt.«

20. I § 6 b, stk. 6, der bliver stk. 7, og i 6 b, stk. 7, der bliver stik. 8, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

21. I § 6 b, stk. 8, der bliver stk. 9, ændres »stk. 7« til: »stk. 8«.

22. I § 6 b, stk. 10, der bliver stk. 11, ændres »stk. 1-8« til: »stk. 1 og stk. 3-9«.

23. I § 6 b, stk. 11, der bliver stk. 12, ændres »stk. 3, 5 og 7« til: »stk. 4, 6 og 8«.

24. I § 6 b, indsættes som *stk. 13*:

»Stk. 13. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om undtagelser til leveringspligten i stk. 1, herunder for levering af elektricitet til medlemmer i borgerenergifællesskaber og levering af elektricitet i forbindelse med aggregering.«

25. I § 8, stk. 1, nr. 4, ændres »§ 22, stk. 7« til: »§ 22, stk. 8«.

26. Efter § 8 b indsættes:

»§ 9. Klima-, Energi- og Forsyningsministeren kan fastsætte regler vedrørende

- 1) aktive kunder,
- 2) borgerenergifællesskaber, og
- 3) aggregatorvirksomheder.

Stk. 2. Regler efter stk. 1 kan bl.a. omfatte bestemmelser om deltagelse på elektricitetsmarkeder, produktion og forbrug og lagring af elektricitet, aggregering, betaling af tariffer, regler om etablering og regler om balanceansvar og balancering.

Stk. 3. Med henblik på fastsættelsen af rettigheder efter stk. 1, jf. stk. 2, kan klima-, energi- og forsyningsministeren forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder.«

27. § 10, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* En virksomhed med bevilling til at udøve elproduktionsvirksomhed skal have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet.«

28. I § 19 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Bevillinger til at drive netvirksomhed, som eksisterede den 1. januar 2021, forlænges uden forudgående ansøgning til og med den 31. december 2025.«

29. I § 22, *stk. 1, nr. 5*, ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

30. I § 22, *stk. 1, nr. 6*, ændres »stærkstrømsanlæg,« til: »stærkstrømsanlæg, og«.

31. § 22, *stk. 1, nr. 7*, ophæves.

Nr. 8 bliver herefter nr. 7

32. § 22, *stk. 1, nr. 8*, der bliver nr. 7, affattes således:

»7) basere udviklingen af nettet i netvirksomhedens netområde på en gennemsigtig netudviklingsplan, som netvirksomheden skal offentliggøre hvert andet år.«

33. I § 22 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner, jf. stk. 1, nr. 7, herunder om de indholdsmæssige rammer for netudviklingsplanerne, om planlægningsperioden og opdatering af planerne inden for 2-årsperioden, samt om høring, forelæggelse for Forsyningstilsynet og offentliggørelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om netvirksomhedernes indhentelse af oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne. Forsyningstilsynet fastsætter regler om netudviklingsplanernes form og struktur og supplerende regler om processuelle forhold.«

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 5-9.

34. I § 22, *stk. 4, 1. pkt.*, der bliver stk. 5, 1. pkt., ændres »stk. 1-3« til: »stk. 1, nr. 1-6, stk. 2 og stk. 3«.

35. I § 22, *stk. 6*, der bliver stk. 7, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

36. I § 22, *stk. 8*, der bliver stk. 9, udgår »og til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser«.

37. I § 22 indsættes efter stk. 8, der bliver stk. 9, som nyt stykke:

»Stk. 10. Netvirksomheder skal samarbejde med den systemansvarlige virksomhed om effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet deres net, på detail-, engros- og balancemarkederne.«

Stk. 9 bliver herefter stk. 11.

38. § 22, *stk. 10*, ophæves.

Stk. 11 bliver herefter stk. 12.

39. I § 26, *stk. 3*, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Endvidere kan ministeren bestemme, at en netvirksomhed kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet af elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om netvirksomheders fastsættelse af sådanne betingelser.«

40. I § 27 a, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »markedsbaserede metoder«: », jf. dog regler fastsat i medfør af § 27 d«.

41. I § 27 d, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Ministeren kan endvidere fastsætte regler om undtagelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser samt ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt.«

42. I § 28, stk. 2, nr. 7, 1. pkt., indsættes efter »måledata«: », forbrugsdata«.

43. I § 28, stk. 2, indsættes efter nr. 16 som nye numre:

»17) Varetage digitaliseringen af transmissionssystemer.

18) Deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i forordning 2019/943/EU.

19) Vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre.

20) Tage hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger ved udførelsen af Energinets opgaver.

21) Varetage dataforvaltning.«

44. I § 28 c indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om Folketingets Ombudsmand gælder for det regionale koordinationscenter.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

45. Efter § 45 indsættes før overskriften:

»Anskaffelse af elektricitet til nettab og af ydelser til netdrift

§ 45 a. En netvirksomhed skal optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den elektricitet, virksomheden anvender til at dække nettab i elforsyningsnettet i sit netområde i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler om forhold omfattet af stk. 1, herunder om de metoder, som netvirksomhederne skal anvende ved anskaffelse af elektricitet

til at dække nettabet i deres elforsyningsnet. Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om udformning af metoderne.

§ 45 b. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og fleksibilitetsydelser, herunder om anskaffelse af ydelserne i henhold til gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer samt undtagelser herfra i forhold til fuldt integrerede netkomponenter, om Forsyningstilsynets godkendelse af netvirksomheders metoder for markedsbaseret anskaffelse af ydelserne og om netvirksomhedernes samarbejde og koordination med den systemansvarlige virksomhed.«

46. I § 46, stk. 3, ændres »§ 22, stk. 4« til: »§ 22, stk. 5«.

47. I § 47, stk. 5, 1. pkt., ændres »netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere« til: »netvirksomheder, der alene eller sammen med andre netvirksomheder inden for samme vertikalt integreret virksomhed har mindre end 100.000 tilsluttede slutkunder«.

48. I § 47, stk. 5, indsættes efter 2. pkt.:

»1. pkt. gælder ikke for energilager- og ladestanderaktiviteter«.

49. Efter § 47 indsættes:

»§ 47 a. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter, herunder fastsætter ministeren regler om, at Forsyningstilsynet kan godkende, at de kollektive elforsyningsvirksomheder

1) kan eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter, og

2) under nærmere fastsatte betingelser og inden for nærmere fastsatte rammer, kan eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der ikke er fuldt integrerede netkomponenter.

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om godkendelse, efter regler fastsat i medfør af stk. 1, nr. 1, af typer af fuldt integrerede netkomponenter, som de kollektive elforsyningsvirksomheder kan eje, udvikle, forvalte eller drive. Forsyningstilsynet kan endvidere fastsætte regler om processuelle forhold vedrørende godkendelser efter regler fastsat i medfør af stk. 1.

§ 47 b. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af ladestanderaktiviteter.«

50. § 50, stk. 1, affattes således:

»En virksomhed med bevilling til at drive distributions- eller transmissionsnet skal have den fornødne personelle, tekniske og finansielle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet.«

51. I § 51 c, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 22, stk. 7« til: »§ 22, stk. 8«.

52. I § 59, stk. 2, ændres »spotprisen« til: »day-ahead prisen«.

53. § 59, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Med day-ahead prisen for elektricitet menes den timepris, som en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør, angiver pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde.«

54. I § 69, stk. 4, nr. 2, udgår »og energispareindsatsen, jf. § 22, stk. 1, nr. 5«.

55. § 69 b, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 1 og 2.

56. § 72 f, stk. 1, 1. pkt., og § 72 f, stk. 1, 2. pkt., ændres »en pris svarende til Nord Pool Spots timepris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet« til: »en pris svarende til en udpeget elektricitetsmarkedsoperatørs timepris pr. kWh på day-ahead markedet i det budområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet«,

57. I § 73, stk. 1, indsættes i 1. pkt. efter »giver anledning til«: »i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet« og 2. pkt. ophæves.

58. I § 78, stk. 6, indsættes efter 1. pkt.:

»Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser over for det regionale koordinationscenter.«

59. I § 81 indsættes efter stk. 1, som nyt stykke:

»Stk. 2. Forsyningstilsynet kan til brug for tilsyn efter denne lov eller efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergi-markederne, til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation til brug for tilsynet efter loven eller efter få adgang til det regionale koordinationscenters lokaler og på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver nødvendig oplysning, herunder det regionale koordinationscenters regnskaber, øvrige regnskabsmaterialer, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset om disse oplysninger opbevares elektronisk. Forsyningstilsynet kan kun opnå sådan adgang, såfremt der foreligger en enstemmig beslutning herom blandt de regulerende myndigheder, som Forsyningstilsynet koordinerer tilsynet af det regionale koordinationscenter med.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

60. I § 82 a, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Forsyningstilsynet overvåger markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurderer de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, og griber ind over for urimelig praksis.«

61. I § 82 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver til 3. pkt., indsættes efter »undersøgelserne«: »og overvågningen«.

62. I § 84, stk. 1, 1. pkt., ændres »bevillingspligtige virksomheder, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder« til: »elektricitetsvirksomheder, Energinet, det regionale koordinationscenter, « og efter »koncernforbundne« indsættes: »eller vertikalt integrerede virksomheder samt forbundne foretagender«.

63. I § 84, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »elhandelsvirksomheder«: », aggregatorer, borgerenergifællesskaber« og efter »opgaver efter loven« indsættes: », efter bestemmelser fastsat i henhold til loven eller efter EU-retsakter om forhold omfattet af loven«.

64. I § 84 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Netvirksomheder skal sikre, at alle berettigede parter har ikkediskriminerende adgang til data, som netvirksomhederne forvalter, på tydelige og lige vilkår.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

65. I § 84 a, stk. 4, der bliver stk. 5, indsættes efter »stk. 1 og 2«: »og klager over netvirksomheder vedrørende forhold omhandlet i stk. 3«.

66. § 85, *stk. 1*, affattes således:

»§ 85. Elektricitetsvirksomheder skal uanset ejerforhold og juridisk status udarbejde årsrapporter og lade disse revidere efter årsregnskabslovens regler for aktieselskaber, jf. årsregnskabslovens § 7, stk. 1, nr. 2-4. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige.«

67. I § 87, *stk. 1, nr. 10*, ændres »§ 69 b, stk. 1, § 69 c, § 84, stk. 7, eller § 84 a« til: § 69 c, § 84, stk. 7, § 84 a eller § 85, stk. 1, eller«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 med senere ændringer, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Stk. 3. Denne lovs § 1, nr. 32, har virkning for netvirksomhedernes netudvikling fra 2023 og frem. De hidtil gældende regler i § 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020, finder anvendelse til og med 2022.

Stk. 4. Forpligtelsen i § 45 a, stk. 1, i lov om elforsyning som affattet ved denne lovs § 1, nr. 45, om at en netvirksomhed skal optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den elektricitet, virksomheden anvender til at dække nettab i elforsyningsnettet i sit netområde i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder, har virkning for netvirksomheders dækning af nettab fra den 1. januar 2022.

Stk. 5. Denne lovs § 1, nr. 66, får for virksomheder, der ikke er netvirksomheder, virkning fra regnskabsåret 2021. For elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder finder de hidtil gældende regler i § 85, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020, anvendelse til og med regnskabsåret 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
- 2 Lovforslagets formål og hovedindhold
 - 2.1 Lovforslagets baggrund
 - 2.1.1 Formål og indhold
 - 2.1.2 Tidsfrister for gennemførelse
 - 2.1.3 Relevant lovgivning og gældende retstilstand
 - 2.2 Elmarkedsdirektivets baggrund, terminologi m.v.
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1 Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – forbrugerrettede bestemmelser
 - 3.1.1. Kontraktrettigheder og faktureringsrettigheder
 - 3.1.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.1.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.1.3.1. Rettighedshavere
 - 3.1.1.3.2. Forbrugerrettigheder i den almindelige og den sektorspecifikke lovgivning
 - 3.1.1.3.3. Forpligtelser for aggregatorer i forbindelse med kontrakter med slutkunder
 - 3.1.1.3.4. Regler om varsling ved ændring i pris eller kontrakt
 - 3.1.1.3.5. Tilsyn
 - 3.1.1.4. Den foreslåede ordning
 - 3.1.2 Leveringspligten
 - 3.1.2.1. Gældende ret
 - 3.1.2.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.2.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.2.3.1. Undtagelse af levering af elektricitet i forbindelse med aggregering af regulerbart elforbrug
 - 3.1.2.3.2. Undtagelse af levering af elektricitet produceret i et borgerenergifællesskab
 - 3.1.2.4. Den foreslåede ordning
 - 3.1.3 Ret til dynamisk elpriskontrakt
 - 3.1.3.1. Gældende ret
 - 3.1.3.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.3.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.3.3.1. Ret til dynamisk elpriskontrakt
 - 3.1.3.3.2. Forsyningstilsynets overvågning og handlepligt
 - 3.1.3.4. Den foreslåede ordning
 - 3.1.4. Aktive kunder
 - 3.1.4.1. Gældende ret
 - 3.1.4.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.4.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.4.3.1. Regler om egenproducenter samt balanceansvar
 - 3.1.4.3.2. Afregningsmetoder
 - 3.1.4.3.3. Lageraktiviteter

- 3.1.4.4. Den foreslåede ordning
- 3.1.5. Borgerenergifællesskaber
 - 3.1.5.1. Gældende ret
 - 3.1.5.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.5.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.5.3.1. Deling og køb af elektricitet
 - 3.1.5.3.2. Borgerenergifællesskabets adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet
 - 3.1.5.3.3. Nettetariffer, herunder lokale fordele i netdriften og pligten til at samarbejde om at lette deling af elektricitet
 - 3.1.5.3.4. Borgerenergifællesskabets adgang til grænseoverskridende deling af elektricitet
 - 3.1.5.3.5. Kommuners deltagelse i borgerenergifællesskaber
 - 3.1.5.4. Den foreslåede ordning
- 3.1.6. Aggregatorer
 - 3.1.6.1. Gældende ret
 - 3.1.6.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.6.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.6.3.1. Uafhængighedskravet for aggregatorer
 - 3.1.6.3.2. Elmarkeder og den uafhængige aggregators balanceansvar
 - 3.1.6.3.3. Transparens i markeder
 - 3.1.6.3.4. Øvrige rettigheder for og krav vedrørende aggregatorer
 - 3.1.6.4. Den foreslåede ordning
- 3.1.7. Dataforvaltning
 - 3.1.7.1. Gældende ret
 - 3.1.7.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.1.7.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.7.4. Den foreslåede ordning
- 3.2. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet - regulering af netvirksomheder samt af Energinet
 - 3.2.1. Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab
 - 3.2.1.1. Gældende ret
 - 3.2.1.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.1.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.1.4. Den foreslåede ordning
 - 3.2.2. Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser
 - 3.2.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.2.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.2.4. Den foreslåede ordning
 - 3.2.3. Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser
 - 3.2.3.1. Gældende ret
 - 3.2.3.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.3.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.3.4. Den foreslåede ordning
 - 3.2.4. Netvirksomheders netudviklingsplaner
 - 3.2.4.1. Gældende ret
 - 3.2.4.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.4.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

- 3.2.4.4. Den foreslåede ordning
- 3.2.5. Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet
 - 3.2.5.1. Gældende ret
 - 3.2.5.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.5.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.5.4. Den foreslåede ordning
- 3.2.6. Dataadskillelse
 - 3.2.6.1. Gældende ret
 - 3.2.6.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.6.3. Ministeriets overvejelser
 - 3.2.6.4. Den foreslåede ordning
- 3.2.7. De kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af energilageraktiviteter
 - 3.2.7.1. Gældende ret
 - 3.2.7.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.7.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.7.4. Den foreslåede ordning
- 3.2.8. De kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af ladestanderaktiviteter
 - 3.2.8.1. Gældende ret
 - 3.2.8.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.8.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.8.4. Den foreslåede ordning
- 3.2.9. Transmissionssystemoperatørernes opgaver
 - 3.2.9.1. Gældende ret
 - 3.2.9.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.9.3. Ministeriets overvejelser
 - 3.2.9.4. Den foreslåede ordning
- 3.2.10. Transmissionssystemoperatørernes anskaffelse af ydelser
 - 3.2.10.1. Gældende ret
 - 3.2.10.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.2.10.3. Ministeriets overvejelser
 - 3.2.10.4. Den foreslåede ordning
- 3.3. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser ift. det regionale koordinationscenter
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.3.3. Ministeriets overvejelser
 - 3.3.4. Den foreslåede ordning
- 3.4. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – Elektricitetsvirksomheders regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.4.3. Ministeriets overvejelser
 - 3.4.4. Den foreslåede ordning
- 3.5. Teknisk og finansiell kapacitet for elproduktionsbevillinger
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Ministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Den foreslåede ordning
- 3.6. Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen

- 3.6.1 Gældende ret
- 3.6.2 Elmarkedsdirektivet
- 3.6.3. Ministeriets overvejelser
- 3.6.4. Den foreslåede ordning
- 3.7. Ensretning af netbevillingers udløbsdato
 - 3.7.1. Gældende ret
 - 3.7.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.7.3 Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.7.4 Den foreslåede ordning
- 3.8. Forordning om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordning) - tarif
 - 3.8.1 Gældende ret
 - 3.8.2. Elmarkedsdirektivet
 - 3.8.3 Ministeriets overvejelser
 - 3.8.4 Den foreslåede ordning
- 3.9. Elforsyningslovens regler om udpegede elektricitetsmarkedsoperatører
 - 3.9.1 Gældende ret
 - 3.9.2 Forordning om om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger
 - 3.9.3 Klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.9.4 Den foreslåede ordning
- 4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 6. Administrative konsekvenser for borgerne
- 7. Miljømæssige konsekvenser
- 8. Forholdet til EU-retten
- 9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Hovedformålet med de foreslåede ændringer i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020 (elforsyningsloven), er at gennemføre dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/EU af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (omarbejdning). Direktivet er herefter benævnt elmarkedsdirektivet. Implementering af elmarkedsdirektivet har til formål at videreudvikle elmarkedsmodellen og skabe en forbrugerdrevet grøn omstilling.

Dette sker bl.a. ved at gennemføre direktivets bestemmelser om borgerenergifællesskaber og aggregatorer. Ved indførslen af borgerenergifællesskaber kan borgere samle sig om produktion og deling af bl.a. grøn energi inden for fællesskaber. Lovforslaget har endvidere til formål at skabe markedsadgang for aggregatorer, som kan samle flere kunders forbrug eller producerede elektricitet og handle med det på elektricitetsmarkedet, hvilket bl.a. også kan bidrage med at reducere behovet for investeringer i elnettet. For at kunne gennemføre direktivets bestemmelser om borgerenergifællesskaber og aggregatorer justeres den gældende leveringspligt, således at man kan undtage borgerenergifællesskaber og aggregatorer fra leveringspligt. Dermed sikres en fortsat høj forbrugerbeskyttelse, mens der samtidig skabes nye muligheder for at engagere borgerne i den grønne omstilling samt åbner nye markeder i en forbrugerdrevet grøn omstilling.

Af andre centrale dele af lovforslaget kan det nævnes, at der med lovforslaget foreslås, at netvirksomheder skal optræde som neutrale markedsformidlere ved anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab. Der foreslås endvidere en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte nærmere regler om de metoder, der skal anvendes, og en bemyndigelse for Forsyningstilsynet om udformningen af metoderne.

Lovforslaget vil tillige indeholde bestemmelser om en netvirksomheds personelle ressourcer, der ikke i dag fremgår eksplicit af lov om elforsyning. Samtidigt tydeliggøres det, at de eksisterende krav til teknisk og finansiell kapacitet bør være tilstede under hele bevillingsperioden. Samme vil gælde for kravet om personelle ressourcer.

Der gennemføres videre en række andre bestemmelser som følge af elmarkedsdirektivet, som er beskrevet mere indgående i resten af lovforslaget.

Gennemførelsen af direktivet sker primært ved ændringer i elforsyningsloven. Direktivet er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

Lovforslaget har endvidere til formål at foretage nogle justeringer af den gældende lovgivning vedrørende teknisk og finansiell kapacitet for elproduktionsbevillinger, regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen, ensretning af netbevillingernes udløbsdato samt visse tilpasninger af loven for at undgå dobbeltregulering ift. Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (herefter benævnt elmarkedsforordningen).

2 Lovforslagets baggrund

2.1 Elmarkedsdirektivet

2.1.1 Formål og indhold

Elmarkedsdirektivet, som trådte i kraft den 4. juli 2019, fastsætter en række krav til medlemsstaternes elmarkedsregulering.

Formålet med det indre marked for elektricitet er at tilrettelægge konkurrenceprægede, grænseoverskridende elektricitetsmarkeder og derved give alle slutkunder, hvad enten der er tale om privatpersoner eller erhvervsdrivende, reelle valgmuligheder, nye forretningsmuligheder, konkurrencedygtige priser, effektive investeringssignaler og højere servicestandarder samt at bidrage til forsyningssikkerhed og bæredygtighed. Direktivet fastsætter bl.a., regler om nærmere regulering af elhandelsvirksomhed, distributionssystemoperatører, transmissionssystemoperatører samt den regulerende myndigheds (i Danmark Forsyningstilsynet) rolle.

Af særlig relevans for den danske gennemførelse af elmarkedsdirektivet i nærværende lovforslag er direktivets bestemmelser om definitioner (artikel 2), grundlæggende kontraktlige rettigheder (art. 10), ret til en dynamisk elpriskontrakt (art. 11), ret til skifte og regler for skifterelaterede gebyrer (art. 12), aggregeringskontrakter og fleksibelt elforbrug gennem aggregering (art. 13 og 17), borgerenergifællesskaber (art. 16), leveringspligten (art. 27), distributionssystemoperatørernes (i Danmark netvirksomheder) opgaver (art. 31), incitamenter til anvendelse af fleksibilitet i distributionsnettet (art. 32), integration af elektromobilitet i elektricitetsnettet (art. 33), distributionssystemoperatørers opgaver i forbindelse med dataforvaltning (art. 34), dele af bestemmelserne om udskillelse af distributionssystemoperatører (artikel 35), distributionssystemoperatørers ejerskab af energilageranlæg (art. 36), transmissionssystemoperatørernes (i Danmark Energinet) opgaver (art. 40), transmissionssystemoperatørers ejerskab af energilageranlæg (art. 54), adgang til regnskaber (art. 55), regnskabsmæssig adskillelse (art. 56) samt direktivets kap. 7 om de regulerende myndigheder.

2.1.2 Tidsfrister for gennemførelse

Direktivet skal være gennemført i dansk ret senest den 1. januar 2021. Elmarkedsdirektivet gennemføres delvis ved en ændring af elforsyningsloven i dette lovforslag. De resterende dele af direktivet gennemføres ved bestemmelser på bekendtgørelsesniveau i medfør af denne lov. Art. 26 om ret til udenretslig tvistbilæggelse for alle slutkunder gennemføres ved, at erhvervs-kunder får mulighed for at indbringe tvister for Ankenævnet på Energiområdet. Dette medfører dog ikke et behov for ændringer i regler under ministeriets ressort.

2.1.3 Relevant lovgivning og gældende retstilstand

De ovennævnte artikler i afsnit 1.3.1.1 indebærer et behov for at gennemføre nye eller ændrede bestemmelser i elforsyningsloven. Elmarkedsdirektivets øvrige bestemmelser vurderes ikke at indebære et behov for regelændringer mhp. implementering.

2.2. Elmarkedsdirektivets baggrund, terminologi m.v.

Elmarkedsdirektivet er en omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (herefter benævnt 2009-eldirektivet).

På baggrund af 2009-direktivet udgav Europa-Kommissionens tjenester den 22. januar 2010 et fortolkningsnotat om bl.a. adskillelsesregimet for distributionssystemoperatører i medfør af 2009-eldirektivet (herefter benævnt Kommissionens fortolkningsnotat om adskillelse fra 2010).

2009-eldirektivet byggede på og erstattede Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF (herefter benævnt 2003-eldirektivet).

2003-eldirektivet byggede på og erstattede Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (herefter benævnt 1996-eldirektivet).

Elmarkedsdirektivets terminologi adskiller sig fra den danske terminologi.

Således bruger elmarkedsdirektivet begrebet distributionssystemoperatør, der svarer til begrebet netvirksomhed i dansk ret.

Desuden bruger elmarkedsdirektivet begrebet elleverandør, hvor elforsyningsloven bruger begrebet elhandelsvirksomhed. Definitionen af en elhandelsvirksomhed ændres ved dette lovforslag, se pkt. 2.1.6.3.

Endvidere bruger direktivet begrebet transmissionssystemoperatør, der svarer til begrebet transmissionsvirksomhed i dansk ret, idet den systemansvarlige virksomhed varetager dele af de opgaver, der efter elmarkedsdirektivet påhviler en transmissionssystemoperatør.

De funktioner, der i elmarkedsdirektivet varetages af den regulerende myndighed, varetages i dansk ret af Forsyningstilsynet.

I lovforslaget bruges direktivets terminologi, når direktivets bestemmelser gengives. I øvrigt bruges den danske terminologi.

Særligt bemærkes det, at der i forhold til transmissions- og systemansvarlig virksomhed er tale om opgaver, der ifølge § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, varetages af Energinet eller en af denne virksomheds helejede datterselskaber. Med omorganiseringen af Energinets virksomhed i maj 2018 er opgaver, der efter elmarkedsdirektivet påhviler en transmissionssystemoperatør på elområdet, blevet flyttet fra modervirksomheden, Energinet, til to nye datterselskaber, der, inden for Energinets overordnede koncernmål, er selvstændigt ansvarlige for varetagelsen af de driftsmæssige aspekter forbundet med varetagelse af transmissionsvirksomhed og varetagelse af systemansvarlig virksomhed. Myndighedslignende opgaver samt de overordnede koncernmæssige opgaver såsom fastlæggelsen af de overordnede retningslinjer, koncernledelse, strategi og kommunikation varetages i moderselskabet, Energinet. Den nærmere afgrænsning af, hvilke opgaver der varetages i moderselskabet, og hvilke opgaver der varetages i datterselskaber, samt processerne for samarbejdet

mellem koncernens enheder er fastlagt i en koncerninstruks, der er godkendt klima-, energi- og forsyningsministeren. Det er efter gældende ret ikke udelukket, at Energinet ændrer ved sine nuværende organisatoriske rammer. Dette vil dog kræve ministerens godkendelse, jf. § 2, stk. 4, i lov om Energinet.

Når der i lovforslaget er henvist til Energinets transmissionsvirksomhed og Energinets systemansvarlig virksomhed fremstilles de beskrevne forhold på en forenklet måde for at forbedre læsbarheden af lovforslaget. Med Energinets transmissionsvirksomhed menes henholdsvis den transmissionsvirksomhed, der varetages af moderselskabet Energinet eller af et af denne virksomheds helejede datterselskaber, eller begge dele, for så vidt både moderselskabet og et af Energinets helejede datterselskaber begge varetager forskellige aspekter af transmissionsopgaven. På tilsvarende vis bruges udtrykket Energinets systemansvarlige virksomhed for at betegne henholdsvis moderselskabets eller et af Energinets helejede datterselskabers, eller begge, varetagelse af systemansvarlig virksomhed. Ligeledes er Energinet i lovforslaget brugt som omfattende både moderselskabet og de af virksomheden helejede datterselskaber, der varetager transmissions- og systemansvarlig virksomhed. Hvor der i teksten kun omtales en af delopgaverne, er dette specificeret ved at henvise til enten Energinets systemansvarlig virksomhed, systemansvarsopgaven eller systemansvarsaktiviteten eller til Energinets transmissionsvirksomhed, transmissionsopgaven eller transmissionsaktiviteten.

Det bemærkes endvidere, at der i den gældende lov om elforsyning findes adskillige bestemmelser, der nævner transmissionsvirksomheder med bevilling. De tidligere såkaldte regionale transmissionsvirksomheder, der havde bevilling, er blevet overdraget til Energinet. Der er ikke blevet udstedt bevilling til andre transmissionsvirksomheder siden hen, således at det i praksis alene er Energinet, der i dag varetager transmissionsvirksomhed. Energinets varetagelse af transmissionsvirksomhed – og af systemansvarlig virksomhed – kræver ikke bevilling, jf. § 19, stk. 1, 2. pkt., i lov om Energinet.

Endelig bemærkes det, at begrebet kollektive elforsyningsvirksomheder, der bruges i dansk ret, omfatter net- og transmissionsvirksomheder med bevilling og transmissions- og systemansvarlig virksomhed, der varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, jf. § 5, nr. 11, i lov om elforsyning.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1 Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – forbrugerrettede bestemmelser

3.1.1 Kontraktrettigheder og faktureringsrettigheder

3.1.1.1. Gældende ret

§ 6 i elforsyningsloven bestemmer, at levering af elektricitet til en elforbruger forudsætter en aftale herom mellem elforbrugeren og en elhandelsvirksomhed. § 6 indeholder desuden elforbrugers

rettighed til frit at vælge elhandelsvirksomhed og elprodukt. Endelig bestemmer § 6, at en elhandelsvirksomhed ikke må opkræve gebyr af elforbrugeren ved skift af elhandelsvirksomhed.

§ 6 a i elforsyningsloven indeholder bemyndigelsesbestemmelser, der giver ministeren adgang til at fastsætte regler, der forpligter elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder til at sikre en række grundlæggende forbrugerrettigheder. Forbrugerrettighederne omfatter krav til kontrakter, krav om klagebehandling og krav til fakturerings- og forbrugsoplysninger.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 6 a, stk. 1-3, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (herefter elleveringsbekendtgørelsen), der fastsætter krav til kontrakter og klagebehandling vedrørende aftaleforholdet mellem en elhandelsvirksomhed og en forbruger. Elleveringsbekendtgørelsen forpligter bl.a. elhandelsvirksomheder til at specificere bestemte oplysninger i kontrakter om ellevering indgået med en forbruger samt iagttage bestemte formkrav i udformningen af disse kontrakter. Bekendtgørelsen forpligter også elhandelsvirksomheder til at iagttage bestemte krav ved varsling af ændringer i kontrakten med forbrugeren, udbud af betalingsmetoder og skift af elhandelsvirksomhed. Bekendtgørelsen giver endelig forbrugeren ret til klagebehandling ved elhandelsvirksomheden, ret til at påklage en elhandelsvirksomheds afgørelse til ankenævnet på energiområdet samt ret til at gøre Forsyningstilsynet opmærksom på elhandelsvirksomheders manglende overholdelse af bekendtgørelsen.

Leveringspligten i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1, forpligter elhandelsvirksomheder, som tilbyder levering af elektricitet til husholdningsforbrugere, på anmodning om levering og mod betaling, at levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter.

Den gældende bestemmelse i § 6 b, stk. 1, indebærer at elhandelsvirksomheder ikke kan undlade at tilbyde et eller flere elprodukter til enkelte husholdningsforbrugere eller kategorier af husholdningsforbrugere i et netområde, når elhandelsvirksomheden markedsfører elprodukter til husholdningsforbrugere i det pågældende netområde.

Elforsyningsloven § 6 b, stk. 5, 1. pkt, bestemmer, at elhandelsvirksomheden efter varsel kan hæve aftalen om levering af elektricitet til en husholdningsforbruger, såfremt elhandelsvirksomheden har stillet krav om sikkerhedsstillelse efter stk. 3, og sikkerheden ikke er stillet inden for en af virksomheden fastsat frist. § 6 b, stk. 5, 2. pkt., bestemmer, at leveringsaftalen ikke kan hæves, såfremt der er indgået en anden aftale om sikring af den fremtidige betaling.

Efter § 85 d, stk. 1, i elforsyningsloven, vil Forsyningstilsynet kunne give en elhandelsvirksomhed påbud om at overholde de bestemmelser, der er fastsat i medfør af elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3, såfremt det foretagne tilsyn afdækker, at elhandelsvirksomheden ikke overholder bestemmelserne. Hvis elhandelsvirksomheden ikke efterkommer påbuddet, vil virksomheden kunne straffes med bøde efter den gældende § 87, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning.

Den almindelige forbrugerret supplerer elforsyningslovens og elleveringsbekendtgørelsens regler om kontraktforhold mellem en forbruger og en elhandelsvirksomhed. Der henvises i denne forbindelse til aftaleloven, lov om forbrugeraftaler, lov om køb og lov om markedsføring.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 6 a, stk. 4, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1395 af 25. november 2016 om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser over for slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v., der bl.a. fastsætter forpligtelser for elhandelsvirksomheders fakturering overfor elforbrugere. Denne bekendtgørelse forpligter bl.a. elhandelsvirksomheder til at iagttage en række krav til fakturering af elkunders forbrug. Kravene omfatter bl.a. krav til hvilke oplysninger der skal fremgå af fakturaen, krav angående øvrige faktureringsoplysninger og formkrav for fakturaen. Bekendtgørelsen giver desuden slutkunder ret til at modtage fakturering og faktureringsoplysninger gratis.

Elforsyningsloven § 82, stk. 5 giver Forsyningstilsynet hjemmel til at fastsætte regler om fakturering og specificering af omkostninger over for modtagere af klima- og energiydelser. Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1400 af 3. december 2015 om elhandelsvirksomheders fakturering af omkostninger over for elforbrugere.

Det fremgår således, at adgangen til at fastsætte regler om fakturering er delt mellem klima-, energi- og forsyningsministeren og Forsyningstilsynet.

3.1.1.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets art. 10, 11 og 13 sikrer husholdningskunder og slutkunder kontraktrettigheder i aftaleforhold med elhandelsvirksomheder og aggregatorer.

Art. 10, 11 og 13 viderefører i vidt omfang kontraktrettighederne i elleveringsbekendtgørelsen. De to vigtigste forskelle fra gældende ret er 1) at rettighederne i elmarkedsdirektivet i vidt omfang gælder slutkunder og ikke alene husholdningskunder, og 2) at de kontraktlige rettigheder i art. 13 er nye, idet der ikke i gældende ret er kontraktrettigheder for aftaleforhold med aggregatorer, når disse ikke samtidigt er elhandlere.

En slutkunde er defineret i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 3, som en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug. En husholdningskunde er defineret i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 4, som en kunde, der køber elektricitet til eget husholdningsforbrug, men ikke til erhvervsmæssig virksomhed.

Slutkundedefinitionen dækker på den baggrund et bredt kundebegreb, der både indeholder husholdningskunder samt erhvervsvirksomheder i alle størrelser, når disse er kunder hos en elhandelsvirksomhed eller en aggregator. Når en rettighed gælder for slutkunder gælder den således også for husholdningskunder.

Art. 2, nr. 19, definerer en uafhængig aggregator, som en markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, og som ikke er tilknyttet kundens leverandør. Art. 2, nr. 18, definerer aggregering som en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller

producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked For yderligere beskrivelse af en aggregator og aggregering henvises til pkt. 2.1.6.2.

Hovedparten af de kontraktlige rettigheder i art. 10, 11 og 13 gælder for slutkunder. Dette gælder art. 10, stk. 1-6, 8-10 og 12, art. 11 og art. 13, herunder bl.a. ret til bestemte oplysninger i elleveringskontrakten, ret til varsling ved ændring af kontraktbestemmelser, ret til rimelige og gennemsigtige kontraktvilkår, ret til klagebehandling, ret til en endelig kontoopgørelse, ret til en dynamisk elpriskontrakt m.v. Enkelte af rettighederne gælder kun husholdningskunder. Dette gælder art. 10, stk. 7 og stk. 11 om adgang til forudbetalingssystemer og alternative foranstaltninger til afbrydelse af ellevering.

Samlet set er forskellen fra 2009-eldirektivet, at kredsen af rettighedshavere for hovedparten af de kontraktlige rettigheder udvides fra husholdningskunder til slutkunder.

Elmarkedsdirektivets art. 12 sikrer kunder og husholdningskunder ret til skifte af elleverandør og aggregator og angiver regler om skifterelaterede gebyrer. Art. 12, stk. 1, sikrer kunder ret til skifte af elleverandør og aggregator. Art. 12, stk. 2, sikrer at husholdningskunder og små virksomheder som udgangspunkt ikke kan opkræves gebyr for skifte af elhandelsvirksomhed eller aggregator. Art. 12, stk. 5, sikrer husholdningskunder retten til at deltage i kollektive skifteordninger.

Elmarkedsdirektivets art. 18 og bilag I sikrer slutkunder rettigheder om regninger og faktureringsoplysninger. Rettighederne omfatter retten til at modtage alle regninger og faktureringsoplysninger omkostningsfrit, retten til valg af form, retten til valg af fleksibel betalingsmetode samt retten til oplysning om ændring af produkt, pris eller rabat på regningen. Rettighederne omfatter desuden mindstekrav til oplysninger på regningen og faktureringsoplysninger, ret angående faktureringshyppighed og levering af faktureringsoplysninger, specificering af slutkundens pris, slutkundens adgang til supplerende oplysninger om hidtidigt forbrug og ret til angivelse af energikilder.

3.1.1.3. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det er ministeriets vurdering, at det er nødvendigt at ændre i § 6 a i lov om elforsyning af hensyn til implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 10-13, art. 18 og bilag I. De gældende regler om kontrakter, klagebehandling og fakturerings- og forbrugsoplysninger, der er fastsat ved bekendtgørelser med hjemmel i elforsyningsloven § 6 a skal på den baggrund også ændres, når elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 10-13, art. 18 og bilag I kræver det. Det drejer sig om elleveringsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om energivirksomheder og bygningsejeres oplysningsforpligtelser over for slutkunder om energiforbrug og fakturering m.v. og bekendtgørelse nr. 1400 af 3. december 2015 om elhandelsvirksomheders fakturering af omkostninger over for elforbrugere.

Det er desuden vurderingen, at det er nødvendigt at gennemføre definitionen af en slutkunde i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 3 i lov om elforsyning.

3.1.1.3.1 Rettighedshavere

Afgrænsningen mellem rettighedshavere i elmarkedsdirektivets bestemmelser om kontrakt og faktura er ikke identisk med afgrænsningen mellem rettighedshavere i elforsyningsloven.

Det fremgår af definitionen på husholdningskunde i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 4, at denne er ”en kunde, der køber elektricitet til eget husholdningsforbrug, men ikke til erhvervmæssig virksomhed”.

I elforsyningsloven § 5, nr. 10 er en husholdningsforbruger defineret som en elforbruger, der køber elektricitet til eget eller hovedsagelig til eget husholdningsforbrug. Af bemærkningerne til bestemmelsen, fremgår det, jf. bemærkninger til § 5, nr. 10 som indsat ved lov nr. 577 af 4. maj 2015 jf. Folketingstidende 2014-2015 (1. samling), A, L 151, side 13, at ”hele forbruget af elektricitet på en ejendom, der anvendes til beboelsesformål, vil blive betragtet som husholdningsforbrug, også hvis der er et mindre forbrug af elektricitet til erhvervmæssig virksomhed på ejendommen, der ikke er adskilt fra forbruget til beboelsesformål ved separate målinger eller lignende.” Videre fremgår det, at indlemmelsen af et mindre erhvervmæssigt forbrug er begrundet i, at forbruget ”i mange tilfælde ikke meningsfuldt vil kunne adskilles fra elforbruget til beboelsesformål”, f.eks. i det tilfælde, hvor husholdningsforbrugeren har et hjemmekontor. Omvendt er ”egentlig produktion i hjemmet, herunder landbrugsvirksomhed” ikke omfattet, hvis det meningsfuldt kan adskilles fra beboelsesforbruget.

Det fremgår på den baggrund, at definitionen på en husholdningsforbruger i lov om elforsyning er bredere end definitionen på en husholdningskunde i elmarkedsdirektivet, fordi definitionen i lov om elforsyning også kan indeholde et mindre forbrug til erhvervmæssig virksomhed.

Lov om elforsyning § 6, a, stk. 1-3, giver Klima-, energi- og forsyningsministeren hjemmel til at fastsætte forpligtelser for elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder til sikring af grundlæggende forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler mellem forbrugere og disse virksomheder. I elmarkedsdirektivet art. 10 fremgår det, at hovedparten af de grundlæggende forbrugerrettigheder skal sikres for slutkunder. Det fremgår af definitionerne i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 3 og 4 sammenholdt, at slutkunder udgør en bredere kreds af forbrugere end husholdningskunder.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 6 a, stk. 3, i lov om elforsyning, at ministeren har hjemmel til at ”foretage en differentiering mellem forskellige typer af aftaleforhold, f.eks. leverandørens aftaler med henholdsvis erhvervsdrivende og ikkeerhvervsdrivende forbrugere.” Videre fremgår det, at en sådan differentiering vil være relevant ”hvor begrundelsen for den pågældende regulering primært er et ønske om at beskytte ikkeerhvervsdrivende forbrugere, og hvor en anvendelse af den pågældende regulering, også i forhold til erhvervsdrivende forbrugere, ikke i realiteten vil være i disse forbrugeres interesse, fordi dette vanskeliggør eller umuliggør levering af elektricitet på de vilkår og til de priser, som denne gruppe af forbrugere efterspørger.”

Adgangen til at differentiere i kontraktrettigheder for erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende er indskrænket for de dele af elmarkedsdirektivet art. 10, hvor slutkunder er rettighedshavere. I disse tilfælde kan ministeren ikke i overensstemmelse med elmarkedsdirektivet bestemme, at erhvervsdrivende ikke skal være dækkede af rettigheden. Dette gælder bl.a. retten til en kontrakt med visse oplysninger, herunder ydelsens karakter, kontraktens løbetid og information om mulighed for udenretslig tvistbilæggelse, retten til at blive underrettet om enhver justering af leveringsprisen, retten til valg af betalingsmetode, retten til rimelige og gennemsigtige generelle vilkår og betingelser i kontrakten, retten til ydelser og klagebehandling af god standard og retten til modtagelse af slutopgørelse ved skift af elhandelsvirksomhed senest 6 uger efter at et sådan skift har fundet sted. Disse rettigheder skal i overensstemmelse med elmarkedsdirektivet sikres for slutkunder.

Adgangen til at differentiere er fortsat til stede for de resterende dele af elmarkedsdirektivets art. 10, henholdsvis adgang til forudbetalingssystemer og alternative foranstaltninger til afbrydelse af elleveringen, der alene skal sikres for husholdningskunder.

Adgangen til at differentiere er videre i 2009-eldirektivet, idet art. 7, pkt. 5, giver adgang til at en medlemsstat kan bestemme, at de rettigheder, der fremgår af elmarkedsdirektivets bilag I alene skal gælde for privatkunder. I direktivets art. 2, nr. 10 er en privatkunde defineret som en kunde, der køber elektricitet til eget husholdningsforbrug, men ikke til erhvervmæssig virksomhed.

3.1.1.3.2. Forbrugerrettigheder i den almindelige og den sektorspecifikke lovgivning

Ministeriet bemærker, at visse af de kontraktlige rettigheder i elmarkedsdirektivets art. 10 og art. 13 er dækket af den almindelige forbrugerret i bl.a. aftaleloven, lov om forbrugeraftaler, lov om køb og lov om markedsføring. Implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 10 og art. 13 i lov om elforsyning § 6 a sker under hensyn til delingen i gældende ret mellem sikring af rettigheder i bl.a. lov om forbrugeraftaler og den sektorspecifikke regulering i lov om elforsyning og bekendtgørelser udstedt i medfør af denne lov. I overensstemmelse hermed bestemmer § 1, stk. 4 i elleveringsbekendtgørelsen, at bekendtgørelsens bestemmelser ikke finder anvendelse i forhold til forbrugere, i det omfang anden lovgivning måtte give forbrugeren en bedre retsstilling.

Ministeriet vurderer at denne deling bør opretholdes ved implementeringen af elmarkedsdirektivet for så vidt angår den andel af gruppen af slutkunder, der er dækket af den almindelige forbrugerret som anført ovenfor. Som eksempel gælder forbrugeraftaleloven for alle forbrugeraftaler i medfør af lovens § 1, stk. 1. I medfør af § 2, stk. 1 er en forbrugeraftale en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part hovedsagelig handler uden for sit erhverv. En aftale mellem en husholdningsforbruger som defineret i lov om elforsyning § 5, nr. 10 og en elhandelsvirksomhed om levering af elektricitet er i denne sammenhæng en forbrugeraftale som denne er defineret i forbrugeraftaleloven.

Visse elkunder i slutkundegruppen, f.eks. alle erhvervsdrivende virksomheder, er ikke omfattet af rettighederne i eksempelvis lov om forbrugeraftaler, når disse handler som elkunder. For denne

andel af gruppen af slutkunder, der ikke er dækket af forbrugerrettigheder fastsat i den almindelige forbrugerlovgivning, vurderer ministeriet, at det bør bestemmes i elleveringsbekendtgørelsen, at den almindelige forbrugerret, der sikrer implementering af kravene i art. 10 og 13 i elmarkedsdirektivet, ved henvisning også skal finde anvendelse for denne gruppe, hvis elmarkedsdirektivets bestemmelser kræver det. Ministereiet bemærker, at det klart fremgår af elmarkedsdirektivets art. 10 og art. 13, at slutkunder skal være dækkede i samme omfang af de angivne rettigheder, hvor slutkunder er rettighedshaver.

Ministeriet vurderer, at der er to alternativer til denne implementeringsmodel: 1) At regulere forbrugerrettighederne for slutkunder samlet og i sin helhed i den sektorspecifikke regulering. En sådan samlet regulering vil bevirke, at forbrugerrettighederne for den del af slutkundegruppen, der er dækket af den almindelige forbrugerret i f.eks. forbrugeraftaleloven vil blive dobbeltreguleret. Der vil derfor i denne situation være rettighedshavere i gruppen af slutkunder, der både vil være dækkede af den almindelige forbrugerret i f.eks. lov om forbrugeraftaler og den sektorspecifikke regulering, der implementerer kravene i elmarkedsdirektivets art. 10. 2) At regulere alle forbrugerrettigheder for den del af slutkundegruppen, der ikke er dækkede af den almindelige forbrugerret i den sektorspecifikke lovgivning. Ved denne implementeringsmodel vil de rettigheder, der i dansk ret gælder for husholdningsforbrugere i den almindelige forbrugerret gælde parallelt med lignende rettigheder for den resterende del af slutkundegruppen i den sektorspecifikke lovgivning. Ministeriet vurderer, at denne implementeringsmodel vil skabe en uens implementering af rettigheder for forskellige dele af slutkundegruppen, dels fordi det vil være vanskeligt at udforme en sektorspecifik regulering der præcist gengiver rettighederne i den almindelige forbrugerlovgivning, og dels fordi praksis på den sektorspecifikke lovgivning og den almindelige lovgivning vil kunne udvikle sig forskelligt over tid.

Samlet er det ministeriets vurdering, at alternativ 1) giver dobbeltregulering med usikkerhed om rettighedsdækning, og at alternativ 2) leder til ukorrekt implementering med forskellig rettighedsdækning for en gruppe af rettighedshavere, der skal reguleres ens.

3.1.1.3.3. Forpligtelser for aggregatorer i forbindelse med kontrakter med slutkunder

De nuværende regler i lov om elforsyning § 6 a giver hjemmel til, at ministeren kan fastsætte regler, der forpligter elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder. Det fremgår af elmarkedsdirektivets art. 13 at aggregatorer også skal forpligtes over for slutkunder fsva. kontrakter med disse.

Kravene til sikring af rettigheder ved aggregeringskontrakter i art. 13 er ikke identiske med kravene ved elleveringskontrakter i art. 10. Ministeriet bemærker dog, at forbrugerbeskyttelsen for husholdningskunders aftaler med aggregatorer om fleksibilitetsydelse forudsættes reguleret i lignende grad som aftaler med elhandelsvirksomheder i forhold til aggregators- og elhandelsvirksomheders forpligtelser til sikring af grundlæggende forbrugerrettigheder i aftaleforhold.

Ministeriet bemærker, at hovedparten af de rettigheder, der skal sikres for slutkunder i deres aftaleforhold med en markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, forudsættes reguleret i regler med hjemmel i lov om elforsyning § 6 a, stk. 1-3.

Elforsyningslovens § 6 giver elforbrugeren en grundlæggende ret til en aftale med en elhandelsvirksomhed, når elforbrugeren skal have leveret elektricitet. For at sikre kravet til en aggregeringskontrakt, der følger af elmarkedsdirektivets art. 13 på en tilsvarende lovteknisk måde, bør kravet gennemføres i § 6 i elforsyningsloven. Desuden bør det grundlæggende krav i art. 13, stk. 2 i elmarkedsdirektivet, om at en elhandelsvirksomhed ikke kan bestemme, om den forbruger, der er i et aftaleforhold med elhandelsvirksomheden, skal have mulighed for at indgå en aggregeringskontrakt gennemføres. Reglen i art. 13, stk. 2 fungerer både som en rettighed for slutkunder, idet disse efter reglen kan indgå aftaler med en markedsdeltager der er aktiv inden for aggregering uden samtykke fra deres elleverandør, og den fungerer som en rettighed for aggregatorer idet disse sikres en vid mulighed for at markedsføre fleksibilitetsydelse på vegne af slutkunder.

3.1.1.3.4. Regler om varsling ved ændring i pris eller kontrakt

De nuværende regler om varsling i bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder opererer i § 3 med en differentiering mellem væsentlige og uvæsentlige ændringer til ugunst for forbrugeren. For væsentlige ændringer i kontraktbetingelser gælder der et krav om forudgående varsling af forbrugeren mindst 3 måneder forinden elhandelsvirksomheden agter at foretage ændringen. For uvæsentlige ændringer i priser eller gebyrer gælder det, at forbrugeren skal varsles om ændringen senest én faktureringsperiode efter ændringens ikrafttræden.

Ministeret vurderer, i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets art. 5, stk. 1, om markedsbaserede leveringspriser, at kravet om underretning om enhver justering af leveringsprisen i elmarkedsdirektivets art. 10, stk. 4, alene gælder justering af den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen. Således gælder underretningspligten i direktivet ikke ændringer i afgifter. I henhold til engrosmodellen gælder underretningspligten i direktivet heller ikke tariffer, når disse viderefaktureres uændret til forbrugeren.

Ministeriet vurderer ikke, at den gældende sondring mellem væsentlige og uvæsentlige ændringer til ugunst for forbrugeren kan opretholdes ved implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 10, stk. 4, idet kravet i direktivet angår enhver ændring. Ministeriet vurderer dog samtidigt, at enhver ændring alene henviser til den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen.

Af elforsyningsloven § 72 b, stk. 1, fremgår det, at ”elafgifter og betaling af omkostninger til offentlige forpligtelser, jf. § 8, stk. 1, viderefaktureres uændret til det relevante aftagenummer. Endvidere viderefaktureres netvirksomheders bindende midlertidige prisnedsættelser uændret til de relevante aftagenumre.” Det fremgår desuden af de specielle bemærkninger til elforsyningsloven § 72 b, stk. 1, at ”elhandelsvirksomheden kan vælge at viderefakturere betalingen for net- og

systemydelser uændret til forbrugerne, eller at lade betalingen indgå som en integreret del af den samlede regning.”.

Ministeriet vurderer, at varslingsforpligtelsen i kundeforholdet mellem en elhandelsvirksomhed og den gruppe af slutkundegruppen, der ikke er husholdningsforbrugere, alene bør gælde den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen. Dette bevirker, at elhandelsvirksomheden ikke vil være forpligtet til at varsle til denne del af slutkundegruppen om prisændringer, der ikke angår den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, og som viderefaktureres uændret i overensstemmelse med elforsyningslovens § 72 b, stk. 1. Ministeriet vurderer, at dette i særlig grad vil være en hensigtsmæssig afgrænsning, når elhandelsvirksomheder kontraherer med erhvervskunder om levering af elektricitet. I denne situation vil erhvervskunden kunne have en elleveringskontrakt, der dækker alle erhvervskundens filialer i flere netområder.

Hvis elhandelsvirksomheden får en varslingsforpligtelse for prisændringer, der ikke angår den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen, og som viderefaktureres uændret i overensstemmelse med elforsyningslovens § 72 b, stk. 1, vil elhandelsvirksomheden være forpligtet til at varsle hver gang en sådan ændring finder sted i ét af de netområder, som kontrakten dækker. Ministeriet vurderer, at denne afgrænsning ville udgøre en uforholdsmæssig byrde for elhandelsvirksomheder i kontraktforhold med sådanne erhvervskunder.

Ministeriet vurderer således ikke i dette tilfælde, at elhandelsvirksomhederne bør bære risikoen for enhver prisændring i net- og systemydelser, i den form, at en slutkunde, når denne ikke er husholdningsforbruger, får adgang til opsigelse af kontrakten med en elhandelsvirksomhed, hvis elhandelsvirksomheden ikke varsler slutkunden, der ikke er husholdningsforbruger, om en prisændring, der direkte afspejler en prisændring i en net- eller systemydelse. Ministeriet vurderer, at en sådan afgrænsning af varslingsforpligtelsen er i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets art. 5, stk. 1.

Ministeriet vurderer i øvrigt at varslingsforpligtelsen for den del af slutkundegruppen, der også er husholdningsforbrugere bør opretholdes i overensstemmelse med den gældende regel i elleveringsbekendtgørelsen § 4, om at der ikke er krav om varsling af ændringer i skatter, afgifter og PSO samt midlertidige kortvarige nedsættelser af priselementet for netydelser, hvor netydelser efter kontrakten viderefaktureres uændret til forbrugeren og hvor priselementet for netydelser efterfølgende sættes op til det hidtidige beløb.

Ministeriet vurderer endelig, at forpligtelsen om varsling af enhver prisændring ved bestemte dynamiske elpriskontrakter alene kan angå ændringer i den fikserede beregningsmodel, der ligger til grund for prisberegningen. Dynamiske elpriskontrakter kan således være kontrakter, hvor den konkurrenceudsatte del af leveringsprisen er variabel inden for rammerne en fikseret beregningsmodel. I den forbindelse vurderer ministeriet, at enhver justering kan fortolkes alene som enhver justering i beregningsmetoden, når leveringsprisen er variabel inden for rammerne en fikseret beregningsmodel. En sådan fikseret beregningsmodel for leveringspris kan eksempelvis udgøres af summen af prisen for elektricitet på day-ahead markedet samt et nærmere bestemt tillæg for elhandelsvirksomhedens omkostninger og avance ved levering til kunden. Ministeriet vurderer

ikke, at der er tale om en ændring i prisen i dette tilfælde, så længe beregningsmodellen fortsat gælder uændret.

3.1.1.3.5. Oplysning om alternative foranstaltninger til afbrydelse

Den alternative foranstaltning til afbrydelse af elektricitetsleveringen i lov om elforsyning er husholdningsforbrugerens mulighed for at indgå en ny aftale om levering af elektricitet med en ny elhandelsvirksomhed, jf. lov om elforsyning § 6 b, stk. 7, 2. pkt.

Ministeriet vurderer, at elhandelsvirksomheder bør forpligtes i overensstemmelse med kravet i elmarkedsdirektivets art. 10, stk. 11, om at give husholdningsforbrugere fyldestgørende oplysninger om husholdningsforbrugerens mulighed for at indgå aftale efter § 6 b, stk. 7, 2. pkt., i tilstrækkelig god tid før den planlagte afbrydelse. I overensstemmelse med art. 10, stk. 11, bør elhandelsvirksomhedens opfyldelse af forpligtelsen ikke lede til en ekstraomkostning for husholdningsforbrugeren.

3.1.1.3.6. Tilsyn

Den nuværende regel om tilsyn vedrørende forbrugerrettigheder for elleveringskontrakter i § 20 i bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (elleveringsbekendtgørelsen) er bl.a. fastsat i medfør af den generelle bemyndigelse til klima-, energi, og forsyningsministeren om at fastsætte regler om kontraktrettigheder i elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3.

I det 2009-eldirektivet fremgår det i art. 37, at den regulerende myndighed skal ”overvåge graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på elektricitetsbørser, privatkundepriser, herunder forudbetalingssystemer, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, afgifter for og udførelse af vedligeholdelsestjenester, klager fra privatkunder samt enhver forvriddning eller begrænsning af konkurrencen, idet den fremlægger alle relevante oplysninger og oplyser de berørte konkurrencemyndigheder om relevante sager”.

I elmarkedsdirektivet fremgår det i art. 59, stk. 1, litra o, at den regulerende myndighed har til opgave at ”overvåge graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på elektricitetsbørser, priser for husholdningskunder, herunder forudbetalingssystemer, virkningen af dynamiske elpriskontrakter og af brugen af intelligente målersystemer, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, gebyrer for vedligeholdelsesydelser, udførelse af vedligeholdelsesydelser, forholdet mellem priser for husstande og engrospriser, udviklingen i nettariffrer og netgebyrer, klager fra husholdningskunder samt enhver forvriddning eller begrænsning af konkurrencen, herunder ved at fremlægge alle relevante

oplysninger og oplyse de relevante konkurrencemyndigheder om alle relevante sager". I Danmark er den regulerende myndighed Forsyningstilsynet.

Art. 37 i det gældende eldirektiv er bl.a. implementeret i elleveringsbekendtgørelsens § 20, hvorefter Forsyningstilsynet kan modtage elkunders henvendelser om "elhandelsvirksomheders manglende overholdelse" af elleveringsbekendtgørelsen. Forsyningstilsynets tilsynsforpligtelse i elleveringsbekendtgørelsen § 20 angående forbrugerrettigheder om elleveringskontrakter er fastsat i medfør af elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3. Denne bemyndigelsesbestemmelse specificerer klima-, energi-, og forsyningsministerens kompetence til at fastsætte regler, der forpligter bl.a. elhandelsvirksomheder til at sikre bestemte grundlæggende forbrugerrettigheder.

Det fremgår klart af art. 37 i 2009-eldirektivet, at den regulerende myndighed har til opgave at "overvåge (...) konkurrence på (...) detailsalgsniveau, (...) privatkundepriser, herunder forudbetalingssystemer, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, afgifter for og udførelse af vedligeholdelsestjenester, klager fra privatkunder samt enhver forvriddning eller begrænsning af konkurrencen".

Når overvågningsforpligtelsen i art. 37 i eldirektivet fra 2009 sammenholdes med bemyndigelsesbestemmelsen i elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3 og retten for elkunder i elleveringsbekendtgørelsen § 20 til at rette henvendelse til Forsyningstilsynet om elhandelsvirksomheders manglende overholdelse bestemte forbrugerrettigheder om kontrakter, er det klart, at det har været hensigten, at Forsyningstilsynet skulle varetage en tilsynsopgave.

Imidlertid fremgår det ikke direkte af bemærkningerne til elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3, at Forsyningstilsynet er pålagt en tilsynsopgave fsva. overholdelsen af de materielle rettigheder, der udstedes i medfør af bestemmelsen. For at undgå fortolkningstvivl om omfanget af Forsyningstilsynets tilsynsforpligtelse bør der indsættes en ny bemyndigelseshjemmel til særligt at fastsætte regler om Forsyningstilsynets forpligtelse til at føre tilsyn om regler udstedt i medfør af § 6 a, stk. 1-3.

I medfør af en sådantilsynspligt vil det være muligt for Forsyningstilsynet at afdække, om der er et mønster i klagesagerne til Ankenævnet på Energiområdet, enten på arten af klager eller på fordelingen af klager mellem elhandelsvirksomhederne. Forsyningstilsynet vil eksempelvis kunne reagere på en enkelt elhandelsvirksomheds manglende overholdelse af den samme rettighed eller beslægtede rettigheder overfor flere elforbrugere. Forsyningstilsynet vil også kunne reagere på en generel manglende overholdelse af en bestemt eller beslægtede rettigheder i elhandelsvirksomheders forhold til elkunder.

3.1.1.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås med forslaget til ny § 5, nr. 25, at definitionen for begrebet slutkunde gennemføres. Den gældende definition af husholdningsforbruger i lov om elforsyning § 5, nr. 10 forudsættes videreført.

Det foreslås desuden, at rettighedssubjekterne i elforsyningsloven § 6 a, stk. 1 specificeres til at omfatte de to forbruger kategorier, slutkunder og husholdningsforbrugere.

Indførelse af definitionen af en slutkunde i elforsyningsloven § 5, nr. 25 samt indførelsen af slutkunden som rettighedssubjekt i elforsyningsloven § 6 a, stk. 1, medfører, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler, der sikrer grundlæggende forbrugerrettigheder også for den brede kreds af forbrugere, som slutkunder udgør. Det foreslås i den forbindelse, at elleveringsbekendtgørelsens regler tilpasses, sådan at kravene til sikring af rettigheder for slutkunder i elmarkedsdirektivets art. 10 gennemføres.

Det vil medføre, at de af slutkundernes forbrugerrettigheder, der for husholdningsforbrugeres vedkommende er dækket af den almindelige forbrugerret i dansk lovgivning, også vil komme til at gælde for slutkunder. Herved sikres en ensartet behandling af rettighederne for alle slutkunder, når elmarkedsdirektivets art. 10 kræver det.

Ministeriet bemærker, at den del af forbrugergruppen slutkunder, der ikke som udgangspunkt er dækkede af den almindelige danske forbrugerret, men som med ministeriets forslag vil blive dækkede af den almindelige forbrugerret ved henvisning, udgør en afgrænset del af forbrugere. Det vil navnlig være erhvervs-kunder, når disse kontraherer med f.eks. elhandelsvirksomheder og aggregatorer. Der er således tale om en afgrænset gruppe af rettighedshavere, der dels afgrænses ved kun at udgøre den del af slutkunde-gruppen, som ikke er husholdningsforbrugere, og dels afgrænses ved slutkunde-definitionen i forslag til definition af slutkunde i elforsyningsloven § 5, nr. 25, der gennemfører elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 3. Ministeriet bemærker endelig, at de enkelte bestemmelser i elmarkedsdirektivets art. 10 og 13 afgrænser hvilke rettigheder i hvilke kontraktforhold, der vil gælde for den ovenfor nævnte gruppe af rettighedshavere.

Det foreslås med forslaget til ændring af § 6 a, stk. 1, at aggregatorer omfattes som pligtsubjekt i bestemmelsen om klima-, energi- og forsyningsministerens kompetence til at fastsætte regler om grundlæggende forbrugerrettigheder.

Ministeriet bemærker i den forbindelse, at implementeringen af art. 13 i elmarkedsdirektivet kræver, at ministeren bemyndiges til at fastsætte regler, der forpligter aggregatorer til at iagttage visse krav relateret til kontrakter med slutkunder. I øvrigt bemærker ministeriet, at selvom kravene til sikring af rettigheder ved aggregationskontrakter i art. 13 ikke er identiske med kravene ved elleveringskontrakter i art. 10 forudsættes forbrugerbeskyttelsen for husholdningsforbrugeres aftaler med aggregatorer om fleksibilitetsydelse reguleret i lignende grad som aftaler med elhandelsvirksomheder i forhold til aggregators- og elhandelsvirksomheders forpligtelser til sikring af grundlæggende forbrugerrettigheder i aftaleforhold.

Ministeriet foreslår, at differentieringen mellem væsentlige og uvæsentlige oplysninger til ugunst for forbrugeren i forhold til krav om varsling i elleveringsbekendtgørelsen § 3, der er fastsat med hjemmel i elforsyningsloven §§ 6 a, stk. 1-3 forudsættes erstattet med et krav om varsling ved enhver justering af leveringsprisen i overensstemmelse med kravet i elmarkedsdirektivet art. 10, stk. 4. For den del af slutkunde-gruppen, der ikke er husholdningsforbrugere foreslås det, at kravet om

varslings ved enhver ændring af leveringsprisen alene skal gælde den konkurrenceudsatte del af prisen.

Det foreslås, at en elforbruger kan indgå aftaler med en aggregator uden samtykke fra elforbrugerens elhandelsvirksomhed. Forslaget medfører, at kravet i art. 13, stk. 2 i elmarkedsdirektivet gennemføres.

Det foreslås med forslaget til ændring af § 6 a, stk. 4, at aggregatorer omfattes som pligtsubjekt i bestemmelsen om klima-, energi- og forsyningsministerens kompetence til at fastsætte regler om faktureringsoplysninger og adgang til forbrugsoplysninger.

Ændringen af bestemmelsen sker under hensyn til fuld implementering af elmarkedsdirektivets art. 18 og bilag om fakturering og faktureringsoplysninger. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at pligtsubjektet i direktivets bestemmelser ikke er indskrænket til elhandelsvirksomheder.

Det foreslås endelig med forslag til ny § 6 a, stk. 5, at Klima-, energi- og forsyningsministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med elhandelsvirksomheders og aggregators overholdelse af regler udstedt i medfør af § 6 a, stk. 1-4.

Den foreslåede bestemmelse i elforsyningsloven § 6 a, stk. 5 indebærer bl.a., at ministeren kan bestemme, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med elhandelsvirksomheders overholdelse af de kontraktrettigheder, som forbrugere sikres i medfør af § 6 a, stk. 1-3. Forsyningstilsynet skal ikke være klageinstans, men vil kunne varetage sin tilsynspligt bl.a. ved at overvåge arten og antallet af klager til Ankenævnet på Energiområdet om manglende overholdelse af regler udstedt i medfør af elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3.

3.1.2. Leveringspligten

3.1.2.1. Gældende ret

Leveringspligten i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1, forpligter elhandelsvirksomheder, som tilbyder levering af elektricitet til husholdningsforbrugere, på anmodning om levering og mod betaling, at levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter.

Den gældende bestemmelse i § 6 b, stk. 1, indebærer at elhandelsvirksomheder ikke kan undlade at tilbyde et eller flere elprodukter til enkelte husholdningsforbrugere eller kategorier af husholdningsforbrugere i et netområde, når elhandelsvirksomheden markedsfører elprodukter til husholdningsforbrugere i det pågældende netområde. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til leveringspligten som fremsat i lovforslaget, jf. pkt. 3.1.3 i Folketingstidende 2013-14, tillæg A, side 16, at formålet med at lade en leveringspligt omfatte "alle elprodukter, som en elhandelsvirksomhed markedsfører til husholdningsforbrugere i det samme netområde (...) er at sikre, at der ikke sker prisdiskrimination af husholdningsforbrugere." Videre fremgår det, at indførelsen af leveringspligten sikrer, at "en elhandelsvirksomhed ikke kan tvinge økonomisk svage

husholdningsforbrugere til at aftage et elprodukt med højere priser end virksomhedens øvrige elprodukter.”

3.1.2.2. Elmarkedsdirektivet

Art. 27, stk. 1 i elmarkedsdirektivet indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at alle husholdningskunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder omfattes af en leveringspligt, dvs. har ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til konkurrencedygtige, rimelige, let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende priser på deres område. Medlemsstaterne kan for at sikre leveringspligt med henblik herpå udpege en leveringspligtig leverandør. Medlemsstaterne skal pålægge distributionssystemoperatører en forpligtelse til at tilslutte kunderne til deres net i henhold til vilkår, betingelser og tariffer, som er fastlagt efter proceduren i artikel 59, stk. 7.

Elmarkedsdirektivet er ikke til hinder for, at medlemsstaterne styrker husholdningskunders og små og mellemstore ikkehusholdningskunders markedsposition ved at fremme mulighederne for, at denne kundegruppe frivilligt kan lade sig repræsentere samlet.

Art. 27, stk. 2 bestemmer, at rettigheden i art. 27, stk. 1 skal gennemføres på en gennemsigtig og ikkeforskelsbehandlende måde samt ikke hindre det frie valg af leverandør i art. 4 i elmarkedsdirektivet.

Art. 16 i elmarkedsdirektivet regulerer en ny retlig enhed, borgerenergifællesskabet. Efter art. 16, stk. 1 og stk. 3, skal medlemsstaterne sikre borgerenergifællesskabet en række rettigheder. Borgerenergifællesskabet er defineret i art. 2, nr. 11 som en retlig enhed, der er baseret på frivillig og åben deltagelse og reelt kontrolleres af medlemmer eller partshavere, der er fysiske personer, lokale myndigheder, herunder kommuner, eller små virksomheder, hvis primære formål er at give sine medlemmer eller partshavere eller de lokalområder, hvor det drives, miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele frem for at give økonomisk gevinst, og som kan beskæftige sig med produktion, herunder baseret på vedvarende energikilder, distribution, levering, forbrug, aggregering, energilagring, energieffektivitetsydelser eller ydelser til opladning af elektriske køretøjer eller yde andre energiydelser til sine medlemmer eller partshavere.

Efter art. 17, stk. 1 i direktivet skal medlemsstaterne tillade og fremme deltagelse i fleksibelt elforbrug gennem aggregering. Medlemsstaterne skal tillade slutkunder, herunder dem, der tilbyder fleksibelt elforbrug gennem aggregering, at deltage sideløbende med producenter på alle elektricitetsmarkeder på en ikkeforskelsbehandlende måde.

3.1.2.3. Ministeriets overvejelser

Den gældende leveringspligt i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1 er bredere end kravet om leveringspligt i elmarkedsdirektivet art. 27, stk. 1, 1. pkt., fordi elhandelsvirksomheder efter § 6 b, stk. 1, har pligt til at levere ethvert elprodukt, som virksomheden udbyder i det pågældende netområde, til alle husholdningsforbrugere. Efter art. 27, stk. 1, 1. pkt. skal medlemsstaterne alene sikre, at husholdningskunder har ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet.

Den gældende leveringspligt i § 6 b, stk. 1 blev indført ved lov nr. 633 af 16. juni 2014.

Leveringspligten blev indført på baggrund af Elreguleringsudvalgets anbefalinger om en model til afløsning af elforsyningslovens ordning om forsyningspligtig virksomhed og forsyningspligtige produkter. I Elreguleringsudvalgets rapport fra den 30. maj 2013 om "Forslag til en fremtidig regulering af forsyningspligten" fremgår det, at alle elhandelsselskaber bør få pligt til mod betaling at levere el til husholdningskunder, der anmoder om det, da dette vil sikre "en lovreguleret adgang til elforsyning, som er en basal livsfornødenhed i et moderne samfund."

Ministeriet vurderer fortsat, at elforsyningsens særlige karakter som ydelse udgør et vægtigt hensyn for en lovreguleret leveringspligt. Ministeriet vurderer desuden, at hensynet til forbrugerbeskyttelsen bevirker, at den nuværende model, hvor leveringspligten omfatter ethvert elprodukt, bør opretholdes. Ved fastholdelsen af dette udgangspunkt vurderer ministeriet, at der bedst sikres en stabil forbrugerbeskyttelse, og at alle husholdningsforbrugere fortsat tilbydes et bredt udvalg af produkter for at skabe optimale betingelser for mobiliteten på markedet.

Ministeriet vurderer dog, at der er behov for undtagelser til leveringspligten. Ministeriet vurderer, at de nedenfor beskrevne undtagelser vedrørende levering af elektricitet i forbindelse med aggregering og levering af elektricitet til borgerenergifællesskaber bevirker, at leveringspligten samlet set blødes op, sådan at der skabes en befordrende ramme for aktivering af fleksibelt elforbrug og etablering af borgerenergifællesskaber. I forbindelse med den forventede øgede elektrificering af energiforbruget i samfundet vurderer ministeriet, at undtagelsen vedrørende levering af elektricitet i forbindelse med aggregering over tid vil kunne betyde, at en ikke ubetydelig del af det samlede elforbrug i Danmark leveres via produkter, der er undtaget leveringspligten. Ministeriet vurderer, at undtagelsen af bestemte ydelser fra leveringspligten indebærer, at leveringspligten gradvist nuanceres i takt med den øgede elektrificering, samtidig med at det høje niveau for forbrugerbeskyttelse som udgangspunkt bevares. Ministeriet vurderer endelig, at det er vigtigt at opretholde de gode vilkår for forbrugere, der af forskellige grunde ikke vil være i stand til- eller ikke ønsker at deltage aktivt i aggregering eller energifællesskaber.

Ministeriet vurderer, at de enkelte undtagelser bør reguleres ved bekendtgørelse med hjemmel i en generel bemyndigelsesbestemmelse til klima-, energi, og forsyningsministeren for at sikre en fleksibel ramme for reguleringen af undtagelser til leveringspligten med lettere adgang til løbende justeringer. Denne hjemmel skal give ministeren adgang til at fastsætte regler om undtagelse af visse ydelser om levering af elektricitet fra leveringspligten.

3.1.2.3.1. Undtagelse af levering af elektricitet i forbindelse med aggregering af regulerbart elforbrug

Ministeriet vurderer, at der er et behov for at undtage elprodukter fra leveringspligten, når disse leveres i forbindelse med aggregering på et særskilt målepunkt, der alene er knyttet til en eller flere installationer, hvis drift resulterer i et regulerbart elforbrug. Behovet for undtagelsesmuligheden begrundes i 1) det materielle omfang af elmarkedsdirektivets art. 27, stk. 1, 2) kravet til

medlemsstaterne i elmarkedsdirektivets art. 17, stk. 1, og 3) den særlige karakter af det regulerbare elforbrug, der knyttes til aggregering.

Ministeriet bemærker indledningsvist, at der i disse overvejelser anvendes begrebet regulerbart elforbrug i stedet for elmarkedsdirektivets begreb fleksibelt elforbrug. Begrebet fleksibelt elforbrug er et bredere begreb end regulerbart elforbrug, fordi fleksibelt elforbrug også rummer forbrug, der reagerer på markedssignaler, bl.a. tidspunktafhængige elpriser eller finansielle incitamenter. Regulerbart elforbrug rummer alene det forbrug, der er sat op til at blive styret af en aggregatorvirksomhed via en funktion, der direkte påvirker driften på en eller flere installationer, eksempelvis ved fuldt eller delvist at afbryde forbruget eller ved at øge forbruget.

Art. 27, stk. 1, 1. pkt. forpligter ikke medlemsstaterne til at sikre, at levering af elektricitet i forbindelse med aggregering af fleksibelt elforbrug er omfattet af leveringspligt. Bestemmelsen forpligter alene til sikring af en ”ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til konkurrencedygtige, rimelige, let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende priser...”. Ministeriet bemærker herved, at art. 27, stk. 1, 1. pkt. alene sikrer en ret til levering af elektricitet af en bestemt kvalitet. Ministeriet vurderer, at art. 27 ikke udelukker, at levering af elektricitet i forbindelse med aggregering ikke omfattes af den leveringspligt, som en medlemsstat gennemfører regler om.

Art. 17, stk. 1, 1. pkt. forpligter medlemsstaterne til at fremme deltagelse i fleksibelt elforbrug gennem aggregering. Ministeriet vurderer ikke, at den gældende § 6 b, stk. 1 i elforsyningsloven fremmer deltagelse i fleksibelt elforbrug gennem aggregering, hvis aggregeringen indebærer levering af elektricitet, fordi levering af elprodukter til et aggregeret forbrug efter § 6 b, stk. 1 vil skulle tilbydes til alle husholdningsforbrugere på samme vilkår, uanset i hvilken grad husholdningsforbrugeren har et regulerbart elforbrug.

Aggregering af en husholdningsforbrugers forbrug forudsætter, at husholdningsforbrugeren har et regulerbart elforbrug af en vis størrelse, der kan aktiveres via aggregatorvirksomheden. Ministeriet vurderer, at det vil være vanskeligt at aktivere husholdningsforbrugernes regulerbare elforbrug, hvis elhandelsvirksomheder ikke kan tilbyde særlige elprodukter til husholdningsforbrugere med et regulerbart elforbrug.

Et regulerbart elforbrug vil i denne forbindelse indebære, at forbruget ikke er bundet til bestemte tidspunkter, men at det kan flyttes, uden at dette bevirker, at husholdningsforbrugeren behøver at ændre forbrugsadfærd ud over den ramme for fleksibilitet som husholdningsforbrugeren har givet samtykke til. Sådanne typer af elforbrug kan eksempelvis være knyttet til elbiler eller varmepumper. Ved elforbrug tilknyttet en elbil kan det være underordnet for ejeren af elbilen, hvornår elbilen lades op. Ved elforbrug til en varmepumpe kan det accepteres af husholdningsforbrugeren, at husstanden opvarmes til et spænd mellem to temperaturer i stedet for en fikseret temperatur. Det gælder både for elforbrug til elbiler og varmepumper, at det samlede forbrug knyttet til forbrugstyperne er så stort, at aktiveringen af det fleksible elforbrug er særligt relevant.

Ministeriet vurderer i tillæg til det ovenstående, at undtagelsen af disse elprodukter fra leveringspligten kan medvirke til, at energiforbrug flyttes til vedvarende energikilder fra ikke-vedvarende energikilder. I den forbindelse vurderer ministeriet, at undtagelsen generelt kan virke understøttende på den grønne omstilling og befordrende for udnyttelse af kapaciteten i elnettet.

Ministeriet vurderer endelig, at undtagelsen bør knyttes til tre forudsætninger: 1) Undtagelsen gælder alene elprodukter, der leveres i forbindelse med aggregering. 2) Leveringen af elproduktet skal ske på et særskilt målepunkt. 3) Det særskilte målepunkt skal alene foranstalte levering af elektricitet til en eller flere installationer, hvis drift resulterer i et regulerbart elforbrug.

De tre forudsætninger skal tjene til afgrænsning af de elprodukter, der undtages fra leveringspligten. Hensynet bag afgrænsningen er, at det alene bør være de elprodukter, der leveres specifikt til bestemte elforbrugende installationer, hvis drift har en særlig regulerbar beskaffenhed, der undtages fra leveringspligten. Det elforbrug, leveres til almindeligt husholdningsforbrug, bør således fortsat være dækket af leveringspligtige produkter.

3.1.2.3.2. Undtagelse af levering af elektricitet produceret i et borgerenergifællesskab

Ministeriet vurderer, at der er et behov for at undtage elprodukter fra leveringspligten, når disse alene indebærer levering af elektricitet, der er produceret i et borgerenergifællesskab, og leveringen kun sker til medlemmer af borgerenergifællesskabet. Behovet for undtagelsesmuligheden begrundes i 1) borgerenergifællesskabets særlige karakter som retlig enhed, der ikke primært har til formål at agere kommercielt, og 2) at borgerenergifællesskabet, der råder over en begrænset produktionskapacitet, bør have en eksklusiv ret til forbrug af den producerede elektricitet, der stammer fra borgerenergifællesskabets produktionsfaciliteter.

Art. 27, stk. 1, 1. pkt. forpligter ikke medlemsstaterne til at sikre, at levering af elektricitet, der er produceret i et borgerenergifællesskab, er omfattet af en leveringspligt. Bestemmelsen forpligter alene til sikring af en ”ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til konkurrencedygtige, rimelige, let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende priser...”.

Ministeriet bemærker herved, at art. 27, stk. 1, 1. pkt. alene sikrer en ret til levering af elektricitet af en bestemt kvalitet. Ministeriet vurderer, at art. 27 ikke udelukker, at levering af elektricitet, der er produceret i- og leveres til et borgerenergifællesskab ikke omfattes af den leveringspligt, som en medlemsstat gennemfører regler om.

Det fremgår af definitionen på et borgerenergifællesskab i art. 2, nr. 11, at et borgerenergifællesskab er ”baseret på frivillig og åben deltagelse...”, at og dets ”primære formål er give sine medlemmer eller partshavere eller de lokalområder, hvor det drives, miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele frem for at give økonomisk gevinst...”.

Når et borgerenergifællesskab råder over produktionskapacitet, vil denne altid være begrænset.

Et borgerenergifællesskab med en begrænset produktion af elektricitet bør ikke igennem en tilknyttet elhandelsvirksomhed forpligtes til at afsætte sin produktion uden for fællesskabets grænser til enhver husholdningsforbruger i et netområde. Etableringen af et borgerenergifællesskab vil typisk betyde, at medlemmerne af borgerenergifællesskabet investerer i produktionsanlæg. En sådan investering udgør en økonomisk binding for borgerenergifællesskabet, som modsvares af den fordel, som produktion og forbrug af elektricitet inden for borgerenergifællesskabets grænser udgør. Ministeriet vurderer, at leveringspligten, hvis den også omfattede elektricitet produceret af et borgerenergifællesskab, ville bevirke, at husholdningsforbrugere uden for kredsen af medlemmer af et borgerenergifællesskab ville drage fordel af borgerenergifællesskabets produktion. En sådan forpligtelse ville i praksis udgøre en væsentlig barriere for etablering af borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer endelig, at undtagelsen bør knyttes til to forudsætninger: 1) Undtagelsen gælder alene elprodukter, der alene indeholder elektricitet produceret i et borgerenergifællesskab. 2) Leveringen af elproduktet sker kun til medlemmer af- eller partshavere i borgerenergifællesskabet.

Det bemærkes, at medlemmer af et borgerenergifællesskab i de fleste tilfælde vil have behov for at få leveret mere elektricitet til sig end den elektricitet, der produceres i borgerenergifællesskabet. I dette tilfælde vil leveringen af elektricitet ud over den elektricitet, der stammer fra borgerenergifællesskabets produktion, skulle ske på et leveringspligtigt produkt. For denne residual vil elhandelsvirksomheden således være forpligtet inden for rammerne af udgangspunktet i § 6 b, stk. 1.

3.1.2.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om undtagelser til leveringspligten i elforsyningslovens § 6 b, stk. 1, herunder for levering af elektricitet i forbindelse med aggregering og levering af elektricitet til medlemmer af- eller partshavere i borgerenergifællesskaber.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 b, stk. 12 vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren bliver bemyndiget til at fastsætte regler om undtagelse af visse ydelser fra leveringspligten i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1. Under hensyn til de ovennævnte overvejelser om levering af elektricitet i forbindelse med aggregering og levering af elektricitet til medlemmer af- eller partshavere i borgerenergifællesskaber, foreslår ministeriet, at disse bør undtages fra leveringspligten i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1. Undtagelserne forventes at blive indført med ikrafttrædelse 1. januar 2021.

I forhold til gældende ret vil bemyndigelsesbestemmelsen betyde, at det fremover ikke vil være ethvert elprodukt, der er omfattet af leveringspligten. Ministeriet bemærker, at bemyndigelsesbestemmelsen for eventuelle yderligere bekendtgørelsesfastsatte undtagelser til leveringspligten forudsættes anvendt under iagttagelse af kravene i elmarkedsdirektivets art. 27.

3.1.3 Ret til dynamisk elpriskontrakt

3.1.3.1. Gældende ret

Leveringspligten i elforsyningslovens § 6 b, stk. 1, forpligter elhandelsvirksomheder som tilbyder levering af elektricitet til husholdningsforbrugere, på anmodning om levering og mod betaling, at levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter.

Den gældende bestemmelse i § 6 b, stk. 1, indebærer at elhandelsvirksomheder ikke kan undlade at tilbyde et eller flere elprodukter til enkelte husholdningsforbrugere eller kategorier af husholdningsforbrugere i et netområde. Formålet hermed er at sikre, at der ikke kan ske prisdiskrimination af husholdningsforbrugerne. Med bestemmelsen sikres det således, at en elhandelsvirksomhed ikke kan tvinge økonomisk svage husholdningsforbrugere til at aftage et elprodukt med højere priser end virksomhedens øvrige elprodukter.

Leveringspligten i § 6 b, stk. 1, giver alene en ret til husholdningsforbrugere.

§ 2 i bekendtgørelse nr. 75 af 25. januar 2019 om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget (målerbekendtgørelsen) bevirker, at netvirksomhederne skal sikre, at der inden den 31. december 2020 er idriftsat fjernaflæste elmålere hos alle slutbrugere. § 1, stk. 2 i målerbekendtgørelsen præciserer, at der ved slutbruger i målerbekendtgørelsen forstås en fysisk eller juridisk person, hvis levering eller aftag af elektricitet i nettet er omfattet af netvirksomhedens pligt til at måle levering og aftag af elektricitet i nettet.

Elforsyningsloven § 82 a, stk. 1, forpligter Forsyningstilsynet til at foretage årlige undersøgelser af elpriser for elforbrugere med et forbrug på op til 100.000 kWh om året og vurdere, om priserne er rimelige, let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikkediskriminerende. Resultatet af undersøgelserne offentliggøres på Forsyningstilsynets hjemmeside.

3.1.3.2. Elmarkedsdirektivet

Art. 2, nr. 15 definerer en dynamisk elpriskontrakt som en elektricitetsleveringskontrakt mellem en leverandør og en slutkunde, som afspejler prisudsvinget på spotmarkederne, herunder på day-ahead- og intraday-markeder, med intervaller, der som minimum svarer til markedsafregningsintervallerne.

Art. 11, stk. 1, 2. pkt., i elmarkedsdirektivet indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at slutkunder, som har fået installeret en intelligent måler, kan anmode om at indgå en dynamisk elpriskontrakt med mindst én leverandør og med enhver leverandør, som har flere end 200.000 slutkunder.

Art. 11, stk. 2, 2. pkt., i elmarkedsdirektivet angiver, at de regulerende myndigheder skal overvåge markedsudviklingen og vurdere de risici, som de nye produkter og ydelser kan udgøre, og gribe ind over for urimelig praksis.

Art. 11, stk. 4, angiver, at medlemsstaterne eller de regulerende myndigheder som minimum i en tiårsperiode efter indførelsen af dynamiske elpriskontrakter skal overvåge og offentliggøre en årlig rapport om de vigtigste udviklinger på dette område, herunder tilbuddene på markedet og effekten på forbrugernes regninger, og særligt omfanget af prisudsvingene.

I Danmark er den regulerende myndighed Forsyningstilsynet.

Art. 2, nr. 3 definerer en slutkunde som en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug.

Art. 2, nr. 23 definerer et intelligent målersystem som et elektronisk system, som kan måle den elektricitet, der leveres til nettet, eller den elektricitet, der forbruges, og give flere oplysninger end en konventionel måler, og som kan sende og modtage data til informations-, overvågnings- og kontrolformål ved hjælp af en form for elektronisk kommunikation.

3.1.3.3. Ministeriets overvejelser

3.1.3.3.1. Ret til dynamisk elpriskontrakt

Den gældende leveringspligt i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1, sikrer alene husholdningsforbrugeren en ret til at kunne aftale levering af alle de elprodukter, som en elhandelsvirksomhed udbyder i det netområde, hvorfra husholdningsforbrugeren ønsker at aftage elektricitet. § 6 b, stk. 1, forpligter således ikke elhandelsvirksomheder til at udbyde bestemte produkter i et givent netområde.

Det er muligt, at en elforbruger kan ønske at aftage et dynamisk elprisprodukt i et givent netområde, hvor ingen elhandelsvirksomheder udbyder dynamiske elprisprodukter. I en sådan situation vil § 6 b, stk. 1, ikke forpligte elhandelsvirksomhederne i det givne netområde til at udbyde sådanne produkter.

Ministeriet bemærker, at § 2 i bekendtgørelse nr. 75 af 25. januar 2019 om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutfobruget (målerbekendtgørelsen) indebærer, at alle elforbrugere senest den 31. december 2020 skal være tilsluttet elnettet igennem en fjernaflæst elmåler. I overensstemmelse med elmarkedsdirektivets definition af slutkunder i art. 2, nr. 3, og samme direktivs definition af intelligente målersystemer i art. 2, nr. 23, er elforbrugere derved dækket af rettigheden til dynamiske elpriskontrakter i art. 11, stk. 1, 2. pkt.

Idet rettigheden i art. 11, stk. 1, 2. pkt. ikke er sikret ved leveringspligten i § 6 b, stk. 1, vurderer ministeren at alle elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder skal udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter.

Der er ikke sikkerhed for, at der til enhver tid i alle netområder vil være en elhandelsvirksomhed med over 200.000 slutkunder. Ministeriet vurderer derfor, at Forsyningstilsynet skal gives kompetence til at udstede et påbud om at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året til den elhandelsvirksomhed i et netområde med flest af

disse slutkunder, hvis andre elhandelsvirksomheder i netområdet ikke udbyder dynamiske elpriskontrakter til denne gruppe af slutkunder. Forsyningstilsynet vil i den forbindelse alene have kompetence til at udstede et påbud til den elhandelsvirksomhed med flest slutkunder i et netområde, hvis de øvrige elhandelsvirksomheder i netområdet ikke udbyder dynamiske elprisprodukter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året.

Ministeriet vurderer, at retten til dynamisk elpriskontrakt i elmarkedsdirektivets art. 11, stk. 1, 2. pkt., bør gennemføres i elforsyningsloven af hensyn til fuld implementering af elmarkedsdirektivets bestemmelser, der giver rettigheder til borgere og virksomheder. Det er dog ministeriets vurdering, at dynamiske elpriskontrakter allerede er udbredt på det danske elmarked. I forhold til den nuværende og forventede fremtidige udbredelse af dynamiske elpriskontrakter på det danske elmarked, forventer ministeriet ikke, at 1) forpligtelsen for elhandelsvirksomheder i forslag til ny § 6 b, stk. 2, 1. pkt., vil indebære en forpligtelse til at udbyde en ydelse, som elhandelsvirksomheden ikke i forvejen ville have et kommercielt incitament til at udbyde, og 2) at Forsyningstilsynets opgave med at give påbud i medfør af den beskrevne kompetence i forslag til § 6 b, stk. 2, 2. pkt., derfor kommer til at have et beskeden omfang.

3.1.3.3.2. Forsyningstilsynets overvågning og handlepligt

Ministeriet vurderer, at det er nødvendigt at ændre § 82 a, stk. 1, således at Forsyningstilsynets undersøgelsesforpligtelse suppleres med en overvågningsforpligtelse vedrørende dynamiske elprisprodukter. I medfør af en sådan ændring vil Forsyningstilsynet få til opgave at overvåge markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurdere de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, og gribe ind over for urimelig praksis.

Ministeriet vurderer, at dette vil sikre implementering af elmarkedsdirektivets art. 11, stk. 2, 2. pkt., hvorefter de regulerende myndigheder skal overvåge markedsudviklingen og vurdere de risici, som de nye produkter og ydelser kan udgøre, og griber ind over for urimelig praksis.

Forsyningstilsynets forpligtelse til at gribe ind over for urimelig praksis vedrørende markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter- og ydelser indebærer et skøn for Forsyningstilsynet. Handlepligten vil således aktiveres, hvis Forsyningstilsynet efter et skøn vurderer, at en praksis har været urimelig. Ministeriet vurderer i den forbindelse, at reglen i art. 11, stk. 2, 2. pkt., bl.a., skal tjene til sikring af, at slutkunder modtager oplysninger om muligheder og risici ved dynamiske elpriskontrakter fordi betalingsforpligtelsen for slutkunden er dynamisk. Urimelig praksis vil også kunne foreligge, hvis en dynamisk elpriskontrakt, der angiver at følge en nærmere angivet beregningsmodel for prisændringer i realiteten ikke efterleves, når slutkunden faktureres. I den forbindelse kan der lægges vægt på, at slutkunder ikke kan forventes at have fagligheden til at påse, om beregningsmodellen efterleves. Endelig henvises der til § 4 i lov om markedsføring om god erhvervsskik. Bestemmelsen implementerer art. 3, stk. 1 og art. 5, stk. 1-3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 2005-05-11 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450 og Europa-

Parlamentets og Rådets direktiv 97/7, 98/27 og 2002/65 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2006/2004 (direktivet om urimelig handelspraksis) (2005/29). Art. 5, stk. 1-3 i direktivet om urimelig handelspraksis definerer urimelig handelspraksis. Bilag I i direktivet om urimelig handelspraksis angiver en fortegnelse over former for handelspraksis, der under alle omstændigheder betragtes som urimelig. Ministeriet vurderer, at begrebet urimelig praksis i art. 11, stk. 2, 2. pkt., i elmarkedsdirektivet skal fortolkes i overensstemmelse med art. 5 og bilag I i direktivet om urimelig handelspraksis. Der vil således være tale om urimelig praksis i elmarkedsdirektivets forstand, hvis art. 3, 5 og bilag I i direktivet om urimelig handelspraksis leder til, at der er tale om urimelig handelspraksis.

§ 82 a, stk. 1, bør desuden ændres, således at Forsyningstilsynets årlige offentliggørelse om prisundersøgelser efter § 82 a, stk. 1, 3. pkt., udvides til også at omfatte overvågningen vedrørende dynamiske elpriskontrakter.

Dette forslag til ændring sikrer implementering af elmarkedsdirektivets art. 11, stk. 4, hvorefter medlemsstaterne eller de regulerende myndigheder skal offentliggøre en årlig rapport om de vigtigste udviklinger på området for dynamiske elpriskontrakter, herunder tilbuddene på markedet og effekten på forbrugernes regninger, og særligt omfanget af prisudsvingene.

En sådan ændring indebærer derved, at opgaven i art. 11, stk. 4, tillægges Forsyningstilsynet. Ministeriet begrundet dette med, at opgaven i art. 11, stk. 4, har sammenhæng med Forsyningstilsynets opgave efter den gældende § 82 a, stk. 1, i lov om elforsyning.

Ministeriet bemærker i den forbindelse, at opgaven i forslag til ændring af § 82 a, stk. 1, forudsættes afgrænset i overensstemmelse med art. 11, stk. 4, i elmarkedsdirektivet, således at Forsyningstilsynets forpligtelse til at offentliggøre materiale angår om de vigtigste udviklinger på området for dynamiske elpriskontrakter, herunder tilbuddene på markedet og effekten på forbrugernes regninger, og særligt omfanget af prisudsvingene.

2.1.3.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at alle elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder skal udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter. Det foreslås desuden, at Forsyningstilsynet påbyder den elhandelsvirksomhed med flest slutkunder i et netområde at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året, hvis andre elhandelsvirksomheder i netområdet ikke udbyder dynamiske elpriskontrakter til disse slutkunder.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 b, stk. 2 vil medføre, at alle elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder skal udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter. Forsyningstilsynet påbyder den elhandelsvirksomhed med flest slutkunder i et netområde at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000

kWh om året, hvis andre elhandelsvirksomheder i netområdet ikke udbyder dynamiske elpriskontrakter til disse slutkunder.

Ministeriet bemærker, at den gældende leveringspligt ikke dækker implementeringskravet i elmarkedsdirektivet om dynamiske elpriskontrakter, fordi den gældende leveringspligt ikke forpligter elhandelsvirksomheder til at udbyde elprodukter af en bestemt beskaffenhed. For at undgå overimplementering vil det ubetingede krav alene gælde for elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder. Hvis en slutkunde ønsker at kunne indgå en dynamisk elpriskontrakt i et netområde, hvor der ikke er nogen elhandelsvirksomheder, der har et kundegrundlag på 200.000 slutkunder, og der samtidigt ikke er nogen elhandelsvirksomheder, der udbyder dynamiske elpriskontrakter, vil Forsyningstilsynet have hjemmel til at udstede et påbud.

Ministeriet vurderer dog, at byrden for elhandelsvirksomheder efter § 6 b, stk. 2, 1. pkt., vil være begrænset, ligesom Forsyningstilsynets afgørelsesvirksomhed efter § 6 b, stk. 2, 2. pkt., vil være det, idet dynamiske elpriskontrakter allerede er udbredt på det danske elmarked. Ministeriet kan dog ikke udelukke, at forpligtelserne vil komme til at påvirke elhandelsvirksomheder.

Det foreslås desuden, at Forsyningstilsynet skal overvåge markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurdere de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, samt gribe ind over for urimelig praksis. Endelig foreslås det, at resultatet af overvågningen offentliggøres på Forsyningstilsynets hjemmeside.

De foreslåede ændringer i § 82 a, stk. 1, vil medføre, at Forsyningstilsynets undersøgelsesforpligtelse i den gældende § 82 a, stk. 1, suppleres med en overvågningsforpligtelse vedrørende dynamiske elprisprodukter. I medfør af denne ændring vil Forsyningstilsynet få til opgave at overvåge markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurdere de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, og gribe ind over for urimelig praksis. De foreslåede ændringer i § 82 a, stk. 1, vil også medføre, at Forsyningstilsynets årlige offentliggørelse om prisundersøgelser efter § 82 a, stk. 1, 3. pkt., udvides til også at omfatte overvågningen vedrørende dynamiske elpriskontrakter.

3.1.4. Aktive kunder

3.1.4.1. Gældende ret

Der er ikke regulering af aktive kunder i dansk ret forud for implementeringen af det omarbejdede elmarkedsdirektiv. Årsagen til dette er, at den aktive kunde er et nyt kundebegreb, der introduceres i elmarkedsdirektivet.

I vidt omfang har eksisterende regler i bl.a. elforsyningsloven betydning for den aktive kunde. Det gælder bl.a. regler om egenproducenter, afregning, fjernaflæste elmålere samt tariffering.

Aktive kunder kan således være egenproducenter efter de almindelige regler om egenproducenter. Dette bevirker bl.a. at en aktiv kunde, når denne er egenproducent, vil være underlagt regler udstedt

i medfør af § 8 a i lov om elforsyning, og at elafgiftslovens regler om undtagelse fra afgift vil finde anvendelse inden for omfanget af bestemmelserne i § 2, stk. 1, litra c, jf. § 2, stk. 3-7.

Reglerne om afregning af egenproducenter er tilsvarende identisk for aktive kunder, når disse er egenproducenter. Regler om nettoafregning af PSO-tariffen ligger i bekendtgørelse nr. 999 af 29. juni 2016 om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet (nettoafregningsbekendtgørelsen). Nettoafregning af eleafgiften er reguleret i elafgiftsloven.

Den aktive kunde er desuden dækket af reglerne i bekendtgørelse nr. 75 af 25. januar 2019 om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget (målerbekendtgørelsen). Det bevirker bl.a. at netvirksomhederne efter § 2, stk. 1, skal sikre, at der inden den 31. december 2020 er idriftsat fjernaflæste elmålere hos alle slutbrugere, herunder aktive kunder. Af § 8 fremgår det, at netvirksomhederne har pligt til at indsende tilmålte forbrugsdata til datahubben fra de af netvirksomhedernes slutbrugere, hvor der er idriftsat fjernaflæste elmålere. Dette gælder også forbrugsdata fra aktive kunder.

Tarifiering af aktive kunder vil også finde sted efter de almindelige regler. Det betyder bl.a. at prisfastsættelse af tariffer efter lov om elforsyning § 73, stk. 1, 1. pkt., har den samme betydning for aktive kunder som andre kundetyper, der er underlagt tarifiering.

3.1.4.2. Elmarkedsdirektivet

Den aktive kunde er et nyt rettighedssubjekt i elmarkedsdirektivet i forhold til eldirektivet fra 2009. Aktive kunder er defineret i art. 2, nr. 8 som en slutkunde eller en gruppe af slutkunder, som handler i fællesskab, og som forbruger eller lagrer elektricitet, der er produceret på dennes eget område, der befinder sig inden for afgrænsede skel, eller, hvis en medlemsstat tillader det, på andre områder, eller der sælger egenproduceret elektricitet eller deltager i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger, forudsat at disse aktiviteter ikke udgør dennes primære forretnings- eller erhvervmæssige virksomhed.

De rettigheder, som en medlemsstat skal sikre for aktive kunder fremgår af art. 15 i elmarkedsdirektivet.

Efter art. 15, stk. 1, skal en medlemsstat sikre, at slutkunder har ret til at handle som aktive kunder uden at være underlagt uforholdsmæssige eller forskelsbehandlende tekniske krav, administrative krav, procedurer og gebyrer, samt netgebyrer, der ikke afspejler omkostningerne.

Art. 15, stk. 2 bestemmer, at en medlemsstat skal sikre en række rettigheder og forpligtelser for aktive kunder, herunder, at aktive kunder har ret til at udøve aktivitet enten direkte eller gennem aggregering, at aktive kunder har ret til at sælge egenproduceret elektricitet, herunder gennem elkøbsaftaler, at aktive kunder har ret til at deltage i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger, at aktive kunder har ret til at delegerede forvaltningen af de anlæg, der er nødvendige for deres aktiviteter, til en tredjepart, herunder installation, drift, databehandling og

vedligeholdelse, uden at denne tredjepart anses som en aktiv kunde, at aktive kunder er underlagt omkostningsægte, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende netgebyrer, der er opgjort særskilt for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet, i overensstemmelse med elmarkedsdirektivet og elmarkedsforordningen, idet det sikres, at de bidrager på en passende og afbalanceret måde til systemets samlede omkostninger, samt at aktive kunder er økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet; med henblik herpå skal de være balanceansvarlige parter eller delegere deres balanceansvar.

Art. 15, stk. 3 bestemmer, at en medlemsstat kan differentiere mellem individuelle aktive kunder og aktive kunder, der handler i fællesskab, forudsat at alle rettigheder og forpligtelser som fastsat i medfør af denne artikel finder anvendelse på alle aktive kunder, samt at enhver forskel i behandling af aktive kunder, der handler i fællesskab, skal være forholdsmæssig og behørigt begrundet.

Art. 15, stk. 4 bestemmer, at den medlemsstat, der har eksisterende ordninger, der ikke særskilt opgør den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet, ikke må tildele nye rettigheder i henhold til disse ordninger efter den 31. december 2023. Under alle omstændigheder skal kunder, der er omfattet af eksisterende ordninger, til enhver tid have mulighed for at vælge en ny ordning, der som grundlag for beregningen af netgebyrer særskilt opgør den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet.

Art. 15, stk. 5 bestemmer, at en medlemsstat skal sikre, at aktive kunder, der ejer energilageranlæg, har en række rettigheder, herunder ret til nettilslutning inden for et rimeligt tidsrum efter anmodningen, forudsat at alle nødvendige betingelser såsom balanceansvar og tilstrækkelig måling er opfyldt, ret til ikke at være underlagt noget dobbeltgebyr, herunder netgebyr, for lagret elektricitet, der forbliver i deres egne anlæg, eller ved levering af fleksibilitetsydelser til systemoperatører, ret til ikke at omfattes af uforholdsmæssige licenskrav og gebyrer, samt ret til at levere flere ydelser samtidig, hvis det er teknisk muligt.

3.1.4.3. Ministeriets overvejelser

Ministeriet vurderer, at reguleringens tekniske karakter og hensynet til at fremme smidighed i reguleringen bevirker, at art. 2, nr. 8, og art 15 i direktivet om aktive mest hensigtsmæssigt gennemføres ved bekendtgørelse udstedt med hjemmel i en bestemmelse, der giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer overordnet, at adgangen til at regulere i medfør af en sådan bemyndigelsesbestemmelse skal afgrænses af direktivets krav til medlemsstaterne om sikring af rettigheder for aktive kunder og forpligtelser for aktive kunder. På denne baggrund vil den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen derfor være sammenfaldende med direktivets bestemmelser i art. 2, nr. 8 og art. 15.

Ministeriet vurderer, at at klima-, energi- og forsyningsministeren i den forbindelse bør kunne forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med

henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for borgerenergifællesskaber. Disse aktører vil som udgangspunkt kun kunne forpligtes i det omfang elmarkedsdirektivets bestemmelser kræver det til sikring af rettigheder for aktive kunder.

Elmarkedsdirektivets definition af en aktiv kunde i art. 2, nr. 8, bevirker, at medlemsstaterne skal træffe beslutning om den aktive kundes stedlige adgang til at forbruge eller lagre elektricitet, der er produceret af den aktive kunde. Definitionen angiver, at den aktive kunde kan gives denne adgang, når elektriciteten er produceret på den aktive kundes eget område, inden for afgrænsede skel, eller på andre områder.

Ministeriet vurderer, at aktive kunder i denne forbindelse bør stilles som egenproducenter, der producerer og forbruger eller lagrer elektricitet bag en måler. De danske regler om egenproducenters adgang til at forbruge eller lagre elektricitet, der er egenproduceret bag en måler vil fremadrettet være begrænset af reglerne om stedlig afgrænsning for VE-egenforbrugere i art. 21, stk. 2 og 3 i EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder. I disse bestemmelser er kravet, at elektriciteten forbliver på VE-egenforbrugernes lokalitet.

Ministeriet vurderer derudover, at den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen skal afgrænses på udvalgte områder. Områderne er 1) regler om egenproducenter samt balanceansvar, 2) afregningsmetoder og 3) lageraktiviteter.

3.1.4.3.1. Regler om egenproducenter samt balanceansvar

Efter elmarkedsdirektivets art. 15, stk. 2, litra b, skal medlemsstaterne sikre, at aktive kunder har ret til at sælge egenproduceret elektricitet, herunder gennem elkøbsaftaler.

Ministeriet vurderer, at aktive kunder skal have ret til at være egenproducenter efter de almindelige regler om egenproducenter i dansk ret. Dette bevirker bl.a. at en aktive kunde, når denne er egenproducent, vil være underlagt regler udstedt i medfør af § 8 a i elforsyningsloven, og at elafgiftslovens regler om undtagelse fra afgift vil finde anvendelse inden for omfanget af bestemmelserne i § 2, stk. 1, litra c, jf. § 2, stk. 3-7.

Elmarkedsdirektivet stiller et krav i art. 15, stk. 2, litra f om at aktive kunder skal være økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet; med henblik herpå skal de være balanceansvarlige parter eller delegerer deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EU) 2019/943.

Ministeriet vurderer, at kravet især vil være relevant, når den aktive kunde leverer produceret eller lagret elektricitet til nettet. Herudover vil det være relevant i forbindelse med aktive kunders deltagelse i fleksibilitetsordninger.

3.1.4.3.2. Afregningsmetoder

Elmarkedsdirektivet stiller et krav i art. 15, stk. 2, litra e om at aktive kunder skal være underlagt omkostningsægte, gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende netgebyrer, der er opgjort særskilt for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet.

Det fremgår desuden af art. 15, stk. 4, at de medlemsstater, der har eksisterende ordninger, der ikke særskilt opgør den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet, ikke må tildele nye rettigheder i henhold til disse ordninger efter den 31. december 2023. Under alle omstændigheder skal kunder, der er omfattet af eksisterende ordninger, til enhver tid have mulighed for at vælge en ny ordning, der som grundlag for beregningen af netgebyrer særskilt opgør den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet.

Lov om elforsyning § 73, stk. 1, 1. pkt. angiver, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til.

Ministeriet fortolker denne bestemmelse således, at kravet om, at tarifferne skal være omkostningsægte bevirker, at ydelserne som udgangspunkt skal bruttoafregnes. Bruttoafregning bevirker i denne forbindelse, at der sker en særskilt opgørelse for den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet. Ministeriet vurderer, at dette er i overensstemmelse med kravet i elmarkedsdirektivets art. 15, stk. 2, litra e.

I dansk ret er der dog to ordninger der ikke har særskilt opgørelse af den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet for så vidt angår elafgiften og PSO-tariffen. De to ordninger med afgiftsfritagelse indebærer frem til og med den 19. november 2032 henholdsvis en timebaseret nettoopgørelse og en årsbaseret nettoopgørelse.

Regler om nettoafregning af PSO-tariffen ligger i bekendtgørelse nr. 999 af 29. juni 2016 om nettoafregning for egenproducenter af elektricitet (nettoafregningsbekendtgørelsen). Det fremgår af nettoafregningsbekendtgørelsen §§ 20-23, at reglerne om årsnettoafregning er lukket for tilgang.

Nettoafregning af eleafgiften er reguleret i elafgiftsloven. Både den årsbaserede og den timebaserede afgiftsfritagelse for elafgift af elektricitet kan ikke længere opnås af nye anlæg. Ændringen til øjebliksafregning af alle nye anlæg er sket fra 1. april 2018, hvor Energinet.dk har udarbejdet det nødvendige register for at kunne administrere ordningen.

Ministeriet bemærker desuden, at den tidsmæssige detaljeringsgrad af den bruttoafregning, der finder sted i overensstemmelse med lov om elforsyning § 73 øges ved udrulning af fjernaflæste elmålere.

I medfør af § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 75 af 25. januar 2019 om fjernaflæste elmålere og måling af elektricitet i slutforbruget (målerbekendtgørelsen) skal netvirksomhederne sikre, at der inden den 31. december 2020 er idriftsat fjernaflæste elmålere hos alle slutbrugere. Af

målerbekendtgørelsen § 8 fremgår det, at netvirksomhederne har pligt til at indsende timemålte forbrugsdata til datahubben fra de af netvirksomhedernes slutbrugere, hvor der er idriftsat fjernaflæste elmålere.

Det sikres herved, at alle slutkunder kan overgå til flexafregning.

Ministeriet bemærker, at flexafregning er en afregningsmetode, der danner grundlag for en særskilt opgørelse af den elektricitet, der leveres til nettet, og den elektricitet, der forbruges fra nettet på timebasis. I medfør af § 2, stk. 1 og § 8 i målerbekendtgørelsen er afregningen detaljeret til timemålt forbrugsdata.

Ministeriet vurderer, at kravet om idriftsættelse af fjernaflæste elmålere bevirker, at alle kunder, der er tilsluttet elnettet på et målepunkt via en fjernaflæst elmåler vil overgå til flexafregning, selvom kunden er eller kan være omfattet af reglerne om nettoafregning for så vidt angår elafgiften og PSO-tariffen.

3.1.4.3.3. Lageraktiviteter

Elmarkedsdirektivet angiver i art. 15, stk. 5, litra b, at medlemsstaterne skal sikre, at aktive kunder, der ejer energilageranlæg ikke er underlagt noget dobbeltgebyr, herunder netgebyr, for lagret elektricitet, der forbliver i deres egne anlæg, eller ved levering af fleksibilitetsydelser til systemoperatører.

Ministeriet bemærker, at nettariffer, i overensstemmelse med kravet i art. 15, stk. 2, litra e, skal være omkostningsægte og ikkeforskelsbehandlende, også i forhold til aktive kunder med energilageranlæg. I den forbindelse vurderer ministeriet, at nettarifferne samlet set ikke kan være omkostningsægte og ikkeforskelsbehandlende for aktive kunder, der ejer energilageranlæg, hvis disse kunder er underlagt dobbelttarifiering.

Ministeriet vurderer, at lov om elforsyning § 73, stk. 1, 1. pkt. bevirker, at tariffer skal være underlagt rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Dette udelukker dobbelttarifiering, såfremt omkostningerne ikke opstår gentagne gange.

3.1.4.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om aktive kunder. Det foreslås, at denne bemyndigelse skal anvendes til at fastsætte regler der er nødvendige for at sikre gennemførelse af elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 8, der definerer en aktiv kunde, samt art. 15, der fastsætter nærmere krav for medlemsstaternes gennemførelse af regler om aktive kunder.

Det foreslås i § 9, stk. 2, at regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorer kan omfatte bestemmelser om deltagelse på elektricitetsmarkeder, produktion og forbrug af elektricitet, aggregering, betaling af tariffer, regler om etablering og balanceansvar og balancering.

Det foreslås desuden i § 9, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for aktive kunder efter forslag til § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 1.

Bemyndigelsen i forslag til ny § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, foreslås afgrænset af elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 2, nr. 8, der definerer en aktiv kunde og art. 15, der fastsætter nærmere krav for medlemsstaternes gennemførelse af regler om aktive kunder. Bemyndigelsen i forslag til ny § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, foreslås desuden afgrænset i overensstemmelse med de i pkt. 2.1.4.3. angivne overvejelser.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at en aktive kundes adgang til at forbruge eller lagre elektricitet, der er produceret af den aktive kunde bag en måler, vil blive stedligt afgrænset til forbrug eller lagring af elektricitet, der er produceret af den aktive kunde på den aktive kundes lokalitet.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, vil i øvrigt medføre, at aktive kunder får ret til at være egenproducenter efter de almindelige regler om egenproducenter i dansk ret. Dette bevirker bl.a. at en aktiv kunde, når denne er egenproducent, vil være underlagt regler udstedt i medfør af § 8 a i elforsyningsloven, og at elafgiftslovens regler om undtagelse fra afgift vil finde anvendelse inden for omfanget af bestemmelserne i § 2, stk. 1, litra c, jf. § 2, stk. 3-7.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, vil desuden medføre, at aktive kunder underlægges tariffer fastsat efter de almindelige regler i elforsyningsloven § 73, jf. §§ 69-71. Ministeriets fortolkning af § 73, stk. 1, 1. pkt., betyder, at disse tariffer som udgangspunkt bruttoafregnes.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, vil endelig medføre, at aktive kunder, i overensstemmelse med elforsyningsloven § 73, stk. 1, 1. pkt., ikke kan dobbelttariferes, så længe omkostningerne ikke opstår gentagne gange.

3.1.5. Borgerenergifællesskaber

3.1.5.1 – Gældende ret

Borgerenergifællesskaber er ikke reguleret i dansk ret. Borgerenergifællesskabet er en ny juridisk enhed, der introduceres i elmarkedsdirektivet.

Visse regler i dansk ret har dog betydning for implementeringen af elmarkedsdirektivets bestemmelser om borgerenergifællesskaber. Det drejer sig om anvendelsesområdet for lov om elforsyning i § 2, stk. 1, reguleringen af kommuners varetagelse af opgaver i § 4, stk. 1, det frie

leverandørvalg i § 6, 2. pkt., retten til at udøve netvirksomhed i § 19 og §§ 50-54 samt reglerne om udformning af nettarifferne i §§ 73, 73 a og 73 b.

§ 2, stk. 1 i elforsyningsloven bestemmer, at loven finder anvendelse på produktion, transport, handel og levering af elektricitet. § 4, stk. 1, 2. pkt., bestemmer, at en kommune kan deltage i selskaber med begrænset ansvar, som varetager virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. 1. Det bevirker, at en kommune kan deltage i selskaber med begrænset ansvar, der varetager virksomhed vedrørende produktion, transport, handel og levering af elektricitet. Anvendelsesområdet for lov om elforsyning og reguleringen af kommuners varetagelse af opgaver behandles i afsnittet om kommuners deltagelse i borgerenergifællesskaber.

§ 6, 2. pkt., i elforsyningsloven bestemmer, at en elforbruger frit kan vælge elhandelsvirksomhed og elprodukt. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med leveringspligten i § 6 b, stk. 1, der forpligter elhandelsvirksomheder, der leverer elprodukter til husholdningsforbrugere, til, på anmodning om og mod betaling, at levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter. Det frie leverandørvalg og betydningen for implementeringen af reglerne om borgerenergifællesskaber behandles i nedenfor i afsnittet om deling- og køb af elektricitet.

§ 19 i elforsyningsloven bestemmer blandt andet, at netvirksomhed kun kan udøves efter bevilling, der kan gives til virksomheder, som opfylder kravene i elforsyningslovens kapitel 7 og 8. Dette bevirker blandt andet, at netvirksomheden, der har bevilling, har en eneret på varetagelsen af netvirksomhed inden for bevillingsområdet. Kapitel 8 indeholder bestemmelserne §§ 50-54. § 50, stk. 1 bestemmer, at bevillinger til kollektive elforsyningsvirksomheder kun kan meddeles til ansøgere, der skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet. Det fremgår af elforsyningslovens § 5, nr. 10, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed blandt andet er en offentlig eller privatejet elforsyningsvirksomhed med bevilling. Retten til at udøve bevillingspligtig netvirksomhed behandles i afsnittet om borgerenergifællesskabets adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

§§ 73 og 73 a i elforsyningsloven indeholder regler om udformning af nettarifferne. § 73 bestemmer, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser, herunder nettarifferne, skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningssikkerhed er tilladt. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde. Bestemmelsen bestemmer således blandt andet, at nettarifferne skal være omkostningsægte og at prisdifferentiering af nettarifferne på baggrund af en geografisk afgrænsning kun er tilladt i særlige tilfælde.

Af forarbejderne til § 73, stk. 1 i lov nr. 577 fremgår det, at princippet i § 73 i lov om elforsyning er, at prisen for elektricitet skal fastsættes med udgangspunkt i omkostningerne til levering af elektricitet til de pågældende kunder. I § 73 a, stk. 1, fremgår det, at priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Endelig fremgår det i § 73 b, stk. 1, 1. pkt., at Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser.

Det fremgår herved af elforsyningsloven §§ 73, 73 a og 73 b, at der i dansk ret gælder en række principper, som netvirksomhederne og energibranchens organisationer skal iagttage i udformningen af nettarifferne. Tarifsystemets rammer betyder, at det er branchen, der udformer metoderne for opgørelse af tariffer, hvorefter metoderne efterfølgende godkendes af Forsyningstilsynet. Det fremgår desuden modsætningsvist, at bestemmelserne ikke tillægger kompetencen til udformning af metode til Klima-, Energi- og Forsyningsministeren. De materielle krav er begrænset til principperne i § 73, stk. 1. Ministeren kan derfor ikke direkte diktere tarifudformningen eller særlige produkter, men ministeren kan, inden for rammerne af EU-reglerne, bestemme hvilke hensyn, der skal inddrages, når metoderne udvikles.

Reglerne om udformning af nettarifferne behandles i afsnittet om nettariffer, herunder lokale fordele i netdriften og pligten til at samarbejde om at lette deling af elektricitet samt afsnittet om Forsyningstilsynets opgaver.

§ 28, stk. 2, nr. 12 og 13 i elforsyningsloven angiver det som en del af Energinets opgaver at udarbejde forskrifter for netvirksomhedernes målinger, samt at udarbejde forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder.

3.1.5.2. Elmarkedsdirektivet

Borgerenergifællesskabet er en ny aktør i elmarkedsdirektivet i forhold til eldirektivet fra 2009. Borgerenergifællesskabet er defineret i art. 2, nr. 11, i direktivet som en retlig enhed, der a) er baseret på frivillig og åben deltagelse og reelt kontrolleres af medlemmer eller partshavere, der er fysiske personer, lokale myndigheder, herunder kommuner, eller små virksomheder b) hvis primære formål er at give sine medlemmer eller partshavere eller de lokalområder, hvor det drives, miljømæssige, økonomiske eller sociale fællesskabsfordele frem for at give økonomisk gevinst, og c) som kan beskæftige sig med produktion, herunder baseret på vedvarende energikilder, distribution, levering, forbrug, aggregering, energilagring, energieffektivitetsydelser eller ydelser til opladning af elektriske køretøjer eller yde andre energiydelser til sine medlemmer eller partshavere.

I præambelbetragtning 43 fremgår det, at "[t]akket være teknologi til decentral energiproduktion og forbrugerindflydelse er energifællesskaber blevet et virkningsfuldt og omkostningseffektivt middel til at opfylde borgernes behov og forventninger vedrørende energikilder, tjenesteydelser og lokal deltagelse. Energifællesskaber giver alle forbrugere mulighed for at have en direkte interesse i produktion, forbrug eller deling af energi. Energifællesskabsinitiativer lægger navnlig vægt på at levere billig energi af en bestemt slags, f.eks. vedvarende energi, til deres medlemmer eller partshavere, snarere end på at give overskud, sådan som det er tilfældet for en traditionel elektricitetsvirksomhed."

Art. 16 i det omarbejdede elmarkedsdirektiv indeholder regler om borgerenergifællesskaber. Reglerne i art. 16 har ifølge direktivets betragtning 43 til formål at give borgerenergifællesskaber en befordrende ramme, retfærdig behandling, lige vilkår og et klart defineret katalog over rettigheder og forpligtelser.

Art. 16, stk. 1 og art. 16, stk. 3 fastsætter en række rettigheder for borgerenergifællesskaber, som medlemsstaterne skal sikre.

Art. 16, stk. 1 bestemmer overordnet, at medlemsstaterne skal fastsætte en gunstig ramme for borgerenergifællesskaber og specificerer herunder en række rettigheder, som medlemsstaterne skal sikre: Deltagelse i borgerenergifællesskaber skal være åben og frivillig og medlemmer, og partshavere skal have adgang til at trække sig ud. Medlemskab af et borgerenergifællesskab bevirker desuden ikke, at medlemmer eller partshavere mister deres status som husholdningskunde eller slutkunde. Borgerenergifællesskabet skal endelig være omfattet af ikkeforskelsbehandlende, rimelige, forholdsmæssige og gennemsigtige procedurer og gebyrer og omkostningsægte netgebyrer.

Art. 16, stk. 3 bestemmer yderligere, at medlemsstaterne skal sikre en række rettigheder for borgerenergifællesskaber: Efter bestemmelsen skal borgerenergifællesskaber kunne få adgang til alle elektricitetsmarkeder, enten direkte eller via aggregering, på en ikkeforskelsbehandlende måde. De skal behandles på en ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssigt afpasset måde for så vidt angår deres aktiviteter, rettigheder og forpligtelser som slutkunder, producenter, leverandører, distributionssystemoperatører eller markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering. De skal være økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet. De skal behandles som aktive kunder med hensyn til deres forbrug af egenproduceret elektricitet. De har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af elektricitet, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, med forbehold af art. 16 øvrige betingelser og under forudsætning af, at fællesskabsmedlemmerne bevarer deres rettigheder og forpligtelser som slutkunder. Endelig fastsætter art. 16, stk. 3, at hvis elektricitet deles, berører dette med henblik på borgerenergifællesskabets ret til at foranstalte deling af elektricitet, ikke de gældende netgebyrer, -tariffer og -afgifter i overensstemmelse med en gennemsigtig cost-benefit-analyse af distribuerede energiressourcer udviklet af den kompetente nationale myndighed.

Art. 16 stk. 2 og art. 16, stk. 4 giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte regler, om at borgerenergifællesskaber skal være åbne for grænseoverskridende deltagelse og at borgerenergifællesskaber skal have ret til at eje, etablere, købe eller leje distributionsnet og til selvstændigt at forvalte dem.

3.1.5.3. Ministeriets overvejelser

Ministeriet vurderer, at reguleringens tekniske karakter og hensynet til at fremme smidighed i reguleringen bevirker, at art. 2, nr. 11, og art 16 i direktivet om borgerenergifællesskaber mest hensigtsmæssigt gennemføres ved bekendtgørelse udstedt med hjemmel i en bestemmelse, der giver

klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer overordnet, at adgangen til at regulere i medfør af en sådan bemyndigelsesbestemmelse skal afgrænses af direktivets krav til medlemsstaterne om sikring af rettigheder for borgerenergifællesskaber og forpligtelser for borgerenergifællesskaber. På denne baggrund vil den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen derfor være sammenfaldende med direktivets bestemmelser i art. 16.

Ministeriet vurderer, at klima-, energi- og forsyningsministeren i den forbindelse bør kunne forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for borgerenergifællesskaber. Disse aktører vil som udgangspunkt kun kunne forpligtes i det omfang elmarkedsdirektivets bestemmelser kræver det til sikring af rettigheder for borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer derudover, at den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen skal afgrænses på udvalgte områder. Områderne er 1) borgerenergifællesskabers deling- og køb af elektricitet, 2) borgerenergifællesskabers adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet, 3) en pligt til at netvirksomhedernes tarifprodukter skal afspejle lokale fordele i netdriften, 4) borgerenergifællesskabers adgang til at være åbne for grænseoverskridende deltagelse, og 5) kommuners deltagelse i borgerenergifællesskaber. Disse præciseringer af reguleringskompetencen gennemgås nedenfor.

3.1.5.3.1. Deling- og køb af elektricitet

Kravet i elmarkedsdirektivets art. 16, stk. 3, litra e, medfører, at borgerenergifællesskaber har ret til inden for borgerenergifællesskabet at foranstalte deling af elektricitet, der produceres af de af fællesskabet ejede produktionsenheder, med forbehold for de andre betingelser i denne artikel og under forudsætning af, at borgerenergifællesskabsmedlemmerne bevarer deres rettigheder og forpligtelser som slutkunder.

Ministeriet vurderer, at borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet bør ske på grundlag af de almindelige markedsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet. På forbrugssiden vurderer ministeriet, at hele borgerenergifællesskabets elforbrug skal leveres af den samme elhandelsvirksomhed, der også varetager balanceansvaret for borgerenergifællesskabets produktion.

Et borgerenergifællesskab vil dog også selv kunne etablere sig som elhandelsvirksomhed i medfør af borgerenergifællesskabets ret efter elmarkedsdirektivets art. 16, stk. 3, litra a. Denne bestemmelse forpligter medlemsstaterne til at sikre, at borgerenergifællesskaber kan få adgang til alle elektricitetsmarkeder. Hvis et borgerenergifællesskab etablerer sig som elhandelsvirksomhed

med det formål at levere elektricitet til dets medlemmer, vil borgerenergifællesskabet, hvis der ikke træffes særskilt beslutning om alternativ regulering, være omfattet af alle almindelige regler om elhandelsvirksomheder i elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i elforsyningsloven.

Det fremgår i art. 4 i direktivet, at alle kunder frit kan købe elektricitet fra en leverandør efter eget valg og sikrer, at alle kunder kan have mere end én elektricitetsleveringskontrakt på samme tid, forudsat at den krævede tilslutning og de nødvendige målepunkter er etableret.

I dansk ret fremgår det frie leverandørvalg af elforsyningsloven § 6, 2. pkt. Efter denne bestemmelse kan en elforbruger frit vælge elhandelsvirksomhed og elprodukt. Det fremgår af art. 16, stk. 1, litra c i direktivet, at medlemsstaterne skal sikre, at medlemmer af eller partshavere i et borgerenergifællesskab ikke mister deres rettigheder eller forpligtelser som husholdningskunder eller aktive kunder. Det frie leverandørvalg i art. 4 er en af disse rettigheder.

Ministeriet vurderer, at alle elforbrugere efter elforsyningsloven § 6 fortsat skal være dækket af det frie leverandørvalg i overensstemmelse med art. 4 i elmarkedsdirektivet. Når slutkunder i deres egenskab af medlemmer af- eller partshavere i et borgerenergifællesskab får leveret elektricitet af en bestemt elhandelsvirksomhed er dette udtryk for, at disse slutkunder har gjort brug af deres frie valg efter § 6. Ministeriet vurderer dog ikke, at dette aftaleforhold påvirker den adgang en slutkunde, der også er medlem eller partshaver i et borgerenergifællesskab, har til at vælge en anden elhandelsvirksomhed, der ikke varetager ansvar for produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet til at levere elektricitet for slutkunden på et særskilt målepunkt.

3.1.5.3.2. Borgerenergifællesskabets adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet

Ministeriet vurderer, at hensynet til nye aktører, såsom borgerenergifællesskaber, og de rettigheder de tildeles, ikke bør forfølges i en sådan grad, at det bliver på bekostning af de øvrige systembrugere og det fælles gode som det kollektive net udgør. Kollektivitetshensynet bag den gældende model for organiseringen af elsektoren og hensynet om at undgå en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning med parallelle net vejer i den forbindelse tungt. Derfor lægges der med lovforslaget ikke op til, at borgerenergifællesskaber skal kunne eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Ministeriet vurderer også at elforsyningslovens eksisterende model for regulering af netvirksomhed betyder, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at give borgerenergifællesskaber adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

I elforsyningsloven er retten til at udøve netvirksomhed betinget af bevilling. Elforsyningsloven indeholder en række krav for bevillingshavere, blandt andet krav om tredjepartsadgang for eksterne brugere af nettet og krav om at de bevillingshavende netvirksomheder skal have den fornødne

tekniske og finansielle kapacitet, samt med forslag til ændring af § 50, stk. 1, fornøden personel kapacitet, jf. dette lovforslags § 1, nr. 50.

Hvis borgerenergifællesskaber gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet vil de som udgangspunkt skulle pålæggesde ovenstående krav, der pålægges netvirksomheder. Ministeriet vurderer, at disse krav samlet set ville udgøre en uforholdsmæssig byrde for driften af et borgerenergifællesskab. Ministeriet vurderer i denne forbindelse, at den væsentlige samfundsmæssige betydning af opgaven med at varetage netvirksomhed gør, at ministeriet ikke finder anledning til at lempe på kravene til at udøve netvirksomhed for borgerenergifællesskaber.

Elforsyningslovens bevillingssystem giver de bevillingshavende netvirksomheder en eneret til at drive distributionsnet i deres respektive geografisk afgrænsede netområder. Ministeriet bemærker, at det ved dette lovforslag foreslås, at de gældende bevillingers udløb ensrettes, således at alle netbevillinger udløber den 31. december 2025, jf. dette lovforslags § 1, nr. 28. Ministeriet forventer i øvrigt, at bevillingssystemet opretholdes, således at der udstedes nye bevillinger, der skal være gældende fra år 2026 og frem.

Ministeriet vurderer, at borgerenergifællesskaber som udgangspunkt – inden for det gældende bevillingssystem – ville skulle forhandle med netvirksomhederne om muligheden for at drive net igennem en delvis og geografisk afgrænset bevillingsoverdragelse. Netvirksomhedernes ret til deres bevilling under det gældende bevillingssystem bevirker derfor, at ministeriet ikke kan pålægge netvirksomhederne delvise bevillingsoverdragelser til borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer samlet, at de ovenstående faktorer angående 1) det grundlæggende kollektivitetshensyn og hensynet til at undgå en samfundsøkonomisk ineffektiv udbygning med parallelle net i den nuværende model for udøvelse af netvirksomhed, 2) elforsyningslovens administrative byrder og krav om teknisk og finansiell kapacitet for varetagelse af netvirksomhed samt krav om fornøden personel kapacitet, som foreslået ved dette lovforslags § 1, nr. 50, krav om tredjepartsadgang, og 3) netvirksomheders eksisterende bevillingsret bevirker, at borgerenergifællesskaber ikke på nuværende tidspunkt bør gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

3.1.5.3.3. Nettariffer, herunder lokale fordele i netdriften og pligten til at samarbejde om at lette deling af elektricitet

Ministeriet vurderer, at de eksisterende rammer vedrørende kompetencefordelingen i tarifsystemet efter elforsyningslovens §§ 73, 73 a og 73 b bør opretholdes. Det gælder også fsva. tariffing af borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer samtidigt, at borgerenergifællesskabets produktion og forbrug af elektricitet kan lede til netfordele for den relevante netvirksomhed. Sådanne fordele vil bl.a. kunne bestå i en mindre belastning af det samlede net som følge af samtidighed mellem produktion og forbrug. En

sådan fordel vil også kunne være til stede, hvis borgerenergifællesskabet råder over lagerkapacitet, der sikrer lokalt forbrug af lokalt produceret elektricitet med en følgende mindre belastning af det samlede net. Ministeriet finder, at i tilfælde af at sådanne fordele kan påvises, bør fordelene være afspejlede som en rettighed for borgerenergifællesskabets betaling af nettarif til den relevante netvirksomhed.

Det fremgår dels af § 73, stk. 1 og forarbejderne til bestemmelsen, at de tariffer, som borgerenergifællesskaber skal betale, skal fastsættes ud fra rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier, og dels at princippet bag bestemmelsen er, at prisen for brugen af elnettet skal fastsættes med udgangspunkt i omkostningerne som belastningen af nettet giver anledning til. Ministeriet vurderer dog, at det af hensyn til korrekt implementering af elmarkedsdirektivets art. 16, stk. 1, litra e, herunder klarhed om borgerenergifællesskabets særlige rettigheder som retlig enhed, er nødvendigt ved bekendtgørelse at bestemme, at tarifieringen af borgerenergifællesskaber skal udarbejdes ud fra en særskilt vurdering om fordele og ulemper ved borgerenergifællesskabets brug af nettet. Ministeriet bemærker derved, at borgerenergifællesskabet vil kunne have ret til særlige fordele i deres betaling af tariffer, hvis borgerenergifællesskabets produktion og forbrug leder til fordele for netdriften. Tarifieringen af borgerenergifællesskabet vil være afgrænset til borgerenergifællesskabet som enhed.

Elforsyningsloven indeholder en regel i § 73, stk. 1, 3. pkt., om, at prisdifferentiering af kollektive elforsyningsvirksomheders ydelser på baggrund af en geografisk afgrænsning kun er tilladt i særlige tilfælde. Ministeriet vurderer ikke, at tarifiering af borgerenergifællesskaber udgør et sådant særligt tilfælde. Dette bevirker, at tarifieringen af borgerenergifællesskaber, herunder de fordele, der vil kunne gives borgerenergifællesskaber som beskrevet ovenfor, vil skulle vige for udgangspunktet om forbud mod geografisk differentiering. Ministeriet vurderer i tilknytning hertil, at tarifieringen af borgerenergifællesskaber vil skulle være den samme for flere borgerenergifællesskaber inden for et netområde, hvis de er etableret inden for det samme netområde.

Det fremgår i Klimaaftale for energi og industri mv. af 22. juni 2020, at det er aftalt, at der skal ”indføres den nødvendige lovgivning, der muliggør indførelsen af et geografisk differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på både distributions- og transmissionsniveau...”. Ministeriet vurderer i forbindelse med denne politiske aftale, at fremtidige ændringer i elforsyningsloven med betydning for § 73, stk. 1, 3. pkt., vil kunne bevirke, at borgerenergifællesskaber, når disse producerer elektricitet, vil kunne blive tarifferet ud fra en geografisk afgrænsning. En sådan ændring af elforsyningsloven følger dog ikke af dette lovforslag.

Der gælder ikke et nærhedskrav for borgerenergifællesskaber i elmarkedsdirektivet. Et borgerenergifællesskab kan således eksempelvis være etableret på tværs af netområder. Den eneste geografiske afgrænsning for et borgerenergifællesskab i medfør af elmarkedsdirektivet og den påtænkte regulering i medfør af forslag til ny § 9, nr. 2 i lov om elforsyning er lov om elforsynings generelle geografiske afgrænsning i § 2, stk. 2. Et borgerenergifællesskab vil således i princippet kunne etablere sig frit inden for land- og søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone. Et borgerenergifællesskab, der er etableret på tværs af netområder, vil kan kunne tilbydes den særlige

tarif i forhold til afregning af den del af borgerenergifællesskabets målepunkter, der ligger inden for det pågældende netområde. Inden for et netområde vil der ikke kunne skelnes mellem, hvor borgerenergifællesskabets målepunkter er placeret for at få adgang til den særlige tarif, og vilkårene skal være ens uanset beliggenhed inden for netområdet.

Ministeriet vurderer, at Klima-, energi, og forsyningsministeriet skal varetage opgaven med at udarbejde en cost-benefit-analyse af borgerenergifællesskabers distribuerede energiressourcer efter art. 16, stk. 3 in fine. Denne analyse skal danne grundlag for vurderingen af den særlige tarif rettet til borgerenergifællesskaber som køberkategori sammen med principperne i § 73, stk. 1, om rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser. Hvis cost-benefit-analysen leder til, at der er behov for supplerende principper eller kriterier til brug for Forsyningstilsynets godkendelse efter § 73 a, stk. 1, vurderer ministeriet, at sådanne principper eller kriterier skal reguleres i regler fastsat ved bekendtgørelse udstedt med hjemmel i en bestemmelse, der giver Klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om rettigheder og forpligtelser for borgerenergifællesskaber.

Ministeriet vurderer, at Forsyningstilsynet med godkendelseskompetencen efter elforsyningsloven § 73 a, stk. 1, jf. § 73, stk. 1, allerede med det eksisterende hjemmelsgrundlag kan godkende tariffer med særlige fordele til den køberkategori, som borgerenergifællesskaber udgør. Ministeriet vurderer derfor ikke, at der er behov for yderligere regulering af Forsyningstilsynets kompetence til at godkende en særlig tarif til den køberkategori, som borgerenergifællesskaber udgør. Ministeriet vurderer desuden, at Forsyningstilsynet vil have pligt til at inddrage supplerende principper eller kriterier, der skal anvendes ved udformningen af tariffer til borgerenergifællesskaber, hvis sådanne reguleres ved bekendtgørelse på baggrund af den cost-benefit-analyse, som klima-, energi, og forsyningsministeriet udarbejder i overensstemmelse med art. 16, stk. 3 in fine.

Det fremgår af direktivets art. 16, stk. 1, litra d, at medlemsstaterne skal opsætte et gunstigt regelsæt for borgerenergifællesskaber og sikre, at relevante distributionssystemoperatører under forudsætning af rimelig kompensation som vurderet af den regulerende myndighed samarbejder med borgerenergifællesskaber om at lette overførsel af elektricitet inden for borgerenergifællesskaber.

Netvirksomheder i det distributionsområde, hvor borgerenergifællesskabet er beliggende, har pligt til at samarbejde med borgerenergifællesskabet om borgerenergifællesskabets interne deling af elektricitet. For denne ydelse angående deling af elektricitet inden for borgerenergifællesskabets rammer, har netvirksomheden ret til en rimelig kompensation af borgerenergifællesskabet i overensstemmelse med art. 16, stk. 1, litra d. Ministeriet vurderer, at denne kompensation skal svares som et særskilt gebyr til netvirksomheden af borgerenergifællesskabet. Ministeriet bemærker i øvrigt, at flere netvirksomheder vil kunne have den nævnte pligt til samarbejde og ret til kompensation i forhold til det samme borgerenergifællesskab, hvis borgerenergifællesskabet er etableret og drives på tværs af netområder.

Ministeriet vurderer på denne baggrund, at det er nødvendigt med regulering, der forpligter netvirksomhederne til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling af

elektricitet samt, inden for rammerne af elforsyningsloven, forpligte netvirksomhederne til at samarbejde om at udvikle en særlig tarif til borgerenergifællesskaberne, så de afspejler de reelle omkostninger eller besparelser, som borgerenergifællesskabets produktion og forbrug bevirker på netdriften. Det er væsentlig at bemærke, at sådanne tariffer ikke bør forskelsbehandle borgerenergifællesskaber, men kan sigte mod alle aktører, herunder borgerenergifællesskaber, der opfylder kriterierne for adgang til de omtalte tariffer.

Det fremgår af elmarkedsdirektivets art. 16, stk. 1, litra d, at det er den regulerende myndighed, der vurderer rimeligheden af compensation efter bestemmelsen. I Danmark er den regulerende myndighed Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet har kompetence til at godkende priser og betingelser for anvendelse af distributionsnet efter elforsyningsloven § 73 a, stk. 1.

Ministeriet bemærker, at compensation efter art. 16, stk. 1, litra d, forudsættes at skulle svares som et særskilt gebyr af borgerenergifællesskabet.

3.1.5.3.4. Borgerenergifællesskabets adgang til grænseoverskridende deling af elektricitet

Direktivets art. 16, stk. 2, litra a angiver, at en medlemsstat kan bestemme, at borgerenergifællesskaber er åbne for grænseoverskridende deltagelse.

Ministeriet vurderer, at åbenhed for grænseoverskridende deltagelse i borgerenergifællesskaber vil bevirke en væsentligt forøget kompleksitet i forhold til at koordinere regulering, systemer og afregning på tværs af landegrænser. Ministeriet vurderer i den forbindelse, at hvis borgerenergifællesskaber skal have adgang til grænseoverskridende deltagelse, er der behov for mellemstatslige aftaler i form af enten bilaterale aftaler eller Memoranda of Understanding.

Ministeriet bemærker, at de øvrige nordiske lande ikke har udvist interesse for at igangsætte processer, der kan lede til udarbejdelsen af bilaterale aftaler eller Memoranda of Understanding om borgerenergifællesskabers åbenhed for grænseoverskridende deltagelse.

Ministeriet vurderer derfor ikke, at borgerenergifællesskaber bør gives adgang til at være åbne for grænseoverskridende deltagelse.

3.1.5.3.5 Kommuner deltagelse i borgerenergifællesskaber

Elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 11, litra a angiver, at kommuner kan være medlem- eller partshaver i- og kontrollere et borgerenergifællesskab.

Elforsyningsloven § 4, stk. 1, 2. pkt., giver hjemmel til, at en kommune kan deltage i selskaber med begrænset ansvar, som varetager virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. Denne bestemmelse angiver lov om elforsynings anvendelsesområde som produktion, transport, handel og levering af elektricitet.

Ministeriet vurderer, at den ovenstående hjemmel giver kommuner en klar adgang til at deltage i borgerenergifællesskaber som medlem eller partshaver under forudsætning af, at borgerenergifællesskabet er organiseret som et selskab med begrænset ansvar.

3.1.5.4 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, hvorefter Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om borgerenergifællesskaber. Det foreslås, at denne bemyndigelse skal anvendes til at fastsætte regler der er nødvendige for at sikre gennemførelse af elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 11, der definerer et borgerenergifællesskab, samt art. 16, der fastsætter nærmere krav for medlemsstaternes gennemførelse af regler om borgerenergifællesskaber.

Det foreslås i § 9, stk. 2, at regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorer kan omfatte bestemmelser om deltagelse på elektricitetsmarkeder, produktion og forbrug af elektricitet, aggregering, betaling af tariffer, regler om etablering og balanceansvar og balancering.

Det foreslås desuden i § 9, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for borgerenergifællesskaber efter forslag til § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 1.

Bemyndigelsen i forslag til ny § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, foreslås afgrænset af elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 2, nr. 11, der definerer et borgerenergifællesskab og art. 16, der fastsætter nærmere krav for medlemsstaternes gennemførelse af regler om borgerenergifællesskaber.

Bemyndigelsen i forslag til ny § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, foreslås desuden afgrænset i overensstemmelse med de i pkt. 2.1.5.3. angivne overvejelser.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet og levering af elektricitet til borgerenergifællesskabet bør ske på grundlag af de almindelige markedsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet. Bemyndigelsen vil desuden medføre, at elhandelsvirksomheden varetager balanceansvaret for borgerenergifællesskabets produktion. Et borgerenergifællesskab vil også selv kunne etablere sig som elhandelsvirksomhed. Hvis der ikke træffes særskilt beslutning om alternativ regulering, vil borgerenergifællesskabet i denne situation være omfattet af alle almindelige regler om elhandelsvirksomheder i elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i elforsyningsloven.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at alle elforbrugere efter elforsyningsloven § 6, 2. pkt., fortsat skal være dækkede af det frie leverandørvalg i overensstemmelse med art. 4 i elmarkedsdirektivet. Selvom slutkunder, i deres egenskab af

medlemmer af- eller partshavere i et borgerenergifællesskab, får leveret elektricitet gennem en bestemt elhandelsvirksomhed, påvirker dette ikke den enkelte slutkundes mulighed for at vælge en anden elhandelsvirksomhed, når slutkunden får leveret elektricitet på et særskilt målepunkt.

Den foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil desuden medføre, at borgerenergifællesskaber ikke gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Den foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil desuden medføre, der bliver fastsat regler, der forpligter netvirksomhederne til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling af elektricitet samt, inden for rammerne af elforsyningsloven, forpligter netvirksomhederne til at samarbejde om at udvikle en særlig tarif til borgerenergifællesskaberne, så de afspejler de reelle omkostninger eller besparelser, som borgerenergifællesskabets produktion og forbrug bevirker på netdriften.

Den foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil endelig medføre at der ikke fastsættes regler om grænseoverskridende deltagelse i borgerenergifællesskaber.

3.1.6. Aggregatorer

3.1.6.1. Gældende ret

Aggregatorer og aggregering af fleksibelt elforbrug eller produktion er ikke reguleret i dansk ret. Årsagen er, at aggregatorer er en ny rolle og aggregering af fleksibelt elforbrug eller produktion er en ny aktivitet, der introduceres i elmarkedsdirektivet.

Visse regler i lov om elforsyning har dog betydning for implementeringen af elmarkedsdirektivets bestemmelser om aggregeringskontrakter, aggregatorer og aggregering af fleksibelt elforbrug eller elproduktion.

Lov om elforsyning § 5, nr. 7 definerer en elhandelsvirksomhed som en virksomhed der sælger elektricitet.

Lov om elforsyning § 28, stk. 2, nr. 13 bestemmer, at Energinet, som en del af sine lovbestemte opgaver, skal udarbejde forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder.

Lov om elforsyning § 73 a, stk. 1, angiver, at priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Desuden fremgår det i art. 5, stk. 1 i EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet, at alle markedsdeltagere skal være ansvarlige for de ubalancer, de skaber i systemet. Lov om elforsyning § 27 c, stk. 4 gengiver denne regel.

3.1.6.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivet indeholder definitioner af aggregering, den uafhængige aggregator og fleksibelt elforbrug.

Art. 2, nr. 18, definerer aggregering som en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked

Art. 2, nr. 19, definerer en uafhængig aggregator som en markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, og som ikke er tilknyttet kundens leverandør

Art. 2, nr. 20, definerer fleksibelt elforbrug som ændringer i en slutkundes elforbrug i forhold til det normale eller aktuelle forbrugsmønster som reaktion på markedssignaler, herunder som reaktion på tidspunktafhængige elpriser eller finansielle incitamenter, eller som reaktion på accept af slutkundes bud om at sælge en forbrugsreduktion eller -forøgelse til en bestemt pris på et organiseret marked som defineret i artikel 2, nr. 4), i Europa-Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014, hvad enten dette sker alene eller gennem aggregering,

Elmarkedsdirektivet indeholder desuden regler angående aggregeringskontrakter og regler om fremme af fleksibelt elforbrug gennem aggregering.

Art. 13 i det omarbejdede elmarkedsdirektiv indeholder rettigheder for slutkunder og forpligtelser for markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, når disse indgår en aggregeringskontrakt med hinanden. Art. 17 i det omarbejdede elmarkedsdirektiv indeholder generelle regler til fremme af fleksibelt elforbrug gennem aggregering.

Art. 13, stk. 1 giver alle kunder ret til frit at købe og sælge andre elektricitetsydelser, herunder aggregering, end elektricitetslevering hos en elektricitetsvirksomhed efter eget valg.

I præambelbetragtning 39 fremgår det, at en medlemsstat frit kan vælge en gennemførelsesmodel for uafhængige aggregatorer, men at den valgte model bør omfatte gennemsigtige og retfærdige regler, der tillader uafhængige aggregatorer at udfylde deres rolle som mellemed, og sikre, at slutkunden i tilstrækkelig grad får gavn af deres aktiviteter.

Art. 13, stk. 2 giver slutkunder ret til at indgå en aggregeringskontrakt uden samtykke fra slutkundes elektricitetsvirksomheder. Bestemmelsen forpligter desuden markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, til at informere slutkunderne fuldt ud om de muligheder og vilkår, der er forbundet med den kontrakt, som de tilbyder dem.

Art. 13, stk. 3 giver slutkunder ret til gratis at modtage alle relevante oplysninger om fleksibelt elforbrug og om leveret og solgt elektricitet mindst én gang i hver faktureringsperiode, hvis en slutkunde anmoder herom.

Medlemsstaterne skal endelig sikre, at rettighederne i stk. 2 og 3 gælder for alle slutkunder på en ikkeforskelsbehandlende måde for så vidt angår omkostninger, indsats og tidsfrister, herunder navnlig at kunder ikke er underlagt forskelsbehandlende tekniske og administrative krav, procedurer eller gebyrer af deres leverandør på grundlag af, hvorvidt de har en aftale med en markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering.

Efter art. 17, stk. 1 i direktivet skal medlemsstaterne tillade og fremme deltagelse i fleksibelt elforbrug gennem aggregering. Medlemsstaterne skal tillade slutkunder, herunder dem, der tilbyder fleksibelt elforbrug gennem aggregering, at deltage sideløbende med producenter på alle elektricitetsmarkeder på en ikkeforskelsbehandlende måde.

Efter art. 17, stk. 2 skal medlemsstaterne sikre, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører ved køb af systemydelse behandler markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregeringen af fleksibelt elforbrug, sideløbende med producenter på grundlag af deres tekniske kapacitet på en ikkeforskelsbehandlende måde.

Art. 17, stk. 3 fastsætter, at markedsdeltagere der er aktive inden for aggregering, herunder uafhængige aggregatorer, skal have ret til at få adgang til elektricitetsmarkeder uden de øvrige markedsdeltageres samtykke, og at de skal være økonomisk ansvarlige for de ubalancer, som de skaber i elektricitetssystemet. I den forbindelse skal de være balanceansvarlige parter eller skal delegerer deres balanceansvar i overensstemmelse med artikel 5 i elmarkedsforordningen.

Art. 17, stk. 3 forpligter medlemsstaterne til at gennemføre ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige regler, der klart fordeler roller og ansvarsområder mellem alle elektricitetsvirksomheder og slutkunder, samt ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige regler og procedurer for dataudveksling mellem markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, og andre elektricitetsvirksomheder, som sikrer nem adgang til data på lige og ikkeforskelsbehandlende vilkår med fuld beskyttelse af følsomme forretningsoplysninger og kunders personoplysninger. Endelig forpligtes medlemsstaterne til at gennemføre en ordning til løsning af konflikter mellem markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, og andre markedsdeltagere, herunder ansvar for ubalancer.

Art. 17, stk. 3 giver endelig slutkunder ret til ikke at blive pålagt uberettigede betalinger, sanktioner eller andre uberettigede kontraktmæssige restriktioner af deres leverandør, når de har en kontrakt med uafhængige aggregatorer.

Art. 17, stk. 4 fastsætter, at medlemsstaterne kan kræve, at elektricitetsvirksomheder eller deltagende slutkunder betaler økonomisk kompensation til andre markedsdeltagere eller markedsdeltagerens balanceansvarlige part, hvis disse markedsdeltagere eller balanceansvarlige parter er direkte påvirket af aktivering af fleksibelt elforbrug. Sådan økonomisk kompensation må ikke skabe hindringer for markedsadgangen for markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, eller udgøre en hindring for fleksibilitet. I sådanne tilfælde skal den økonomiske kompensation være strengt begrænset til dækning af de deraf følgende omkostninger, som leverandørerne til de deltagende kunder eller leverandørernes balanceansvarlige part har afholdt

under aktivering af fleksibelt elforbrug. Beregningsmetoden for kompensation kan tage hensyn til de fordele, som de uafhængige aggregatorer skaber for andre markedsdeltagere. Hvor dette er tilfældet, kan aggregatorer eller deltagende kunder blive pålagt at bidrage til en sådan kompensation, dog kun hvis og i det omfang fordelene for alle leverandører, kunder og deres balanceansvarlige parter ikke overstiger de direkte omkostninger, der er afholdt. Beregningsmetoden skal godkendes af den regulerende myndighed eller en anden kompetent national myndighed.

Art. 17, stk. 5 fastsætter, at medlemsstaterne skal sikre, at de regulerende myndigheder eller, hvis deres nationale retssystem kræver det, transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører i tæt samarbejde med markedsdeltagere og slutkunder fastlægger de tekniske krav for deltagelse i fleksibelt elforbrug på alle elektricitetsmarkeder på grundlag af disse markeders tekniske karakteristika og det fleksible elforbrugs egenskaber. Disse krav skal omfatte deltagelse, der involverer aggregeret forbrug.

3.1.6.3. Ministeriets overvejelser

Ministeriet vurderer, at reguleringens tekniske karakter og hensynet til at fremme smidighed i reguleringen bevirker, at art. 13, og art. 17 i direktivet om aggregationskontrakt og fleksibelt elforbrug gennem aggregering mest hensigtsmæssigt implementeres ved bekendtgørelse udstedt med hjemmel i en bestemmelse, der giver Klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om rettigheder og forpligtelser for aggregatorvirksomheder.

Ministeriet vurderer overordnet, at adgangen til at regulere i medfør af en sådan bemyndigelsesbestemmelse skal afgrænses af direktivets krav til medlemsstaterne om sikring af rettigheder for aggregatorer og forpligtelser for aggregatorer. På denne baggrund vil den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen derfor være sammenfaldende med direktivets bestemmelser i art. 13 og 17.

Ministeriet vurderer, at klima-, energi- og forsyningsministeren i den forbindelse bør kunne forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for aggregatorvirksomheder. Disse aktører vil alene kunne forpligtes i det omfang elmarkedsdirektivets bestemmelser kræver det til sikring af rettigheder for aggregatorvirksomheder.

Ministeriet vurderer derudover, at den materielle reguleringskompetence i bemyndigelsesbestemmelsen skal afgrænses på udvalgte områder. Områderne er 1) uafhængighedskravet for aggregatorer, 2) den uafhængige aggregators balanceansvar i forbindelse med deltagelse på forskellige fleksibilitetsmarkeder, og 3) transparens i markeder for fleksibilitetsydelse. Desuden beskrives i 4) en række øvrige rettigheder for og krav vedrørende aggregatorer. Disse præciseringer af reguleringskompetencen gennemgås nedenfor.

Endelig bemærker ministeriet, at der i lov om elforsyning anvendes begrebet elhandelsvirksomhed i stedet for det i elmarkedsdirektivet anvendte begreb, elleverandør, jf. generelt om begrebsanvendelse i elforsyningsloven i dette lovforslag, pkt. 1.2.

3.1.6.3.1. Uafhængighedskravet for aggregatorer

Ministeriet har overvejet 2 modeller til implementering af uafhængighedskravet for aggregatorer i art. 2, nr. 19, og art. 13, stk. 1, sammenholdt med præambelbetragtning 39.

Model 1: Aggregatorens uafhængighed kan sikres ved, at aggregatoren er uafhængig af den elhandelsvirksomhed, der leverer elektricitet til slutkunden, sådan at der – til slutkundens fordel – er et krav om konkurrence mellem slutkundens initiale elhandelsvirksomhed og aggregatoren.

Model 2: Aggregatorens uafhængighed kan sikres ved helt at adskille markedet for levering af elektricitet fra markedet for aggregering af fleksibelt elforbrug. I den forbindelse kan aggregatorens uafhængighed sikres ved, at en markedsdeltager, som er aktiv inden for aggregering, hverken selv behøver at påtage sig rollen som elhandelsvirksomhed eller være tilknyttet en anden elhandelsvirksomhed i sit forhold til slutkunden.

Ministeriet vurderer, at model 2 er nødvendig at indføre af hensyn til fuld implementering af uafhængighedskravet i art. 2, nr. 19 og art. 13, stk. 1, sammenholdt med præambelbetragtning 39. Ministeriet vurderer, at det er nødvendigt at give adgang til varetægelse af aggregatorvirksomhed efter model 1, da markedets aktører efterspørger at drive virksomhed med udgangspunkt i modellen, fordi modellen ikke indebærer markedsforvridninger med tilhørende behov for kompensation for mængder af energi, der påvirkes i andre markedsdeltageres porteføljer.

Ministeriet vurderer på den ovenstående baggrund, at det er nødvendigt at indføre en ordning, hvor både model 1 og model 2 indgår.

Ministeriet bemærker endelig, at når aggregatorvirksomheden er uafhængig i model 2's betydning er uafhængigheden i model 1 også opfyldt, fordi aggregatoren altid vil være uafhængig fra slutkundens initiale elhandelsvirksomhed, hvis markedet for levering af elektricitet er helt adskilt fra markedet for aggregering af fleksibelt elforbrug.

3.1.6.3.2. Elmarkeder og den uafhængige aggregators balanceansvar

Ministeriet bemærker, at uafhængige aggregatorer kan udbyde aggregering af fleksibelt elforbrug og elproduktion på flere forskellige elmarkeder, herunder engros- og systemydelsesmarkederne både i form af produkter med eller uden levering af energimængder. For udbud af ydelser, der indebærer levering af energimængder er de nedenstående overvejelser relevante, fordi ydelsen indebærer dermed levering af energimængder og dermed balancering.

Den uafhængige aggregator er markedsdeltager og derved balanceansvarlig i overensstemmelse med art. 5, stk. 1, i elmarkedsforordningen. Dette krav gengives i elforsyningsloven § 27 c, stk. 4.

Ministeriet bemærker i den forbindelse, at aggregering i model 1 altid vil være forbundet med levering af energimængder. Det betyder, at der til aggregeringen altid er tilknyttet en elhandelsvirksomhed. Den markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering kan vælge selv at varetage leveringen og dermed både at agere som aggregator- og som elhandelsvirksomhed. Alternativt vil markedsdeltageren der er aktiv inden for aggregering skulle indgå i et aftaleforhold med en elhandelsvirksomhed om levering af mængder af energi. I begge tilfælde vil markedsdeltageren der er aktiv inden for aggregering, enten selv som elhandelsvirksomhed eller gennem sin tilknyttede elhandelsvirksomhed, være balanceansvarlig eller delegere sit balanceansvar for de ubalancer, som aggregeringen af det fleksible elforbrug giver anledning til, hvis der ved aggregeringen også leveres energi.

I model 2 vurderer ministeriet, at balanceansvaret nødvendiggør en korrektion af ubalancer. For at undgå forvridninger i markedet ved aktivering af fleksibilitet kan der herudover være behov for økonomisk kompensation. Ministeriet vurderer, at Energinet skal udforme en metode til korrektion af ubalancer og økonomisk kompensation i overensstemmelse med principperne i art. 17, stk. 4, herunder forbud mod hindring af markedsadgang for aggregatorer og fleksibilitet, begrænsning af kompensationens omfang, at beregningsmetoden kan tage hensyn til de fordele, som uafhængige aggregatorer skaber for andre markedsdeltagere, samt at aggregatorer kan forpligtes til at bidrage til en sådan kompensation.

Ministeriet vurderer, at denne metode skal udarbejdes af Energinet med hjemmel i lov om elforsyning § 28, stk. 2, nr. 13. Denne bestemmelse angiver, at det er blandt Energinets opgaver at udarbejde forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder.

Forskrifter udstedt med hjemmel i lov om elforsyning § 28, stk. 2, nr. 13, udarbejdes i et samarbejde med relevante aktører, metodegodkendes af Forsyningstilsynet inden disse kan anvendes, og offentliggøres på Energinets hjemmeside. Ministeriet vurderer på den baggrund, at det ved bekendtgørelse skal kunne pålægges Energinet at udforme en metode til korrektion af ubalancer og økonomisk kompensation i overensstemmelse med principperne i art. 17, stk. 4 i elmarkedsdirektivet, hvis Energinet ikke, inden for en nærmere angivet frist, har udformet en metode.

3.1.6.3.3. Transparens i markeder

Ministeriet vurderer, at model 1 er transparent for markedsdeltagere og slutkunder, fordi modellen ikke indebærer markedsforvridninger med tilhørende behov for kompensation for energimængder, der påvirkes i andre markedsdeltageres porteføljer, idet slutkundens fleksible elforbrug adskilles fra slutkundens øvrige forbrug. Denne adskillelse bevirker, at der foreligger faktiske målinger fra slutkundens fleksible forbrug, der giver Energinet en bedre forudsætning for at varetage sit

systemansvar gennem balancering. I denne forbindelse vurderer ministeriet, at modellen lever op til elmarkedsdirektivets præambelbetragtning 39, hvorefter, den valgte model bør omfatte gennemsigtige og retfærdige regler, der tillader uafhængige aggregatorer at udfylde deres rolle som mellemed, og sikre, at slutkunden i tilstrækkelig grad får gavn af deres aktiviteter.

Ministeriet vurderer, at model 2 har potentiale til at lette markedsadgangen for markedsdeltagere der er aktive inden for aggregering, der alene ønsker at drive virksomhed som aggregator i deres forhold til slutkunden. Ved indfrielse af dette potentiale øges udbuddet for fleksibilitetsydelser på elmarkedet. Ministeriet bemærker, at model 2 forudsættes reguleret således, at slutkunden ikke involveres i korrektionen af ubalancer og den økonomiske kompensation. Kravet om at slutkunder ikke skal involveres er ligeledes begrundet i principperne i præambelbetragtning 39.

3.1.6.3.4. Øvrige rettigheder for og krav vedrørende aggregatorer

Formålet med Art. 17, stk. 3, litra a og e, er, at der, inden for deres anvendelsesområde, ikke kan lægges hindringer af andre markedsdeltagere for at en markedsdeltager, der er aktiv inden for aggregering, kan få adgang til markedet for aggregering af fleksibelt elforbrug.

Det er ministeriets vurdering, at bestemmelserne har sammenhæng med kravet i art. 13, stk. 2, om at en slutkundes elektricitetsvirksomhed ikke må kunne stille krav om samtykke i forbindelse med slutkundens valg om at kontrahere med en aggregator om aggregering af fleksibelt elforbrug.

Ministeriet vurderer, at de ovenstående regler, der tjener til sikring af markedsadgangen for markedsdeltagere der er aktive inden for aggregering, bør gennemføres ordret ved bekendtgørelse.

Der fremgår ikke yderligere krav til beskaffenheden af konfliktløsningsordningen efter art. 17, stk. 3, litra f, end at medlemsstaterne skal sikre en ordning til løsning af konflikter mellem markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, og andre markedsdeltagere, herunder ansvar for ubalancer.

Ministeriet vurderer, at muligheden for at få afgjort en tvist mellem private igennem den almindelige adgang til tvistbilæggelse ved domstolene udgør en passende ordning til løsning af konflikter inden for sagsområdet i art. 17, stk. 3, litra f.

Art. 17, stk. 5 i elmarkedsdirektivet stiller krav om, at medlemsstater fastlægger tekniske krav for deltagelse i fleksibelt elforbrug på alle elektricitetsmarkeder på grundlag af disse markeders tekniske karakteristika og det fleksible elforbrugs egenskaber.

Energinets markedsforskrifter udstedes med hjemmel i lov om elforsyning § 28, stk. 2, nr. 13. Bestemmelsen pålægger Energinet at udarbejde forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder. Energinet har desuden kompetence til at stille vilkår for brugernes adgang til at benytte virksomhedens ydelser. Disse vilkår skal være objektive, ikkediskriminerende og offentligt tilgængelige og kan vedrøre økonomiske forhold, herunder krav om sikkerhedsstillelse for udgifter eller risiko for udgifter, som

Energinet påtager sig på brugerens vegne, eller som er forbundne med brugen af Energinets ydelser, krav til indrapportering og formidling af data og andre informationer af relevans for Energinets arbejde og forhold, som bidrager til at sikre bedst mulig konkurrence for produktion og handel med elektricitet.

Ministeriet vurderer, at § 28, stk. 2, nr. 13, der pålægger Energinet at udarbejde forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder giver den fornødne hjemmel i forhold til implementeringen af art. 17, stk. 5.

3.1.6.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 3, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om aggregatorvirksomheder. Det foreslås, at denne bemyndigelse skal anvendes til at fastsætte regler der er nødvendige for at sikre gennemførelse af elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 18 og 19, der definerer aggregering og en uafhængig aggregator, samt art. 17, der fastsætter nærmere krav for medlemsstaternes gennemførelse af regler fleksibelt elforbrug gennem aggregering.

Det foreslås i § 9, stk. 2, at regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder kan omfatte bestemmelser om deltagelse på elektricitetsmarkeder, produktion og forbrug af elektricitet, aggregering, betaling af tariffer, regler om etablering og balanceansvar og balancering.

Det foreslås desuden i § 9, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for aggregatorvirksomheder efter forslag til § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 1 og 2.

Bemyndigelsen i forslag til ny § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, foreslås afgrænset af elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 2, nr. 18 og 19, der definerer aggregering og en uafhængig aggregator, samt art. 17, der fastsætter nærmere krav for medlemsstaternes gennemførelse af regler fleksibelt elforbrug gennem aggregering. Bemyndigelsen i forslag til ny § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, foreslås desuden afgrænset i overensstemmelse med de i pkt. 2.1.6.3. angivne overvejelser.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at aggregatorvirksomhed reguleres ved bekendtgørelse i overensstemmelse med de to modeller for varetagelse af aggregatorvirksomhed angivet i pkt. 2.1.6.3.1. I model 1 vil aggregatorvirksomheden også kunne være en elhandelsvirksomhed. I model 2 vil aggregatorvirksomheden hverken selv behøve at påtage sig rollen som elhandelsvirksomhed eller være tilknyttet en anden elhandelsvirksomhed i sit forhold til slutkunden. Det bemærkes, at model 2 dels nødvendiggør en korrektion af ubalancer, og dels muliggør et behov for økonomisk kompensation for at undgå forvriddinger i markedet. Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil

medføre, at model 2 reguleres således, at slutkunden ikke involveres i korrektionen af ubalancer og den økonomiske kompensation.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at Energinet udarbejder en metode til korrektion af ubalancer og økonomisk kompensation med hjemmel i elforsyningsloven § 28, stk. 2, nr. 13. Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil i den forbindelse medføre, at det ved bekendtgørelse kan pålægges Energinet at udforme en metode til korrektion af ubalancer og økonomisk kompensation i overensstemmelse med principperne i art. 17, stk. 4 i elmarkedsdirektivet, hvis Energinet ikke, inden for en nærmere angivet frist, har udformet en metode.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at konfliktløsningsordningen efter art. 17, stk. 3, litra f, bliver adgangen til at få afgjort en tvist mellem private igennem den almindelige adgang til tvistbilæggelse ved domstolene.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil endelig medføre, at elforsyningsloven § 28, stk. 2, nr. 13, vil danne hjemmel i forhold til implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 17, stk. 5.

3.1.7. Dataforvaltning

3.1.7.1. Gældende ret

§ 28, stk. 2, nr. 7, i lov om elforsyning, indebærer bl.a., at Energinet skal etablere og drive en datahub til håndtering af måledata m.v. og til varetagelse af nødvendige funktioner og kommunikation til brug for elhandelsvirksomhedernes fakturering, herunder formidling af information om elafgifter.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2014-15, tillæg A, side 16, venstre spalte, at datahubben er et knudepunkt, der administrerer transaktioner og kommunikation mellem alle elmarkedets aktører. I tillæg hertil skal elforbrugerne tilbydes adgang til at se og eventuelt formidle eller give accept til formidling af egne data (stamdata og elforbrug) til en modtager, og legitime interessenter skaffes adgang til dataudtræk fra datahubben til samfundsnyttige formål, såsom at opnå energibesparelser.

Det fremgår endvidere, at aktører, elforbrugere og andre legitime interessenter uden separat betaling sikres adgang til datahubben, samt at den daglige brug af datahubben skal være gebyrfri.

Energinet kan udarbejde forskrifter, som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder forskrifter om aktørernes pligter og rettigheder, jf. § 28, stk. 2, nr. 13, herunder i forbindelser med oprettelse, behandling og udveksling af stamdata for målepunkter.

§ 51, stk. 1, 1. pkt., indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med bl.a. den virksomhed, som Energinet og denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2

og 3, i lov om Energinet udøver i medfør af lov om elforsyning, regler udstedt i medfør af loven og bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling. Bestemmelsen sikrer, at der føres tilsyn med Energinets virksomhed, herunder de opgaver, som Energinet varetager som følge af lov om elforsyning.

3.1.7.2. Elmarkedsdirektivet

Art. 23, stk. 1, i elmarkedsdirektivet forpligter medlemsstaterne eller en af medlemsstaterne udpeget kompetent myndighed til at fastsætte regler om berettigede parters adgang til slutkunders data. Data omfatter målerdata og forbrugsdata samt data, der er nødvendige for kunders skifte af leverandør, fleksibelt elforbrug og andre ydelser.

Art. 23, stk. 2, bestemmer, at medlemsstaterne skal tilrettelægge forvaltningen af data med henblik på at sikre en effektiv og sikker adgang til og udveksling af data samt databeskyttelse og datasikkerhed. Uafhængigt af den dataforvaltningsmodel, der anvendes i den enkelte medlemsstat, skal de parter, der har ansvar for dataforvaltning, give enhver berettiget part adgang til slutkunders data på baggrund af udtrykkeligt samtykke fra slutkunden i overensstemmelse med stk. 1. De ønskede data skal stilles til rådighed samtidigt for de berettigede parter på en ikkeforskelsbehandlende måde. Der skal desuden være nem adgang til data, og de relevante procedurer herfor skal offentliggøres.

Art. 23, stk. 3, angiver, at medlemsstaternes regler om adgang til data og datalagring med henblik på elmarkedsdirektivet skal være i overensstemmelse med relevant EU-ret, samt at behandling af personoplysninger, der foretages inden for rammerne af elmarkedsdirektivet, skal foretages i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen.

Art. 23, stk. 4, stiller krav om, at medlemsstaterne eller en af medlemsstaterne udpeget kompetent myndighed skal bemyndige og certificere eller, hvis det er relevant, føre tilsyn med de parter, der er ansvarlige for dataforvaltning for at sikre, at de overholder kravene i elmarkedsdirektivet.

Stk. 4 angiver yderligere, at medlemsstaterne, uden at det berører databeskyttelsesrådgivernes opgaver i henhold til forordning 2016/679/EU, kan beslutte at kræve, at parter, der er ansvarlige for dataforvaltning, udpeger en overvågningsansvarlig, som skal føre tilsyn med gennemførelsen af de foranstaltninger, der træffes af disse parter, for at sikre ikkeforskelsbehandlende adgang til data og overholdelse af kravene i elmarkedsdirektivet. Medlemsstaterne kan udpege overvågningsansvarlige eller organer som omhandlet i elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra d), for at opfylde forpligtelserne i medfør af art. 23, stk. 4.

Art. 23, stk. 5, giver slutkunder ret til ikke at blive pålagt ekstra omkostninger i forbindelse med at få adgang til deres data eller i forbindelse med en anmodning om at få stillet deres data til rådighed. Bestemmelsen forpligter yderligere medlemsstaterne til at fastsætte de relevante gebyrer i forbindelse med berettigede parters adgang til data. Endelig pålægger bestemmelsen

medlemsstaterne eller en af medlemsstaterne udpeget kompetent myndighed at sikre, at gebyrer, der pålægges af regulerede enheder, der leverer dataydelser, er rimelige og behørigt begrundede.

3.1.7.3. Ministeriets overvejelser

Det påhviler Energinet at varetage og drive datahubben, der er et knudepunkt, som administrerer transaktioner og kommunikation mellem alle elmarkedets aktører, jf. § 28, stk. 2, nr. 7, i lov om elforsyning. Berettigede parters adgang til data sker således gennem datahubben. Data, som administreres i datahubben, omfatter bl.a. måledata og forbrugsdata, samt data der er nødvendige for kunders skifte af leverandør, fleksibelt elforbrug og andre ydelser.

Som ansvarlig for drift af datahubben udarbejder Energinet forskrifter som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder om aktørernes pligter og rettigheder, jf. § 28, stk. 2, nr. 13, i lov om elforsyning. Med henblik på implementering af elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 1, bør det præciseres i § 28, stk. 2, nr. 13, i lov om elforsyning, at data, som datahubben håndterer, omfatter data, som det er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 1, herunder måledata, forbrugsdata m.v. Det er herefter ministeriets vurdering, at det gældende retsgrundlag er i overensstemmelsen med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 1.

Med datahubben sikres en effektiv og sikker adgang til og udveksling af data samt databeskyttelse og datasikkerhed i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 2, 1. pkt. Derudover har enhver berettiget part adgang til slutkunders data på baggrund af udtrykkeligt samtykke fra slutkunden i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 2, 2. pkt., idet elforbrugerne tilbydes adgang til at se og eventuelt formidle eller give accept til formidling af egne data til en modtager. Data stilles til rådighed i form af dataudtræk fra datahubben for berettigede parter på en ikkeforskelsbehandlende måde, samtidigt og adgangen til data er nem, ligesom de relevante procedurer herfor offentliggøres i Energinets forskrifter, jf. § 28, stk. 2, nr. 13, i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 2, 3. og 4. pkt.

Klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med Energinet og dennes virksomhed, herunder de opgaver som Energinet varetager, jf. § 51, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning. Da det pålægger Energinet at varetage og drive datahubben, og der føres tilsyn med Energinet og dennes virksomhed, er det gældende retsgrundlag i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 4.

Netvirksomhederne deltager i dataforvaltning via indberetninger af måledata fra netvirksomhedernes aftennumre i datahubben. Netvirksomheder skal opstille et program for intern overvågning, som beskriver virksomhedernes tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd, jf. § 20 a i lov om elforsyning. Idet Energinet er ejermæssigt adskilt efter § 19 a i lov om elforsyning, er Energinet ikke omfattet af bestemmelsen. Muligheden i elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 4, er derfor kun implementeret for så vidt angår netvirksomheder i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra d).

Aktører, slutkunder og andre berettigede parter sikres adgang til datahubben uden separat betaling. Den daglige brug af datahubben skal være gebyrfri. Det er hensigten, at udviklingsomkostninger og løbende drift af datahubben afregnes og afskrives over Energinets tariffer. Det er således ikke hensigten at slutkunder skal pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med adgang til deres data i datahubben. Berettigede parter skal ligeledes være gebyrfri. Det gældende retsgrundlag er således i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 5.

3.1.7.4. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ændring af § 28, stk. 2, nr. 7, vil indebære, at det er præciseret i bestemmelsen, at forbrugsdata også håndteres i datahubben. Formålet med ændringen er at det tydeliggøres, at bestemmelsen implementerer elmarkedsdirektivets artikel 23.

3.2. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet - regulering af netvirksomheder samt af Energinet

3.2.1. Netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab

3.2.1.1. Gældende ret

§ 22, stk. 1, i lov om elforsyning omhandler netvirksomhedernes opgaver.

§ 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning indebærer, at en netvirksomhed skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, som netvirksomheden anvender til at udføre sit hverv. Bestemmelsen blev indsat i lov om elforsyning ved § 1, nr. 16, i lov nr. 494 af 9. juni 2004 om ændring af bl.a. lov om elforsyning. Der findes ingen forarbejder til bestemmelsen. Det må antages, at formålet med bestemmelsen var at gennemføre artikel 14, stk. 5, i 2003-eldirektivet, der senere blev videreført som artikel 25, stk. 5, i 2009-eldirektivet. Herefter skulle distributionssystemoperatører anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi til dækning af energitab og reservekapacitet i deres system, når de optrådte i denne egenskab.

§ 22, stk. 4, i lov om elforsyning indebærer at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om gennemførelse af bestemmelserne i bl.a. § 22, stk. 1. § 22, stk. 4, specificerer ikke nærmere rammer for bemyndigelsen i forhold til § 22, stk. 1, nr. 7. Der er ikke vedtaget regler på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i § 22, stk. 4, om netvirksomhedernes anskaffelse af energi.

Forsyningstilsynet fører tilsyn med netvirksomheders aftaler om indkøb af elektricitet til dækning af nettab i medfør af § 46 i lov om elforsyning. § 46 indebærer, at aftaler som kollektive elforsyningsvirksomheder indgår med andre virksomheder, herunder koncernforbundne selskaber, skal indgås på markedsmæssige vilkår og skal foreligge i skriftlig form på aftaletidspunktet. Bestemmelsen indeholder endvidere bl.a. krav til dokumentation og regler om Forsyningstilsynets beføjelser.

I medfør af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1624 af 15. december 2015 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester skal ordregivende enheder overholde bestemmelserne i forsyningsvirksomhedsdirektivet. Bekendtgørelsen benævnes herefter som forsyningsvirksomhedsbekendtgørelsen. Med forsyningsvirksomhedsdirektivet forstås Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF, jf. § 1, stk. 2, i forsyningsvirksomhedsbekendtgørelse.

Netvirksomheder anses som omfattet af begrebet ordregivende enheder, der er nærmere beskrevet i forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 4.

I medfør af forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 23 litra b, ii) finder direktivet ikke anvendelse på kontrakter vedrørende forsyning af energi, der tildeles af ordregivende enheder, som selv er aktive i energisektoren bl.a. ved drift af eldistributionsnet.

Artikel 5, stk. 1, i elmarkedsforordningen indebærer, at alle markedsdeltagere skal være ansvarlige for de ubalancer, de skaber i systemet. Med henblik herpå skal markedsdeltagerne i medfør af bestemmelsen enten være balanceansvarlige aktører eller kontraktligt uddelegere deres ansvar til en balanceansvarlig aktør efter eget valg.

3.2.1.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, indebærer, at hver distributionssystemoperatør skal optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den energi, den anvender til at dække energitab i dennes system i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede metoder, når den udøver denne aktivitet.

Bestemmelsen i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, erstatter den bestemmelse, der tidligere var indeholdt i artikel 25, stk. 5, i 2009-eldirektivet, hvorefter distributionssystemoperatører skulle anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi til dækning af energitab og reservekapacitet i deres system, når de optrådte i denne egenskab, jf. afsnittet om gældende ret ovenfor.

Elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, omhandler til forskel for bestemmelsen i 2009-eldirektivet alene anskaffelse af energi til dækning af nettab, hvor det er tilføjet, at en distributionssystemoperatør herved skal optræde som neutral markedsformidler.

2.2.1.3. Ministeriets overvejelser

Den gældende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning dækker bredt over anskaffelse af den energi, som en netvirksomhed anvender til at udføre sit hverv.

Det anses som hensigtsmæssigt, at der i stedet for indsættes en ny bestemmelse i lov om elforsyning, der alene vil omhandle netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab.

For det første vil der med bestemmelsens begrænsning på netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab reflekteres, at artikel 25, stk. 5, i 2009-eldirektivet kun delvis videreføres i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5. Det vurderes dog samtidigt som nødvendigt at

medtage tilføjjelsen i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, om netvirksomheders rolle som neutrale markedsformidlere ved gennemførelse af bestemmelsen i dansk ret.

For det andet indeholder den gældende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning et element af overimplementering. Navnlig finder kravet i den gældende § 22, stk. 1, nr. 7, efter bestemmelsens ordlyd også anvendelse på en netvirksomheds anskaffelse af energi til andre formål. Eksempler for anskaffelse af energi til udførelse af en netvirksomheds hverv er indkøb af elektricitet til en netvirksomheds bygninger eller indkøb af varme til opvarmning af netvirksomhedens bygninger. Idet der ikke findes bemærkninger til bestemmelsen, er formålet med denne overimplementering uklar. Sådanne indkøb vil under alle omstændigheder være underlagt kravet om markedsmæssighed efter § 46 i lov om elforsyning. Dette anses som tilstrækkelig, hvorfor overimplementeringen ikke foreslås videreført.

Dernæst vurderes det, at udformningen af den foreslåede nye bestemmelse som selvstændig bestemmelse, med en placering uden for § 22, stk. 1, i lov om elforsyning, der omhandler netvirksomhedernes opgaver, bedre vil reflektere afgrænsningen mellem netvirksomheders opgaver og måden at udføre opgaven på.

Det er endvidere ministeriets vurdering, at elmarkedsdirektivets krav om, at netvirksomheder skal optræde som neutral markedsformidler beskriver den rolle, som netvirksomhederne skal påtage sig, når de i forbindelse med deres opgavevaretagelse interagerer med aktører på de konkurrenceudsatte markeder. Dette er for at sikre, at netvirksomhederne fremmer konkurrence på markederne ved anskaffelse af den elektricitet, de anvender til at dække deres nettab, efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder, og ikke bruger deres opgaver som monopolvirksomhed til at skævvride konkurrencen.

I forbindelse med en analyse af koncernforbundne netvirksomheders betydning for konkurrencen, herefter benævnt konkurrenceanalysen, som blev igangsat som opfølgning på Elreguleringsudvalgets anbefalinger, er der blevet gennemført en undersøgelse på vegne af Forsyningstilsynet af konkurrencesituationen på elmarkedet med fokus på de koncernforbundne virksomheders aktiviteter. Ifølge undersøgelsen, der blev offentliggjort den 8. oktober 2019 på Forsyningstilsynets hjemmeside, angav flere netvirksomheder (16 ud af 30 respondenter), at de havde købt elektriciteten til dækning af nettab fra en selskabsmæssigt forbundet elhandelsvirksomhed. Det bemærkes i denne forbindelse, at 24 af de nuværende 40 netvirksomheder er koncernforbundet med en elhandelsvirksomhed, og at de koncernforbundne netvirksomheder står for ca. 90 pct. af den transporterede elektricitet.

Den nuværende praksis vurderes ikke at kunne videreføres under de nye bestemmelser i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5.

Det vurderes, at en netvirksomhed, der indkøber elektricitet direkte fra koncernforbundne elhandelsvirksomheder, ikke anskaffer elektricitet efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder og ikke optræder som neutral markedsformidler i henhold til elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5.

Transaktioner med en selskabsmæssig forbunden elhandelsvirksomhed indebærer en risiko for krydssubsidiering. Elhandelsvirksomheden kan endvidere også opnå en fordel ved at levere elektricitet til dækning af nettab, selvom leveringen sker til en markedsmæssig pris, idet

elhandelsvirksomheden hermed er sikret en stor, fast volumen. Samtidig er der risiko for, at netvirksomhederne tilkøber produkter, de ikke har brug for, f.eks. prissikringsprodukter, hvilket kan skabe ekstra omsætning og potentielt overskud i elhandelsvirksomheden.

For at undgå fortolkningstvivel om, hvad der konstituerer neutral markedsformidling, og dermed en uens anvendelse af reglerne, anses det som mest hensigtsmæssigt, at det fastsættes, hvilke metoder en netvirksomhed kan anvende ved indkøb af elektricitet til dækning af nettab.

Der er identificeret to modeller, der begge vurderes at opfylde kravene i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5.

Den første model indebærer, at netvirksomheden anskaffer elektricitet ved direkte indkøb på et elspotmarked (day-ahead marked) for elektricitet uden om detailhandlen for elektricitet, dvs. på en elbørs som f.eks. Nord Pool Spot. Et elspotmarked er et marked, hvor priserne fastsættes time for time for den fysiske udveksling af elektricitet. Et day-ahead marked er et marked, hvor der dagen før driftsdøgnet handles elektricitet for driftsdøgnet. Med direkte indkøb vil netvirksomheden selv varetage opgaver relateret til køb på spotmarkedet, der før blev løst i konkurrenceudsatte virksomheder. Det bemærkes i denne forbindelse, at dækning af nettab i distributionsnettet er en del af netvirksomhedernes opgaver i tilknytning til transport af elektricitet. Da indkøbet af elektricitet til dækning af nettab sker til eget forbrug, vil netvirksomheden ikke optræde som leverandør af elektricitet.

Netvirksomhederne skal i denne model som aktører, der foretager handel på spotmarkedet, være forbrugsbalanceansvarlig for eget forbrug. Dette betyder, at de vil være finansielt ansvarlige for ubalancer mellem forventet og reel forbrug i driftsdøgnet over for Energinet som systemansvarlig virksomhed. Som udgangspunktet er det den balanceansvarliges interesse at minimere ubalancen ved at handle med elektricitet på et intraday marked, dvs. et marked for handel med elektricitet på driftsdøgnet, for at komme så tæt som muligt på det indmeldte forventede forbrug. I henhold til artikel 5, stk. 1, i elmarkedsforordningen kan markedsaktører, dvs. netvirksomheden i denne model, enten selv varetage balanceansvaret eller kontraktligt uddelegere balanceansvaret til en anden balanceansvarlig aktør efter eget valg. Enhver, der varetager balanceansvar, skal være godkendt af Energinet hertil. Varetagelse af balanceansvaret er en aktivitet, der er konkurrenceudsat. For at sikre den nødvendige markedsprøvning ved uddelegering af balanceansvaret og for at modvirke potentielle risici for skævvridning af konkurrencen, bør det sikres, at en netvirksomheds eventuelle delegation af sit balanceansvar til en anden balanceansvarlig aktør sker i henhold til en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure og dermed mest mulig konkurrence.

Den anden model indebærer, at netvirksomheden udbyder opgaven med indkøb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt med spotpris plus en markup, dvs. en avance på spotprisen. Det vil hermed være udelukket, at udbuddet kan omfatte prissikringsprodukter. Ifølge modellen vil en interesseret elhandelsvirksomhed byde på markup-en i udbuddet. Modellen har til formål at sikre, at indkøb af elektricitet vil ske gennem en elhandelsvirksomhed efter lige konkurrence om at vinde kontrakten. Elhandelsvirksomheden kan opnå profit, men profitmargen fastsættes ved konkurrence i udbuddet. Også i forhold til denne model bør det sikres, at en netvirksomheds udbud sker i henhold til en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende udbudsprocedure og dermed mest mulig konkurrence.

Begge foreslåede modeller vurderes at leve op til elmarkedsdirektivets krav om neutral markedsformidling. I den første model lægger netvirksomhederne ordrer ind på et

konkurrencemarked, hvor alle producenter, dvs. dem, der tilbyder elektricitet, kan byde ind på lige vilkår. I den anden model sikres gennemsigtighed og lige adgang for elhandelsvirksomheder til at byde på opgaven i detailmarkedet for el.

3.2.1.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning, hvorefter en netvirksomhed skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, den anvender til at udføre sit hverv, ophæves.

Det foreslås endvidere, at der indføres en ny bestemmelse i lov om elforsyning, § 45 a, stk. 1, hvorefter en netvirksomhed vil skulle optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den elektricitet, virksomheden anvender til at dække nettab i elforsyningsnettet i sit netområde, i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder.

Den foreslåede ændring vil medføre, at elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, vil blive gennemført.

I tilknytning hertil foreslås det med forslaget til § 45 a, stk. 2, i lov om elforsyning, at der indføres nye bemyndigelser for klima-, energi- og forsyningsministeren og Forsyningstilsynet.

Forslaget til § 45 a, stk. 2, 1. pkt., vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om netvirksomhedernes optræden som neutrale markedsformidlere ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab i elforsyningsnettet i deres netområde i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder, herunder om de metoder, som netvirksomhederne skal anvende ved anskaffelse af energi til at dække energitab i deres elforsyningsnet.

Det vurderes hensigtsmæssigt at bemyndige ministeren til fastsættelse af nærmere regler i en bekendtgørelse, både fordi der er tale om fastsættelse af detaljerede tekniske regler om metoder og fordi det hermed vil være muligt at tilpasse reguleringen over tid, uden at det vil kræve lovændring. Fremgangsmåden vil således gøre det muligt fremadrettet at foretage justeringer til de metoder, der agtes indført på bekendtgørelsesniveau. Det vil hermed også være muligt at fastsætte regler om andre metoder, hvis det, mod forventning, skulle vise sig nødvendigt. Dette kan eksempelvis være, hvis den initiale udmøntning af de foreslåede bemyndigelser ikke formår at frembringe det ønskede resultat med en reel konkurrenceudsættelse af indkøb af elektricitet til dækning af nettab, hvor netvirksomhederne agerer som neutrale markedsformidlere.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at sikre, at der vil blive fastsat nærmere regler om netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab efter metoder, der lever op til elmarkedsdirektivets krav i artikel 31, stk. 5.

Bemyndigelsen vil ved den initiale udmøntning bl.a. blive udmøntet ved, at der vil blive fastsat regler om de to modeller, der er nærmere skitseret i afsnit 2.2.1.3., og som anses at opfylde kravet om netvirksomheders neutrale markedsformidling, dvs. 1) enten direkte indkøb af elektricitet på et spotmarked, hvor netvirksomheden selv varetager balanceansvaret eller, alternativ, udbyder balanceansvaret, eller 2) udbud af indkøb af elektricitet på en kontrakt med spotpris plus en markup. Det forventes herudover, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at netvirksomhederne kan vælge at anvende enten den ene eller den anden metode, men at de respektive krav, der vil blive opstillet for

hver af de to metoder, skal følges fuldt ud, dvs. uden at der er mulighed for til- eller fravalg af kravene inden for hver af de to metoder. Det forventes endvidere, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at hele den nødvendige mængde elektricitet til dækning af nettab skal dækkes ved indkøb via en eller begge metoder. Herudover forventes det, at ministeren vil fastsætte regler om konsekvenser ved manglende anvendelse af metoderne til indkøb af elektricitet til dækning af nettab og om andre relevante forhold, herunder om Forsyningstilsynets tilsyn med anvendelsen af metoderne. Endelig forventes det, at ministeren med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse vil fastsætte regler om adgang til klage over netvirksomhedernes udbud, der efter det foreslåede vil indgå i de to metoder.

I tilknytning til ministerens bemyndigelse i forslaget til § 45 a, stk. 2, 1. pkt., vil forslaget til § 45 a, stk. 2, 2. pkt., indebære, at Forsyningstilsynet vil skulle fastsætte nærmere regler om udformning af metoderne.

At give Forsyningstilsynet bemyndigelsen hertil, anses som hensigtsmæssigt på baggrund af Forsyningstilsynets overordnede rolle i relation til sikring af konkurrenceprægede markedsforhold. Forsyningstilsynets bemyndigelse har tæt sammenhæng med den foreslåede bemyndigelse for ministeren i § 45 a, stk. 2, 1. pkt. Den initiale udmøntning forventes således at ske i forhold til de oven for beskrevne metoder. Skulle det vise sig nødvendigt at foretage justeringer i metoder eller at fastsætte regler om andre metoder, jf. ovenfor, vil dette reflekteres i udmøntningen af Forsyningstilsynets hjemmel.

Formålet med bemyndigelsen til Forsyningstilsynet er at sikre, at netvirksomhedernes konkrete anvendelse af metoderne vil ske på åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende vis, og dermed under konkurrencemæssige forhold, også i tilfælde, hvor forsyningsvirksomhedsdirektivet ikke vil finde anvendelse, fordi de kontrakter, netvirksomhederne udbyder i medfør af metoderne, i det konkrete tilfælde vurderes at falde under bestemmelsen i artikel 23, litra b, ii), i forsyningsvirksomhedsdirektivet. Det bemærkes i relation hertil, at vurderingen af, om der foreligger en kontrakt, der er omfattet af artikel 23, litra b, ii), og dermed om udbuddet skal ske i medfør af reglerne i forsyningsvirksomhedsdirektivet, vil alene påhvile netvirksomheden.

Det forventes, at Forsyningstilsynet ved den initiale udmøntning af bemyndigelsen i forhold til den første metode enten vil fastsætte regler om Forsyningstilsynets forhåndsgodkendelse vedrørende netvirksomhedernes udbud af varetagelsen af balanceansvaret eller regler, der vil indeholde konkrete rammer for netvirksomheders udbud af balanceansvaret. I forhold til den anden metode forventes det, at Forsyningstilsynet vil fastsætte regler, der vil indeholde konkrete rammer for netvirksomhedernes udbud af indkøb af elektricitet.

Forskellen i den forventede udmøntning af Forsyningstilsynets bemyndigelse vedrørende de udbud, der indgår i de to metoder, er begrundet i, at det anses som usikkert, om netvirksomhederne vil være interesserede i at benytte metoden, hvorefter de uddelegerer balanceansvaret til en anden aktør ved udbud. I denne situation bør det være muligt for Forsyningstilsynet først at fastsætte regler om rammerne for udbud af balanceansvaret, når metoden har været benyttet af netvirksomheder, og det er muligt at basere fastsættelse af reglerne på erfaringerne fra disse udbud. Det vil imidlertid også være muligt, at Forsyningstilsynet helt ser bort fra fastsættelse af sådanne regler, hvis det skulle vise sig, at denne variant af metoden kun kommer til sporadisk anvendelse i praksis. I dette tilfælde forventes det, jf. ovenfor, at Forsyningstilsynet som alternativ vil fastsætte regler vedrørende forhåndsgodkendelse af netvirksomheders udbud, eksempelvis i form af godkendelse af et fælles udbudsstandard for udbud af balanceansvaret, der er udarbejdet af netvirksomheder i fællesskab eller af en eller flere brancheorganisationer og som efter Forsyningstilsynets bestemmelse herom vil kunne anvendes af netvirksomhederne.

Forsyningstilsynet vil ved udmøntning af sin bemyndigelse skulle tilgodesee, at de administrative omkostninger ved udbud minimeres.

Forsyningstilsynet vil have brede rammer for at udmønte sin bemyndigelse inden for det overordnede formål med at sikre åbenhed, gennemsigtighed og ikkediskrimination dog under hensyn til minimering af de administrative omkostninger ved udbud. Udmøntningen af bemyndigelsen ved fastsættelse af regler om udbud vil både kunne rumme fastsættelse af regler om udbudsproceduren, herunder eksempelvis vedrørende offentliggørelse af udbuddet, regler om udbudsspecifikationer, herunder eksempelvis at kontrakten udbydes alene, dvs. ikke kobles til indkøb af andre ydelser, og at udbuddet ikke indeholder diskriminerende vilkår såsom et krav om at have været etableret på markedet i en bestemt periode. Forsyningstilsynet vil også kunne fastsætte regler om kriterier for evaluering af indkomne tilbud.

Det bemærkes, at den aftale, som netvirksomheden indgår med tilbudsgiveren efter et udbud, fortsat vil være underlagt kravene i § 46 i lov om elforsyning og Forsyningstilsynets tilsyn hermed. Dette skyldes, at det også ved udbud fortsat bør sikres, at de efterfølgende aftaler opfyldes og afsluttes markeds-mæssigt. Det antages imidlertid, at Forsyningstilsynet i det omfang at aftalens pris svarer til udbudsresultatet og vilkårene svarer til udbudsspecifikationerne, vil tage højde for, at prisen er resultatet af et udbud. Der forudsættes herved, at det pågældende udbud er blevet gennemført i overensstemmelse med Forsyningstilsynets regler herom.

Der henvises til, at lovforslaget indeholder et forslag til en overgangsbestemmelse, der fastlægger fra hvornår netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab skal ske under optræden af netvirksomheden som neutral markedsformidler i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder, jf. lovforslagets § 2, stk. 4.

Det bemærkes endvidere, at evt. meromkostninger, der ville kunne opstå for netvirksomhederne i forbindelse med anvendelse af de nye metoder, forventes at kunne håndteres inden for de gældende regler for netvirksomhedernes økonomiske regulering i medfør af § 69 i lov om elforsyning og indtægtsrammebekendtgørelsen.

Endelig bemærkes det, at indtægtsrammebekendtgørelsens bestemmelser om indregning af netvirksomhedernes omkostninger til nettab vil blive justeret med hjemmel i forslag til § 45 a, stk. 1, således at tilfælde, hvor en netvirksomhed ikke overholder metoderne til indkøb af elektricitet til nettab vil blive reflekteret i reglerne.

3.2.2. Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af ikke frekvensrelaterede systembærende ydelser

3.2.2.1. Gældende ret

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der regulerer netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser.

Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser udgør en delmængde af de ydelser, der i den danske elsektor omtales som systembærende egenskaber eller kritiske egenskaber.

Efter § 22, stk. 1, nr. 1, i lov om elforsyning er netvirksomhederne teknisk ansvarlige for at opretholde den tekniske kvalitet i nettene.

§ 26, stk. 2, i lov om elforsyning indebærer, at brugerne skal opfylde de fastsatte krav for at få adgang til tilslutning til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet. I medfør af § 26, stk. 3, kan klima-, energi-, og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler herom, herunder kan ministeren bestemme, at visse tekniske standarder og krav for adgang til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet skal fastsættes af Energinet. Ministeren har udmøntet sin bemyndigelse i § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1402 af 13. december 2019 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionssystemet m.v., hvorefter Energinet skal udarbejde forskellige forskrifter for benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet. Energinets bemyndigelse gælder imidlertid ikke, for så vidt der er tale om forhold, der reguleres ved bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i § 26, stk. 3, at den systemansvarlige virksomheds forskrifter skal være objektive og ikkediskriminerende og tage rimelig hensyn til de enkelte kategorier af brugernes tekniske og økonomiske formåen, jf. bemærkninger til § 26, i lov nr. 375 af 2. juni 1993, jf. Folketingstidende 1998-99, A, L 234 som fremsat, side 5902.

Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg og Kommissionens forordning (EU) 2016/1388 af 17. august 2016 om fastsættelse af netregler om nettilslutning af forbrugs- og distributionssystemer forudsætter nærmere implementering ved fastsættelse af visse tekniske krav på national niveau. Den første forordning omtales i sektoren også som RfG'en, hvor RfG står for Requirements for Generators. Den anden forordning omtales også som DCC'en, hvor DCC står for Demand Connection Code. Samme betegnelser bruges efterfølgende i lovforslaget.

Netvirksomhederne har i fællesskab, dvs. via fuldmagt til brancheorganisationen Dansk Energi, sammen med Energinet fastsat tekniske betingelser for tilslutning af nye produktionsanlæg, herunder solceller, vindmøller og kraftværker, til distributionsnettet for at implementere relevante dele af RfG'en. Betingelserne blev godkendt af Forsyningstilsynet med hjemmel i RfG'en. Ligeledes har netvirksomheder i fællesskab, via Dansk Energi, fastsat betingelser for tilslutning af nye forbrugsenheder, der anvendes til efterspørgselsreaktion (i sektoren også omtalt med det engelske begreb demand response), dvs. forbrugsenheder, der leverer ydelser til netvirksomheder, for at implementere relevante dele af DCC'en. Også disse betingelserne blev godkendt af Forsyningstilsynet med hjemmel i DCC'en.

Efter § 27 a i lov om elforsyning er Energinet som systemansvarlig virksomhed teknisk ansvarlig for elforsyningssikkerheden.

Som led i sikringen af elforsyningssikkerheden har Energinet bl.a. udarbejdet en teknisk forskrift 2.1.3. vedrørende udveksling af såkaldt reaktiv effekt i snitfladen mellem transmissions- og distributionssystemerne for at sikre spændingsstabiliteten i det sammenhængende elsystem. Energinets forskrift benævnes også som MVAR-forskriften, hvor MVAR er forkortelsen for den engelske betegnelse mega volt amps (reactive), der er enheden reaktiv effekt måles i. Netvirksomheder er i medfør af forskriften ansvarlige for, hvad der teknisk kaldes MVAR-kompensering (kompensering af reaktiv effekt) i snitfladen til deres tilslutning til TSO-nettet. Dermed er de i noget omfang ansvarlige for det, der teknisk kaldes for spændingsregulering i statisk tilstand, som er en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse.

§ 73 a, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

3.2.2.2. Elmarkedsdirektivet

I medfør af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 7, skal en distributionssystemoperatør anskaffe de ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, der er nødvendige for en effektiv, pålidelig og sikker drift af operatørens elforsyningsnet i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede procedurer, medmindre den regulerende myndighed har vurderet, at markedsbaseret levering af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ikke er omkostningseffektivt og har indrømmet en fritagelse herfra. Endvidere fastslår artikel 31, stk. 7, at forpligtelsen til at anskaffe ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ikke finder anvendelse på fuldt integrerede netkomponenter.

Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 49, defineret som en ydelse, der anvendes af en transmissionssystemoperatør eller distributionssystemoperatør til at sikre en række tekniske forhold, nærmere bestemt spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inert i for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, black start-kapacitet (på dansk: dødstartkapacitet) og ødriftkapacitet. Der er herved tale om tekniske begreber, der beskriver forskellige tekniske tiltag, der kan anvendes for at sætte de rigtige spændingsniveauer i elforsyningsnettet, sikre stabilitet i spændingen i elforsyningsnettet, genoprette spændingen ved fejl, afhjælpe fejl eller sikre stabilitet ved fejl i nettet såsom kortslutninger eller udfald af enheder. De ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser er en delmængde af, hvad der i den danske elsektor bl.a. betegnes som systembærende egenskaber eller kritiske egenskaber, jf. ovenfor.

Fuldt integrerede netkomponenter er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51, defineret som netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionssystem, herunder lageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionssystemet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Efter artikel 31, stk. 8, skal anskaffelse af ydelserne sikre effektiv deltagelse af alle kvalificerede markedsdeltagere, herunder markedsdeltagere, der tilbyder energi fra vedvarende energikilder, markedsdeltagere, der deltager i fleksibelt elforbrug, operatører af energilageranlæg og markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering, navnlig ved at kræve, at regulerende myndigheder og distributionssystemoperatører i tæt samarbejde med alle markedsdeltagere og transmissionssystemoperatører fastlægger de tekniske krav til deltagelse på disse markeder på grundlag af disse marketers tekniske karakteristika og alle markedsdeltagernes kapacitet.

Det følger af sammenhængen med elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 6, at elmarkedsdirektivets regler om anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser kun er relevant, når en distributionssystemoperatør er ansvarlig for anskaffelse af ydelserne.

3.2.2.3. Ministeriets overvejelser

Elmarkedsdirektivets bestemmelser om en netvirksomheds anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser skal ses på baggrund af, at stigende mængder distribueret produktion af

elektricitet baseret på vedvarende energikilder, der direkte er tilsluttet distributionsnettet, fremadrettet kan føre til et øget behov for anskaffelse af ydelser, der sikrer stabiliteten i elforsyningsnettet.

Elmarkedsdirektivet definerer begrebet ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse, jf. artikel 2, nr. 49. Som nævnt ovenfor er der tale om en delmængde af ydelser for levering af det, der i den danske elsektor betegnes som ydelser til sikring af kritiske egenskaber eller systembærende egenskaber. Tilstrækkelige kritiske egenskaber er nødvendige for en stabil drift af elsystemet, og er derfor med til at sikre elforsyningsikkerheden.

Om netvirksomhedernes ansvar for at anskaffe ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, jf. elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 6, bemærker ministeriet, at det overordnede ansvar for at sikre spændingsstabilitet i det sammenhængende elforsyningsystem ligger hos Energinet som systemansvarlig virksomhed, jf. § 27 a i lov om elforsyning. Netvirksomhederne skal imidlertid i henhold til Energinets MVAR-forskrift sikre, at deres net ikke påfører det sammenhængende elforsyningsystem såkaldt spændingsforurening. Netvirksomhederne kan derfor i medfør af MVAR-forskriften anses som værende ansvarlige for spændingsregulering i statisk tilstand, som er en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse.

Herudover er netvirksomheder ansvarlige for at opretholde den tekniske kvalitet i deres eget net, jf. § 22, stk. 1, nr. 1, i lov om elforsyning.

Ministeriet vurderer, at elmarkedsdirektivet ikke indeholder et absolut krav om, at ikkefrekvensrelateret systembærende ydelser anskaffes fra tredjepart.

Klima-, energi- og forsyningsministeriet vurderer navnlig, at direktivet anerkender, at ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser kan leveres af de såkaldte fuldt integrerede netkomponenter, jf. elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 7, sidste pkt. Begrebet fuldt integrerede netkomponenter er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51.

Netvirksomhederne ejer og anvender i dag en række netkomponenter, som efter ministeriets vurdering i udgangspunktet kan anses som fuldt integrerede netkomponenter, fordi de i dag alene bruges til sikker og pålidelig drift af nettet, og ikke til håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Nærmere bestemt bruger netvirksomhederne eksempelvis kondensatorer, reaktorer og viklingskoblere i transformere til sikker og pålidelig netdrift, herunder spændingsregulering i statisk tilstand. Spændingsregulering i statisk tilstand er en ydelse, der indgår i definitionen af begrebet ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse i medfør af elmarkedsdirektivet. I medfør af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 7, sidste punktum, vil netvirksomhederne fortsat kunne eje og drive de nævnte komponenter og bruge dem til fremskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, uden at være underlagt et krav om at skulle fremskaffe ydelsen fra tredjepart. Det forudsættes imidlertid at de pågældende komponenter fortsat ikke bruges til håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Endvidere bemærkes det, at netvirksomhederne via tilslutningsbetingelser af de anlæg, der er tilsluttet deres net, kan sikre, at anlæggene ikke påfører nettet spændingsforurening. Spørgsmålet er, hvorvidt sådanne krav til adgang til tilslutning til nettet, kan betragtes som anskaffelse af ydelser, herunder de ydelser, der falder under elmarkedsdirektivets definition af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, og som derfor bør markedsføres.

Dertil bemærkes det, at det i lyset af formuleringen af den gældende § 26, stk. 3, i lov om elforsyning er uklart, hvorvidt netvirksomhederne i dag kan fastsætte tekniske tilslutningskrav ved siden af Energinet – ud over de hjemler herom, der følger af RfG'en og DCC'en. På baggrund af netvirksomhedernes ansvar for den tekniske kvalitet i deres net, anses det som hensigtsmæssigt at give netvirksomhederne mulighed for fastsættelse af sådanne krav. Dette bør tydeliggøres ved en ændring af § 26, stk. 3, i lov om elforsyning, hvorved klima-, energi- og forsyningsministeren vil bemyndiges til – inden for visse rammer - at give netvirksomhederne mulighed herfor.

Kravene bør være nødvendige for at sikre den tekniske kvalitet i netvirksomhedernes elforsyningsnet. De bør være objektive og ikkediskriminerende, og tage rimeligt hensyn til de enkelte

kategorier af brugeres tekniske og økonomiske formåen. Herved tages udgangspunkt i, hvad der er gældende for Energinets fastsættelse af tekniske forskrifter, jf. ovenfor i afsnit 2.2.2.1. Kravene bør udvikles i samråd med Energinet og alle systembrugere. Endvidere bør kravene, der vil fremstå som betingelser vedrørende adgang til tilslutning og dermed adgang til anvendelse af netvirksomhedernes net, metodeanmeldes til Forsyningstilsynet i medfør af gældende § 73 a i lov om elforsyning.

Efter ministeriets vurdering tjener tekniske krav til anlæg, der tilsluttes en netvirksomheds net, som holder sig inden for disse rammer, sikringen af, at et givet anlæg ikke påfører nettet spændingsforurening eller påvirker sikkerheden i driften af nettet i øvrigt. Der er dermed tale om krav til, hvordan et anlæg skal reagere på en given situation i nettet, og ikke krav til levering af en egentlig ydelse, der bør markedsgøres.

Et eksempel er et krav til et anlægs reaktion på en spændingsændring i nettet. Formålet hermed er at sikre, at anlægget ikke afkobler nettet i forbindelse med spændingsændringer og dermed forværrer situationen i nettet. Kravet omhandler ikke en egentlig ydelse, som netvirksomheden efterspørger, men et handlemønster fra anlægget i forbindelse med spændingsændringer i nettet.

I det omfang der måtte være tale om objektive og ikkediskriminerende, rimelige krav, der er nødvendige for at sikre den tekniske kvalitet i nettene, og som vil være metodegodkendt af Forsyningstilsynet i medfør af § 73 a, vil sikringen af tilstedeværelse af kritiske egenskaber gennem tilslutningsbetingelserne således ikke være omfattet af et krav om markedsgørelse, dvs. et krav om markedsbaseret anskaffelse.

Samlet set er det ministeriets opfattelse, at netvirksomhedernes aktuelle behov for at sikre tilvejebringelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser er begrænset, da netvirksomhedernes ansvar i medfør af MVAR-forskriften er begrænset. Det behov der er, bliver aktuelt dækket af virksomhedernes egne fuldt integrerede netkomponenter.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der vil kunne opstå et øget behov fremadrettet, som kan føre til, at netvirksomhederne vil efterspørge ydelserne hos tredjepart, ligesom netvirksomhederne allerede i dag i princippet kan vælge at anskaffe ydelserne fra tredjepart frem for selv at anskaffe fuldt integrerede netkomponenter, hvis dette vurderes at være mere omkostningseffektivt. Ministeriet vurderer i denne henseende, at den økonomiske regulering af netvirksomhederne, der er indeholdt i § 69 i lov om elforsyning og indtægtsrammebekendtgørelsen, giver netvirksomhederne incitament til at vælge den mest omkostningseffektive løsning. Derfor anses det heller ikke som

nødvendigt særskilt at lade Forsyningstilsynet vurdere omkostningseffektiviteten af markedsbaseret anskaffelse sammenlignet med dækning af behovet via egne komponenter.

Skulle det fremadrettet blive aktuelt, at netvirksomhederne anskaffer ikkefrekvensrelaterede systemværende ydelser fra tredjepart, vil det skulle ske efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer, der sikrer effektiv deltagelse af alle kvalificerede markedsdeltagere, jf. elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 7, sammenholdt med artikel 31, stk. 8.

Til sikring af effektiv deltagelse af alle kvalificerede markedsdeltagere kræver elmarkedsdirektivet endvidere, at Forsyningstilsynet sammen med netvirksomhederne og i tæt samarbejde med alle markedsdeltagere og navnlig Energinet bør fastlægge de tekniske krav til deltagelse på markederne, jf. elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 8.

Ministeriet vurderer, at Forsyningstilsynets inddragelse som forudsat i direktivet, bør ske ved at de påtænkte metoder for markedsbaseret anskaffelse, herunder de tekniske krav til deltagelse på markederne anmeldes til Forsyningstilsynets godkendelse på baggrund af bl.a. netvirksomhedernes redegørelse for metoderne, inddragelsesprocessen og teknologineutralitet af kravene.

3.2.2 4. Den foreslåede ordning

Der foreslås en ny bestemmelse i lov om elforsyning, der vil definere begrebet ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, jf. lovforslagets § 1, nr. 8.

Der foreslås herudover, at der indføres en ny bemyndigelse for klima-, energi- og forsyningsministeren.

Forslaget vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte regler om netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, herunder om anskaffelse af ydelserne i henhold til gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer samt undtagelser herfra i forhold til fuldt integrerede netkomponenter og om Forsyningstilsynets godkendelse af netvirksomheders metoder til markedsbaseret anskaffelse af ydelserne.

Det anses som hensigtsmæssigt at gennemføre disse krav ved bekendtgørelse. Hermed vil det være muligt at tilpasse rammerne til udmøntning af kravene over tid, uden at dette vil kræve lovændring. Denne fleksibilitet anses som nødvendigt i lyset af, at markedsbaseret anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser fremstår som en ny og uprøvet tilgang.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at sikre, at der vil blive fastsat de regler, der er nødvendige for at sikre gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 6-8, herunder om anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, i det omfang netvirksomhederne har et ansvar herfor, efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om undtagelse af fuldt integrerede netkomponenter, således at netvirksomhederne fortsat vil have mulighed for at tilvejebringe ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ved anvendelse af fuldt integrerede netkomponenter.

Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler om netvirksomhedernes fastsættelse af tekniske krav til deltagelse på markederne i tæt samarbejde med Energinet og alle markedsdeltagere på grundlag af disse markeders tekniske karakteristika og alle markedsdeltageres kapacitet for at sikre effektiv deltagelse af alle kvalificerede markedsdeltagere.

Det forventes herudover, at der vil blive fastsat regler om forelæggelse af netvirksomhedernes metoder for markedsbaseret anskaffelse, herunder de tekniske krav, for Forsyningstilsynets godkendelse og om netvirksomheders nærmere redegørelse for bl.a. metoderne, inddragelsesprocessen og teknologineutralitet af kravene.

Herudover foreslås det, at bemyndige ministeren til at give netvirksomheder mulighed for, inden for visse rammer, at fastsætte tekniske krav for adgang til tilslutning til en netvirksomheds elforsyningsnet, som er nødvendige for at sikre den tekniske kvalitet af elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Dette vil kræve en ændring af § 26, stk. 3, i lov om elforsyning.

3.2.3. Netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser

3.2.3.1. Gældende ret

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der regulerer netvirksomheders anskaffelse af fleksibilitetsydelser.

§ 73 a, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

§ 73 a, stk. 2, i lov om elforsyning indebærer, at Forsyningstilsynet kan godkende metoder for begrænsede købergrupper og for et begrænset tidsrum, som led i de kollektive elforsyningsvirksomheders metodeudvikling. Bestemmelsen indebærer endvidere, at Forsyningstilsynet kan sætte vilkår for godkendelsen af sådanne metoder.

I medfør af § 1, stk. 1, nr. 1 og 9, i bekendtgørelse nr. 1002 af 20. november 2011 om Energitilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v. overvåger Forsyningstilsynet (der indtil 2018 var benævnt Energitilsynet) bl.a. graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på elektricitetsbørser samt konkurrenceforvridning eller begrænsning af konkurrencen. I medfør af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, kan Forsyningstilsynet endvidere som led i overvågningen foretage undersøgelser af, hvordan bl.a. elektricitetsmarkederne fungerer, samt fastlægge og pålægge foranstaltninger inden for gældende lovgivning for at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer.

3.2.3.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 1, indebærer, at medlemsstaterne skal sørge for det fornødne regelsæt, der giver distributionssystemoperatører mulighed for og incitament til at anskaffe fleksibilitetsydelser, herunder håndtering af kapacitetsbegrænsninger i deres område, med henblik på at forbedre effektiviteten i driften og udviklingen af distributionssystemet. Regelsættet skal navnlig sikre, at distributionssystemoperatørerne kan anskaffe sådanne ydelser fra udbydere af

decentral produktion, fleksibelt elforbrug eller energilagring, og skal fremme iværksættelse af energieffektivitetsforanstaltninger, når sådanne ydelser på omkostningseffektiv vis formindsker behovet for at opgradere eller erstatte elektricitetskapacitet og støtter effektiv og sikker drift af distributionssystemet.

Distributionssystemoperatører skal anskaffe fleksibilitetsydelser i henhold til gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede procedurer, medmindre de regulerende myndigheder har fastslået, at anskaffelsen af sådanne ydelser ikke er omkostningseffektiv, eller at sådan anskaffelse fører til alvorlige markedsforvridninger eller overbelastning.

Endvidere indebærer artikel 32, stk. 2, at den regulerende myndighed, alternativt distributionssystemoperatørerne med forbehold af den regulerende myndigheds godkendelse, fastsætter specifikationerne for de fleksibilitetsydelser, der anskaffes, og, hvor det er relevant, standardiserede markedsprodukter for sådanne ydelser, som minimum på nationalt plan. Fastsættelsen af specifikationer og produkter skal ske i en transparent og åben proces, der omfatter alle relevante systembrugere og transmissionssystemoperatøren. Specifikationerne skal sikre en effektiv og ikkeforskelsbehandlende deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder markedsdeltagere, der tilbyder energi fra vedvarende energikilder, markedsdeltagere, der deltager i fleksibelt elforbrug, operatører af energilageranlæg og markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering. Distributionssystemoperatørerne udveksler alle de nødvendige oplysninger og koordinerer med transmissionssystemoperatørerne for at sikre optimal udnyttelse af ressourcer, garantere sikker og effektiv drift af systemet og fremmer markedsudviklingen. Distributionssystemoperatørerne skal i tilstrækkelig grad godtgøres for anskaffelsen af disse ydelser for som minimum at kunne dække deres rimelige, dermed forbundne udgifter, herunder udgifter til den nødvendige informations- og kommunikationsteknologi og udgifter til den nødvendige infrastruktur.

3.2.3.3. Ministeriets overvejelser

Elmarkedsdirektivets bestemmelser vedrørende en netvirksomheds anskaffelse af fleksibilitetsydelser skal ses på baggrund af de forandringer, elsektoren gennemgår som led i den grønne omstilling. Denne medfører markante ændringer i den måde, elektricitet bliver produceret på, hvor produktionen bliver stadig mere decentraliseret og fluktuerende, samtidigt med at en øget elektrificering af samfundet sætter pres på elsystemet fra forbrugssiden. Elsystemet skal også under de nye rammebetingelser kunne levere et højt niveau for elforsyningssikkerhed, uden at det bliver unødvendigt dyrt for elforbrugeren.

Det fremgår således også af direktivets præambelbetragtning 61, at distributionssystemoperatørerne på en omkostningseffektiv måde skal integrere nye former for elektricitetsproduktion, navnlig anlæg, der producerer elektricitet fra vedvarende energikilder, og nye belastninger, som f.eks. belastninger fra varmepumper og elektriske køretøjer. Ifølge præambelbetragtningen bør distributionssystemoperatørerne derfor have mulighed for og gives incitamentet til at gøre brug af ydelser fra distribuerede energiresourcer såsom fleksibelt elforbrug og energilagring, baseret på markedsprocedurer, for at kunne drive deres net effektivt og undgå omkostningstunge udvidelser af nettet.

Elmarkedsdirektivet indeholder ingen definition af begrebet fleksibilitetsydelse. Det er ministeriets vurdering, at begrebet fleksibilitetsydelse bør afgrænses som værende en ydelse, som en markedsdeltager i medfør af en aftale leverer til en netvirksomhed mod betaling eller modydelse,

og som består i en ændring af markedsdeltagerens eller dennes kunders aftag af elektricitet fra eller leverance af elektricitet til elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. Ændringen kan også ske ved, at netvirksomheden selv aktiverer ændringen i aftag eller leverance. Det behøver således ikke være markedsdeltageren eller kunden selv, der udløser ændringen.

Med definitionen vil eksempelvis både en tilslutningsaftale med begrænset netadgang (afbrydelighedsaftale), en aftale om en tidsmæssig forskydning af en elforbrugers forbrug, eller en aftale om aktivering af en ydelse fra et energilageranlæg være omfattet.

Elforbrugernes reaktion på prissignaler i form af eksempelvis tidsdifferentierede tariffer anses derimod ikke, som omfattet af begrebet fleksibilitetsydelse. Dette betyder imidlertid ikke, at netvirksomhederne ikke vil kunne anvende tidsdifferentierede tariffer til at håndtere ovenstående udfordringer – forudsat at de er metodegodkendt af Forsyningstilsynet i medfør af gældende ret, jf. § 73 a, i lov om elforsyning.

Prissignaler i form af eksempelvis tidsdifferentierede tariffer er ikke omfattet af definitionen, da dette anses for at være implicit aktivering af fleksibilitet, hvor markedsdeltageren ændrer på aftags- eller leverancemønstret som reaktion på prissignalet, og ikke som følge af en forud indgået aftale om levering af fleksibilitet. Dette står i kontrast til den fleksibilitet, der er handlet eksplicit, hvor værdien af fleksibiliteten er direkte afspejlet i den aftalte betaling eller modydelsen. Fleksibilitet skal være handlet eksplicit i denne forstand for, at der kan være tale om en fleksibilitetsydelse. En modydelse for en fleksibilitetsydelse kan godt bestå i en tarifændring for markedsdeltageren, hvis det fremgår direkte af den indgåede aftale, men det kan således ikke være en tarifændring, der eksempelvis varierer over tid for at sende prissignaler.

Ministeriet vurderer, at elmarkedsdirektivet ikke indeholder et absolut krav om, at ydelserne anskaffes fra tredjepart, men direktivet kræver i artikel 32, stk. 1, at netvirksomheder skal have mulighed for og incitament hertil.

Det er ministeriets vurdering, at incitamenterne for netvirksomheder til at anskaffe fleksibilitetsydelser ligger i den gældende økonomiske regulering af netvirksomheder. Netvirksomhedernes økonomiske regulering er indeholdt i § 69 i lov om elforsyning og indtægtsrammebekendtgørelsen. Ministeriet vurderer, at den gældende regulering overordnet skaber et incitament for netvirksomhederne til at vælge den mest omkostningseffektive løsning, hvad end det er en driftsløsning i form af eksempelvis en fleksibilitetsydelse eller en investeringsløsning. Det vurderes, at særligt elementerne vedrørende benchmarking og leveringskvalitet i den økonomiske regulering kan have betydning for ligeværdigheden af drifts- og investeringsløsninger. I forhold til benchmarkingen, der bruges til fastsættelse af individuelle effektiviseringskrav for netvirksomheder, bør Forsyningstilsynet ved udvikling af benchmarkingmetoden være opmærksom på, at denne ikke indeholder barrierer for incitamentet til anskaffelse af fleksibilitetsydelser. I forhold til modellen for leveringskvalitet, som indeholdt i indtægtsrammebekendtgørelsen, vurderer ministeriet, at der bør tages højde for afbrud, der sker i medfør af en aftale med en markedsdeltager, eksempelvis en tilslutningsaftale med begrænset netadgang (afbrydelighedsaftale), ved vurdering af en netvirksomheds leveringskvalitet.

Elmarkedsdirektivets indeholder en undtagelse i artikel 32, stk. 1, sidste pkt., 1. led, hvorefter netvirksomhederne ikke behøver at anskaffe fleksibilitetsydelser efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer, hvis det vurderes, at anskaffelse af ydelserne

ikke er omkostningseffektiv. Ifølge direktivet bør det være Forsyningstilsynet, der foretager denne vurdering. På baggrund af den danske indtægtsrammeregulering, der netop er indrettet til, at en netvirksomhed vælger den mest omkostningseffektive løsning, jf. ovenfor, er det ministeriets vurdering, at det som udgangspunkt vil være den økonomiske regulering, der vil være styrende for, om en netvirksomhed vælger at anskaffe fleksibilitetsydelser frem for en investeringsløsning, eksempelvis netudbygning, for at håndtere et givent kapacitetspres på nettet. Det vil således ikke være nødvendigt med Forsyningstilsynets særlige stillingtagen til, om en netvirksomhed bør anskaffe en fleksibilitetsydelse eller udbygge nettet.

Det bemærkes, at netvirksomheder allerede i dag anvender afbrydelighedsaftaler til håndtering af lokale kapacitetsbegrænsninger, hvor tilsluttede elforbrugere tilbydes et nedsat tilslutningsbidrag eller nedsatte tariffer mod muligheden for, at netvirksomhederne kan afbryde elforsyningen, hvis lokale kapacitetsforhold tilsiger det. Aftalerne vurderes at være fleksibilitetsydelser, jf. ovenfor. Det vurderes imidlertid ikke, at der herved er tale om markedsbaseret anskaffelse af ydelserne.

Netvirksomhedernes metoder, der ligger bag disse typer aftaler, skal godkendes af Forsyningstilsynet i medfør af gældende ret, jf. § 73 a i lov om elforsyning. Det udelukkes ikke, at metoderne ville kunne godkendes i en situation, hvor markeder for fleksibilitetsydelser endnu er under udvikling. Der kan også være tale om meget lokale behov. Netvirksomhederne bør i disse tilfælde særlig redegøre for fremgangsmåden og dennes nødvendighed.

Det bemærkes, at Forsyningstilsynet vil have metodefrihed i sin vurdering af netvirksomhedernes redegørelser herom. Forsyningstilsynet vil i denne sammenhæng kunne vurdere den anmeldte metodes omkostningseffektivitet sammenlignet med en markedsbaseret anskaffelse. Herved vil Forsyningstilsynet eksempelvis kunne inddrage hensyn til at sikre lavest mulige forbrugerpriser på både kort og lang sigt, en sikker og stabil forsyning samt en omkostningseffektiv teknologiudvikling og omkostningseffektiv grøn omstilling.

Det bemærkes, at Forsyningstilsynet i henhold til gældende ret, jf. § 73 a, stk. 2, i lov om elforsyning, vil have mulighed for at begrænse sin metodegodkendelse i tidsmæssig henseende. Dette vil kunne give mulighed for en fornyet revurdering efter en periode i forhold til et eventuelt øget potentiale for omkostningseffektiv anskaffelse af ydelserne på markedsbaseret vis.

I forhold til markedspotentialet vedrørende anskaffelse af fleksibilitetsydelser efter markedsbaserede procedurer forventer ministeriet, at de netudviklingsplaner, som netvirksomheder skal udvikle i medfør af elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3 og 4, vil understøtte markedsudviklingen. Der henvises nærmere til afsnit 2.2.4. nedenfor om netvirksomhedernes netudviklingsplanlægning.

Såfremt Forsyningstilsynet ikke kan acceptere netvirksomheders anmeldte metoder, vil netvirksomheden ikke kunne anvende metoden.

Det er endvidere ministeriets vurdering i henhold til bestemmelserne i elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 2, at specifikationerne for deltagelse på fleksibilitetsmarkeder, og hvor relevant standardiserede markedsprodukter på national plan, bør fastsættes af netvirksomhederne i tæt samarbejde med Energinet og under inddragelse af alle kvalificerede markedsdeltagere for at sikre en effektiv og ikkediskriminerende deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder VE-producenter, elforbruger, energilageroperatører og aggregatorer.

For at sikre Forsyningstilsynets inddragelse som krævet ved elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 2, bør de påtænkte metoder for markedsbaseret anskaffelse, herunder specifikationerne, og hvor relevant standardiserede markedsprodukter, anmeldes til Forsyningstilsynet med henblik på Forsyningstilsynets godkendelse på baggrund af netvirksomhedernes redegørelse for metoderne, inddragelsesprocessen og teknologineutralitet af kravene.

Et tæt samarbejde og koordination netvirksomhederne imellem og med Energinet, herunder især ved udarbejdelsen af specifikationerne for deltagelse i fleksibilitetsmarkeder eller standardprodukter og ved udveksling af alle nødvendige oplysninger, anses som essentiel. Dette både med henblik på at sikre optimal udnyttelse af ressourcer, garantere en sikker og effektiv drift af systemet og fremme udvikling af markeder for fleksibilitetsydelser. Konkret ligger der bl.a. heri, at koordinering af netvirksomhedernes markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser med Energinets anskaffelse af systemydelserne på de eksisterende markeder herfor kan øge markedslivviditet på fleksibilitetsmarkederne ved, at ydelserne kan tilbydes på markederne for Energinets systemydelser, når netvirksomhederne ikke har brug for dem.

Muligheden for at markedsdeltagere kan tilbyde ydelserne på forskellige markeder, bør imidlertid ikke føre til en realisering af de risici, som er omtalt i elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 1, sidste pkt., 2. led, navnlig at anskaffelse af fleksibilitetsydelserne kan føre til alvorlige markedsforvridninger eller øget overbelastning. Alvorlige markedsforvridninger eller øget overbelastning kan eksempelvis opstå, hvis prissignaler fra lokale markeder forvrider prissignalet fra engrosmarkedet, eller hvis markedsdeltagere kan spekulere i at skabe en netbelastning, der medfører efterspørgsel af fleksibilitet. Det vurderes, at disse risici bør afbødes ved udveksling af oplysninger og koordinering mellem netvirksomheder og Energinet, herunder samarbejde ved udarbejdelsen af specifikationerne for ydelserne, jf. ovenfor.

Herudover henvises i forhold til de nævnte risici til Forsyningstilsynets mulighed for i medfør af gældende ret at foretage undersøgelser af, hvordan elektricitetsmarkederne fungerer.

Endvidere bemærkes det vedrørende elmarkedsdirektivets bestemmelse om netvirksomhedernes tilstrækkelige godtgørelse for anskaffelse af fleksibilitetsydelser, jf. artikel 32, stk. 2, at anskaffelse af fleksibilitetsydelser vil være en del af netvirksomhedernes bevillingspligtige aktivitet. Der vil således ikke være tale, om at netvirksomhederne vil få en ny opgave. Netvirksomheder kan anskaffe fleksibilitetsydelser i stedet for at opgradere eller reinvestere i nettene. Dermed fremstår anskaffelse af fleksibilitetsydelser som et alternativt redskab. Netvirksomhedernes omkostninger ved anskaffelse af ydelserne vil indgå i fastsættelsen af omkostnings- og forrentningsrammen som led i fastsættelsen af virksomhedernes indtægtsrammer efter den gældende økonomiske regulering af netvirksomhederne i medfør af § 69 i lov om elforsyning og indtægtsrammebekendtgørelsen. Derigennem vil netvirksomhederne blive godtgjort.

Det vurderes ikke, at omkostninger i forbindelse med anskaffelse af fleksibilitetsydelser, herunder nødvendigt IT- og kommunikationsteknologi og -infrastruktur, herudover vil give anledning til en tilpasning af rammerne inden for en reguleringsperiode, da dette vil forudsætte, at omkostningerne kan henføres til eksogene forhold, eksempelvis myndighedspålæg. Da anskaffelsen af fleksibilitetsydelser ikke er en ny aktivitet for netvirksomheder, men almindelig, forventelig forretningsudvikling som led i varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet, vil der ikke være tale om sådanne eksogene forhold. Det bemærkes i denne forbindelse, at det er ministeriets vurdering, at

direktivet ikke kræver, at netvirksomhederne i fællesskab udvikler en eventuel markedsplatform. Markedsplatforme vil også kunne stilles til rådighed af eksterne aktører.

3.2.3 4. Den foreslåede ordning

Der foreslås nye bestemmelser i lov om elforsyning, der vil definere begrebet fleksibilitetsydelser, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Det foreslås herudover, at der indføres en ny bemyndigelse for klima-, energi- og forsyningsministeren.

Forslaget vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte regler om netvirksomheders anskaffelse af fleksibilitetsydelser, herunder om anskaffelse af ydelserne i henhold til gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer, om Forsyningstilsynets godkendelse af netvirksomheders metoder til markedsbaseret anskaffelse af ydelserne og om netvirksomhedernes samarbejde og koordination med den systemansvarlige virksomhed.

Det anses som mest hensigtsmæssigt at gennemføre disse krav ved bekendtgørelse. Hermed vil det være muligt at tilpasse rammerne til udmøntning af kravene over tid, uden at dette vil kræve lovændring. Denne fleksibilitet anses som nødvendigt i lyset af, at markedsbaseret anskaffelse af fleksibilitetsydelser fremstår som en ny og i vid udstrækning uprøvet tilgang.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at sikre, at der vil blive fastsat regler til gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 1, sidste pkt. og stk. 2, 1.-3. pkt., om anskaffelse af fleksibilitetsydelser efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om netvirksomhedernes fastsættelse af specifikationer og, hvor relevant, standardiserede markedsprodukter på national niveau i tæt samarbejde med Energinet og alle relevante systembrugere. Specifikationerne og de standardiserede markedsprodukter skal sikre effektiv og ikkediskriminerende deltagelse af alle markedsdeltagere.

Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler om forelæggelse af netvirksomhedernes metoder for markedsbaseret anskaffelse, herunder specifikationer og evt. standardiserede markedsprodukter, for Forsyningstilsynet med henblik på godkendelse og om netvirksomheders nærmere redegørelse for bl.a. metoderne, inddragelsesprocessen og teknologineutralitet af kravene.

Ligeledes vil der med hjemmel i den foreslåede bestemmelse blive fastsat regler om udveksling af oplysninger og koordination mellem netvirksomheder og Energinet.

Det bemærkes endelig, at der vil ske en justering af den gældende indtægtsrammeregulering vedrørende beregningsmetoden for fastsættelse af en netvirksomheds leveringskvalitet, jf. ovenfor i afsnit 2.2.3.3.

3.2.4. Netvirksomhedernes netudviklingsplaner

3.2.4.1. Gældende ret

§ 22, stk. 1, nr. 4, i lov om elforsyning indebærer, at en netvirksomhed skal kortlægge det samlede elforbrug i forsyningsområdet og offentliggøre data fra kortlægningen eller på begæring stille sådanne data til rådighed.

§ 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning indebærer, at en netvirksomhed i forbindelse med planlægning af udbygning af sit net skal overveje, om foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring eller decentraliseret produktion kan erstatte behovet for at udvide kapaciteten.

Det fremgår af forarbejderne til § 22, stk. 1, nr. 8, der er indsat ved § 1, nr. 18, i lov nr. 494 af 9. juni 2004, at bestemmelsen gennemfører artikel 14, stk. 7, i 2003-eldirektivet, jf. ændringsforslag § 1, nr. 4, i betænkningen afgivet den 26. maj 2004 over L 236 af 21. april 2004, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg B, side 2101. Der er ikke knyttet andre bemærkninger til bestemmelsen. Efter artikel 14, stk. 7, i 2003-eldirektivet skulle distributionssystemoperatører, når de planlægger at udvide distributionsnettet, overveje foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og/eller decentraliseret produktion som eventuel alternativ til forbedring eller erstatning af elektricitetskapacitet. 2003-eldirektivet blev senere erstattet af 2009-eldirektivet. Dette senere direktiv indeholdt en enslydende bestemmelse i artikel 25, stk. 7.

§ 22, stk. 2, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomheden skal samarbejde med Energinet ved udførelsen af bl.a. opgaven i § 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning.

§ 22, stk. 8, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomheder i samarbejde med transmissionsvirksomheder skal udarbejde årlige oversigter og prognoser til brug for markedets aktuelle og potentielle aktører og til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser. Det bemærkes, at bestemmelsen foreslås ændret med nærværende lovforslag, således at udarbejdelsen ikke længere skal ske til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser, jf. lovforslagets § 1, nr. 36.

Artikel 57 i elmarkedsforordningen, indebærer, at distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører samarbejder med hinanden om planlægning og drift af deres net. Distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører udveksler navnlig alle nødvendige oplysninger og data vedrørende produktionsanlægs ydeevne og fleksibelt elforbrug, den daglige drift af deres net og den langsigtede planlægning af investeringer i nettene, alt med henblik på at sikre en omkostningseffektiv, sikker og pålidelig udvikling og drift af deres net.

Efter artikel 3 i RfG'en om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning kan og skal netvirksomhederne indhente oplysninger om produktionsanlæg, der er nødvendige for at sikre overholdelse af de tekniske krav til produktionsanlæggene. Ligeledes gives der i artikel 1, stk. 1, litra d, i DCC'en om fastsættelse af netregler om nettilslutning af forbrugs- og distributionssystemer hjemmel til at indhente oplysninger om forbrugsanlæg. Dette gælder dog ikke for forbrugsenheder, der ikke leverer efterspørgselsreaktion.

Problemet ved dette er, at de forbrugsenheder, der teknisk kan levere efterspørgselsreaktion, men ikke i installationsøjeblikket har til hensigt at levere dette, ikke vil blive registreret hos netvirksomheden.

Konsekvensen er, at netvirksomhederne ikke har et tilstrækkeligt overblik over relevante installationer, der kan levere fleksibilitet, og derfor kan risikere at undervurdere den fleksible forbrugskapacitet i et givent område og dermed vil være mere tilbøjelig til at investere i netudbygning.

Energinet har med hjemmel i § 26, stk. 3, i lov om elforsyning, udstedt teknisk forskrift 3.3.1. for Elektriske Energilageranlæg, hvor afsnit 8 giver netvirksomhederne ret til at modtage dokumentation for, at anlæggene overholder den tekniske forskrift. Denne forskrift omfatter dog ikke elbiler og ladestandere.

3.2.4.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3, indebærer, at udviklingen af et distributionssystem skal være baseret på en gennemsigtig netudviklingsplan, som distributionssystemoperatøren mindst hvert andet år offentliggør og forelægger den regulerende myndighed.

Begrebet distributionssystem svarer til elforsyningsnettet i en netvirksomheds netområde.

Bestemmelsen i elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3, erstatter den bestemmelse, der tidligere var indeholdt i artikel 25, stk. 7, i 2009-eldirektivet, hvorefter distributionssystemoperatører, når de planlægger at udvide distributionsnettet, skulle overveje foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og/eller decentraliseret produktion til eventuel erstatning af behovet for at forbedre eller erstatte elektricitetskapacitet, jf. afsnittet om gældende ret ovenfor.

Ifølge artikel 32, stk. 3, skal netudviklingsplanen skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelse på mellemlang og lang sigt og skal fastlægge de investeringer, der er planlagt for de næste fem til ti år, med særlig vægt på den vigtigste distributionsinfrastruktur, som er nødvendig for at tilslutte ny produktionskapacitet og nye belastninger, herunder ladestandere til elektriske køretøjer. Netudviklingsplanen skal ligeledes omfatte anvendelsen af fleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som distributionssystemoperatøren skal bruge som alternativ til systemudvidelse.

Artikel 32, stk. 4, indeholder nærmere processuelle regler. Herefter skal distributionssystemoperatøren høre alle relevante systembrugere og de relevante transmissionssystemoperatører om netudviklingsplanen.

Systembrugere er i direktivets artikel 2, nr. 36, defineret som en fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et transmissionssystem eller et distributionssystem.

Bestemmelsen i artikel 32, stk. 4, indebærer endvidere, at distributionssystemoperatøren skal offentliggøre resultaterne af høringsprocessen sammen med netudviklingsplanen og skal forelægge resultaterne af høringsprocessen og netudviklingsplanen for den regulerende myndighed.

Endelig fremgår det af bestemmelsen, at den regulerende myndighed kan anmode om, at der foretages ændringer i planerne.

Efter artikel 32, stk. 5, kan medlemsstaterne bestemme, at forpligtelsen i stk. 3 ikke gælder for integrerede elektricitetsvirksomheder, som betjener færre end 100.000 tilsluttede kunder, eller som betjener små isolerede systemer.

3.2.4.3. Ministeriets overvejelser

Direktivets bestemmelser hvorefter netvirksomheder skal udarbejde netudviklingsplaner, skal ses på baggrund af de forandringer elsektoren gennemgår som led i den grønne omstilling, som er beskrevet i afsnit 2.2.3.3. I denne forbindelse understreges det i direktivets præambelbetragtning 61, at netudviklingsplaner er et vigtigt instrument til at støtte integrationen af anlæg, der bruger vedvarende energikilder, fremme udviklingen af energilageranlæg og elektrificeringen af transportsektoren samt til at forsyne systembrugerne med tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser eller opgraderinger af nettet.

Efter ministeriets vurdering er hovedformålet med netudviklingsplaner at skabe gennemsigtighed for alle markedsaktører, herunder også Energinet, om den fremtidige udvikling og behovene i distributionssystemet. Hermed skabes grundlaget for, at aktørerne får mulighed for at kunne agere ud fra netvirksomhedernes planlægning i forhold til alternative løsninger og for at være med til at påvirke udviklingen i distributionsnettet, herunder ved at levere fleksibilitetsydelse til netvirksomheder, jf. nærmere herom i afsnit 2.2.3. om netvirksomhedernes anskaffelse af fleksibilitetsydelse. Inddragelse af fleksibilitetsydelse, som brugerne af distributionsnettene vil kunne tilbyde, forventes at bidrage til en forbedret effektivitet i driften og udviklingen af distributionssystemet og et formindsket behov for at opgradere eller erstatte elektricitetskapacitet. Dermed anses netudviklingsplaner og deres potentiale for at fremme et marked for ydelse fra distribuerede energiressourcer som et instrument til at understøtte en mere omkostningseffektiv netdrift til gavn for netvirksomhederne og i sidste ende elforbrugerne. I forhold til Energinet vil netudviklingsplanerne være et vigtigt instrument til at sikre koordinering af netudviklingen på distributions- og transmissionsniveauet. Netudviklingsplaner skal derfor samlet set bidrage til at understøtte en samfundsøkonomisk fornuftig udvikling af elforsyningsnettet i Danmark.

Netudviklingsplaners indhold bør svare til de rammer, som elmarkedsdirektivet beskriver i artikel 32, stk. 3. Herefter skal en netudviklingsplan skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelse, fastlægge planlagte investeringer med særlig vægt på den vigtigste distributionsinfrastruktur, som er nødvendig for at tilslutte ny produktionskapacitet og nye belastninger, og omfatte anvendelsen af fleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som alternativ til systemudvidelse.

Fordi der er tale om overordnede rammer, skal der fastsættes nærmere krav til indhold og detaljeringsgrad, herunder kan det eksempelvis vise sig som hensigtsmæssigt, at der sættes en nedre grænse for, hvilke investeringer der skal medtages i planerne, f.eks. i form af et specifikt spændingsniveau eller væsentlighedskriterier. Krav til bl.a. indhold og detaljeringsgrad, herunder nedre grænser som beskrevet, bør fastsættes med sigte på formålet med planerne, som er at give andre aktører tilstrækkelige oplysninger. Dvs. oplysninger, som sætter markedsdeltagere i stand til at vurdere deres muligheder for at understøtte netvirksomheders effektive netdrift ved tilbud af fleksibilitetsydelse eller lignende, og som giver Energinet mulighed for i sin planlægning at tage højde for udviklingen på distributionsniveauet og dermed at sikre en koordineret planlægning.

At netudviklingsplaner skal være gennemsigtige, indebærer, at de skal være indholdsmæssigt forståelige og let tilgængelige.

Indholdsmæssig forståelighed vil bl.a. kunne opnås ved klare indholdsmæssige krav, jf. ovenfor, og ved fastlæggelse af fælles analyseforudsætninger, hvor muligt. Fælles analyseforudsætninger, eksempelvis fremskrivninger for elektricitetsforbrug, vil kunne sikre, at netudviklingsplanerne udarbejdes i tråd med den forventede generelle udvikling i samfundet og vil sætte nogle overordnede rammer, der gælder på tværs. Således bør eksempelvis de fremskrivninger for forbrug, som lægges til grund i de enkelte netudviklingsplaner, sammenlagt holde sig inden for et vist interval omkring det generelle forventede niveau på landsplan.

Herudover vil der være brug for, at netvirksomhederne bygger deres netudviklingsplaner på egne prognoser og analyseforudsætninger, der i nogen grad vil være specifikt for de enkelte netområder.

Der vil endvidere være brug for fastlæggelse af fælles kriterier for at opgøre visse elementer i netudviklingsplanerne, eksempelvis måden at opgøre behov for fleksibilitet på.

Let tilgængelighed bør kunne sikres ved nærmere krav vedrørende planernes offentliggørelse. Ministeriet vurderer, at alle planer bør offentliggøres på én platform. Ifølge direktivet er det netvirksomhedernes ansvar at offentliggøre netudviklingsplanerne. Resultatet af høringsprocessen over planerne skal offentliggøres sammen med netudviklingsplanerne. Netudviklingsplanerne og resultatet af høringsprocessen for netudviklingsplanerne vil ifølge direktivet også skulle forelægges Forsyningstilsynet, jf. nærmere hertil nedenfor. Det anses på denne baggrund som hensigtsmæssigt, at planerne og høringssvarene vil samles til offentliggørelse på Forsyningstilsynets hjemmeside. Både en model, hvor Forsyningstilsynets hjemmeside vil indeholde et link til alle netudviklingsplaner og resultatet af høringsprocesserne på netvirksomhedernes hjemmesider, eller en model, hvor alle planer og resultaterne af høringsprocessen samles på Energinets hjemmeside, med mulighed for netvirksomhederne på deres hjemmeside at linke dertil, anses som muligt.

Ministeriet vurderer, at netudviklingsplanerne ikke bør være bindende for netvirksomheder, men vil give aktørerne et øjebliksbillede - med jævnlige faste opdateringer hvert andet år. Opdatering af planerne skal sikre, at netudviklingsplaners øjebliksbillede er retvisende. Derfor bør det også være muligt for opdateringer inden for den fastsatte toårige tidsfrist, hvis der sker væsentlige ændringer i forhold af betydning for netudviklingsplanlægning, der bevirker at en plan ikke længere kan anses at være retvisende.

I forhold til tidshorizonten for planlægningen fremgår det af direktivet, at netudviklingsplanen skal skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelse på mellemlang og lang sigt og skal fastlægge de investeringer, der er planlagt for de næste 5 til 10 år. Ministeriet vurderer på denne baggrund, at netudviklingsplanerne bør have en 10-årig tidshorizont. Med en 10-årig tidshorizont vil det være muligt at få indsigt i netvirksomhedernes overordnede udviklingsperspektiver på længere sigt, hvilket vil være en værdifuld oplysning både for markedsaktørerne og for Energinet, selv om der er en voksende usikkerhed forbundet med oplysningerne, der ligger længere mod slutningen af perioden. Sammenholdt med et krav om jævnlige 2-årige opdateringer vil usikkerhederne dog løbende mindskes.

Ifølge direktivet skal netudviklingsplaner sendes i høring hos relevante systembrugere og de relevante transmissionssystemoperatører. Det er ministeriets vurdering, at høringen bør være anlagt bredt.

Det bemærkes i denne forbindelse, at Energinet i medfør af lov om Energinet er ansvarlig for udviklingen af transmissionsinfrastrukturen og udfører sine transmissionsopgaver og opgaven som systemansvarlig virksomhed på baggrund af en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning. Der vil således være et behov for et tæt samarbejde mellem netvirksomhederne og Energinet. Der henvises i denne forbindelse særligt til artikel 57, stk. 1, i elmarkedsforordningen, der indebærer, at netvirksomheder og Energinet skal samarbejde med hinanden om planlægning og drift af deres net, og at de navnlig skal udveksle alle relevante oplysninger med henblik på at sikre en omkostningseffektiv, sikker og pålidelig udvikling og drift af deres respektive net.

Endvidere bestemmer direktivet, at resultaterne af høringsprocessen og netudviklingsplanen skal forelægges Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet kan ifølge direktivet anmode om ændringer af netudviklingsplanen. Det er ministeriets vurdering, at direktivet ikke kræver en egentlig godkendelse af planerne. Forsyningstilsynets rolle i forhold til netudviklingsplaner skal primært ses i lyset af Forsyningstilsynets overordnede overvågningsfunktion for at sikre velfungerende konkurrencebaserede markeder og markedsprocesser, herunder på markederne for levering af fleksibilitetsydelser. Forelæggelseskravet og Forsyningstilsynets mulighed for at anmode om ændringer vurderes at have både formelle og materielle formål. Forsyningstilsynet bør således på baggrund af et gennemsyn af planerne bl.a. sikre, at de formelle regler er overholdt, eksempelvis, at planerne har været i høring. Derudover bør Forsyningstilsynet også sikre planernes materielle konsistens, eksempelvis, hvorvidt planerne tager tilstrækkeligt højde for oplysninger, der er indkommet i høringen. En gennemgang af planerne bør også belyse, hvorvidt der i tilstrækkeligt omfang er redegjort for netvirksomhedernes egne analyseforudsætninger, hvorvidt planerne imellem er tilstrækkelige konsistente under henseende til de generelle analyseforudsætninger m.v. Idet det vil være ministeren, eller Energistyrelsen efter delegation i medfør af bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser (delegationsbekendtgørelsen), der vil have ansvaret for fastsættelse af de indholdsmæssige rammer for netudviklingsplanerne, herunder fastsættelse af de generelle analyseforudsætninger, bør Forsyningstilsynet indhente Energistyrelsens vurdering vedrørende netvirksomhedernes netudviklingsplaner, netvirksomhedernes egne analyseforudsætninger, deres konsistens med de generelle analyseforudsætninger samt energifaglige forhold i øvrigt, herunder f.eks. sammenhængen til Energinets overordnede netplanlægning. Forsyningstilsynet bør lægge Energistyrelsens vurdering til grund ved sit gennemsyn af planerne og navnlig sin vurdering, om der bør anmodes om en ændring af planerne.

Direktivet kræver, at netvirksomhederne offentliggør planerne sammen med resultaterne af høringsprocessen. Det vurderes, at det herudover kan være hensigtsmæssigt at kræve, at også Forsyningstilsynets anmodning om ændringer offentliggøres sammen med planernes offentliggørelse, hvis der ikke eller ikke i tilstrækkeligt omfang er fulgt op på anmodningen om ændring. Formålet hermed ville være at sikre netvirksomhedernes behørigt stillingtagen til Forsyningstilsynets anmodning.

Direktivet indeholder ingen nærmere regler om det tidsmæssige forløb i forbindelse med offentliggørelse af planerne og forelæggelse for Forsyningstilsynet med henblik på, at Forsyningstilsynet kan anmode om ændringer. Det er ministeriets vurdering, at det bør være

Forsyningstilsynet, der fastlægger nærmere regler om processuelle forhold, herunder det tidsmæssige forløb.

Direktivet giver medlemsstaterne mulighed for at undtage netvirksomheder med under 100.000 tilsluttede forbrugere eller små isolerede systemer fra kravet om at basere udviklingen af elforsyningsnettet i deres netområde på gennemsigtige netudviklingsplaner, der skal offentliggøres hvert andet år og forelægges den regulerende myndighed. Ministeriet finder ikke, at undtagelsesmuligheden bør gennemføres i Danmark. Ministeriet vurderer, at formålene med netudviklingsplanerne, som beskrevet ovenfor, i udgangspunktet er lige så relevante for mindre netområder, hvorfor også mindre netvirksomheder bør basere udviklingen af forsyningsnettet i deres netområde på en netudviklingsplan. Krav til detaljeringsgraden af planerne samt evt. begrænsninger, eksempelvis til et vist spændingsniveau, jf. ovenfor, forventes imidlertid at medføre en vis graduering, der i nogen omfang kan mindske de byrder, der for mindre netvirksomheder kan være forbundet med kravet om at udarbejde gennemsigtige netudviklingsplaner til offentliggørelse og forelæggelse for Forsyningstilsynet.

§ 22, stk. 1, nr. 4, i lov om elforsyning, forpligter en netvirksomhed bl.a. til at kortlægge forbruget i sit netområde. § 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning forpligter en netvirksomhed til i sin planlægning at overveje foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring eller decentraliseret produktion som eventuel alternativ til forbedring eller erstatning af elektricitetskapacitet. Elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3-5, overlapper med disse bestemmelser, men går delvist videre end gældende ret. På denne baggrund fremstår de nye krav om udarbejdelsen af netudviklingsplanerne sammenlignet med gældende lovgivning som en delvist ny opgave for netvirksomhederne.

For at sikre, at netvirksomhederne har de rette forudsætninger for at udarbejde netudviklingsplaner, er der behov for, at netvirksomhederne kan indhente de nødvendige oplysninger om produktions-, forbrugs- og energilagingsinstallationer, der tilkobles elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde. De samme oplysninger vil ligeledes kunne understøtte netvirksomhedens netplanlægning, hvilket vurderes væsentligt for netvirksomhedernes planlægning i forhold til alternative løsninger, som f.eks. fleksibilitetsydelse. Netudviklingsplanerne, som netvirksomhederne skal udarbejde på baggrund af elmarkedsdirektivet, skal bl.a. ses som et redskab til at kommunikere med omverdenen, hvor der redegøres for netvirksomhedernes forventede udbygning af nettet, hvilket bl.a. tillader eksterne markedsaktører at tilbyde alternative løsninger. Dette vil formentlig betyde ændringer af den interne netplanlægning i netvirksomhederne, hvilket skyldes, at netudviklingsplanen ikke forventes at have samme detaljeringsgrad som netplanlægningen. Det forventes således, at der vil foregå en kontinuert iterativ proces mellem netvirksomhederne og markedsaktørerne. De hjemler, der i dag tillader netvirksomhederne at indsamle oplysninger om nye og ændrede installationer, er ikke fuldt dækkende i forhold til de oplysninger, som er nødvendige for netplanlægningen, som følge af en øget elektrificering af samfundet.

De hjemler, der efter gældende ret tillader netvirksomhederne at indhente oplysninger om nettilkoblede produktions-, forbrugs- og energilagingsinstallationer, er bl.a. fastsat i RfG og DCC og Energinets tekniske forskrifter. De oplysninger, der er hjemlet der, giver ikke hjemmel til at anvende disse oplysninger med henblik på udarbejdelse af netudviklingsplaner.

Der er således ikke nogen særskilt hjemmel til, at netvirksomhederne kan indhente oplysninger om ladestandere, og ligeledes er der ikke hjemmel til at indhente oplysninger om varmepumper, der ikke leverer efterspørgselsreaktion. De oplysninger, som netvirksomhederne har behov for, vil vedrøre installationernes tekniske egenskaber og placering. Det kan f.eks. være installationens effektbelastning af nettet, samt hvilket målepunkt det er tilkoblet. Der er således ikke tale om løbende indhentning af forbrugs- eller produktionsdata, men blot en enkelt indberetning af oplysninger, der giver netvirksomhederne en viden om, hvordan installationerne kan spille ind i netplanlægningen og dermed i udarbejdelsen af netudviklingsplanerne.

Ministeriet finder, at ministeren derfor bør bemyndiges til at fastsætte regler om netvirksomhedernes indhentning af oplysninger om installationer til brug for udarbejdelse af netudviklingsplanerne. Bemyndigelsen har til hensigt at sikre, at netvirksomhederne har en eksplicit hjemmel til at indsamle og anvende indsamlede oplysninger til netplanlægningsmæssige formål.

Ministeriet vurderer, at ved at give ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om indhentning af oplysninger til brug for bl.a. udarbejdelse af netudviklingsplaner, sikres det, at det kun er nødvendige oplysninger, der indsamles, således at netvirksomhederne kan leve op til deres forpligtelser om udarbejdelse af netudviklingsplaner. Det bemærkes, at de oplysninger, der forventes at blive givet adgang til, alle vil skulle behandles i overensstemmelse med persondataforordningen og persondataloven. Det er ikke formålet med den foreslåede bemyndigelse at lade netvirksomhederne videredistribuerer disse oplysninger til tredjepart. Det må dog forventes, at den videnskabelse, som de indhentede oplysninger bidrager med, vil blive videreformidlet i aggregeret form gennem netudviklingsplanerne.

3.2.4.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 22, stk. 1, nr. 8, der vil blive nr. 7, i lov om elforsyning, vil blive nyaffattet.

Dette vil indebære, at den gældende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 8, vil blive erstattet med en ny bestemmelse, hvorefter en netvirksomhed skal basere udviklingen af nettet i virksomhedens netområde på en gennemsigtig netudviklingsplan, som netvirksomheden offentliggør hvert andet år.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den grundlæggende forpligtelse i elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3, 1. pkt., vil blive gennemført.

I tilknytning hertil foreslås det med forslaget til § 22, stk. 4, at der indføres nye bemyndigelser for klima-, energi- og forsyningsministeren og Forsyningstilsynet.

Forslaget til § 22, stk. 4, 1. pkt., vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner, herunder om de indholdsmæssige rammer for netudviklingsplanerne, planlægningsperioden og opdatering af planerne inden for 2-årsperioden, samt om høring, forelæggelse for Forsyningstilsynet og offentliggørelse.

Det anses som hensigtsmæssigt at indføre bemyndigelser, fordi det hermed vil være muligt at tilpasse reguleringen over tid, uden at det vil kræve lovændring. Denne fleksibilitet anses som nødvendigt, både i lyset af de forandringer, som elsektoren og elsystemet gennemgår i de

kommende år, men også fordi der er tale om en ny og uprøvet regulering. Således vil Energistyrelsen, der efter delegation fra ministeren i medfør af delegationsbekendtgørelsen vil være ansvarlig for at fastsætte reglerne, løbende skulle følge med i udmøntningen af planerne og om nødvendigt sikre justering af de indholdsmæssige rammer.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at sikre, at der vil blive fastsat de supplerende regler til forslag til § 22, stk. 1, nr. 7, som vil være nødvendige for at sikre fuld gennemførelse af kravene i elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3, vedrørende netudviklingsplanernes indholdsmæssige rammer og planlægningsperioden, samt kravene i artikel 32, stk. 4, om høring af netudviklingsplaner, om at resultaterne af høringsprocessen skal offentliggøres sammen med netudviklingsplanen og om, at begge dele skal forelægges for Forsyningstilsynet, der kan anmode om ændringer af netudviklingsplanerne.

Bemyndigelsen vil bl.a. blive udmøntet ved, at der vil blive fastsat regler om netudviklingsplanernes indhold og detaljeringskrav inden for de rammer, som direktivet udstikker i artikel 32, stk. 3, 2. og 3. pkt. Det følger af artikel 32, stk. 3, 2. og 3. pkt., at netudviklingsplanen skal skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelse og skal fastlægge de planlagte investeringer, med særlig vægt på den vigtigste distributionsinfrastruktur, som er nødvendig for at tilslutte ny produktionskapacitet og nye belastninger, herunder ladestandere til elektriske køretøjer. Netudviklingsplanen skal ligeledes omfatte anvendelsen af fleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som distributionssystemoperatøren skal bruge som alternativ til systemudvidelse. Der vil med hjemmel i bestemmelsen herudover blive fastsat regler om relaterede forhold, såsom analyseforudsætninger og fælles kriterier, herunder måden at opgøre enkelte elementer på, f.eks. behov for fleksibilitetsydelse.

Der forventes, at der vil blive fastsat regler om, at planlægningshorisonten for netudviklingsplanerne skal være 10 år.

Det fremgår af forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning, at netudviklingsplaner skal opdateres hvert 2. år. Den foreslåede bemyndigelse i § 22, stk. 4, nr. 1, om opdatering af planerne, vil bl.a. give ministeren mulighed for at fastsætte regler om opdateringer inden for den faste 2-årige kadence, eksempelvis ved ændringer af væsentlige forhold af betydning for planerne, og regler om kriterier for, hvornår der vil være tale om væsentlige ændringer, der vil udløse et krav om opdatering af planerne ud over den faste 2-årige kadence.

Ministeren vil endvidere udmønte den foreslåede bemyndigelse ved at fastsætte regler om netvirksomhedernes høring af relevante systembrugere og Energinet, om netvirksomhedernes forelæggelse af resultaterne af høringsprocessen og netudviklingsplanen for Forsyningstilsynet, og om offentliggørelse af resultaterne af høringsprocessen, herunder om offentliggørelse af resultaterne af høringsprocessen sammen med netudviklingsplanerne. Det forventes endvidere, at ministeren vil udmønte den foreslåede bemyndigelse ved at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynets anmodning af ændringer af planerne, se nærmere herom nedenfor, ligeledes offentliggøres sammen med planerne, hvis der ikke eller ikke i fuldt omfang er fulgt op på anmodningen.

Endvidere vil ministeren fastsætte regler om, at netvirksomhederne skal gøre deres planer tilgængelige for offentliggørelse på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Herudover vil ministeren med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse fastsætte regler om Forsyningstilsynets opgaver inden for rammerne af artikel 32, stk. 3-5. Der vil eksempelvis være tale om regler vedrørende Forsyningstilsynets gennemsyn af planerne med mulighed for at anmode om ændringer vedrørende både formelle og materielle forhold, som beskrevet i afsnittet om ministeriets overvejelser. Der vil ligeledes blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet i forbindelse med sin gennemsyn af planerne skal indhente Energistyrelsens vurdering vedrørende bl.a. netvirksomhedernes redegørelse for deres egne analyseforudsætninger, deres konsistens med Energistyrelsens generelle analyseforudsætninger samt energifaglige forhold i øvrigt, herunder f.eks. sammenhængen til Energinets overordnede netplanlægning. Endvidere forventes der fastsat regler, hvorefter Forsyningstilsynet skal lægge Energistyrelsens vurdering til grund ved sit gennemsyn af planerne og navnlig sin vurdering, om der bør anmodes om ændring af planerne.

Forslaget til § 22, stk. 4, 2. pkt., vil indebære, at ministeren vil få bemyndigelse til at fastsætte regler om netvirksomhedernes indhentning af oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplaner. Denne hjemmel har til formål at sikre, at netvirksomhederne har de nødvendige oplysninger om de produktions-, forbrugs-, og energilagingsinstallationer, der er koblet til den enkelte netvirksomheds netområde. Disse oplysninger skal til for at højne kvaliteten af netudviklingsplanerne og således også netplanlægningen. Når oplysningerne anvendes i forbindelse med netudviklingsplanen, vil de alene blive brugt i aggregeret form. Bemyndigelsen vil ministeren anvende til på bekendtgørelsesniveau at fastsætte rammerne for, hvilke oplysninger som netvirksomhederne skal have ret til at indhente om nettilkoblede installationer.

Det bemærkes, at de oplysninger, der forventes at blive givet adgang til, alle vil skulle behandles i overensstemmelse med persondataforordningen og persondataloven. Det er ikke formålet med den foreslåede bemyndigelse at lade netvirksomhederne videredistribuere disse oplysninger til tredjepart. Det må dog forventes, at den videnskabelse, som de indhentede oplysninger bidrager med, vil blive videreformidlet i aggregeret form gennem netudviklingsplanerne.

Det er hensigten, at oplysningerne skal understøtte netvirksomhederne i deres udarbejdelse af netudviklingsplaner, der kan understøtte netvirksomhedens netplanlægning og koordination med markedsaktører.

Det forventes, at en bedre netplanlægning kan føre til en mere effektiv drift. Derfor forudsættes de begrænsede omkostninger, som netvirksomhederne måtte have ved behandling af øgede datamængder at kunne holdes inden for netvirksomhedernes eksisterende økonomiske rammer.

Den foreslåede bemyndigelse vil i yderst begrænset omfang pålægge elinstallatører en administrativ byrde. Dele af de oplysninger, som bemyndigelsen vil give hjemmel til at indsamle, registreres allerede i dag, men med forslaget påtænkes de anvendt til et nyt formål. De oplysninger, der ikke registreres i dag, vil blive indrapporteret på samme måde gennem et eksisterende system. Bemyndigelsen vil således medføre en begrænset udvidelse af en eksisterende opgave for elinstallatørerne.

Forslaget til § 22, stk. 4, 3. pkt., vil indebære, at Forsyningstilsynet vil skulle fastsætte nærmere regler om netudviklingsplanernes form og struktur og supplerende regler om processuelle forhold.

Bemyndigelsen til Forsyningstilsynet anses som hensigtsmæssig i lyset af, at direktivet pålægger Forsyningstilsynet en selvstændig opgave med at gennemse netudviklingsplaner og evt. anmode om

ændringer, jf. nærmere herom i afsnittet om ministeriets overvejelser. Derfor vil det være naturligt, at det er Forsyningstilsynet, der tilrettelægger processerne og planernes udseende.

Forsyningstilsynets fastsættelse af regler for at opnå en ensartet form og struktur af netudviklingsplanerne vil have til formål at sikre en ensartet præsentation af de enkelte netvirksomheders planer. Fastsættelse af regler om processuelle krav vil have til formål at sikre parallelle processer for alle netvirksomheder.

Det bemærkes, at § 22, stk. 2, i lov om elforsyning om netvirksomhedernes samarbejde med Energinet også vil gælde i forhold til den nye bestemmelse om netvirksomhedernes netudviklingsplaner. Der henvises endvidere mere specifikt til artikel 57 i elmarkedsforordningen.

Der henvises endvidere til, at lovforslaget indeholder et forslag til en overgangsbestemmelse om, hvornår netudviklingsplaner skal udarbejdes for første gang, jf. lovforslagets § 2, stk. 3.

Det bemærkes endelig, at de meromkostninger, der vil opstå for netvirksomhederne i forbindelse med de nye krav om netudviklingsplaner, sammenlignet med de gældende forpligtelser, forventes at kunne håndteres inden for de gældende regler for netvirksomhedernes økonomiske regulering i medfør af § 69 i lov om elforsyning og indtægtsrammebekendtgørelsen.

3.2.5. Netvirksomheders personelle, tekniske og finansielle kapacitet

3.2.5.1. Gældende ret

§ 19, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomhed og transmissionsvirksomhed kun kan udøves efter bevilling, der kan gives til virksomheder, som opfylder kravene i kapitel 7 og 8 i lov om elforsyning. Transmissionsvirksomhed varetaget af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet udføres dog uden bevilling.

§ 50, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger til kollektive elforsyningsvirksomheder kun kan meddeles til ansøgere, der skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Følgende fremgår af en vejledning, som Energistyrelsen udgav i oktober 1999 i forbindelse med de på det tidspunkt forestående bevillingsudstedelser til bl.a. net- og transmissionsvirksomhed: »Da det er bevillingshaveren, der skal udføre den bevillingspligtige aktivitet, skal den pågældende bevillingshaver som minimum have ansat det personale, som skal træffe de overordnede ledelses- og driftsmæssige beslutninger samt udøve den overordnede økonomiske styring af virksomheden. Det personale, der har sådanne beføjelser, vil altså ikke kunne lejes hos andre juridiske enheder, da dette i realiteten ville være ensbetydende med, at den bevillingspligtige aktivitet blev udøvet af disse andre juridiske enheder. De præcise grænser for, hvor stor en del af virksomhedens opgaver, der skal udføres af virksomhedens eget personale, vil i øvrigt afhænge af virksomhedens størrelse og opgavernes omfang og karakter.«

§ 53, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger hverken direkte eller indirekte kan overdrages til andre, medmindre klima-, energi- og forsyningsministeren tillader overdragelsen og godkender vilkårene herfor. Ministerens opgave efter denne bestemmelse er delegeret til

Energistyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Vertikalt integrerede virksomheder er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 53, som en elektricitetsvirksomhed eller en gruppe af elektricitetsvirksomheder, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at øve kontrol over, og som driver mindst en af følgende former for virksomhed: transmission eller distribution, og mindst en af følgende former for virksomhed: produktion eller levering. Definitionen, der allerede var indeholdt i 2009-eldirektivet, er gennemført i § 5, nr. 22, i lov om elforsyning. Vertikalt integration ligner koncernbegrebet som defineret i bilag 1 B til årsregnskabsloven, men er på den ene side snævrere end koncernbegrebet, idet vertikal integration forudsætter, at netvirksomheden indgår sammen med enten elproduktions- eller elhandelsvirksomhed, og på den anden side bredere, idet f.eks. også joint ventures og virksomheder ejet af samme fysiske personer indgår i begrebet.

3.2.5.2. Elmarkedsdirektivet

Det fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra c, at en distributionssystemoperatør, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal have reel beslutningskompetence uafhængig af den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at distributionssystemoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at varetage disse opgaver, herunder menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer.

Det fremgår endvidere af elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 4, at medlemsstaterne bl.a. kan bestemme, at kravene i artikel 35, stk. 2, litra c, ikke gælder for integrerede elektricitetsvirksomheder, der betjener færre end 100.000 tilkoblede kunder.

Elmarkedsdirektivets bestemmelser svarer til enslydende bestemmelser, der var indeholdt i artikel 26, stk. 2, litra c, i 2009-eldirektivet.

Det fremgår af Kommissionens fortolkningsnotat om adskillelse fra 2010, at en vertikalt integreret virksomheds brug af fælles ydelser til varetagelse af administrative, finansielle, IT-mæssige funktioner m.v. på tværs af virksomheder, herunder af distributionssystemoperatøren, bør vurderes konkret, jf. side 25 i notatet.

Kommissionens tjenester henviser i denne forbindelse til kravet om, at netvirksomheder skal råde over de nødvendige ressourcer, herunder menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer for at kunne varetage sin opgave med at drive, vedligeholde og udvikle sit forsyningsnet. Ifølge Kommissionens tjenester må distributionssystemoperatøren ikke i urimelig grad få leveret ydelser fra andre virksomheder, den er vertikalt integreret med, fordi den selv må have de nødvendige ressourcer til rådighed.

Ifølge Kommissionens fortolkningsnotatet anser Kommissionens tjenester muligheden for levering af ydelser fra andre dele af den vertikalt integrerede virksomhed som begrænset. Hvis der leveres sådanne ydelser, bør der ifølge notatet være betingelser på plads for at reducere konkurrenceproblemer og udelukke interessekonflikter. Det understreges i notatet, at krydssubsidieringer ikke kan accepteres. For at sikre dette, skal ydelsen leveres på markedsmæssige vilkår, og der skal være indgået en aftale om levering af ydelsen.

3.2.5.3. Ministeriets overvejelser

Elmarkedsdirektivets krav i artikel 35, stk. 2, litra c, om, at en vertikalt integreret netvirksomhed bl.a. skal råde over nødvendige menneskelige ressourcer for at sikre netvirksomhedens uafhængige beslutningskompetence, fremgår ikke eksplicit af lov om elforsyning.

Vejledningen fra 1999 har ikke bindende karakter.

På baggrund heraf anser ministeriet det for hensigtsmæssigt, at der skabes klarhed om kravet, hvorefter en netvirksomhed selv skal have ansat personale, ved at lade kravet om fornøden personel kapacitet fremgå eksplicit af loven.

Ministeriet vurderer, at kravet bør stilles til alle netvirksomheder. I denne henseende skal kravet ses på baggrund af den væsentlige samfundsmæssige betydning af opgaven med at varetage net- og transmissionsvirksomhed, sammenholdt med, at varetagelsen af disse opgaver fremstår som naturlige monopoler. Kravet tjener i relation hertil formålet med at give den bevillingsudstedende myndighed sikkerhed for, at den virksomhed, der får bevilling til at drive netvirksomhed, selv har ansat det fornødne personale til at tage ansvar for varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet og at ansvaret for at varetage den bevillingspligtige aktivitet således reelt er forankret hos den virksomhed, der har bevillingen.

Det bemærkes i denne forbindelse, at den førnævnte undersøgelse af konkurrencesituationen på elmarkedet som er udarbejdet for Forsyningstilsynet som led i opfølgningen på Elreguleringsudvalgets anbefalinger, fandt, at 26 ud af 38 responderende netvirksomheder havde 0 ansatte i netvirksomheden.

Kravet om fornøden personel kapacitet forfølger endvidere et konkurrencemæssig hensyn, når der er tale om vertikalt integrerede netvirksomheder. Udøvelse af netvirksomhed er monopolvirksomhed, og varetagelse af virksomhedens opgaver af andre end bevillingshaveren kan indebære risiko for, at beslutninger der træffes vedrørende netvirksomhedens drift, vedligeholdelse og udvikling af nettet, tilsigtet eller utilsigtet sker ud fra, hvad der optimerer økonomien i de andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret med, herunder ved indgåelse af aftaler med andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret på ikkemarkedsmæssige vilkår. Krydssubsidiering via brug af fælles serviceselskaber kan navnlig give elhandelsvirksomheder, der er vertikalt integreret med netvirksomheden, en urimelig konkurrencefordel sammenlignet med uafhængige elhandelsvirksomheder.

Samtidig bør det ikke helt udelukkes, at vertikalt integrerede virksomheder skal kunne få gavn af de synergieffekter, der kan ligge i den vertikale integration. Brug af fælles serviceselskaber bør ske inden for rammer, der forhindrer krydssubsidiering. Dette fremgår også af Kommissionens fortolkningsnotat, jf. ovenfor under afsnit 2.2.5.2., der kræver, at ydelsen i givet fald skal leveres på markedsmæssige vilkår, og der skal være indgået en aftale om levering af ydelsen. Det bemærkes i denne forbindelse, at § 46 i lov om elforsyning, bestemmer, at aftaler som kollektive elforsyningsvirksomheder indgår med andre virksomheder, skal indgås på markedsmæssige vilkår og skal foreligge i skriftlig form på aftaletidspunktet.

Ligeledes bør det fortsat kunne være muligt for små netvirksomheder, herunder transformatorforeninger med få tusinde tilsluttede slutkunder, der ikke er vertikalt integreret, men måske koncernforbundet med virksomheder, der varetager andre forsyningsarter, at sikre en effektiv udførelse af forsyningsaktiviteterne gennem fælles servicefunktioner på tværs af forsyningsarterne. Aftaler herom vil, jf. ovenfor, være underlagt krav om markedsmæssighed i medfør af § 46 i lov om elforsyning. Netvirksomheden bør imidlertid også i disse tilfælde have et minimum af eget personale, der er ansat af virksomheden for at sikre, at ansvaret for varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet reelt er forankret i den virksomhed, der har fået bevilling.

Selv om der ikke aktuelt findes transmissionsvirksomheder med bevilling, vil lignende overvejelser som anført ovenfor om identitet mellem bevillingshaveren og den, der har ansvaret for varetagelsen af den bevillingspligtige virksomhed også gøre sig gældende for disse virksomheder. Det bør også i disse tilfælde sikres, at ansvaret for varetagelsen af transmissionsaktiviteten reelt ligger hos den virksomhed, der har fået bevilling. Der bør derfor i givet fald også for transmissionsvirksomheder med bevilling være et krav om, at virksomheden har den fornøden personel kapacitet.

I lyset af den store forskellighed blandt netvirksomhederne både i forhold til antal tilsluttede kunder (der rangerer fra at omfatte over en million til få tusinde tilsluttede elforbrugere), mængden af transporteret elektricitet, økonomisk omfang, tekniske forhold, organisatoriske forhold, herunder vertikal integration, m.v. vurderes det vanskeligt og uhensigtsmæssigt at fastsætte et bestemt antal personer, som en netvirksomhed eller en transmissionsvirksomhed med bevilling skal have ansat og hvilke kvalifikationer og kompetencer det pågældende personale bør have, for at hensynene bag kravet om personel kapacitet er opfyldt. Dette var heller ikke forudsat i Energistyrelsens vejledning fra 1999, og i Kommissionens fortolkningsnotat om adskillelse fra 2010 lægges der i forhold til vertikalt integrerede netvirksomheder også op til en konkret vurdering, jf. afsnit 2.2.5.2. om elmarkedsdirektivet.

På ovenstående baggrund bør det foreslåede eksplicite krav om fornøden personel kapacitet være genstand for en konkret skønsmæssig vurdering fra Energistyrelsen, ligesom det allerede i dag er tilfældet for kravene om fornøden teknisk og finansiell kapacitet i medfør af den gældende bestemmelse i § 50, stk. 1, i lov om elforsyning. Den skønsmæssige vurdering vil blive foretaget i forbindelse med godkendelser af bevillingsoverdragelser, det løbende tilsyn med bevillingerne, og ved udstedelse af nye bevillinger.

Den kvalitative dimension af kravet, dvs. spørgsmålet om de ansatte personers kvalifikationer og kompetencer, herunder beslutningskompetence, og kravets kvantitative dimension, dvs. spørgsmålet om, hvor stor en del af virksomhedens opgaver, der skal udføres af virksomhedens eget personale, bør herved betragtes samlet. Således vil eksempelvis de krav, der stilles til personales kvalifikationer og kompetencer have indflydelse på, om kravene kan opfyldes af den enkelt person, eller om der skal være flere personer med specialiserede kvalifikationer og kompetencer ansat af virksomheden.

Den skønsmæssige vurdering vil indebære, at kravet om fornøden personel kapacitet vil være genstand for en vurdering af de individuelle forhold for den enkelte netvirksomhed.

Overordnet set, vurderer ministeriet, at rammerne for den skønsmæssige vurdering af, om bevillingshaveren har den fornødne personelle kapacitet, bør være, at enhver netvirksomhed som minimum skal have ansat personale, der har de fornødne kvalifikationer inden for ledelse og drift af

netvirksomheder til at sikre, at ansvaret for den daglige varetagelse af den bevillingspligtige opgave er placeret i den bevillingshavende virksomhed. Såfremt opgaver med udførelse af den daglige drift af den bevillingspligtige aktivitet efter aftale varetages uden for netvirksomheden, eksempelvis af en servicevirksomhed, skal det sikres, at beslutningskompetencen vedrørende disse opgaver fortsat er forankret hos netvirksomhedens personale. Det pågældende personale vil ikke kunne lejes hos andre juridiske enheder. Hvad der herudover vil kræves i forhold til det ansatte personales kvalifikationer og kompetencer, samt hvor stor en del af virksomhedens opgaver, der skal udføres af virksomhedens eget personale, vil afhænge af den samlede, skønsmæssige vurdering af en række parameter, som nævnt ovenfor. Ved vurderingen vil der dog skulle tages højde for elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra c, der knytter sig til vertikal integration og som skal gælde for alle netvirksomheder med over 100.000 tilkoblede kunder. Det anses således som værende inden for rammerne af den skønsmæssige udmøntning af kravene, at der for disse meget store netvirksomheder, der er vertikalt integrerede, vil blive stillet krav om, at bevillingshaveren bør have ansat det personale, der udover at have fornødne kvalifikationer og kompetencen til at træffe de daglige ledelses- og driftsmæssige beslutninger også bør have kompetencen til at udøve den økonomiske styring af virksomheden i relation til virksomhedens daglige drift. Samme krav kan inden for rammen af den individuelle skønsmæssige vurdering også påtænkes at blive anvendt i forhold til andre netvirksomheder, som tilnærmelsesvis ligner disse netvirksomheder. Det bemærkes særligt i relation til en virksomheds størrelse, at antal tilsluttede slutkunder ikke vil være afgørende for det antal personer, som virksomheden selv skal have ansat. Virksomhedens størrelse kan imidlertid være en faktor i vurderingen af kompleksiteten af den enkelte virksomheds opgaver og dermed opgavernes omfang og karakter.

Det anses som nærliggende at lade kravet fremgå på lige fod med kravene om teknisk og finansiell kapacitet.

Det anses herudover som hensigtsmæssigt, at det tydeligt fremgår af loven, at en bevillingshaver til net- og transmissionsvirksomhed til stadighed skal opfylde kravene om fornøden personel, teknisk og finansiell kapacitet, dvs. ved udstedelse af bevilling og under bevillingens løbetid. I elmarkedsdirektivets perspektiv sikrer kravene netvirksomhedens reelle beslutningskompetence, uafhængig af andre virksomheder, som netvirksomheden er vertikalt integreret med. Formålet hermed er at forhindre konkurrenceforvriddning på de konkurrenceudsatte markeder, jf. ovenfor. Dette kan kun opnås, hvis den vertikalt integrerede netvirksomhed opfylder kravene kontinuerligt.

At kravene bør opfyldes løbende vil herudover for netvirksomheder, der ikke er vertikalt integreret, og for transmissionsvirksomheder med bevilling, være begrundet i, at varetagelsen af net- og transmissionsvirksomhed er en opgave af væsentlig samfundsmæssige betydning, sammenholdt med, at varetagelsen af disse opgaver fremstår som naturlige monopoler.

3.2.5.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det fremover vil fremgå af § 50, stk. 1, i lov om elforsyning, at en virksomhed med bevilling, der driver distributions- eller transmissionsnet skal have den fornødne personelle, tekniske og finansielle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet.

Den foreslåede ændring vil medføre, at de eksisterende krav til virksomhedernes tekniske og finansielle kapacitet vil videreføres, idet det imidlertid vil fremgå af loven, at kravene vil skulle opfyldes kontinuerligt.

Den foreslåede ændring vil endvidere medføre, at det eksplicit vil fremgå af loven, at virksomhederne vil skulle have den fornødne personelle kapacitet. Opfyldelse af kravet vil være genstand for en skønsmæssig vurdering inden for de rammer, der er skitseret i afsnit 2.2.5.3. ovenfor. Der vil være tale om en konkret skønsmæssig vurdering, som Energistyrelsen vil foretage i forbindelse med godkendelse af bevillingsoverdragelser, løbende tilsyn med bevillingerne og ved udstedelse af nye bevillinger. Også dette krav vil efter forslaget skulle opfyldes kontinuerligt.

3.2.6 Dataadskillelse

3.2.6.1 Gældende ret

§ 84 a, stk. 1, i lov om elforsyning, indebærer, at kollektive elforsyningsvirksomheder skal iagttage fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde.

Bestemmelsen sikrer, at bl.a. netvirksomheder behandler kommercielt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, fortroligt. Oplysninger, som netvirksomheder modtager i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, kan bl.a. være oplysninger om virksomhedens aftagenumre.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 1257, venstre spalte, at bestemmelsens formål er at sikre, at kollektive elforsyningsvirksomheder, herunder netvirksomheder, ikke kan videregive kommercielt følsomme oplysninger til andre med det resultat, at f.eks. et bestemt handelsselskab får konkurrencemæssige fordele i forhold til andre handelsselskaber.

Bestemmelsen implementerer bl.a. artikel 16 om distributionsoperatørers tavshedspligt i 2003-eldirektivet, og er implementeret ved lov nr. 494 af 9. juni 2004. 2009-eldirektivet viderefører artikel 16 med visse ændringer, som blev implementeret ved lov nr. 466 af 18. maj 2011. Artikel 16 er videreført uændret ved elmarkedsdirektivets artikel 37.

§ 84 a, stk. 3, indebærer, at klager over kollektive elforsyningsvirksomheder vedrørende forhold, omhandlet i bl.a. § 84 a, stk. 1, kan indbringes for Forsyningstilsynet.

§ 20 a, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at bl.a. netvirksomheder skal opstille et program for intern overvågning, som beskriver virksomhedens tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd. Bestemmelsen indebærer ligeledes, at virksomhederne skal sikre at programmet for intern overvågning overholdes og kontrolleres på en passende måde. En årsberetning med en beskrivelse af programmet samt kontrollen heraf skal offentliggøres og anmeldes til Forsyningstilsynet.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 8223, højre spalte, at bestemmelsen implementerer artikel 10, stk. 2, litra d, i 2009-eldirektivet, som er videreført uændret i artikel 35, stk. 2, litra d, i elmarkedsdirektivet.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at de interne overvågningsprogrammer skal beskrive virksomhedens foranstaltninger for at sikre, at diskriminerende adfærd over for andre virksomheder ikke finder sted. Programmerne skal bl.a. fastlægge regler om hvilke oplysninger, der er fortrolige, og om, at de ansatte i deres kontakt med kundernes ikke må favorisere bestemte kommercielle virksomheder. De interne overvågningsprogrammer har til formål at forhindre netvirksomhedernes diskriminerende adfærd.

§ 20 a, stk. 5, bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold, herunder om, hvad programmet for intern overvågning skal indeholde, og hvordan det skal kontrolleres. Med hjemmel i § 20 a, stk. 5, er der fastsat nærmere regler for netvirksomhedernes interne overvågningsprogrammer i bekendtgørelse nr. 933 af 27. juni 2018 om program for intern overvågning for net- og transmissionsvirksomheder og Energinet. Af bekendtgørelsen fremgår det nærmere, hvilke tiltag, der skal beskrives i overvågningsprogrammet, og hvordan virksomheden gennemfører en passende kontrol af programmet.

§ 22, stk. 3, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomheder skal indberette oplysninger vedrørende virksomhedens aftagenumre til datahubben. Indberetningen skal ske i henhold til forskrifter udstedt af Energinet om forbrug af elektricitet, tarifoplysninger og andre oplysninger af betydning for elhandelsvirksomhedernes fakturering, jf. § 72 b, stk. 1, i lov om elforsyning. Netvirksomhederne varsler ændringer i priser og vilkår via datahubben.

Bestemmelsen indebærer, at netvirksomheder skal indberette oplysninger vedrørende virksomhedens aftagenumre til datahubben, som er en it-plattform, som håndterer data, nødvendige transaktioner og kommunikation mellem elmarkedets aktører.

§ 72 c, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at kommunikation mellem en elhandelsvirksomhed og netvirksomhederne og Energinet om forhold, der vedrører et konkret aftagenummer, sker via datahubben i henhold til forskrifter udstedt af Energinet i medfør af § 28, stk. 2, nr. 13, i lov om elforsyning. I særlige tilfælde, der fastlægges i Energinets forskrifter i medfør af § 28, stk. 2, nr. 13, i lov om elforsyning, hvor elhandelsvirksomheden har behov for en dialog vedrørende konkrete problemstillinger om målinger, fakturering, afbrydelser eller lignende, vil der kunne ske direkte kommunikation om enkelte aftalenumre, der involverer både en elhandelsvirksomhed og en netvirksomhed.

Bestemmelsen indebærer, at kommunikation vedrørende konkrete aftalenumre, som sker mellem en netvirksomhed og netvirksomhederne og Energinet skal ske via datahubben. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 151, som fremsat, side 24, at bestemmelsen sikrer, at det ikke mellem netvirksomhederne og elhandelsvirksomhederne deles, hvem der er leverandør til konkrete forbrugere. Formålet med bestemmelsen er, at der ikke sker diskrimination af elhandelsvirksomheder, som ikke er koncernforbundne med en netvirksomhed.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 151, som fremsat, side 24, at bestemmelsen ikke hindrer, at der kan ske direkte kommunikation mellem elhandelsvirksomheder og netvirksomheder om konkrete aftagenumre, hvor det skønnes nødvendigt, f.eks. for at afklare konkrete problemstillinger om målinger, fakturering, afbrydelser, genåbning m.v.

Netvirksomheder er som udgangspunkt underlagt krav om adskillelse efter elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 1, 2 og 3, som i dansk ret er implementeret i § 47, i lov om elforsyning, om selskabsmæssig adskillelse, §§ 45, 50, 46 og 20 a, om funktionel adskillelse samt § 20 b om identitetsmæssig adskillelse af netvirksomheder.

Det følger dog af § 45, stk. 3, at netvirksomheder, som alene eller sammen med andre netvirksomheder inden for samme koncern har mindre end 100.000 tilsluttede forbrugere, er undtaget for krav om funktionel adskillelse i § 45, stk. 1, og 2.

Derudover fremgår det af § 47, stk. 5, at ministeren for netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, kan fastsætte regler om, at mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen til netvirksomhed, er undtaget fra kravet i § 47, stk. 4, om, at aktiviteterne skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. I sådanne tilfælde skal aktiviteterne holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter. Bemyndigelsesbestemmelsen er i dag ikke udnyttet.

Bekendtgørelse nr. 358 af 20 maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven er udstedt med hjemmel i elforsyningslovens generelle undtagelsesbestemmelse i § 1, stk. 4, i lov om elforsyning, som giver ministeren bemyndigelse til bl.a. at bestemme at mindre omfattende aktiviteter som er omfattet af loven, helt eller delvist er undtaget fra lovens bestemmelser. Af bekendtgørelsen fremgår det, at kollektive elforsyningsvirksomheder uanset § 47, stk. 4, i lov om elforsyning, kan drive virksomhed med elproduktion eller anden tilknyttet virksomhed, såfremt de samlede indtægter herfra udgør mindre end 5 % af elforsyningsvirksomhedens øvrige aktiviteter.

3.2.6.2 Elmarkedsdirektivet

Artikel 34 i elmarkedsdirektivet er en ny bestemmelse og vedrører distributionssystemoperatørernes opgave i forbindelse med dataforvaltning. Begrebet distributionssystemoperatør svarer til begrebet netvirksomhed i dansk ret. Begrebet data omfatter målerdata, forbrugsdata samt data, der er nødvendige for kunders skifte af leverandør, fleksibelt elforbrug og andre ydelser, jf. artikel 23, stk. 1, i elmarkedsdirektivet.

Artikel 34, 1. pkt., i elmarkedsdirektivet indebærer, at alle berettigede parter skal have ikke forskelsbehandlende adgang til data på tydelige og lige vilkår i overensstemmelse med de relevante databeskyttelsesregler.

Artikel 34, 2. pkt., i elmarkedsdirektivet indebærer, at hvor der er indført intelligente målersystemer i henhold til elmarkedsdirektivets artikel 19, og hvor distributionssystemoperatørerne deltager i dataforvaltning, skal de i elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra d), omhandlede overvågningsprogrammer omfatte specifikke foranstaltninger med henblik på at udelukke forskelsbehandlende adgang til data fra berettigede parter.

Artikel 34, 3. pkt., i elmarkedsdirektivet indebærer, at medlemsstaterne skal træffe alle de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at vertikalt integrerede virksomheder ikke har privilegeret adgang til data for udførelsen af deres leveringsaktiviteter, hvor distributionssystemoperatørerne ikke er omfattet af elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 1, 2 eller 3.

3.2.6.3 Ministeriets overvejelser

Bestemmelsen i elmarkedsdirektivets artikel 34, 1. pkt., hvorefter alle berettigede parter skal sikres ikkeforskelsbehandlende adgang på tydelige og lige vilkår, skal ses i lyset af de situationer, hvor netvirksomheden deltager i dataforvaltningen. Data er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 23 som målerdata, forbrugsdata samt data, der er nødvendig for kunders skifte af leverandør, fleksibelt forbrug og andre ydelser. Netvirksomhederne deltager i dataforvaltning via indberetninger af måledata fra netvirksomhedernes aftageumre i datahubben, jf. § 22, stk. 3, i lov om elforsyning. Al kommunikation mellem netvirksomheder, elhandelsvirksomheder og Energinet skal herefter ske via datahubben af hensyn til at undgå diskrimination af elhandelsvirksomheder, som ikke er koncernforbundne med en netvirksomhed, jf. § 72 c, stk. 1, i lov om elforsyning.

Netvirksomheder skal sikre fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres virksomheder og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på diskriminerende måde, jf. § 84 a, stk. 1, i lov om elforsyning. Med bestemmelsen sikres det, at netvirksomheder iagttager fortrolighed om bl.a. oplysninger om måledata fra netvirksomhedernes aftageumre, som virksomhederne indsamler i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed. Bestemmelsen i § 84 a, stk. 1, omfatter dog ikke tilfælde, hvor oplysninger, som netvirksomheder forvalter, kan gives til berettigede parter. Bestemmelsen sikrer således ikke berettigede parter ikkediskriminerende adgang til data på tydelige og lige vilkår, jf. elmarkedsdirektivets artikel 34.

Selvom måledata fra netvirksomheders aftageumre indberettes i datahubben og kommunikation om måledata herefter skal foregå via datahubben, er det ministeriets vurdering, at det er hensigtsmæssigt at sikre, at oplysningerne ikke bliver videregivet til berettigede parter på diskriminerende vis uden om datahubben.

Det påhviler medlemsstaten at sikre, at netvirksomhederne tildeler alle berettigede parter ikke forskelsbehandlende adgang til data på tydelige og lige vilkår. Det er ministeriets vurdering, at det kan sikres ved at forpligte netvirksomheder til nærmere at beskrive tiltag for at forhindre sådan diskriminerende adfærd. Sådanne tiltag, som kan sikre berettigedes parters adgang til data på tydelige og lige vilkår, skal beskrives i netvirksomhedernes overvågningsprogrammer, jf. § 20 a,

stk. 1, i lov om elforsyning. Netvirksomhedernes overvågningsprogrammer skal beskrive virksomhedernes tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd, herunder en beskrivelse af de specifikke tiltag, som virksomhedens ansatte, rådgivere og øvrige personer, som udfører opgaver for virksomheden, er underlagt. Formålet med netvirksomhedernes overvågningsprogrammer er at forhindre diskriminerende adfærd.

I Danmark er der indført intelligente målersystemer i henhold til elmarkedsdirektivets artikel 19, da der er installeret fjernaflæste målere. Elmarkedsdirektivets artikel 34, 2. pkt., indebærer, at netvirksomhedernes interne overvågningsprogrammer skal omfatte specifikke foranstaltninger med henblik på at udelukke forskelsbehandlende adgang til data fra berettigede parter. Med hjemmel i § 20 a, i lov om elforsyning, er der fastsat nærmere regler for netvirksomhedernes overvågningsprogrammer i bekendtgørelsen nr. 933 af 27 juni 2018 om program for intern overvågning for net- og transmissionsvirksomheder og Energinet.

Det er ministeriets vurdering, at en ændring af bekendtgørelsen nr. 933 af 27. juni 2018, hvorefter netvirksomhederne i programmet skal beskrive tiltag, der skal sikre, at oplysninger vedrørende netvirksomhedens aftagenumre, som virksomheden indberetter til datahubben, ikke videregives til andre, er tilstrækkelig til at artikel 34, 2. pkt., kan anses for at være implementeret i dansk ret.

For virksomheder, som er undtaget fra § 47 om selskabsmæssig adskillelse, §§ 45, 50, 46 og 20 a om funktionel adskillelse samt § 20 b om identitetsmæssig adskillelse af virksomheder, i lov om elforsyning, der implementerer artikel 35, stk. 1, 2 eller 3, skal medlemsstaterne træffe alle de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at vertikalt integrerede virksomheder ikke har privilegeret adgang til data for udførelsen af deres leveringsaktiviteter.

For elhandelsvirksomheder, der er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i § 2, stk. 4, § 45, stk. 3, eller § 47, stk. 5, er det ministeriets vurdering, at det ved implementering af artikel 34, 3. pkt., skal sikres, at vertikalt integrerede virksomheder ikke har privilegeret adgang til data for udførelsen af deres leveringsaktiviteter.

Netvirksomheders deltagelse i dataforvaltning omfatter måledata fra netvirksomhedens aftagenumre, som netvirksomhederne skal indberette til datahubben, jf. § 22, stk. 3, hvorefter al kommunikation mellem elhandelsvirksomhed og netvirksomhederne skal foregå via datahubben, jf. § 72 c, stk. 1. § 22, stk. 3, samt § 72 c, stk. 1, finder anvendelse for alle netvirksomheder og dermed også for netvirksomheder, som er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i § 2, stk. 4, § 45, stk. 3, eller § 47, stk. 5. I tilknytning hertil vil den nye bestemmelse i § 85 a, stk. 3, også omfatte netvirksomheder, som er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i § 2, stk. 4, § 45, stk. 3, eller § 47, stk. 5, hvorfor netvirksomhederne vil skulle sikre, at alle berettigede parter har ikkediskriminerende adgang til data på tydelige og lige vilkår.

Til sikring af, at netvirksomhederne giver alle berettigede parter ikkediskriminerende adgang, er det ministeriets vurdering, at klager herom skal kunne indbringes for Forsyningstilsynet.

3.2.6.4 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes et nyt stk. 3 i § 84 a i lov om elforsyning.

Bestemmelsen i det nye stk. 3 vil forpligte netvirksomheder til at sikre berettigede parter en ikke forskelsbehandlende adgang til den data, som netvirksomhederne forvalter, og at adgangen hertil skal ske på tydelige og lige vilkår.

Bestemmelsen vil understøtte, at data, som netvirksomhederne forvalter, ikke bliver videregivet på diskriminerende vis til berettigede parter uden for datahubben.

Berettigede parters adgang til data vil skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og lov om databeskyttelse.

Det nye stk. 3 i § 84 a i lov om elforsyning, vil implementere elmarkedsdirektivets artikel 34, 1. pkt.

Det stk. 3 i § 84 a, stk. 3, § 72 c, stk. 1, samt § 22, stk. 3, sikrer, at vertikalt integrerede virksomheder ikke har privilegeret adgang til data for udførelsen af deres leveringsaktiviteter, selvom netvirksomhederne ikke er omfattet af elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 1, 2 og 3, jf. elmarkedsdirektivets artikel 34, 3. pkt.

Til sikring af, at netvirksomhederne giver alle berettigede parter ikkediskriminerende adgang, foreslås det at det tilføjes i § 84 a, stk. 4, der med lovforslaget bliver stk. 5, at klager herom kan indbringes for Forsyningstilsynet, jf. lovforslagets § 1, nr. 65.

3.2.7. De kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af energilageraktiviteter

3.2.7.1. Gældende ret

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der udtrykkelig regulerer netvirksomheders, bevillingspligtige transmissionsvirksomheders eller Energinets varetagelse af energilageraktiviteter, forstået som ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af energilageranlæg.

Varetagelse af energilageraktiviteter er navnlig ikke særskilt nævnt blandt de opgaver, som net- og transmissionsvirksomheder skal varetage i medfør af §§ 20 og 22, i lov om elforsyning eller som den

systemansvarlige virksomhed skal varetage i medfør af § 28, stk. 2, i lov om elforsyning.

Varetagelse af energilageraktiviteter er heller ikke særskilt nævnt blandt de aktiviteter, som Energinet har hjemmel til at varetage som aktiviteter i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

§ 47, stk. 4, i lov om elforsyning indebærer for net- og transmissionsvirksomheder med bevilling, jf. § 19, stk. 1, i lov om elforsyning, at andre aktiviteter end varetagelse af net- og transmissionsvirksomhed skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. Ministeren er efter § 47, stk. 5, bemyndiget til at fastsætte regler, hvorefter netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, kan udøve mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for

bevillingen, i samme selskab som netvirksomheden. Aktiviteterne skal i så fald holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Bekendtgørelse nr. 358 af 23. maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven (herefter benævnt som bekendtgørelse om sideordnede aktiviteter), der har hjemmel i § 2, stk. 4, i lov om elforsyning, tillader, at kollektive elforsyningsvirksomheder kan varetage visse andre aktiviteter ved siden af kollektiv elforsyningsvirksomhed. § 2, stk. 2, i bekendtgørelsen om sideordnede aktiviteter indebærer, at kollektive elforsyningsvirksomheder, uanset bestemmelsen i § 47, stk. 4, i lov om elforsyning kan drive virksomhed med elproduktion eller anden tilknyttet virksomhed, såfremt de samlede indtægter herfra udgør mindre end 5% af omsætningen i den kollektive elforsyningsvirksomhed.

3.2.7.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 36 og 54 indeholder bestemmelser om henholdsvis distributionssystemoperatørers og transmissionssystemoperatørers varetagelse af energilageraktiviteter.

Elmarkedsdirektivets udgangspunkt er, at virksomhederne ikke må eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, jf. artikel 36, stk. 1 og artikel 54, stk. 1.

Energilageranlæg er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 60, defineret som, i elektricitetssystemet, et anlæg, hvor der sker energilagring.

Energilagring er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 59, defineret som, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af energilageranlæg betegnes herefter også som varetagelse af energilageraktiviteter.

Elmarkedsdirektivets artikel 36, stk. 2, og artikel 54, stk. 2, indebærer for det første, at medlemsstaterne kan give distributions- og transmissionssystemoperatører tilladelse til at eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, hvis de er såkaldte fuldt integrerede netkomponenter, og den regulerende myndighed har meddelt sin godkendelse.

Muligheden omtales i det følgende også som første option eller option 1.

Fuldt integrerede netkomponenter er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51, defineret som netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionssystem, herunder lageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionssystemet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Elmarkedsdirektivets artikel 36, stk. 2, og artikel 54, stk. 2, indebærer for det andet, at medlemsstaterne kan give distributions- og transmissionssystemoperatører tilladelse til at varetage

energilageraktiviteter, hvis følgende betingelser alle er opfyldt: 1) andre parter er efter en åben, gennemsigtig og ikkeforskelsbehandlende udbudsprocedure, der er underlagt den regulerende myndigheds gennemgang og godkendelse, ikke blevet tildelt ret til at eje, udvikle, forvalte eller drive sådanne anlæg eller er ikke i stand til at levere sådanne ydelser rettidigt og til en rimelig pris, 2) sådanne anlæg er nødvendige, for at henholdsvis distributions- og transmissionssystemoperatørerne kan opfylde deres forpligtelser i henhold til elmarkedsdirektivet om effektiv, pålidelig og sikker drift af distributionssystemet, og anlæggene anvendes ikke til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder, og 3) den regulerende myndighed har vurderet behovet for en sådan fritagelse og har foretaget en vurdering af udbudsproceduren, herunder betingelserne i udbudsproceduren, og har meddelt sin godkendelse. Den regulerende myndighed kan udarbejde retningslinjer eller udbudsklausuler for at hjælpe distributions- og transmissionssystemoperatører med at sikre en retfærdig udbudsprocedure.

Muligheden omtales i det følgende også som anden option eller option 2.

Artikel 36, stk. 3, og artikel 54, stk. 4, indeholder bestemmelser vedrørende eksisterende energilageranlæg. Herefter skal den regulerende myndighed med regelmæssige mellemrum og mindst hvert femte år afholde en offentlig høring vedrørende eksisterende energilageranlæg med henblik på at vurdere markedsparternes eventuelle tilgængelighed og interesse i at investere i sådanne anlæg. Den regulerende myndighed skal sikre, at distributions- og transmissionssystemoperatørernes aktiviteter udfases inden for 18 måneder, hvis den offentlige høring viser, at tredjeparter er i stand til at eje, udvikle, drive eller forvalte sådanne anlæg på en omkostningseffektiv måde. Det er ifølge elmarkedsdirektivets bestemmelser den regulerende myndighed, der skal vurdere høringen. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at de regulerende myndigheder som en del af denne procedures betingelser kan tillade, at systemoperatører modtager rimelig kompensation, navnlig for at dække restværdien af deres investering i energilageranlæggene.

Kravet om de regelmæssige offentlige høringer omtales i det følgende også som krav om løbende markedstests.

Artikel 36, stk. 4, og artikel 54, stk. 5, indeholder undtagelser fra kravet om løbende markedstests efter artikel 36, stk. 3, og artikel 54, stk. 4. Herefter finder kravet ikke anvendelse på fuldt integrerede netkomponenter. Det finder heller ikke anvendelse på den sædvanlige afskrivningsperiode for nye batterilageranlæg ved en distributionssystemoperatørs endelige investeringsbeslutning før den 4. juli 2019, henholdsvis den 4. juli 2024 ved en transmissionssystemoperatørs endelige investeringsbeslutning. Samtidigt skal følgende betingelser være opfyldt: 1) de pågældende batterilageranlæg er tilsluttet nettet senest to år efter de nævnte frister, 2) de er integreret i systemet, 3) de anvendes udelukkende til reaktiv øjeblikkelig genetablering af nettets sikkerhed i nødsituationer, hvor sådan genetableringsforanstaltning starter med det samme og slutter, når den regelmæssige omfordeling kan løse problemet, og 4) de anvendes ikke til at købe eller sælge elektricitet på elektricitetsmarkederne, herunder balancering.

Elmarkedsdirektivets artikel 54, stk. 3, indebærer, at en beslutning om at indrømme en fritagelse for en transmissionssystemoperatør meddeles Kommissionen og ACER sammen med de relevante oplysninger om anmodningen og begrundelsen for indrømmelse af fritagelsen. ACER er det Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder.

Det følger af artikel 31, stk. 10, og artikel 40, stk. 8, at medlemsstaterne eller deres udpegede kompetente myndigheder kan tillade, at distributionssystemoperatører henholdsvis transmissionssystemoperatører udfører andre aktiviteter end dem, der er fastsat i elmarkedsdirektivet og i forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordningen), hvis sådanne aktiviteter er nødvendige, for at distributionssystemoperatørerne hhv. transmissionssystemoperatører kan opfylde deres forpligtelser i henhold til elmarkedsdirektivet eller elmarkedsforordningen, forudsat at den regulerende myndighed har vurderet nødvendigheden af en sådan fritagelse. Dette betyder, at der kan fastsættes bestemmelser om yderligere opgaver end hvad der følger af elmarkedsdirektivets og elmarkedsforordningens bestemmelser, så længe der er tale om opgaver, som er nødvendige for distributionssystemoperatørers henholdsvis transmissionssystemoperatørers forpligtelser efter enten elmarkedsdirektivet eller elmarkedsforordningen, forudsat at den regulerende myndighed har vurderet nødvendigheden af en sådan fritagelse. Artikel 31, stk. 10, og artikel 40, stk. 8, fastsætter således en begrænsning for, hvilke opgaver en distributionssystemoperatør kan varetage.

3.2.7.3. Ministeriets overvejelser

Inden for den Europæiske Union er markedet for energilagring aktuelt fortsat forholdsvis begrænset og teknologierne, eksempelvis lagring af elektricitet i batterier eller såkaldte Power-to-X-teknologier, hvor elektricitet omdannes til en anden energibærer, der kan lagres, bruges generelt endnu ikke i storskala og på kommercielle vilkår. Blandt batteriteknologierne er der nogle teknologier, der allerede bruges i det danske elmarked i dag, om end som demonstrations- og forsøgsprojekter og ikke på almindelige markedsvilkår. Der kan også være netkomponenter der lagrer elektricitet, eksempelvis kondensatorer.

Til begrebet energilagring og energilageranlæg i elmarkedsdirektivets forstand bemærkes, at der kan være to former for energilagring i elektricitetssystemet. Der kan være tale om udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret. Et eksempel herfor vil være lagring af elektricitet i batterier. Derudover kan der være tale om konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer. Et eksempel herfor kan være elektricitet der konverteres til en anden energiform som f.eks. brint, lagringen af denne i en kaverne, og hvor der efterfølgende sker en rekonvertering til elektricitet via et anlæg, som producerer elektricitet ved f.eks. brug af brint.

Det er ministeriets vurdering, at tilstedeværelse af et anlæg, i elektricitetssystemet, hvor elektricitet konverteres til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af denne energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer, forudsætter, at de elementer af den beskrevne proces foregår som en integreret operation, for at der fra et teknisk synspunkt kan være tale om energilagring. Herefter vil en kaverne til lagring af brint, isoleret set, ikke betragtes som et energilageranlæg i elektricitetssystemet, ligesom anlægget, hvor elektricitet konverteres til en anden energiform, eksempelvis et elektrolyseanlæg til konvertering af elektricitet til brint, det kemiske anlæg, der efterfølgende anvender brinten, eller det anlæg, hvor brint rekonverteres til elektrisk energi, ikke i sig selv betragtes som værende et energilageranlæg. Ministeriets vurdering er derfor endvidere, at alene hvor alle delprocesserne foregår som teknisk og organisatoriske, herunder ejermæssige, integrerede operationer, vil de betragtes som værende et energilageranlæg i elmarkedsdirektivets forstand. Dette vurderes således at være opfyldt, hvis en aktør ejer et anlæg der konverterer elektricitet, som lagres af samme aktør,

med henblik på anvendelse. Det vurderes, at delelementet »anvendelse« bør forstås bredt, således, at der allerede vil være tale om, at der foreligger anvendelse, hvis brinten udtages fra lagret med henblik på salg eller en egentlig fysisk anvendelse, dvs. eksempelvis ved brug i et kemisk anlæg, eller ved brug i gassystemet.

At der er tale om et anlæg »i elektricitetssystemet« indebærer, at der vil være tale om et anlæg, der er tilsluttet elektricitetssystemet. Elektricitetssystemet forstås bredt i denne sammenhæng og kan være enten det kollektive net eller også en slutkundes forbrugsinstallation. Kravet understøtter at et brintlager isoleret set ikke vil være et energilager i elektricitetssystemet, da brintlageret ikke vil være tilsluttet i elektricitetssystemet. Dette betyder, at hvis et brintlager teknisk og organisatorisk herunder ejerskabsmæssigt, ikke er integreret med konvertering eller rekonvertering, som er tilsluttet til elektricitetssystemet, så vil brintlagringen ikke anses som værende i elektricitetssystemet og dermed ikke være omfattet af definitionen på energilagring i medfør af elmarkedsdirektivet.

Supplerende bemærkes det, at en forvalter af et isoleret brintlager som udgangspunkt ingen indflydelse har på, hvor brinten kommer fra, og hvad den bruges til. Således vil indføringen af brint fra et elektrolyseanlæg til gaslageret kunne ske via et distributionsselskabs eller Energinets gasnet, som vil betyde, at den opbevarede energiform ikke længere befinder sig i elektricitetssystemet. Det vurderes, at der i denne situation er tale om en lagring i gassystemet, og aktiviteterne med konvertering og rekonvertering må da anses som separate og selvstændige aktiviteter.

Det kan ikke udelukkes, at der vil være grænsetilfælde, hvor lagringen, som i princippet sker i gassystemet, har en så nær tilknytning til elektricitetssystemet, at der er tale om energilagring omfattet af elmarkedsdirektivet. Dette kunne netop være tilfældet, hvis konverteringen, og efterfølgende processer efter lagring, dvs. anvendelsen, herunder i form af en eventuel opgradering og brug i gassystemet, finder sted i nær sammenhæng med selve lageret, f.eks. fordi opgraderingsanlægget er teknisk og organisatorisk integreret med lageret.

Elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 10, og artikel 40, stk. 8, sætter nogle begrænsninger for, hvad netvirksomheder og Energinet kan gives lov til at foretage sig af aktiviteter. Ministeriet forstår bestemmelserne som begrænsninger for, hvad netvirksomheder kan gives af opgaver som del af deres bevillingspligtige aktivitet, eller hvad der kan pålægges af opgaver for Energinet. Isoleret ejerskab af et elektrolyseanlæg vurderes herefter ikke at være en aktivitet, som er nødvendig for varetagelse af netvirksomheders bevillingspligtige aktivitet og Energinets varetagelse af henholdsvis transmission- og systemansvarlig virksomhed. Når et elektrolyseanlæg indgår i et energilageranlæg i elektricitetssystemet, som beskrevet ovenfor, vil netvirksomheders eller Energinets mulighed for varetagelsen af den samlede energilagringssaktivitet, inklusive elektrolysedelen, være betinget af Forsyningstilsynets godkendelse i medfør af henholdsvis artikel 36, stk. 2, og artikel 54, stk. 2, jf. nærmere nedenfor.

Elmarkedsdirektivets udgangspunkt er, at distributions- og transmissionssystemoperatører ikke må varetage energilageraktiviteter. Der er tale om aktiviteter, der som udgangspunkt bør varetages på konkurrencemæssige vilkår, og som ikke tvingende er en del af en net- eller transmissionsvirksomheds eller det systemansvarlige virksomheds kernevirksomhed, drift af elforsyningsnettet henholdsvis det overordnede systemansvar.

Ministeriet vurderer, at elmarkedsdirektivets forbud mod at eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg retter sig både mod virksomheders direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter. Dette betyder, at kollektive elforsyningsvirksomheder som udgangspunkt hverken selv bør varetage energilageraktiviteter eller direkte eller indirekte må udøve kontrol i virksomheder, der varetager energilageraktiviteter. Det fremgår således af elmarkedsdirektivets præambelbetragtning 62, at energilageraktiviteter bør være markedsbaserede og konkurrencedygtige, hvorfor krydssubsidiering mellem energilagring og den regulerede distributions- eller transmissionsfunktion bør undgås. Det fremgår endvidere, at direktivets restriktioner for ejerskab af energilageranlæg bl.a. skal forhindre konkurrenceforvridning og fjerne risikoen for forskelsbehandling. Ministeriet vurderer, at risikoen herfor vil mindskes betydeligt, hvis elmarkedsdirektivets forbud fortolkes således, at det finder anvendelse både i forhold til direkte varetagelse af aktiviteten i den kollektive elforsyningsvirksomhed selv og indirekte i selskaber, som en kollektiv elforsyningsvirksomhed direkte eller indirekte har kontrol over.

Begrebet kontrol bruges i § 5, nr. 22, i lov om elforsyning, der definerer begrebet vertikal integreret virksomhed. Definitionen blev indsat i anledning af gennemførelse af 2009-eldirektivet, jf. § 1, nr. 2, i lov nr. 466 af 18. maj 2011. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår følgende om kontrolbegrebet, jf. bemærkninger til § 5, nr. 20, som indsat ved lov nr. 466 af 18. maj 2011, jf. Folketingstidende 2010-2011 (1. samling), A, L 87, side 21 og 22.

»I definitionen indgår begrebet kontrol. Kontrol kan udøves af »den eller de samme fysiske eller juridiske personer«. Begrebet »juridisk person« omfatter både virksomheder, stat og kommune m.v. Kontrol kan også være til stede, hvis der er to eller flere ejere af andele i en virksomhed, der tilsammen udøver kontrol over virksomheden. Der er i dette tilfælde tale om fælles kontrol.

Kontrolbegrebet er nærmere beskrevet i Europa-Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) Nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (2008/C 95/01).

Det følger af meddelelsen, at kontrol kan udøves som »enekontrol« eller som »fælles kontrol«. Enekontrol foreligger, hvis en enkelt person eller virksomhed m.v. alene kan udøve afgørende indflydelse på en virksomhed. Fælles kontrol foreligger, når to eller flere personer eller virksomheder m.v. har mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en anden virksomhed. Meddelelsen beskriver forskellige situationer, hvor fælles kontrol foreligger. Ifølge meddelelsen foreligger der ingen fælles kontrol, hvis der ikke kan antages et fast flertal i beslutningsprocessen, og når flertallet ved hver enkelt lejlighed kan være sammensat af forskellige kombinationer mellem minoritetsaktionærer.«

Samme kontrolbegreb bør efter ministeriets vurdering finde anvendelse i nærværende sammenhæng.

Det er ministeriets vurdering, at forbuddet mod indirekte varetagelse af energilageraktiviteter gennem underliggende selskaber ikke vil udelukke, at aktiviteterne kan ligge i et andet selskab, som en netvirksomhed er selskabsmæssig forbundet med, eksempelvis som søsterselskab.

Som nævnt ovenfor, ejer og anvender de kollektive elforsyningsvirksomheder i dag en række netkomponenter, der har en energilagringfunktion, eksempelvis kondensatorer, og som leverer ydelser til netsikkerhed og netpålidelighed og bidrager til synkronisering af forskellige dele af systemet. Ejerskab og anvendelse af disse netkomponenter anses i dag som del af udførelsen af en netvirksomheds bevillingspligtige aktivitet.

Direktivet anerkender, at netkomponenter, hvor disse har en energilagingsfunktion, fortsat bør kunne ejes af henholdsvis net- og transmissionsvirksomheder og den systemansvarlige virksomhed, forudsat at de er såkaldte fuldt integrerede netkomponenter, hvilket i medfør af direktivets definition af begrebet i artikel 2, nr. 51, indebærer, at de udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af distributions- eller transmissionsnettet og ikke anvendes til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Således fremgår følgende af præambelbetragtning 63: »Hvor energilageranlæg er fuldt integrerede netkomponenter, der ikke anvendes til balancering eller til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, bør de, med forbehold af den nationale regulerende myndigheds godkendelse, ikke være underlagt de samme strenge begrænsninger som systemoperatørerne med hensyn til at eje, udvikle, forvalte eller drive disse anlæg. Sådanne fuldt integrerede netkomponenter kan omfatte energilageranlæg som kondensatorer eller svinghjul, som leverer vigtige ydelser til netsikkerhed og netpålidelighed og bidrager til synkronisering af forskellige dele af systemet.«

I direktivets materielle bestemmelser er denne tilgang genspejlet i elmarkedsdirektivets første option, hvorefter medlemsstaterne kan tillade distributions- og transmissionsoperatører at eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, hvis der er tale om fuldt integrerede netkomponenter, og Forsyningstilsynet har givet sin godkendelse.

Ministeriet vurderer, at direktivets første option bør gennemføres for både netvirksomheder og transmissionsvirksomheder, hhv. den systemansvarlige virksomhed.

Netvirksomhederne og Energinet ejer og anvender i dag en række netkomponenter, der i teknisk henseende opfylder definitionen af begrebet energilageranlæg, selv om de anvendes med andre formål end deres egenskab som energilager. Således opsættes og anvendes eksempelvis kondensatorer i dag alene på grund af deres tekniske egenskab til at levere passiv reaktiv effektkompensering (spændingsregulering) og ikke til lagring af energi. Kondensatorer er heller ikke opsat med et formål om at balancere nettet eller at håndtere kapacitetsbegrænsninger, og bruges aktuelt heller ikke til at balancere nettet eller til at håndtere kapacitetsbegrænsninger.

Der kan også være netkomponenter med lagerfunktion, der anvendes netop på grund af denne lagerfunktion, men som vil kunne anses som fuldt integrerede netkomponenter. Eksempelvis ejer både Energinet og netvirksomhederne i dag backup-batterier til transformestationer. Backup-batterianlæggene indgår i driften af transformestationer og anvendes udelukkende til reserve- og nødforsyning i tilfælde af svigt i den normale lokale elforsyning via det kollektive elforsyningsnet. I disse situationer sikrer batterianlæggene opretholdelse af stationernes (og dermed elforsyningsnettets) kontrol- og styresystemer samt datakommunikation. Batterianlæggene er ikke forbundet til det kollektive elforsyningsnet med henblik på levering af frekvensrelaterede ydelser, og batterierne leverer ikke energi til det kollektive elforsyningsnet. Batterianlæggene er nødvendige for at kunne opretholde driften af transmissions- eller distributionsnettet i tilfælde af større driftsforstyrrelser og i forbindelse med reetablering af forsyningen efter en sådan driftsforstyrrelse. Også backup-batterianlæg bør derfor kunne anses som energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter i elmarkedsdirektivets forstand.

Det bemærkes, at ikke alle fuldt integrerede netkomponenter vil falde under definitionen af energilageranlæg. Således anses hverken reaktorer, viklingskobler i transformere og såkaldte HVDC-VSC-konvertere, der kan omkobles til det, der kaldes for STATCOM-drift, som

energilageranlæg. HVDC står for High Voltage Direct Current. VSC står for Voltage Source Converter. STATCOM står for Static Synchronous Compensator. Heller ikke de synkronkompensatorer og SVC-anlæg, der anvendes af Energinet, anses at for at være energilageranlæg. SVC står for Static Var Compensator.

Det er ministeriets vurdering, at netvirksomhederne og Energinet også i fremtiden bør kunne eje, udvikle, forvalte og drive de ovenfor nævnte typer af netkomponenter samt andre netkomponenter med energilagring, som er fuldt integrerede netkomponenter, hvis Forsyningstilsynet godkender det.

Ministeriet understreger, at de ovenfor nævnte komponenter, herunder backup-batterier, imidlertid ikke længere vil kunne anses som fuldt integrerede netkomponenter, hvis deres faktiske brug ændres, og de ikke længere udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af elforsyningsnettet, men også til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Det vil derfor være nødvendigt, at eventuelle godkendelser fra Forsyningstilsynet vedrørende netkomponenter, der falder under definitionen af energilageranlæg, er betinget af, at den pågældende netkomponent faktisk ikke bruges til balancering og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Direktivet indeholder ingen nærmere regler om Forsyningstilsynets godkendelse, og ministeriet vurderer, at det bør være op til Forsyningstilsynet selv at tilrettelægge processen herfor. Det anses som muligt, at vurderingen af, om der er tale om fuldt integrerede netkomponenter kan tage udgangspunkt i typer af energilageranlæg, frem for individuelle konkrete anlæg.

Forsyningstilsynets godkendelse af en kollektiv elforsyningsvirksomheds varetagelse af energilageraktiviteter med fuldt integrerede netkomponenter vil i givet fald give virksomheden mulighed for at udføre den godkendte aktivitet uden på et senere tidspunkt at blive underlagt direktivets krav om løbende markedstests, jf. artikel 36, stk. 3, sammenholdt med stk. 4, angående netvirksomheder, og artikel 54, stk. 4, sammenholdt med stk. 5, angående transmissionsvirksomheder og det systemansvarlige virksomhed. Derfor vil de pågældende fuldt integreret netkomponenter heller ikke blive genstand for en evt. udfasning. Dog vil betingelsen om, at netkomponenterne udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af elforsyningsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger, skulle opfyldes til enhver tid.

Elmarkedsdirektivets anden option omfatter situationer, hvor varetagelse af energilageraktiviteter med andre anlæg end fuldt integrerede netkomponenter er nødvendige for at sikre varetagelse af de kollektive elforsyningsvirksomheders hovedopgave – i elmarkedsdirektivet beskrevet som effektiv, pålidelig og sikker drift af systemet. Med undtagelsesmuligheden tager direktivet højde for, at energilagertechnologier fortsat er under udvikling. Således giver elmarkedsdirektivet medlemsstaterne mulighed for at lade de kollektive elforsyningsvirksomheder selv varetage de nødvendige energilageraktiviteter, hvis det – gennem forudgående gennemførelse af et udbud - er påvist, at den nødvendige ydelse, hvis tekniske karakteristika defineres af den kollektive elforsyningsvirksomhed, der efterspørger ydelsen, aktuelt ikke kan leveres af markedet, ikke kan leveres rettidigt, eller ikke kan leveres på omkostningseffektiv vis. Nødvendigheden af ydelsen relaterer til sikring af en effektiv, pålidelig og sikker drift af elforsyningsnettet. Undtagelsesmuligheden gives kun, indtil den teknologiske udvikling og markedsudviklingen er nået dertil, at omkostningseffektiv levering af ydelserne fra en markedsaktør bliver mulig. Undtagelsesmuligheden kan efter elmarkedsdirektivets bestemmelser ikke finde anvendelse ift. energilageranlæg, der anvendes til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder.

Ministeriet finder, at elmarkedsdirektivets anden option om at tillade virksomhederne at varetage energilageraktiviteter ved andre energilageranlæg end fuldt integrerede netkomponenter, forudsat at direktivets nærmere betingelser herfor er opfyldt, bør gennemføres for netvirksomheder samt transmissionsvirksomheder, hhv. den systemansvarlige virksomhed.

Netvirksomheder bruger i dag dieselgeneratorer både for at håndtere pludselig opståede nødsituationer og for kortvarigt at sikre forsyningen af mindre områder i forbindelse med vedligeholdelsesarbejde. Netvirksomheder forventer, at det fremadrettet kan være mere hensigtsmæssigt at bruge mobile containerbatterier i stedet for de nuværende dieselgeneratorer. Brug af containerbatterier vil i givet fald, ligesom i dag brug af dieselgeneratorer, ske som led i en effektiv, pålidelig og sikker drift af distributionssystemet og dermed som led i udførelsen af netvirksomhedernes bevillingspligtige aktivitet.

Ministeriet vurderer, at Energinet på nuværende tidspunkt ikke ejer energilageranlæg, bortset fra fuldt integrerede netkomponenter. Det er som beskrevet ovenfor, elmarkedsdirektivets hensigt, at kommercielle aktører skal være de primære til varetagelsen af energilageraktiviteter, men hvor kommercielle aktører ved udbud ikke tildeles retten til at varetage energilageraktiviteter, vil Energinet kunne varetage denne aktivitet, forudsat at direktivets øvrige betingelser herfor er opfyldt. Energinet vil således efter anden option kunne tildeles retten til at varetage energilageraktiviteter, hvis det er nødvendigt for at sikre en effektiv, pålidelig og sikker drift af transmissionssystemet og dermed varetagelse af den aktivitet, som Energinet har hjemmel til at varetage i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Anden option vil eventuelt kunne være relevant for Energinet i forbindelse med et behov for stabilisering af nettet på en energi-ø. Energi-øen vil være forbundet via HVDC-forbindelser, hvorfor inertien fra elektricitetssystemet ikke kan stabilisere nettet på energi-øen, da inertikun kan udveksles gennem vekselstrømsforbindelser. Der kan derfor være behov for inertikun i energi-øens eget net, som potentielt kan frembringes gennem en teknisk løsning, hvor der frembringes (syntetisk) inertikun, ved at opsætte et energilager i forbindelse med konverterteknologi. Inertikun i energi-øens net er vigtigt i forhold til at sikre, at frekvensen ikke skaber betydelige udsving i forbindelse med udfald af vindmøller eller forstyrrelser på energi-øen, som kan føre til kaskadeudkoblinger af vindmøller i energi-øens net, som i værste tilfælde kan føre til udfald af hele energi-øens produktion. Vindmøllerne udkobler ved for store frekvensudsving for at beskytte sig selv mod skade på komponenter, f.eks. overophedning.

Som følge af den grønne omstilling og indfrielse af målet om 70% drivhusgasemissioner vil der ligeledes potentielt på sigt være et behov for, at Energinet kan varetage energilageraktiviteter, i takt med at termiske kraftværker gradvist udfases. Her vil Energinet evt. kunne anvende et lager, der tilsluttes nettet gennem en konverter og derved frembringer nogle af de samme kritiske egenskaber til stabilisering af transmissionsnettet, som i dag frembringes fra termiske kraftværker. Energinets varetagelse af energilageraktiviteter forudsætter, at samtlige betingelser i artikel 54, stk. 2, 2. led er opfyldt. De nævnte eksempler vil under nogle omstændigheder kunne varetages af Energinet, som følge af første option, hvis Forsyningstilsynet i det konkrete tilfælde godkender, at der er tale om energilageranlæg, som er fuldt integrerede netkomponenter. I disse tilfælde vil andre markedsaktører ikke have samme adgang til at varetage energilageraktiviteten.

Også varetagelse af energilageraktiviteter efter anden option kræver Forsyningstilsynets godkendelse.

En af forudsætningerne for at der kan gives godkendelse efter anden option er, at den kollektive elforsyningsvirksomhed har gennemført et udbud, jf. artikel 32, stk. 2, litra a, og artikel 54, stk. 2, litra a.

Om elmarkedsdirektivets krav om udbud bemærkes det, at elmarkedsdirektivet gælder ved siden af almindelig udbudsret. Det betyder bl.a., at de kollektive elforsyningsvirksomheders udbud i medfør af bestemmelserne i elmarkedsdirektivet skal gennemføres i overensstemmelse med EU-udbudsretten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og kontrakter inden for forsyningsvirksomhed (EU-udbudsreglerne), herunder forsyningsvirksomhedsdirektivet, jf. § 1, stk. 1 i forsyningsvirksomhedsbekendtgørelse. Det vil være virksomhedernes ansvar at sikre, at deres udbud gennemføres i overensstemmelse med de relevante EU-udbudsregler.

Forsyningstilsynet skal i relation til sin godkendelse efter anden option vurdere behovet for en fritagelse, ligesom Forsyningstilsynet skal foretage en vurdering af den kollektive elforsyningsvirksomheds udbudsprocedure, herunder betingelserne i udbudsproceduren.

Vurderingen af behovet for en fritagelse indebærer en vurdering af, hvorvidt de konkrete energilageraktiviteter er nødvendige for en effektiv, pålidelig og sikker drift af distributions- eller transmissionssystemet, dvs. varetagelse af henholdsvis den bevillingspligtige aktivitet og den aktivitet, eltransmissionsvirksomhed og systemansvarlig virksomhed, som Energinet har hjemmel til at varetage i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet. Ministeriet vurderer, at Forsyningstilsynet bør indhente Energistyrelsens udtalelse inden Forsyningstilsynet konkluderer på spørgsmålet. Dette anses som hensigtsmæssigt, fordi vurderingen berører energifaglige forhold med relation til de bevillingspligtige aktiviteter eller Energinets lovfastsatte opgaver, som Energistyrelsen er fagmyndigheden for. Efter direktivet er det dog Forsyningstilsynet som uafhængig myndighed, der i sidste ende skal vurdere nødvendigheden af en fritagelse. Derfor vil Forsyningstilsynet ikke være bundet af Energistyrelsens udtalelse.

Ved vurderingen bør det også sikres, at der ved det konkrete energilageranlæg, som den kollektive elforsyningsvirksomhed ansøger om at eje, udvikle, forvalte eller drive, ikke er tale om et anlæg, der vil bruges til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder. Det bemærkes hertil, at der på baggrund heraf bør indsættes et krav i en evt. afgørelse om godkendelse fra Forsyningstilsynet, om at godkendelsen er betinget af, at anlægget ikke bruges til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder.

Vurderingen af udbudsproceduren omfatter en vurdering af udbuddets betingelser med henblik på, at udbuddets genstand holder sig inden for rammerne af de energilageraktiviteter, som en netvirksomhed undtagelsesvis selv ville kunne varetage som led i sin bevillingspligtige aktivitet, eller som Energinet undtagelsesvis selv vil kunne varetage inden for sine lovfastsatte opgaver. Herudover bør Forsyningstilsynet foretage en vurdering af, hvorvidt de efterlyste ydelser defineres i henhold til objektive tekniske karakteristika og hvorvidt udbudskravene i øvrigt er objektive. Formålet hermed vil være at sikre reelle udbud, og dermed at forhindre udbud, hvor formuleringen af udbudsbetingelser eller kriterier for evaluering af udbuddet i forvejen udelukker, at andre parter vil kunne levere ydelsen.

Endvidere indebærer kravet om vurdering af udbudsproceduren en efterprøvelse af udbuddets resultat, hvis andre parter ikke er blevet tildelt ret til at eje, udvikle, forvalte eller drive sådanne anlæg eller ikke er i stand til at levere sådanne ydelser rettidigt og til en rimelig pris. I forhold til vurderingen af en budt pris som rimelig eller ej, kan der eksempelvis inddrages antal af de modtagne bud ved det konkrete udbud eller erfaringer fra udbud i andre netområder, ligesom netvirksomhederne bør redegøre grundigt for deres evt. vurdering af prisen som ikke rimelig.

Kun hvis Forsyningstilsynet i givet fald kommer frem til, at en given energilagerydelse er nødvendig for elforsyningsnettets effektiv, sikker og pålidelig drift, at anlægget ikke anvendes til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder og at ydelsen ikke omkostningseffektiv kan leveres af markedet, vil den berørte kollektive elforsyningsvirksomhed kunne varetage de pågældende energilageraktivitet som del af virksomhedens bevillingspligtige aktivitet eller den aktivitet, eltransmissionsvirksomhed eller systemansvarlig virksomhed, som Energinet varetager i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Direktivet indeholder ikke nogle udtrykkelig krav til det processuelle, herunder det tidsmæssige forløb i forbindelse med godkendelsen efter anden option. Ministeriet finder, at det bør være op til Forsyningstilsynet selv at tilrettelægge processen. Forsyningstilsynet bør også have mulighed for at udarbejde regler om udformning af de kollektive elforsyningsvirksomheders udbud inden for de oven for beskrevne rammer for Forsyningstilsynets vurdering af udbuddene. Dette vurderes at kunne bidrage til mere smidige godkendelser af udbudsprocedurerne.

Forsyningstilsynets godkendelse af, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed må varetage energilageraktiviteter i medfør af direktivets anden option, vil ikke være varig, idet den løbende skal tages op til revision i form af markedstests, der gennemføres af Forsyningstilsynet, jf. elmarkedsdirektivets krav i artikel 36, stk. 3, og artikel 54, stk. 4. Hvis Forsyningstilsynet vurderer, at markedet kan levere ydelsen på en omkostningseffektiv måde, skal Forsyningstilsynet sikre en udfasning af de kollektive elforsyningsvirksomheders energilageraktiviteter inden for 18 måneder.

De berørte kollektive elforsyningsvirksomheder bør kompenseres for at dække restværdien af deres investering i energilageranlæggene.

Ministeriet vurderer, at der heri ligger, at Forsyningstilsynet i forbindelse med en offentlig høring som markedstest skal oplyse om, at henholdsvis netvirksomhederne og Energinet vil blive kompenseret. Efter ministeriets fortolkning indebærer bestemmelsen ikke, at de andre aktører kan forpligtes til at købe energilageraktiviteten. Omvendt bør der ikke være noget til hinder for, at de nye aktører frivilligt overtager energilageranlæggene mod betaling, som i så fald vil være genstand for en forhandling. Alternativ vil energilageranlæggene skulle skrottes. Kompensationen, der vil indgå i indtægtsrammereguleringen, og som derfor vil betales af elforbrugerne via tarifferne, vil være for restværdien af anlægget modregnet en eventuel betaling ved salg af det pågældende anlæg.

Dernæst er det ministeriets vurdering, at Forsyningstilsynet har metodefrihed ved udførelsen og vurderingen af de påkrævende markedstest. Derved kan Forsyningstilsynet inddrage andre omkostninger i vurderingen af andre markedsparters omkostningseffektive drift af energilageranlæg, end de direkte omkostninger, der knytter sig til netvirksomhedens valgte energilageranlæg, dvs. omkostninger ved alternative løsninger, som andre parter kan tilbyde.

Elmarkedsdirektivet tager ikke nærmere stilling til, hvad der ligger i kravet om udfasning. Det er ministeriets vurdering, at når Forsyningstilsynet har truffet beslutning om udfasningen, må virksomhederne som udgangspunkt fortsætte aktiviteterne indtil udløbet af udfasningsperioden, men de må ikke foretage ny- eller reinvesteringer i aktiviteterne i den mellemliggende periode, og de skal have afviklet aktiviteterne senest ved udløb af de 18 måneder, dvs. enten have solgt eller skrottet energilageranlæggene.

Når en given energilageraktivitet, der har været omfattet af en undtagelse i medfør af option 2, efter udfasningen skal varetages af andre end de kollektive elforsyningsvirksomheder, vil der fortsat være tale om en ydelse, der vil være nødvendig for en effektiv, pålidelig og sikkert drift af henholdsvis distributions- og transmissionsnettet. Ydelsen vil dermed indgå som en del af netvirksomhedens eller Energinets regulerede økonomi. Ydelsen vil skulle udbydes efter gennemsigtige, ikkediskriminerende markedsbaserede procedurer under overholdelse af EU-udbudsregler, jf. ovenfor. Aftaler om levering af ydelser vil være underlagt krav om markedsmæssighed i medfør af § 46 i lov om elforsyning.

Elmarkedsdirektivet indeholder en udtrykkelig regel for nogle særlige batterilageranlæg med en endelig investeringsbeslutning før henholdsvis 4. juli 2019 (for netvirksomheder), der svarer til tidspunktet for ikrafttræden af direktivet, og 4. juli 2024 (for Energinet), jf. artikel 36, stk. 4, og artikel 54, stk. 5. De kollektive elforsyningsvirksomheders energilageraktiviteter, der gennemføres med batterilageranlæg, der overholder fristerne og svarer til kravene i artikel 36, stk. 4, og artikel 54, stk. 5, i øvrigt, skal således først udsættes for en markedstest i forbindelse med anlæggets bogføringsmæssige afskrivning. Dette indebærer i givet fald fastsættelse af standardlevetider for de pågældende særlige batterilageranlæg. På markedstesten og kravet om udfasningen finder bestemmelserne i artikel 36, stk. 3, og artikel 54, stk. 4, anvendelse. Fordi der vil være tale om anlæg, som allerede vil være bogføringsmæssig afskrevet, vil det efter ministeriets vurdering imidlertid ikke være aktuelt med en kompensation for anlæggets restværdi.

Det fremgår af artikel 36, stk. 4, litra a, og artikel 54, stk. 5, litra a, at batterianlægget skal tilsluttes inden for 2 år fra de oven for nævnte frister. Det fremgår endvidere af artikel 36, stk. 4, litra b, og artikel 54, stk. 5, litra b, at anlægget skal være integreret i systemet. Direktivet indeholder ingen nærmere forklaring om, hvad der hermed menes. Ministeriet tillægger kravet om integration ingen selvstændig betydning sammenholdt med, at anlægget skal være tilsluttet og dermed stationær. Endelig fremgår det af artikel 36, stk. 4, litra c, og artikel 54, stk. 5, litra c, at kun batterianlæg er omfattet, der udelukkende anvendes til reaktiv øjeblikkelig genetablering af nettets sikkerhed i nødsituationer, hvor sådan genetableringsforanstaltning starter med det samme og slutter, når den regelmæssige omfordeling kan løse problemet. Kun hvis alle betingelser er opfyldt, vil særreglen finde anvendelse.

På andre energilageranlæg, som en kollektiv elforsyningsvirksomhed måtte have anskaffet inden lovforslagets ikrafttræden, og som ikke er fuldt integrerede netkomponenter, men som er nødvendige for effektiv, pålidelig og sikkert netdrift og dermed udførelsen af netvirksomhedens bevillingspligtige aktivitet eller Energinets lovfastsatte transmissions- eller systemansvarsaktiviteter, vil kravet om løbende markedstest og i givet fald udfasning af aktiviteten mod kompensation finde anvendelse.

Det bemærkes endvidere, at for så vidt der er netvirksomheder, der på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden ejer energilageranlæg, der hverken kan kvalificeres som fuldt integrerede

netkomponenter, eller kan vurderes som værende nødvendige for effektiv, pålidelig og sikkert netdrift, ville der være tale om energilageraktiviteter uden relation til virksomhedernes bevillingspligtige aktivitet. Sådanne aktiviteter, der herefter betegnes som selvstændige energilageraktiviteter, kan heller ikke efter gældende ret på lovlig vis varetages af netvirksomhederne.

I relation til, at der efter gældende dansk lovgivning ikke er noget til hinder for, at netvirksomheder direkte eller indirekte kan udøve kontrol i selskaber, der varetager selvstændige energilageraktiviteter, vurderer ministeriet det hensigtsmæssigt, at de berørte netvirksomheder skal kunne fortsatte med denne indirekte varetagelse af de allerede påbegyndte selvstændige energilageraktiviteter indtil udløbet af deres respektive bevillinger.

I relation til muligheden efter gældende ret, for netvirksomheder med under 100.000 tilsluttede elforbrugere at varetage selvstændige energilageraktiviteter i netvirksomheden i medfør af bekendtgørelsen om sideordnede aktiviteter, vurderer ministeriet, at der ikke vil være tale om tilknyttede aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2, hvorfor dette ikke vil være en lovlig aktivitet efter gældende ret.

Med henblik på direktivets grundlæggende forbud for netvirksomheder at varetage energilageraktiviteter, bemærkes det i øvrigt, at ministerens bemyndigelse efter gældende ret til at undtage netvirksomheder med under 100.000 tilsluttede elforbrugere fra kravet om selskabsmæssig adskillelse, jf. § 47, stk. 5, i lov om elforsyning, bør begrænses. Der henvises til forslaget til ændring af § 47, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 48. Dette vil imidlertid ikke hindre disse netvirksomheder i at søge om godkendelse for ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af energilageranlæg, hvis disse er fuldt integrerede netkomponenter, dvs. i medfør af option 1, eller om godkendelse i medfør af option 2. Som fuldt integreret netkomponent vil der være tale om en komponent, der udelukkende anvendes til sikker og pålidelig netdrift. I relation til option 2 er det en betingelse, at anlægget er nødvendigt til effektiv, sikker og pålidelig netdrift. I givet fald vil der i begge tilfælde være tale om varetagelse af den bevillingspligtige aktivitet.

3.2.7.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at elmarkedsdirektivets definitioner for begreberne energilageranlæg, energilagring og fuldt integrerede netkomponenter gennemføres.

Det foreslås endvidere, at der indføres nye bemyndigelser for klima-, energi- og forsyningsministeren og Forsyningstilsynet.

Forslaget til § 47 a, stk.1, i lov om elforsyning vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter.

Elmarkedsdirektivets bestemmelser indeholder en detaljeret og teknisk regulering af de kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af energilageraktiviteter. Det anses derfor som hensigtsmæssigt at gennemføre direktivets bestemmelser ved bekendtgørelse.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at sikre, at der vil blive fastsat de nødvendige regler for gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 36 og artikel 54 om distributions- og transmissionssystemoperatørens varetagelse af energilageraktiviteter, herunder bestemmelser om udmøntning af direktivets optionelle bestemmelser.

Der vil således blive fastsat, at de kollektive elforsyningsvirksomheder som udgangspunkt hverken direkte eller indirekte må varetage energilageraktiviteter.

Forslaget til § 47 a, stk. 1, nr. 1, vil dernæst indebære fastsættelse af regler til gennemførelse af elmarkedsdirektivets første option om, at Forsyningstilsynet kan godkende, at de kollektive elforsyningsvirksomheder kan eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter.

Der vil i medfør af forslaget og i overensstemmelse med artikel 36, stk. 2, og artikel 54, stk. 2, blive fastsat regler om Forsyningstilsynets godkendelse, der vil medføre, at det er Forsyningstilsynet, der vil skulle vurdere karakteren af et givet anlæg som fuldt integreret netkomponent. En godkendelse vil dog altid skulle betinges af, at det anlæg, der godkendes som fuldt integreret netkomponent, ikke anvendes til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Forslaget til § 47 a, stk. 2, vil indebære fastsættelse af regler til gennemførelse af elmarkedsdirektivets anden option om, at Forsyningstilsynet kan godkende, at de kollektive elforsyningsvirksomheder kan eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der ikke er fuldt integrerede netkomponenter, forudsat, at nærmere betingelser er opfyldt.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler til gennemførelse af optionen for netvirksomheder, transmissionsvirksomheder og det systemansvarlige virksomhed, med ikrafttræden samtidig med lovforslaget.

For det første vil ministeren fastsætte bestemmelser, der vil sikre, at godkendelse efter anden option vil holde sig inden for elmarkedsdirektivets betingelser knyttet til optionen. Dette vil navnlig omfatte regler om Forsyningstilsynets vurdering, at de pågældende energilageranlæg er nødvendige for en effektiv, pålidelig og sikker drift af den kollektive elforsyningsvirksomheds elforsyningsnet, at de ikke anvendes til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder og Forsyningstilsynets vurdering af udbudsproceduren, herunder betingelserne i udbudsproceduren, som nærmere beskrevet i afsnittet om ministeriets overvejelser. Vedrørende vurdering af nødvendigheden for en effektiv, pålidelig og sikker drift, og dermed spørgsmål vedrørende omfanget af en bevillingspligtig virksomheds bevillingspligtige aktivitet eller omfanget af Energinets transmissions- eller systemansvarsaktivitet i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, vil der blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal indhente en udtalelse fra Energistyrelsen, dog uden at udtalelsen vil være bindende for Forsyningstilsynet.

For det andet vil ministeren fastsætte regler om rammerne for varetagelse af aktiviteterne, navnlig regler om løbende markedstests, krav om eventuel udfasning og kompensation i forbindelse hermed.

De foreslåede bemyndigelser til klima-, energi- og forsyningsministeren forventes endvidere udmøntet ved, at der vil blive fastsat regler om følgende konstellationer:

- En kollektiv elforsyningsvirksomheds batterilageranlæg, der opfylder kravene i elmarkedsdirektivets artikel 36, stk. 4, eller artikel 54, stk. 5. Disse vil blive underlagt en første markedstest i forbindelse med deres bogføringsmæssige afskrivning. Det vil omfattes af den foreslåede bemyndigelse, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte standardlevetider for de pågældende batterilageranlæg.
- En kollektiv elforsyningsvirksomheds andre energilageranlæg, der ikke er fuldt integrerede netkomponenter, men som er nødvendige for en effektiv, pålidelig og sikkert drift af elforsyningsnettet, med en endelig investeringsbeslutning før lovens foreslåede ikrafttrædelsesdato den 1. januar 2021. Disse vil blive underlagt en markedstest senest 5 år efter den 1. januar 2021 og vil i givet fald skulle udfases indenfor 18 måneder mod compensation af restværdien.
- Energilageranlæg med en bindende investeringsbeslutning før den 1. januar 2021 som ejes af et selskab, som en netvirksomhed direkte eller indirekte har kontrol over. Netvirksomheden vil kunne beholde sine direkte eller indirekte ejerandele i de pågældende underliggende selskaber indtil udløbet af netvirksomhedens bevilling.

Ministeren vil endvidere fastsætte regler, der vil gennemføre kravet i elmarkedsdirektivets artikel 54, stk. 3, om at give meddelelse til Kommissionen og ACER, ved godkendelse af en transmissionsvirksomheds eller det systemansvarlige virksomheds varetagelse af energilageraktiviteter efter anden option.

Det indgår herudover i forslaget, jf. forslag til § 47 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om elforsyning, at Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte regler om godkendelse, inden for de rammer som ministeren vil fastsætte, af typer af fuldt integrerede netkomponenter, som de kollektive elforsyningsvirksomheder kan eje, udvikle, forvalte eller drive.

Denne bemyndigelse for Forsyningstilsynet anses hensigtsmæssigt for at kunne undgå individuelle ansøgninger og vurderinger af anlæg som fuldt integrerede netkomponenter i tilfælde hvor et givet anlæg svarer til en bestemt type af anlæg, der opfylder de kriterier, der fremgår af elmarkedsdirektivets definition af fuldt integrerede netkomponenter. Et eksempel herfor ville være kondensatorer. Det vil dog også i disse tilfælde skulle være en betingelse, at de undtagne fuldt integrerede netkomponenter ikke faktisk bruges til balancering og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Forslaget til § 47 a, stk. 2, 2. pkt., vil indebære, at Forsyningstilsynet vil få bemyndigelse til at fastsætte regler med relation til processuelle forhold.

Det anses som mest hensigtsmæssigt, hvis Forsyningstilsynet selv får mulighed for at fastlægge relevante regler, eksempelvis vedrørende ansøgningers indhold, det tidsmæssige forløb vedrørende godkendelser i medfør af 2. option, m.v.

Den foreslåede bemyndigelse har til formål at sikre gennemsigtige og smidige processer.

Ud over ren processuelle regler, vil Forsyningstilsynet også bruge bemyndigelsen til at fastsætte regler om udformning af de kollektive elforsyningsvirksomheders udbud, der eksempelvis vil have som formål at sikre at udbuddets genstand holder sig inden for rammerne af de energilageraktiviteter, som undtagelsesvis kan godkendes, og for at sikre reelle udbud.

Det foreslås endvidere, at klima-, energi- og forsyningsministerens hjemmel i § 47, stk. 5, i lov om elforsyning, hvorefter ministeren for netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, kan fastsætte regler om, at mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen til netvirksomhed, er undtaget fra kravet om selskabsmæssig adskillelse af aktiviteterne, vil blive begrænset, således at undtagelsesmuligheden ikke vil finde anvendelse på virksomhedernes selvstændige energilageraktiviteter, dvs. varetagelse af sådanne energilageraktiviteter, der ikke er en del af virksomhedernes bevillingspligtige aktivitet.

Endelig bemærkes det, at gennemførelse af elmarkedsdirektivets bestemmelser vil nødvendiggøre en tilpasning af reglerne om den økonomiske regulering af virksomhederne for at sikre en rimelig kompensation af de udfasede aktiviteter. Det vurderes, at der vil være tale om justeringer, der vil holde sig inden for bemyndigelserne i §§ 69 og 71 i lov om elforsyning vedrørende henholdsvis netvirksomhedernes og Energinets økonomiske regulering.

3.2.8. Ladestanderaktiviteter

3.2.8.1. Gældende ret

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der udtrykkelig regulerer netvirksomheder, bevillingspligtige transmissionsvirksomheders eller Energinets varetagelse af ladestanderaktiviteter, forstået som ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af ladestander til elektriske køretøjer.

Varetagelse af ladestanderaktiviteter er navnlig ikke særskilt nævnt blandt de opgaver, som net- og transmissionsvirksomheder skal varetage i medfør af §§ 20 og 22, i lov om elforsyning. Varetagelse af ladestanderaktiviteter er heller ikke nævnt blandt de aktiviteter, som Energinet eller dennes helejede datterselskaber har hjemmel til at varetage som selvstændige aktiviteter i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

§ 47, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer bl.a., at en virksomhed med bevilling til henholdsvis net- og transmissionsvirksomhed alene kan drive de aktiviteter, som ligger inden for bevillingen, i virksomheden.

§ 47, stk. 4, i lov om elforsyning indebærer for net- og transmissionsvirksomheder med bevilling, jf. § 19, stk. 1, i lov om elforsyning, at andre aktiviteter end varetagelse af net- og transmissionsvirksomhed, skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. Ministeren er efter § 47, stk. 5, bemyndiget til at fastsætte regler, hvorefter netvirksomheder, der har færre end 100 000 tilsluttede forbrugere, kan udøve mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen, i samme selskab som netvirksomheden. Aktiviteterne skal i så fald holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter. Grænsen på de 100 000 tilsluttede forbrugere fortolkes i praksis således, at der ved flere netvirksomheder inden for samme koncern lægges det samlede antal elforbrugere til grund. Bemyndigelsen i § 47, stk. 5, er ikke udnyttet.

Bekendtgørelse nr. 358 af 23. maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven (herefter benævnt som bekendtgørelse om sideordnede aktiviteter), der har hjemmel i § 2, stk. 4, i lov om elforsyning, tillader, at kollektive elforsyningsvirksomheder kan varetage visse andre aktiviteter ved siden af kollektiv elforsyningsvirksomhed. § 2, stk. 2, i

bekendtgørelsen om sideordnede aktiviteter indebærer, at kollektive elforsyningsvirksomheder, uanset bestemmelsen i § 47, stk. 4, i lov om elforsyning kan drive virksomhed med elproduktion eller anden tilknyttet virksomhed, såfremt de samlede indtægter herfra udgør mindre end 5% af omsætningen i den kollektive elforsyningsvirksomhed.

3.2.8.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 33 indeholder bl.a. bestemmelser om distributionssystemoperatørers varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Elmarkedsdirektivet indeholder ingen bestemmelser om transmissionssystemoperatørers varetagelse af disse aktiviteter.

Elmarkedsdirektivets udgangspunkt er, at distributionssystemoperatører ikke må eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere til elektriske køretøjer, bortset fra, hvor distributionssystemoperatører ejer private ladestandere udelukkende til egen anvendelse, jf. artikel 33, stk. 2.

Artikel 33, stk. 3, indebærer, at medlemsstaterne kan give distributionssystemoperatører tilladelse til at eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere til elektriske køretøjer, hvis alle følgende betingelser er opfyldt: 1) andre parter er efter en åben, gennemsigtig og ikkeforskelsbehandlende udbudsprocedure, der er underlagt den regulerende myndigheds gennemgang og godkendelse, ikke blevet tildelt ret til at eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere til elektriske køretøjer eller er ikke i stand til at levere sådanne ydelser rettidigt og til en rimelig pris, 2) den regulerende myndighed har foretaget en forudgående gennemgang af udbudsprocedurens betingelserne i henhold til den betingelse, der her er gengivet under nr. 1), og har meddelt sin godkendelse. Distributionssystemoperatøren skal drive ladestandere på grundlag af tredjepartsadgang i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 6 om tredjepartsadgang og må ikke forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere, navnlig ikke til fordel for sine tilknyttede virksomheder. Den regulerende myndighed kan udarbejde retningslinjer eller udbudsklausuler for at hjælpe distributionssystemoperatører med at sikre en retfærdig udbudsprocedure.

Hvis medlemsstaterne har gennemført betingelserne i artikel 33, stk. 3, skal de eller deres udpegede kompetente myndigheder i medfør af artikel 33, stk. 4, med regelmæssige mellemrum og mindst hvert femte år afholde en offentlig høring med henblik på en fornyet vurdering af andre parters eventuelle interesse i at eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere til elektriske køretøjer. Såfremt den offentlige høring viser, at andre parter kan eje, udvikle, drive eller forvalte sådanne ladestandere, skal medlemsstaterne sikre, at distributionssystemoperatørernes aktiviteter i denne forbindelse udfases, med forbehold for afslutning af den i artikel 33, stk. 3, nævnte udbudsprocedure med positivt resultat. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at de regulerende myndigheder som en del af denne procedures betingelser kan tillade, at distributionssystemoperatøren får dækket restværdien af sin investering i opladningsinfrastruktur.

3.2.8.3. Ministeriets overvejelser

Elmarkedsdirektivet tillader netvirksomhederne at eje private ladestandere til køretøjer til udelukkende egen anvendelse.

Det vurderes, at der herved er tale om en aktivitet, ejerskab af ladestandere til udelukkende opladning af egne eldrevne firmabiler, som en netvirksomhed i medfør af gældende ret må varetage som led i sin bevillingspligtige aktivitet, også uden at det er særskilt nævnt i lovgivningen. Der skal imidlertid udelukkende være tale om ejerskab og anvendelse af ladestandere til elbiler, der ejes af netvirksomheden til brug for varetagelse af sine distributionsopgaver, hvor elbilerne udelukkende anvendes af netvirksomheden.

Det bemærkes, at tilsvarende ville gælde for transmissionsvirksomheder med bevilling. Det vurderes endvidere, at Energinet ligeledes efter gældende ret kan eje private ladestandere til elektriske køretøjer til egen anvendelse, i det omfang det sker som led i varetagelsen af eltransmissionsvirksomhed eller systemansvarlig virksomhed, dvs. hvor der udelukkende er tale om ejerskab og anvendelse af ladestandere til elbiler, der ejes af det selskab, der varetager transmissions- eller systemansvarlig virksomhed, til brug for varetagelse af sine transmissions- eller systemansvarsopgaver, hvor elbilerne udelukkende anvendes af det pågældende selskab. Det vurderes, at det vil være i overensstemmelse med direktivet også at bibeholde disse rammer for transmissionsvirksomheder med bevilling og Energinet.

En netvirksomheds varetagelse af ladestanderaktiviteter, der går ud over disse rammer, er ikke tilladt efter elmarkedsdirektivet. Dette svarer til gældende ret, hvorefter en netvirksomhed som udgangspunkt alene må varetage opgaver, der ligger inden for den bevillingspligtige aktivitet. Ladestanderaktiviteter, der går ud over disse rammer, betegnes i det følgende som varetagelse af selvstændige ladestanderaktiviteter. Tilsvarende som for netvirksomheder ville gælde for transmissionsvirksomheder med bevilling. Energinet har i medfør af lov om Energinet ikke hjemmel til at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter.

Ministeriet vurderer, at elmarkedsdirektivets forbud for netvirksomheder mod at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter, retter sig både mod en netvirksomheds direkte og indirekte varetagelse af disse aktiviteter. Dette betyder, at netvirksomheder heller ikke direkte eller indirekte, må udøve kontrol i virksomheder, der varetager selvstændige ladestanderaktiviteter. Ligesom det er tilfældet for energilageraktiviteter, der specifikt omtales i elmarkedsdirektivets præambelbetragtning 62, jf. afsnit 2.2.7.3., bør krydssubsidiering mellem selvstændige ladestanderaktiviteter og en netvirksomheds regulerede aktivitet undgås. Samtidigt vurderer ministeriet, at risikoen for konkurrenceforvridning og forskelsbehandling vil mindskes betydeligt, hvis elmarkedsdirektivets grundlæggende forbud mod netvirksomhedernes varetagelse af selvstændige ladestanderaktiviteter fortolkes således, at det finder anvendelse både i forhold til direkte varetagelse af aktiviteten i netvirksomheden selv og indirekte i virksomheder, som netvirksomheden direkte eller indirekte har kontrol over.

Om kontrolbegrebet henvises til afsnit 2.2.7.3. Samme kontrolbegreb som beskrevet der, bør efter ministeriets vurdering finde anvendelse i nærværende sammenhæng.

Tilsvarende bør gælde for transmissionsvirksomheder med bevilling, selv om det ikke er reguleret i elmarkedsdirektivet. Energinet har som nævnt ikke hjemmel til efter lov om Energinet at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter.

Det er ministeriets vurdering, at forbuddet mod indirekte varetagelse af selvstændige ladestanderaktiviteter gennem underliggende selskaber, ikke vil udelukke, at aktiviteterne kan ligge i et andet selskab, som en netvirksomhed er selskabsmæssig forbundet med, eksempelvis som søsterselskab.

Elmarkedsdirektivets forbud for netvirksomheder mod at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter vil også udelukke, at netvirksomheder med under 100.000 tilsluttede elforbrugere, kan varetage selvstændige ladestanderaktiviteter. Dette vil kræve en begrænsning af ministerens bemyndigelse efter gældende ret til at undtage netvirksomheder med under 100.000 tilsluttede elforbrugere fra kravet om selskabsmæssig adskillelse, jf. § 47, stk. 5. Der henvises til forslag til ændring af § 47, stk. 5, i lov om elforsyning.

I relation til muligheden efter gældende ret for netvirksomheder med under 100.000 tilsluttede elforbrugere at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter i netvirksomheden i medfør af bekendtgørelsen om sideordnede aktiviteter, vurderer ministeriet, at der ikke vil være tale om tilknyttede aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2, hvorfor dette ikke vil være en lovlig aktivitet efter gældende ret.

I forhold til elmarkedsdirektivets option om undtagelsesvis at tillade netvirksomheder at varetage selvstændige ladestanderaktiviteter, vurderer ministeriet, at denne option ikke bør gennemføres, fordi der allerede findes en række kommercielle ladestanderoperatører i Danmark. Der er ikke belæg for at tro, at disse aktører ikke vil have interesse i at løfte opgaven med at imødekomme efterspørgslen efter ladestander og eje, udvikle, forvalte og drive ladestander for elektriske køretøjer.

3.2.8.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås med forslag til § 47 b, at der indføres en ny bemyndigelse for ministeren.

Forslaget til § 47 b indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil skulle fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Det anses som hensigtsmæssigt at gennemføre direktivets bestemmelser ved bekendtgørelse, da der vil være tale om detaljerede regler af teknisk karakter.

Den foreslåede bemyndigelse har primært til formål at sikre, at der vil blive fastsat de nødvendige regler for gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 33, stk. 2.

Bemyndigelsen forventes at blive udnyttet til at fastsætte, at bevillingspligtige net- og transmissionsvirksomheder ikke direkte eller indirekte må udøve kontrol i virksomheder, der varetager selvstændige ladestanderaktiviteter. Herudover vil den foreslåede bemyndigelse give mulighed for at præcisere de eksisterende grænser efter gældende ret vedrørende de kollektive elforsyningsvirksomhedernes ejerskab af private ladestander til udelukkende egen anvendelse.

Bemyndigelsen vil ikke kunne udnyttes af klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om den undtagelsesmulighed, der er indeholdt i direktivets artikel 33, stk. 2-3.

Det foreslås endvidere, at klima-, energi- og forsyningsministerens hjemmel i § 47, stk. 5, i lov om elforsyning, hvorefter ministeren for netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, kan fastsætte regler om, at mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen til netvirksomhed, er undtaget fra kravet om selskabsmæssig adskillelse af aktiviteterne, vil blive begrænset, således at undtagelsesmuligheden ikke vil finde anvendelse på virksomhedernes selvstændige ladestanderaktiviteter, dvs. varetagelse af sådanne ladestanderaktiviteter, der ikke er en del af virksomhedernes bevillingspligtige aktivitet.

Det bemærkes, at der forventes foretaget nødvendige tilpasninger af den økonomiske regulering af virksomhederne. Eksempelvis vil en netvirksomheds private ladestander til udelukkende egen anvendelse være et aktiv til brug for den bevillingspligtige aktivitet og vil dermed indgå i virksomhedens regulatoriske aktivbase i indtægtsrammereguleringen. Der vil på denne baggrund i nødvendigt omfang skulle fastsættes standardlevetider for ladestandere. Det vurderes, at der vil være tale om justeringer, der vil holde sig inden for bemyndigelserne i §§ 69 og 71 i lov om elforsyning vedrørende henholdsvis netvirksomhedernes og Energinets økonomiske regulering.

3.2.9 Transmissionssystemoperatørernes opgaver

3.2.9.1 Gældende ret

Efter § 27 a, stk. 1, i lov om elforsyning har Energinet ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Klima-, energi- og forsyningsministeren har det overordnede ansvar for elforsyningssikkerheden og fastsætter niveauet herfor, jf. § 27. Energinet skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, den anvender til at udføre sit hver, jf. § 28, stk. 2, nr. 16.

Efter § 27 a, stk. 3, i lov om elforsyning udarbejder Energinet årligt en redegørelse om elforsyningssikkerheden med anbefalinger om det fremtidige niveau herfor. Nærmere regler om redegørelsen er fastsat i kapitel 8 i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (systemansvarsbekendtgørelsen). Energinet foretager i denne forbindelse bl.a. ressource-tilstrækkelighedsvurderinger for Danmark gennem arbejdet med den årlige redegørelse for elforsyningssikkerhed.

Energinet skal sikre en tilstrækkelig og effektiv transport af elektricitet med tilhørende ydelser, herunder bl.a. vedligeholde, om- og udbygge forsyningsnettet i forsyningsområdet i fornødent omfang, jf. § 20, stk. 1, i lov om elforsyning. Enhver har ret til at anvende det kollektive elforsyningsnet imod betaling, jf. § 24, stk. 1, og efter § 24, stk. 2, må kollektive elforsyningsvirksomheder ikke forskelsbehandle brugere af systemet eller kategorier af brugere eller begunstigede tilknyttede eller associerede virksomheder eller virksomheder, der kontrolleres af samme virksomhedsdeltagere. § 28, stk. 2, fastsætter en række opgaver, som Energinet derudover varetager.

Det fremgår af § 28, stk. 2, nr. 7, at Energinet etablerer og driver en datahub, som håndterer målerdata m.v. til varetagelsen af nødvendige funktioner og kommunikation mellem elmarkedets aktører. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2014-15, tillæg A, side 16, venstre spalte, at datahubben er et knudepunkt, der administrerer transaktioner og kommunikation mellem alle elmarkedets aktører.

Energinet kan for de aktiviteter der varetages i medfør af lov om Energinet § 2, stk. 2 og 3, indregne nødvendige omkostninger, jf. lov om elforsyning § 71. § 2, stk. 2, i lov om Energinet opremsrer opgaver, som Energinet varetager i medfør af bl.a. lov om Energinet og lov om elforsyning forbundet med en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning. De kollektive elforsyningsvirksomheders (herunder Energinets) prisfastsættelse af ydelser efter § 69-71 i lov om elforsyning skal ske efter kriterier, som de enkelte køberkategorier giver anledning til. Energinet kan således i deres omkostninger indregne de nødvendige omkostninger. Artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 943/2019/EU af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordningen) fastsætter nærmere bestemmelser om fordelingen af omkostninger. For en nærmere uddybning af artikel 18, henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.8.1.

Efter § 8, stk. 1, i lov om elforsyning skal alle elforbrugere betale en forholdsmæssig andel af de nødvendige omkostninger ved at gennemføre nærmere angivne offentlige forpligtelser, medmindre omkostningerne er finansieret af statsmidler, jf. § 8, stk. 5, eller andet følger af regler udstedt i medfør af lovens §§ 8 a eller 8 b vedrørende egenproduktion af elektricitet eller af 9 a, der vedrører elforbrug til produktion af fjernvarme under visse omstændigheder. Energinets omkostninger betales således af elforbrugere gennem systemtariffen, jf. § 8, stk. 2, medmindre der er tale om Energinets opgavevaretagelse, som finansieres via finansloven.

Efter elmarkedsforordningen, forelægger alle transmissionssystemoperatører i et systemdriftsområde de berørte regulerende myndigheder (i Danmark Forsyningstilsynet) et forslag om oprettelse af regionale koordinationscentre i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i kapitel 5 i elmarkedsforordningen. De regulerende myndigheder gennemgår og godkender forslaget, jf. elmarkedsforordningens artikel 35, stk. 1. Forslaget skal bl.a. indeholde en beskrivelse af samarbejdsprocesserne i overensstemmelse med artikel 38, jf. artikel 35, stk. 1, litra e.

De regionale koordinationscentre supplerer transmissionssystemoperatørernes rolle ved at udføre de opgaver af regional betydning, som de har fået tildelt i overensstemmelse med artikel 37, jf. elmarkedsforordningens artikel 35, stk. 5.

Transmissionssystemoperatørerne i et systemdriftsområde udvikler en procedure for vedtagelse og revision af koordinerede tiltag og henstillinger, som regionale koordinationscentre har udstedt i overensstemmelse med kriterierne anført i stk. 2, 3 og 4, jf. elmarkedsforordningens artikel 42, stk. 1.

De regionale koordinationscentre udsteder koordinerede tiltag til transmissionssystemoperatørerne angående de opgaver, der er omhandlet i artikel 37, stk. 1, litra a og b, jf. artikel 42, stk. 2.

De regionale koordinationscentre vedtager henstillinger til transmissionssystemoperatørerne angående de opgaver, der er angivet i artikel 37, stk. 1, litra c-p, eller tildelt i overensstemmelse med artikel 37, stk. 2. Hvis en transmissionssystemoperatør beslutter at afvige fra en henstilling, som omhandlet i stk. 1, forelægger den regionale koordinationscentre og systemdriftsområdets øvrige transmissionssystemoperatører en udførlig begrundelse for dets beslutning uden udgrundet ophold, jf. artikel 42, stk. 3.

De opgaver, der er fastsat i artikel 37 sammenholdt med bilag 1, vedrører de regionale koordinationscentres opgaver af regional betydning, for hele det systemdriftsområde, hvor det er etableret. Der er bl.a. tale om opgaver om at foretage regionale prognoser for effekttilstrækkelighed, udføre regional koordinering af planlægning af afbrydelser, støtte koordineringen og optimeringen af regional genoprettelse, som transmissionssystemoperatørerne har anmodet om, udføre analyse og rapportering efter aktiviteter og efter driftsforstyrrelser, fremme anskaffelse af balanceringskapacitet på regionalt niveau, bistå transmissionssystemoperatørerne på disses anmodning med at optimere afregning internt blandt transmissionssystemoperatører, udføre regional dimensionering af reservekapacitet, udføre opgaver i relation til kortlægning af sæsonbestemte tilstrækkelighedsvurderinger, udføre opgaver i forbindelse med at bistå transmissionssystemoperatører i afklaringen af behov for ny transmissionskapacitet og for opgradering af eksisterende transmissionskapacitet. De regionale koordinationscentre handler ved varetagelsen af deres opgaver i henhold til EU-retten uafhængigt af transmissionssystemoperatørers interesser, jf. artikel 35, stk. 4.

3.2.9.2 Elmarkedsdirektivet

Hver transmissionssystemoperatør er efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, ansvarlig for en række opgaver.

Det følger af bestemmelsen, at hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at sikre, at systemet til stadighed kan imødekomme rimelige krav om transmission af elektricitet, og på almindelige økonomiske vilkår drive, vedligeholde og udbygge sikre, pålidelige og effektive transmissionssystemer, under behørig hensyntagen til miljøet, i tæt samarbejde med transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører i nabolande.

Hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at sikre passende måder at opfylde sine forpligtelser på. Ansvarlig for at bidrage til forsyningssikkerheden ved en passende transmissionskapacitet og et pålideligt system. At styre elektricitetsstrømmene i systemet under hensyn til udvekslingerne med andre sammenkoblede systemer - med henblik herpå skal transmissionssystemoperatøren sikre et sikkert, pålideligt og effektivt elektricitetssystem og i den forbindelse sørge for, at de nødvendige systemydelser, herunder dem, som skyldes fleksibelt elforbrug og energilageranlæg, er til rådighed, for så vidt dette kan ske uafhængigt af andre transmissionssystemer, som systemet er sammenkoblet med.

Hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at give operatørerne for eventuelle andre systemer, som hans system er sammenkoblet med, de oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for samordnet udbygning og interoperabilitet. Ansvarlig for ikke at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og navnlig ikke at begunstige tilknyttede selskaber. Ansvarlig for at forsyne systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang. Ansvarlig for at inddrive overbelastningsafgifter og betalinger inden for rammerne af mekanismen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne i overensstemmelse med artikel 49 i forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordningen), at indrømme og forvalte tredjepartsadgang og at give begrundede redegørelser, når sådan adgang nægtes, hvilket overvåges af de regulerende myndigheder. Transmissionssystemoperatører fremmer først og fremmest markedsintegration under udførelsen af deres opgaver i henhold til nærværende artikel.

Hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at anskaffe systemydelser med henblik på at sikre driftssikkerhed, at vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre, at deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i elmarkedsforordningen og for at digitalisere transmissionssystemer.

Hver transmissionssystemoperatør er endvidere ansvarlig for dataforvaltning, herunder udviklingen af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse med forbehold af de gældende regler, og uden at dette berører andre myndigheders kompetencer.

Ved udførelsen af de nævnte opgaver i medfør af artikel 40, stk. 1, tager transmissionssystemoperatøren hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger, jf. artikel 40, stk. 3.

3.2.9.3. Ministeriets overvejelser

For at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra j-m og stk. 3, der vedrører transmissionssystemoperatørs opgaver, gennemføres de nye opgaver i lov om elforsyning.

Transmissionsvirksomheden i Danmark er Energinet. § 28, stk. 2, i lov om elforsyning, indeholder bestemmelser om Energinets opgaver, hvori Energinets nye opgaver vil fremgå. Der er tale om nye opgaver, som Energinet fremover skal varetage, som følge af elmarkedsdirektivet. Derudover vil der ligeledes tale om opgaver, som Energinet allerede varetager i dag, men som ikke direkte fremgår af lov om elforsyning. Disse opgaver vil ligeledes indarbejdes i § 28, stk. 2, i lov om elforsyning, for at sikre en korrekt implementering i national ret.

Det følger ikke af gældende ret, at Energinet skal varetage digitaliseringen af transmissionssystemer, men opgaven følger implicit som følge af Energinets varetagelse af andre opgaver.

Energinet digitaliserer i dag transmissionssystemer som følge af sin opgavevaretagelse som systemansvarlig virksomhed. Opgaven er f.eks. en del af Energinets varetagelse af en sikker og pålidelig drift ved opretholdelsen af det af ministeren fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, i medfør af lov om elforsyning § 27 a, stk. 2. Energinets formål er bl.a. at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur på elområdet, jf. lov om Energinet § 2, stk. 1.

Efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra l, er hver transmissionssystemoperatør ansvarlig for at digitalisere transmissionssystemer. Det er ministeriets vurdering, at det vil kræve en ændring af gældende ret, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra l.

Det følger ikke af gældende ret, at Energinet skal deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordning). Efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra k, er hver transmissionssystemoperatør ansvarlig for at deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i elmarkedsforordningen. Det er ministeriets vurdering, at det vil kræve en ændring af gældende ret, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra k.

Det følger ikke af gældende ret, at Energinet skal vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre. Efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra j, er hver transmissionssystemoperatør ansvarlig for at vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre. Det er ministeriets vurdering, at det vil kræve en ændring af gældende ret, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra j.

Dataforvaltning dækker over data, som det er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 23, hvorefter data omfatter målerdata og forbrugsdata samt data, der er nødvendige for kunders skifte af leverandør, fleksibelt elforbrug og andre ydelser. Data, som det er defineret i elmarkedsdirektivet ligger i datahubben. Det er ministeriets vurdering, at udvikling af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse, som det fremgår af direktivet, knytter sig til denne data og dermed datahubben. Det er ministeriets vurdering, at gældende ret dækker over datahubben. Det er herefter ministeriets vurdering, at dataforvaltning, hvor Energinet herudover trækker data ud af datahubben, som Energinet forvalter, ikke er omfattet af gældende ret, og implementering af artikel 40, stk. 1, litra m, vil kræve en ændring af de gældende regler.

Det følger ikke af gældende ret, at Energinet skal tage hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger, ved Energinets opgavevaretagelse inden for rammerne af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1. Efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 3, tager transmissionssystemoperatøren hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger ved udførelsen af de i artikel 40, stk. 1 omhandlede opgaver. Det er ministeriets vurdering, at det vil kræve en ændring af gældende ret, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 3.

3.2.9.4 Den foreslåede ordning

Efter EUF-Traktatens artikel 288, er et direktiv med hensyn til det tilsigtede mål bindende for enhver medlemsstat, som det rettes til, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

Der foreslås indsat et nyt nummer 17 i § 28, stk. 2, hvorefter Energinet skal varetage digitaliseringen af transmissionssystemer. Bestemmelsen foreslås indsat, for at sikre en korrekt implementering af artikel 40, stk. 1, litra l, hvorefter hver transmissionssystemoperatør, dvs. Energinet i Danmark, er ansvarlig for at digitalisere transmissionssystemer. Den foreslåede bestemmelse medfører ingen ændringer i forhold til Energinets opgavevaretagelse i dag.

Der foreslås indsat et nyt nummer 18 i § 28, stk. 2, hvorefter Energinet skal deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i forordning 2019/943/EU (elmarkedsforordning). Bestemmelsen foreslås indsat, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra k, hvorefter hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV elmarkedsforordningen.

Energinet foretager i dag vurderinger, som vil kunne bruges i forbindelse med den europæiske og nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering, men der kan være behov for videreudvikling af modeller og data indmeldinger for at leve op til nye europæiske modeller for ressourcetilstrækkelighedsvurderinger. Der vil derfor i et vidt omfang være tale om nye eller øgede opgaver for Energinet.

Energinet foretager i dag ressourcetilstrækkelighedsvurderinger for Danmark gennem arbejdet med den årlige redegørelse for elforsyningsikkerhed i medfør af i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (systemansvarsbekendtgørelsen). Det er ministeriets vurdering, at Energinet vil kunne leve op til kravene for den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering ved at modificere i de beregninger, der allerede foretages i dag.

For så vidt angår Energinets deltagelse i den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering, bidrager Energinet allerede i dag i ENTSO-e's arbejde med den europæiske prognose for produktions tilstrækkelighed over en femårig periode og tiårig EU-dækkende netudviklingsplan i medfør af elmarkedsforordningens artikel 30, som tidligere blev reguleret ved elforordningens artikel 8.

Der foreslås indsat et nyt nr. 19 i § 28, stk. 2, hvorefter Energinet skal vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre. Bestemmelsen foreslås indsat, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra j, hvorefter hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre. Bestemmelsen medfører en ny opgave for Energinet.

Der foreslås indsat et nyt nr. 20 i § 28, stk. 2, hvorefter Energinet skal tage hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger ved udførelsen af Energinets opgaver. Bestemmelsen foreslås

indsat, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 3, hvorefter følger at transmissionssystemoperatøren tager hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger, ved udførelsen af de i artikel 40, stk. 1 omhandlede opgaver. Bestemmelsen medfører en ny forpligtelse for Energinet.

De regionale koordinationscentre reguleres ved elmarkedsforordning. Det fremgår bl.a. af forordningens artikel 35, stk. 5, at de regionale koordinationscentre supplerer transmissionssystemoperatørernes rolle ved at udføre de opgaver af regional betydning, som de har fået tildelt i overensstemmelse med artikel 37. De regionale koordinationscentres anbefalinger afgrænses af de beføjelser de er tillagt efter elmarkedsforordningen, som har regional betydning. Disse anbefalinger skal Energinet fremover tage hensyn til, ved udførelsen af Energinets opgaver.

Der foreslås indsat et nyt nr. 21 i § 28, stk. 2, hvorefter Energinet skal varetage dataforvaltning, herunder udvikling af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse. Bestemmelsen foreslås indsat, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra m, hvorefter følger at hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for dataforvaltning, herunder udviklingen af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse med forbehold af de gældende regler, og uden at dette berører andre myndigheders kompetencer. Den foreslåede bestemmelse medfører ingen ændringer i forhold til Energinets opgavevaretagelse i dag.

3.2.10 Transmissionssystemoperatørernes anskaffelse af ydelser via markedsbaserede metoder

3.2.10.1. Gældende ret

Efter § 27 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om elforsyning, anvender Energinet anvender markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om elforsyning. Det følger endvidere af § 28, stk. 2, nr. 16, at Energinet anvender gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, som Energinet anvender til at udføre sit erhverv.

Efter § 27 d, stk. 1, i lov om elforsyning, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c.

§ 27 d, stk. 1, i lov om elforsyning, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (systemansvarsbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. nærmere regler om Energinets anvendelse af markedsbaserede metoder efter § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Det følger af systemansvarsbekendtgørelsen, at Energinet anvender markedsbaserede metoder, ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, jf. § 19. Energinet skal sikre en omkostningseffektiv tilvejebringelse af

ydelser på lang sigt, ved i videst mulig omfang at skabe rammer for transparente, ikke-diskriminerende og teknologineutrale markeder, jf. § 19, stk. 3.

Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser skal svare til behovet angivet i en begrundet behovsvurdering efter bekendtgørelsens § 20, jf. § 19, stk. 2. Med andre ydelser forstås ydelser og tjenester, der sikrer, at de kritiske egenskaber er til stede i systemet, herunder spændingsregulering, inert, kortslutningseffekt og dødstart.

Nærmere krav til behovsvurderingen fastsættes i § 20. Behovsvurderingen skal indeholde det samlede forventede behov for energi og andre ydelser til opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, angive behovet, en definition af de tekniske krav samt omfatte behov, der kan dækkes af Energinets egne anlæg. Behovsvurderingen skal opdateres ved øgede behov, som følge af uforudsete hændelser.

Energinet gennemfører en proces der sikrer, at virksomheder, der ønsker at levere en efterspurgt ydelse, opfylder de fastsatte krav for levering af ydelsen på leveringstidspunktet efter § 21, stk. 1.

3.2.10.2 Elmarkedsdirektivet

Ved transmissionssystemoperatørens anskaffelse af systemydelser med henblik på at sikre driftssikkerheden, anskaffer transmissionssystemoperatøreren balanceydelser i overensstemmelse med nærmere fastsatte procedurer. Anskaffelsen skal ske via gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede procedurer samt ved en effektiv deltagelse af alle kvalificerede elektricitetsvirksomheder og markedsdeltagere, herunder markedsdeltagere, der tilbyder energi fra vedvarende energikilder, markedsdeltagere, der deltager i fleksibelt elforbrug, operatører af energilagranlæg og markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering. Med henblik på at sikre en effektiv deltagelse af alle kvalificerede elektricitetsvirksomheder og markedsdeltagere, fastsætter de regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatøreren i tæt samarbejde med alle markedsdeltagere tekniske krav for deltagelse på disse markeder på grundlag af disse markeds tekniske karakteristika, jf. elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 4, og artikel 40, stk. 1, litra i.

En systemydelse er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 48, defineret som en ydelse, der er nødvendig for driften af et transmissions- eller distributionssystem, herunder balancering og ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, dog ikke håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Ovenstående krav til anskaffelse af systemydelser via markedsbaserede metoder finder anvendelse på transmissionssystemoperatørens levering af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, medmindre den regulerende myndighed har vurderet, at markedsbaseret levering af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ikke er omkostningseffektiv og har indrømmet en fritagelse. Regelsættet skal navnlig sikre, at transmissionssystemoperatøreren kan anskaffe sådanne ydelser fra leverandører af fleksibelt elforbrug eller energilagring, og skal fremme iværksættelse af energieffektivitetsforanstaltninger, når sådanne ydelser på omkostningseffektiv vis formindsker

behovet for at opgradere eller erstatte elektricitetskapacitet og støtter en effektiv og sikker drift af transmissionssystemet, jf. artikel 40, stk. 5.

En ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 49, defineret som en ydelse, der anvendes af en transmissionssystemoperatør eller distributionssystemoperatør til spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inert i for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, »black start«-kapacitet og ødriftkapacitet.

Med forbehold af den regulerende myndigheds godkendelse fastsætter transmissionssystemoperatører, eller den regulerende myndighed selv, i en transparent og åben proces, der omfatter alle relevante systembrugere og distributionssystemoperatører, specifikationerne for de ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, der anskaffes, og, hvor det er relevant, standardiserede markedsprodukter for sådanne ydelser, som minimum på nationalt plan. Specifikationerne skal sikre en effektiv og ikkeforskelsbehandlende deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder markedsdeltagere, der tilbyder energi fra vedvarende energikilder, markedsdeltagere, der deltager i fleksibelt elforbrug, operatører af energilageranlæg og markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering. Transmissionssystemoperatørerne udveksler alle de nødvendige oplysninger og koordinerer med distributionssystemoperatørerne for at sikre en optimal udnyttelse af ressourcer, garantere sikker og effektiv drift af systemet og fremme markedsudvikling. Transmissionssystemoperatører skal i tilstrækkelig grad godtgøres for anskaffelsen af disse ydelser for som minimum at kunne dække de rimelige, dermed forbundne omkostninger, herunder udgifter til den nødvendige informations- og kommunikationsteknologi og udgifter til den nødvendige infrastruktur, jf. artikel 40, stk. 6.

Forpligtelsen til at anskaffe ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser som omhandlet i stk. 5 finder dog ikke anvendelse på fuldt integrerede netkomponenter, jf. artikel 40, stk. 7.

Fuldt integrerede netkomponenter er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51, defineret som netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionssystem, herunder lageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionssystemet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

3.2.10.3 Ministeriets overvejelser

Efter EUF-Traktatens artikel 288, er et direktiv med hensyn til det tilsigtede mål bindende for enhver medlemsstat, som det rettes til, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

For at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 4-7, der vedrører transmissionssystemoperatørers anskaffelse af systemydelser, med henblik på at sikre driftssikkerheden, ændres eksisterende bestemmelser i tråd med elmarkedsdirektivets bestemmelser. Transmissionsevirsomheden i Danmark er Energinet.

Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser med henblik på at opretholde elforsyningssikkerheden, reguleres ved lov om elforsyning og bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (systemansvarsbekendtgørelsen). Både lov om elforsyning og systemansvarsbekendtgørelsen skal ændres og tilpasses, for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivet.

3.2.10.4 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., indsættes en henvisning til regler fastsat i medfør af § 27 d. Der foreslås endvidere indsat et nyt 2. pkt. i § 27 d, stk. 1, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om undtagelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser samt ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Der vil med hjemmel i § 27 d, stk. 1, 2. pkt. kunne fastsættes regler om undtagelse fra kravet om anskaffelse af ydelser via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets bestemmelser.

Der forventes fastsat regler i bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed, hvorefter kravet om anskaffelse af ydelser via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., ikke finder anvendelse på ydelser, der dækkes af fuldt integrerede netkomponenter samt ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, såfremt Forsyningstilsynet vurderer, at en markedsbaseret levering/anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ikke er omkostningseffektiv og medfører undtagelse fra kravet om markedsføring.

3.3 Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser vedr. det regionale koordinationscenter

3.3.1. Gældende ret

Hvad angår gældende ret fsva. regionale koordinationscentre henvises først og fremmest til afsnit 2.2.9.2, hvor elmarkedsforordningens regler og Energinets opgaver i den forbindelse er nærmere beskrevet.

Det regionale koordinationscenter etableres i Danmark som et aktieselskab, der ejes af de nordiske systemoperatører, dvs. Energinet, finske Fingrid, norske Statnet, Svenska Kraftnät, samt Kraftnät Åland, hvor sidstnævnte dog ikke er medejer, men deltager i ejerskabet via en samarbejdsaftale.

De fire førstnævnte systemoperatører udpeger og deltager i det regionale koordinationscenters bestyrelse, hvor Kraftnät Åland som følge af samarbejdsaftalen dog ikke har stemmeret.

Det følger af elforsyningslovens § 28 c, at Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber som led i samarbejdet med andre landes systemansvarlige virksomheder efter klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse kan indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der udfører grænseoverskridende systemansvarsopgaver som nævnt i § 28, stk. 2, nr. 3, og opgaver vedrørende sammenkobling af elmarkeder.

Det følger af § 28, stk. 2, at Energinet skal udføre en række opgaver. Af bestemmelsens nr. 3 fremgår det, at Energinet skal samarbejde med systemansvarlige virksomheder i andre lande om etablering af gensidige, ligeværdige principper for elforsyning samt om nettariffer, netadgang og transit, markedsspørgsmål m.v., samkøring af transmissionsforbindelser, herunder håndtering af balance- og kapacitetsproblemer samt indgå nødvendige fælles systemdriftaftaler, som sikrer udnyttelsen af de fordele, som sammenkoblede systemer giver.

Det følger af § 76, stk. 2, at for virksomhed, der varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, skal der, for så vidt angår systemansvars- og transmissionsydelser, til Forsyningstilsynet anmeldes priser, tariffer og betingelser for ydelser samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler, efter Forsyningstilsynets nærmere bestemmelse. Det følger desuden af § 77, at hvis Forsyningstilsynet finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelserne i denne lov, kan tilsynet give pålæg om ændring af priser og betingelser.

§ 78, stk. 6, er en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter ministeren kan udstede regler om, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage, herunder overvågningsopgaver for at sikre velfungerende konkurrencebaserede elmarkeder og opgaver vedrørende samarbejdet med andre landes energireguleringsmyndigheder, herunder på regionalt plan og EU-plan, og regler om Forsyningstilsynets opgaver efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Bekendtgørelse om Energitilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v., som indeholder en række opgaver og beføjelser, som vil være relevante for det regionale koordinationscenter, er udstedt efter denne bestemmelse.

Bekendtgørelsens titel er fra før Energitilsynet blev omdannet til Forsyningstilsynet.

Det følger af § 81, stk. 1, at Forsyningstilsynet til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation til brug for tilsynet efter loven eller efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne kan få adgang til en virksomheds eller en markedsdeltagers lokaler og på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver nødvendig oplysning, herunder virksomhedens eller markedsdeltagerens regnskaber, øvrige regnskabsmaterialer, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset om disse oplysninger opbevares elektronisk.

Det følger af § 84, at klima-, energi- og forsyningsministeren, Forsyningstilsynet og Energiklagenævnet i forbindelse med behandling af en klage, udøvelse af tilsyn eller overvågning af markedet kan indhente oplysninger, som er nødvendige for varetagelsen af disse opgaver, hos bevillingspligtige virksomheder, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og

elhandelsvirksomheder samt disses koncernforbundne virksomheder, berørte forbrugere og andre købere af elektricitet. Ministeren kan herudover fra kollektive elforsyningsvirksomheder, elhandelsvirksomheder og elproducenter indhente oplysninger, der er nødvendige for varetagelsen af ministerens opgaver efter loven. Det følger af bestemmelsens stk. 2, at Forsyningstilsynet til sikring af overholdelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosmarkedet kan indhente nødvendige oplysninger hos enhver relevant fysisk og juridisk person.

3.3.2. Elmarkedsdirektivet

Det regionale koordinationscenter defineres i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 50, som "et regionalt koordinationscenter, som er oprettet i henhold til artikel 35 i forordning (EU) 2019/943".

Elmarkedsdirektivets art. 62, stk. 1-3 vedrører de regulerende myndigheders opgaver og beføjelser for så vidt angår regionale koordinationscentre. Artiklen er ny i forhold til eldirektivet fra 2009.

Det følger af bestemmelserne i stk. 1, litra b, e og f, at;

1), de regulerende myndigheder skal godkende de omkostninger, der er forbundet med aktiviteterne i de regionale koordinationscentre, som skal afholdes af transmissionssystemoperatørerne og tages i betragtning ved beregning af tariffer, forudsat at de er rimelige og hensigtsmæssige.

2), de regulerende myndigheder sammen med andre regulerende myndigheder i systemdriftsregionen, skal foreslå mulige yderligere opgaver og yderligere beslutningsbeføjelser, der skal tildeles de regionale koordinationscentre af medlemsstaterne i systemdriftsregionen.

3), de regulerende myndigheder sikrer overholdelse af forpligtelserne i henhold til elmarkedsdirektivet og anden relevant EU-ret, navnlig hvad angår forhold på tværs af grænserne, og i fællesskab identificerer, hvorvidt de regionale koordinationscentre overholder deres respektive forpligtelser; hvis de regulerende myndigheder ikke har været i stand til at nå til enighed inden for en frist på fire måneder efter indledningen af konsultationerne med henblik på i fællesskab at identificere manglende overholdelse, forelægges sagen for ACER til afgørelse i henhold til artikel 6, stk. 10, i forordning (EU) 2019/942.

Tilsvarende forpligtelser fremgår af art. 59, stk. 1, litra d, som dog vedrører uenigheder om overholdelse af ENTSO og EU-DSO enhederne.

Derudover følger det af art. 62, stk. 2, at medlemsstaterne skal sikre, at de regulerende myndigheder får tildelt beføjelser til at varetage en række opgaver, herunder ifølge litra a, b og c, at;

1), de kan anmode om oplysninger fra regionale koordinationscentre.

2), de kan gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i de regionale koordinationscentres lokaler.

3), de kan udstede bindende afgørelser vedrørende regionale koordinationscentre.

Endelig følger det af bestemmelsens stk. 3, at den regulerende myndighed, der er beliggende i den medlemsstat, hvor det regionale koordinationscenter har hjemsted, skal have beføjelse til at pålægge effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner over for de regionale koordinationscentre, der ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, forordning (EU) 2019/943 eller enhver anden relevant retligt bindende afgørelse truffet af den regulerende myndighed eller ACER, eller skal have beføjelse til at foreslå, at en kompetent domstol pålægger sådanne sanktioner.

3.3.3. Ministeriets overvejelser

Da det regionale koordinationscenter udgør et selvstændigt juridisk person, vurderer klima-, energi- og forsyningsministeren, at det vil være hensigtsmæssigt at implementere direktivets definition, således at der lettere kan henvises til det regionale koordinationscenter i de øvrige materielle bestemmelser, som implementerer direktivets opgaver og beføjelser til Forsyningstilsynet i den henseende. Den danske lovgivning vil i sagens natur kun finde anvendelse på et regionalt koordinationscenter placeret i Danmark, og dette ekspliciteres i definitionen.

De nordiske regulerende myndigheder (i Danmark Forsyningstilsynet) har udarbejdet en række anbefalinger til de af direktivets opgaver og beføjelser, som indebærer et behov for at fastsætte regler. Af disse anbefalinger fremgår det, at forvaltningsloven, offentlighedsloven og ombudsmandsloven bør finde anvendelse for det regionale koordinationscenter.

Ministeriet vurderer, at direktivbestemmelsen i art. 62, stk. 1, litra b, om, at de regulerende myndigheder skal godkende omkostninger forbundet med de regionale koordinationscentre er tilstrækkeligt implementeret i den nugældende § 76, stk. 2, hvoraf det følger, at Energinet skal anmelde priser, betingelser og tariffer *samt grundlaget for disse*, dvs. de omkostninger, som priser, betingelser og tariffer afspejler. Det følger af § 77, at Forsyningstilsynet i visse nærmere bestemte tilfælde kan give pålæg om ændring af priser og betingelser.

Ministeriet vurderer, at under den nugældende økonomiske regulering af Energinet vil det være uhensigtsmæssigt ud fra direktivbestemmelsens ordlyd at indføre et egentligt godkendelsesregime, da det ikke vil være muligt at indrette reglerne således, at der vil være en klar økonomisk retsfølge af Forsyningstilsynets manglende godkendelse af omkostninger forbundet med det regionale koordinationscenter.

Ministeriet vurderer, at direktivbestemmelserne i art. 62, stk. 1, litra e og f, kræver særskilt hjemmel, men at dette bør håndteres ifm. nyudstedelse af bekendtgørelse om Energitilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v.

Ministeriet vurderer overordnet, at for at sikre, at den danske lovgivning også efter sin ordlyd er i overensstemmelse med kravene i elmarkedsdirektivet, er der behov for at nyudstede denne bekendtgørelse, så den afspejler den udvikling der har været på elmarkederne og i reguleringen af

dem, siden bekendtgørelsen blev udstedt, herunder i form af en række redaktionelle ændringer og præciseringer.

Ministeriet vurderer, at Forsyningstilsynet allerede har hjemmel til at udøve de beføjelser, der følger af direktivbestemmelserne i art. 62, stk. 2, litra c, om at kunne udstede bindende afgørelser, jf. elforsyningslovens § 85 d.

I den forbindelse vurderer ministeriet, at reglerne i elforsyningslovens § 78 og kap. 13 om sanktioner sammen med § 85 d udgør korrekt implementering af direktivets art. 62, stk. 3.

Ministeriet vurderer, at den eksisterende hjemmel til at gennemføre inspektioner i elforsyningslovens § 81, stk. 1, ikke udgør tilstrækkelig klar hjemmel til at gennemføre fysiske inspektioner i overensstemmelse med direktivet.

Tilsvarende vurderer ministeriet, at den eksisterende hjemmel til at indhente oplysninger i elforsyningslovens § 84 ikke udgør tilstrækkelig klar hjemmel til at indhente de nødvendige oplysninger fra det regionale koordinationscenter i overensstemmelse med direktivet.

3.3.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås først og fremmest at indføre en definition af det regionale koordinationscenter i elforsyningsloven. Da der er tale om en definitionsbestemmelse, vil denne ikke i sig selv have et materielt indhold.

Det foreslås desuden at indsætte en ny bestemmelse i § 28 c, hvorefter forvaltningsloven, offentlighedsloven og ombudsloven finder anvendelse for det regionale koordinationscenter. Bestemmelsen udformes efter sin ordlyd på samme måde som den tilsvarende bestemmelse i lov om Energinet, som omfatter Energinet.

Det foreslås at foretage visse tilpasninger i bemyndigelsesbestemmelsen i elforsyningslovens § 78, stk. 6, således at der foreligger klar hjemmel til at foretage de tilpasninger i bekendtgørelse om Energitilsynets overvågning af det indre marked for el og naturgas m.v., så der foreligger en klar bemyndigelse til at fastsætte regler om Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser over for det regionale koordinationscenter. Det vil i den forbindelse også være nødvendigt med et redaktionelt gennemsyn af bekendtgørelsen, så den eksempelvis afspejler, at Energitilsynet senere er blevet omdannet til Forsyningstilsynet.

Med henblik på implementering af art. 62, stk. 2, litra b, foreslås det at udvide elforsyningslovens § 81 således, at Forsyningstilsynet får hjemmel til at gennemføre inspektioner, hos det regionale koordinationscenter, såfremt de deltagende regulatorer bliver enstemmigt enige om dette. inspektioner vil eksempelvis kunne finde anvendelse, hvis en anmodning om oplysninger vurderes at være uegnet til at opnå de ønskede oplysninger. For at sikre at samarbejdsforpligtelsen i art. 62, stk. 1, litra f, overholdes ifm. uanmeldte inspektioner, foreslås det at indrette denne hjemmel

således, at inspektioner kun kan gennemføres, såfremt de regulerende myndigheder i systemdriftsregionen enstemmigt har vedtaget det.

Med henblik på implementering af art. 62, stk. 2, litra a, foreslås det at tilføje ”det regionale koordinationscenter” til rækken af pligtsubjekter i § 84, stk. 1, således at det klart fremgår, at Forsyningstilsynet kan indhente oplysninger fra det regionale koordinationscenter ifm. behandling af klager, udøvelse af tilsyn eller overvågning af markedet.

For at sikre, at Forsyningstilsynet effektivt kan overvåge det regionale koordinationscenters aktiviteter, må sådan indhentning af oplysninger nødvendigvis kunne ske uden et krav om enstemmig beslutning blandt de øvrige regulerende myndigheder i systemdriftsregionen. Det skal Forsyningstilsynet kunne gøre af egen kraft.

3.4. Gennemførelse af elmarkedsdirektivet – Regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse

3.4.1 Gældende ret

§ 85, stk. 1, lov om elforsyning indebærer, at elproduktionsvirksomheder og virksomheder, der driver handel med elektricitet, skal udarbejde årsrapporter i henhold til årsregnskabsloven. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige.

Det følger af § 85, stk. 2, at virksomhederne skal føre konsoliderede regnskaber for ikkeelektricitetsrelaterede aktiviteter, som de ville skulle gøre, såfremt de gældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber. Ministeren kan i medfør af stk. 3 fastsætte nærmere regler om virksomhedernes regnskabsføring efter stk. 1 og 2. Bemyndigelsen er ikke udmøntet.

Bestemmelsen i § 85, stk. 2, om at virksomhederne skal føre konsoliderede regnskaber for ikkeelektricitetsrelaterede aktiviteter, som de ville skulle gøre, såfremt de gældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber, er efter ministeriets vurdering alene relevant for virksomheder, der varetager eldistribution sammen med andre aktiviteter.

Dette vil sige inden for den undtagelse, der er muligt efter reglerne fastsat i bekendtgørelse nr. 358 af 20. maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven. Bekendtgørelsen fastsætter i § 2, stk. 2, at aktiviteterne skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra øvrige aktiviteter. § 47, stk. 5, i lov om elforsyning bestemmer endvidere, at virksomheder, der udøver andre aktiviteter end distribution, skal holde distributionsaktiviteterne regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter.

§ 69 b, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status skal udarbejde årsrapporter og lade disse revidere efter årsregnskabslovens regler for aktieselskaber, jf. årsregnskabslovens § 7, stk. 1, nr. 2-4. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige.

Konkret betyder dette, at netvirksomhederne ved udarbejdelse af årsrapporter skal følge reglerne for regnskabsklasserne B, C eller D. Årsregnskabsloven opdeler de omfattede virksomheder i fire regnskabsklasser, som benævnes med bogstaverne A, B, C og D. Det er kun regnskabsklasserne B, C og D, som kan anvendes af aktieselskaber, jf. § 7, stk. 1, nr. 2-4. Regnskabsklasse B omfatter små

virksomheder, C mellemstore og store virksomheder og D statslige aktieselskaber og børsnoterede virksomheder. Loven stiller øgede krav til årsrapporter, jo højere regnskabsklasse virksomheden er placeret i. Fastsættelsen af placeringen af virksomheden i en af disse regnskabsklasser sker med udgangspunkt i de størrelsesgrænser (balancesum, nettoomsætning og gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret), som loven indeholder, jf. § 7, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. stk. 2. Regnskabsklasse D, der er den højeste regnskabsklasse, omfatter statslige aktieselskaber og børsnoterede virksomheder uanset størrelse, jf. § 7, stk. 1, nr. 4. Det bemærkes dog, at hvis der er tale om et andelsselskab, vil der skulle ske de fornødne tilpasninger efter årsregnskabsloven pga. den særlige juridiske form. Virksomheder omfattet af regnskabsklasserne B, C eller D skal revideres i henhold til reglerne i årsregnskabslovens § 135. Som udgangspunkt er der revisionspligt, dog kan virksomheder omfattet af regnskabsklasse B vælge at lade deres regnskab revidere efter en særlig lempelig standard, som er tilpasset små virksomheders særlige behov, og helt små virksomheder kan fravælge revision.

§ 47, stk. 5, i lov om elforsyning bestemmer som ovenfor nævnt, at virksomheder, der udfører andre aktiviteter end distribution, skal holde distributionsaktiviteterne regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter.

Herudover indeholder § 12 i lov om Energinet en bestemmelse om, at Energinet i deres interne regnskabsføring skal føre separate regnskaber for hvert af deres elektricitetsrelaterede og naturgasrelaterede aktiviteter med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning.

Bestemmelserne om regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse for elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder, jf. § 85, for netvirksomheder efter § 69 b, stk. 1, og for Energinet i § 12 i lov om Energinet, gennemfører artikel 31 i 2009-eldirektivet.

2009-eldirektivets artikel 31 indebærer, at elektricitetsvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status skal udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapitalselskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g), om årsregnskaberne for visse selskabsformer. Det følger endvidere af artikel 31, at virksomheder, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal opbevare en kopi på deres hovedsæde, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

Det følger endvidere af 2009-eldirektivets artikel 31, at elektricitetsvirksomheder i deres interne regnskabsføring skal føre separate regnskaber over hver af deres transmissions- og distributionsaktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte virksomheder, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre elektricitetsaktiviteter, der ikke vedrører transmission og distribution. Indtægter fra ejerskab af transmissions- eller distributionssystemet specificeres i regnskaberne. Der skal i relevant omfang føres konsoliderede regnskaber over andre ikke-elektricitetsrelaterede aktiviteter. Disse interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.

Under revisionen skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, overholdes.

Elektricitetsvirksomheder er et bredt begreb, der omfatter både netvirksomheder, transmissionsvirksomhed, elproduktion samt elhandel, jf. definitionen i artikel 2, nr. 35, i 2009-

eldirektivet, hvorefter en elektricitetsvirksomhed er »enhver fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, forsyning eller køb af elektricitet, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske og/eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er endelig kunde.«

Det følger af 2009-eldirektivets artikel 30, stk. 1, at medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger, herunder de i artikel 35 omhandlede regulerende myndigheder, i det omfang det er nødvendigt, for at de kan udføre deres hverv, skal have adgang til elektricitetsvirksomheders regnskaber, jf. artikel 31.

Dette er sikret i § 84, stk. 1, i lov om elforsyning, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren, Forsyningstilsynet og Energiklagenævnet i forbindelse med behandling af en klage, udøvelse af tilsyn eller overvågning af markedet kan indhente oplysninger, som er nødvendige for varetagelsen af disse opgaver, hos bevillingspligtige virksomheder, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder samt disses koncernforbundne virksomheder, berørte forbrugere og andre købere af elektricitet.

3.4.2 Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 56 om regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse og artikel 55 om adgang til regnskaber er en uændret videreførelse af 2009-eldirektivets artikel 31 og 30, som er nærmere beskrevet i afsnit 2.4.1 ovenfor.

Definitionen af elektricitetsvirksomheder fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 57, hvorefter en elektricitetsvirksomhed er »enhver fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, aggregering, fleksibelt elforbrug, energilagring, levering eller køb af elektricitet, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske og/eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er slutkunde.«

Produktion er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 37, defineret som fremstilling af elektricitet, transmission er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 34, defineret som transport af elektricitet via det sammenkoblede system for meget høj spænding og højspænding med henblik på levering af elektricitet til slutkunder eller distributionsvirksomheder og omfatter ikke levering. Distribution er i artikel 2, nr. 28, defineret som transport af elektricitet via høj-, mellem- eller lavspændingsdistributionssystemer med henblik på dets leverance til kunder og omfatter ikke levering.

Aggregering er i artikel 2, nr. 18, defineret som en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. Flexibelt elforbrug er i artikel 2, nr. 20, defineret som ændringer i en slutkundes elforbrug i forhold til det normale eller aktuelle forbrugsmønster som reaktion på markedssignaler, herunder som reaktion på tidspunktafhængige elpriser eller finansielle incitament, eller som reaktion på accept af slutkunders bud om at sælge en forbrugsreduktion eller -forøgelse til en bestemt pris på et organiseret marked som defineret i artikel 2, nr. 4, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014, hvad enten dette sker alene eller gennem aggregering. Energilagring er i artikel 2, nr. 59, defineret som i elektricitetssystemet,

udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer. Levering er i artikel 2, nr. 12, defineret som salg, herunder videresalg af elektricitet til kunder.

Slutkunde er i direktivets artikel 2, nr. 3, defineret som en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug.

Definitionen af elektricitetsvirksomheder i elmarkedsdirektivet er udvidet i forhold til de virksomheder, der hidtil var omfattet af begrebet elektricitetsvirksomheder i medfør af 2009-eldirektivet, således at definitionen nu endvidere omfatter virksomheder, der driver aggregering, fleksibelt elforbrug og energilagring. Dette vil omfatte borgerenergifællesskaber, der udøver aktiviteter omfattet af definitionen.

3.4.3 Ministeriets overvejelser

Formålet med elmarkedsdirektivets bestemmelser om regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse for elektricitetsvirksomheder er at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. Elmarkedsdirektivet stiller derfor som krav, at aktiviteterne regnskabsmæssigt adskilles, og at der foretages revision af regnskaberne.

Elektricitetsvirksomheder er et bredt begreb, der omfatter både netvirksomheder, transmissionsvirksomheder, elproduktion, og elhandel. Herudover er begrebet endvidere i forhold til 2009-eldirektivet udvidet til også at omfatte virksomheder, der driver aggregering, energilagring og fleksibelt elforbrug. Dette omfatter også borgerenergifællesskaber.

For netvirksomheder indeholder § 69 b, stk. 1, i lov om elforsyning et krav om regnskabsføring for alle netvirksomheder, uanset størrelse og ejerforhold. For elhandelsvirksomheder og elproduktionsvirksomheder følger kravet af § 85, og hvor der henvises til, at årsrapporter skal udarbejdes i henhold til årsregnskabsloven. Årsregnskabsloven indeholder bestemmelser for udarbejdelse af årsregnskaber, revision og offentliggørelse, hvor der er mulighed for undtagelser for nogle mindre virksomheder. Der kan dermed i dag være mindre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder, der ikke i dag er omfattet af kravet om udarbejdelse af årsrapporter.

Ligeledes indeholder lov om Energinet relevante regler, jf. § 12.

For at sikre, at alle elektricitetsvirksomheder vil være omfattet af alle krav vedr. både udarbejdelse af regnskaber, revision og offentliggørelse, uanset størrelse og ejerskab, vil § 85 skulle ændres.

Sådan en ændring vil endvidere være nødvendig, fordi begrebet elektricitetsvirksomheder udvides i elmarkedsdirektivet og nu også omfatter aggregering, fleksibelt elforbrug og energilagring.

Bestemmelsen i § 85, stk. 2, om at virksomhederne skal føre konsoliderede regnskaber for ikkeelektricitetsrelaterede aktiviteter, som de ville skulle gøre, såfremt de gældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber, er efter ministeriets vurdering alene relevant for virksomheder, der varetager eldistribution sammen med andre aktiviteter.

Dette vil sige inden for den undtagelse, der er muligt efter reglerne fastsat i bekendtgørelse nr. 358 af 20. maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven. Bekendtgørelsen fastsætter i § 2, stk. 2, at aktiviteterne skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra øvrige aktiviteter. § 47, stk. 5, i lov om elforsyning bestemmer endvidere, at virksomheder, der udøver andre aktiviteter end distribution skal holde distributionsaktiviteterne regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter.

Der er i dag mulighed for fastsættelse af nærmere regler om virksomhedernes regnskabsføring i § 85, stk. 3, i lov om elforsyning, hvilket ikke er udnyttet.

Kravet i elmarkedsdirektivet om konsoliderede regnskaber for andre aktiviteter, og krav til særskilte balancer og resultatopgørelser for hver aktivitet i den interne regnskabsføring vurderes umiddelbart sikret i de generelle regler i årsregnskabsloven, men der vil kunne fastsættes supplerende regler herom på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i § 85, stk. 3. Kravet i elmarkedsdirektivet om, at revisionen skal påse, at krydssubsidiering og diskrimination forhindres, er ikke gennemført i lov om elforsyning. I det omfang årsregnskabslovens regler ikke er dækkende, vil der kunne fastsættes supplerende regler herom med hjemmel i § 85, stk. 3.

3.4.4 Den foreslåede ordning

Der foreslås, at § 85, stk. 1, bliver nyaffattet, således at kravet om udarbejdelse af årsrapporter og revision heraf vil omfatte elektricitetsvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status.

Dette indebærer, at elektricitetsvirksomhederne ved udarbejdelse af årsrapporter skal følge reglerne for regnskabsklasserne B, C eller D som nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 2.4.1.

I det omfang årsregnskabslovens regler ikke er dækkende i forhold til kravet om særskilte balancer, forbuddet mod krydssubsidiering m.v., vil der kunne fastsættes supplerende regler med hjemmel i § 85, stk. 3.

Samtidig foreslås det, at § 69 b, stk. 1, om netvirksomheders årsrapporter ophæves, da netvirksomhederne fremadrettet vil være omfattet af § 85, stk. 1, da de er omfattet af begrebet elektricitetsvirksomheder.

Herudover vil definitionen af elektricitetsvirksomheder jf. elmarkedsdirektivet, blive indsat i lov om elforsyning.

Endelig vil § 84, stk. 1, 1. pkt. om indhentelse af oplysninger hos virksomheder blive ændret, således at begrebet elektricitetsvirksomheder vil erstatte de relevante oplyste virksomheder, der indgår i begrebet. Det vil sige bevillingspligtige virksomheder (netvirksomheder og elproduktionsvirksomheder over 25 MW, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder). Med indsættelse af elektricitetsvirksomheder vil anvendelsesområdet for § 84, stk. 1, 1. pkt. blive udvidet, således at det fremadrettet tillige vil omfatte aggregatorer og virksomheder, der driver energilagring og fleksibelt elforbrug. Dette vil endvidere omfatte borgerenergifællesskaber, der udøver aktiviteter omfattet af definitionen af elektricitetsvirksomheder.

Derudover vil § 84, stk. 1, 2. pkt., om ministerens adgang til at indhente oplysninger, der er nødvendige for varetagelsen af ministerens opgaver efter loven blive ændret. Herefter vil § 84, stk.

1, 2. pkt. også omfatte ministerens adgang til at indhente oplysninger efter bestemmelser fastsat i medfør af loven eller EU-retsakter om forhold omfattet af loven.

Der foreslås endvidere fastsat en overgangsordning, hvorefter de foreslåede ændrede regler om regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse først finder anvendelse fra regnskabsåret 2021.

3.5 Teknisk og finansiell kapacitet for elproduktionsbevillinger

3.5.1 Gældende ret

§ 10, stk. 1, i lov om elforsyning, indebærer, at elproduktion fra anlæg med en kapacitet på over 25 MW kun kan udøves af virksomheder, der har opnået bevilling.

§ 10, stk. 3, i lov om elforsyning indebærer, at bevilling gives til en ansøger, som kan dokumentere, at denne har den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

§ 10, stk. 3, i lov om elforsyning, implementerer artikel 5, stk. 2, litra g, i 1996-eldirektivet, der er videreført i artikel 6, stk. 2, litra h, i 2003-eldirektivet, der er videreført i artikel 7 i 2009-eldirektivet og som er videreført uændret i artikel 8, stk. 2, litra h, i elmarkedsdirektivet.

Artikel 8 i elmarkedsdirektivet vedrører bevillingsprocedure med henblik på ny kapacitet. Artikel 8, stk. 2, litra h, fastsætter, at medlemsstater bl.a. skal tage hensyn til bevillingsansøgerens karakteristika såsom teknisk, økonomisk og finansiell formåen ved fastsættelse af passende kriterier for meddelelse af bevillinger til etablering af produktionskapacitet.

Bevillingspligten blev indført ved lov nr. 54 af 25. februar 1976 og blev videreført ved lov nr. 375 af 2. juni 1999, der gennemførte elreformen. Loven er trådt i kraft den 30. december 1999.

Elreformen opstillede rammerne for et liberaliseret elmarked, hvor bl.a. elproduktionsvirksomhed skulle ske på markedsvilkår, mens transmissions- og netvirksomhed fortsat ville være naturlige monopoler.

I forbindelse med ansøgning om bevilling til elproduktion skal ansøgeren bl.a. dokumentere, at denne har den fornødne finansielle og tekniske kapacitet. Energistyrelsen har til brug for udstedelse af elproduktionsbevillinger for anlæg på land med en kapacitet på over 25 MW udgivet et eksternt praksisnotat, hvis formål bl.a. er i en kort og enkel form at give information om Energistyrelsens praksis for vurdering af finansiell og teknisk kapacitet.

Den finansielle kapacitet vurderes ud fra om ansøgeren har dokumenteret at have den økonomiske styrke til at finansiere elproduktionsvirksomheden i bevillingsperioden, og om virksomheden har midlerne til at rydde op efter sig ved endt produktion ved vilkår om reetablering efter § 12, i lov om elforsyning.

Den tekniske kapacitet vurderes ud fra om ansøgeren har dokumenteret at have den nødvendige tekniske viden og de nødvendige ressourcer til at drive elproduktionsvirksomheden. Vurderingen af

den tekniske kapacitet beror på de konkrete forhold for den pågældende elproduktionsvirksomhed og afhænger i vidt omfang af anlægstypen.

Det følger af § 51, stk. 2, i lov om elforsyning, at bevillingshavere til elproduktionsvirksomhed skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter. I Energistyrelsens eksterne praksisnotat for elproduktionsbevillinger til elproduktionsanlæg på land fremgår:

»Det er et krav efter elforsyningsloven, at den virksomhed, som meddeles bevilling til elproduktion, ejer og driver elproduktionsanlægget. Dette krav er dog ikke til hinder for, at ansøgeren kan indgå en aftale med en anden virksomhed om, at ansøgeren trækker på denne virksomheds tekniske ressourcer og viden. Det kan i disse tilfælde forekomme, at ansøgeren slet ikke har tekniske medarbejdere ansat, men udelukkende benytter sig af teknisk bistand fra en anden virksomhed. Elforsyningsloven er ikke til hinder for sådanne ordninger, men Energistyrelsen skal i disse tilfælde have tilsendt aftalen mellem ansøgeren og den virksomhed, som skal yde den tekniske bistand. Energistyrelsen vil gennemgå aftalen med henblik på at sikre, at aftalen giver ansøgeren tilstrækkelig adgang til teknisk bistand. Ud over en vurdering af de tekniske ressourcer, som ansøgeren med aftalen får adgang til, kan Energistyrelsen forlange, at der stilles en garanti for, at der til hver en tid vil eksistere en aftale med f.eks. en rådgivende ingeniørvirksomhed. Alternativt kan Energistyrelsen anmode ansøgeren om at stille garanti for, at der til enhver tid eksisterer en aftale med en anden virksomhed om, at ansøgeren kan trække på en denne virksomheds tekniske ressourcer og viden.«

§ 51, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med overholdelsen af vilkårene i bevillingen. Opgaven er delegeret til Energistyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Det er bevillingsforudsætningerne, der danner grundlaget for bindingerne for tilsynet. Bevillingshaverne skal til stadighed have tilstrækkelig teknisk og finansiell kapacitet til at drive elproduktionsanlæg og til at foretage skrotning og oprydning, når disse er udtjente. Tilsynet sker på baggrund af en risikovurdering i forhold til effekt på især forsyningssikkerheden og miljøpåvirkning.

§ 53, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger hverken direkte eller indirekte kan overdrages til andre, medmindre klima-, energi- og forsyningsministeren tillader overdragelsen og godkender vilkårene herfor.

Efter Energistyrelsens praksis godkendes bevillingsoverdragelser, såfremt den nye bevillingshaver kan dokumentere at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Kravene vedrørende den fornødne tekniske og finansielle kapacitet fremstår efter ordlyden som krav, der stilles til ansøgeren i forbindelse med udstedelse af bevillingen, jf. § 10, stk. 3, i lov om elforsyning. Kravene vurderes imidlertid som indeholdt i de udstedte bevillinger ved at disse indeholder vilkår om, at virksomheden til stadighed råder over den fornødne tekniske og finansielle

kapacitet til at drive elproduktionsanlægget. Det fremgår endvidere af bevillingerne, at Energistyrelsen skal underrettes, såfremt der sker ændringer af oplysninger af relevans for bevillingen.

I tilfælde, hvor bevillingen overdrages, foretages en ny vurdering af, om ansøgeren, der ønsker at overtage bevillingen, kan dokumentere at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet. Først når ansøgeren kan bevise at opfylde kravene til bevilling, udstedes bevilling på ny og overdragelsen godkendes.

3.5.2. Ministeriets overvejelser

Det anses som hensigtsmæssigt, at det fremadrettet klart vil fremgå af loven, at en bevillingshaver til elproduktionsvirksomhed til stadig skal opfylde kravene om fornøden tekniske og finansielle kapacitet, dvs. under hele bevillingsperioden.

Kravene er bl.a. begrundet i, at varetagelse af elproduktionsvirksomhed er en opgave, der er af betydning for elforsyningssikkerheden. Hensynet til elforsyningssikkerheden varetages bl.a. ved, at bevillingshaveren har den økonomiske styrke til at finansiere elproduktionsvirksomheden i hele bevillingsperioden, samt at bevillingshaveren har den nødvendige tekniske viden og de nødvendige tekniske ressourcer til at drive elproduktionsvirksomheden.

Den foreslåede præcisering i lovforslagets § 1, nr. 50 til § 50, stk. 1, i lov om elforsyning, om, at bevillingshavere til net- og transmissionsvirksomhed også skal have den fornødne personelle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet, bør ikke medføre en tilsvarende ændring af ordlyden i § 10, stk. 1, for så vidt angår elproduktionsvirksomhed.

Udøvelse af elproduktionsvirksomhed er som udgangspunkt ikke monopolvirksomhed, da enhver, der opfylder kravene til elproduktionsbevilling, efter ansøgning kan blive tildelt elproduktionsbevilling. De samme hensyn gør sig derfor ikke gældende for konkurrenceudsat elproduktionsvirksomhed, som for net- og transmissionsvirksomhed, der er monopolvirksomhed og varetager en opgave, der er af væsentlig samfundsmæssig betydning. Det bør således fortsat som udgangspunkt være muligt for bevillingshaveren til elproduktionsvirksomhed at dokumentere den fornødne tekniske kapacitet ved indgåede aftaler med andre virksomheder. Der er dog elproduktionsvirksomheder, der varetager en opgave af væsentlig samfundsmæssig betydning, hvor elproduktionsvirksomheden ligeledes varetager forsyningen af fjernvarme til et nærmere angivet fjernvarmeområde, og hvor der gælder en fjernvarmeforsyningspligt. Det må derfor konkret vurderes, om en elproduktionsvirksomhed varetager en så samfundsmæssig betydningsfuld opgave, at virksomheden skal have ansat personale til opfyldelse af kravet om teknisk kapacitet, eller om virksomheden kan trække på kompetencer, der ligger uden for virksomheden, f.eks. ved aftale, til opfyldelse af den tekniske kapacitet.

Det bemærkes, at det ikke efter elmarkedsdirektivet er et krav, at bevillingshavere til elproduktionsvirksomhed også skal have den fornødne personelle kapacitet til varetagelsen af den

bevillingspligtige aktivitet, som er et krav efter elmarkedsdirektivet for så vidt angår bevillingshavere til net- og transmissionsvirksomhed.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det fremover vil fremgå af § 10, stk. 3, i lov om elforsyning, at en virksomhed med bevilling til at udøve elproduktionsvirksomhed skal have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet.

Med ordningen vil de eksisterende krav til virksomhedernes tekniske og finansielle kapacitet videreføres, idet det imidlertid præciseres, at kravet skal være opfyldt kontinuerligt.

3.6. Regnskabsmæssig adskillelse af omkostninger til energispareordningen

3.6.1. Gældende ret

Den gældende energispareordning bygger på en særlig regulering, hvor net- og distributionsvirksomheder (forsyningselskaber) forpligtes til at sikre realiseringen af energibesparelser for at bidrage til målet om at nedbringe energiforbruget i overensstemmelse med nationale og EU-målsætninger.

Den nuværende model for regulering af energispareforpligtelsen stammer fra 2006. Her blev der ved lov nr. 520 af 7. juni 2006 foretaget en række ændringer i bl.a. lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning, som betød, at net- og distributionsvirksomhederne fik konkrete energispareforpligtelser med årlige sparemål. Elnetvirksomhedernes forpligtelse til at gennemføre energibesparelser fremgår af § 22, stk. 1, nr. 5, i lov om elforsyning.

Lovkravene til energiselskabernes energibesparelser er fulgt op af en energispareaftale mellem transport- og energiministeren og el-, naturgas-, fjernvarme- og oliebrancherne. Aftalen med energiselskaberne er en såkaldt offentligretlig aftale, som bl.a. er karakteriseret ved, at aftalen er indgået til delvis erstatning for offentligretlig regulering.

Energispareordningen er tariffinansieret ud fra et hvile-i-sig-selv-princip, som indebærer, at energiselskaberne kan få dækket alle deres omkostninger til energispareindsatsen hos deres energiforbrugere.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan med henblik på gennemførelse af aftalen udstede regler, som regulerer energispareindsatsen, herunder om tilsyn og kontrol. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispareydelser i net- og distributionsvirksomheder (herefter Energisparebekendtgørelsen), hvor virksomhederne forpligtes til realisering af energibesparelser i slutforbruget, som ikke ville være blevet realiseret uden net- og distributionsvirksomhedernes indsats. Herudover indeholder bekendtgørelsen regler om net- og

distributionsvirksomhedernes dokumentations- og opgørelsesmetoder samt krav om samarbejde mellem net- og distributionsvirksomhederne om energispareaktiviteter, suppleret med krav til de virksomheder, der vælger at være uden for samarbejdet og aftalen.

Det følger af § 22, stk. 10, i lov om elforsyning, at indtægter og omkostninger forbundet med energibesparelser efter bestemmelsen i stk. 1, nr. 5, skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige driftsmæssige indtægter og omkostninger. Indtægterne skal dække omkostningerne til energispareindsatsen i regnskabsåret.

Det følger videre af § 69, stk. 4, nr. 2, i lov om elforsyning, at ved fastsættelse af indtægtsrammen for netvirksomheden foretages der forhøjelse af indtægtsrammen til dækning af netvirksomhedens omkostninger til energispareindsatsen efter § 22, stk. 1, nr. 5.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har i medfør af § 69, stk. 5, nr. 9, fastsat regler om indregning af indtægter og omkostninger knyttet til netvirksomhedernes energispareindsats, jf. bekendtgørelse nr. 969 af 27. juni 2018 med senere ændringer om indtægtsrammer for netvirksomheder (herefter Indtægtsrammebekendtgørelsen) og i Energisparebekendtgørelsen.

Energisparebekendtgørelsens § 21, stk. 1, tillader Forsyningstilsynet at midlertidigt forhøje en net- eller naturgasdistributionsvirksomheds indtægtsramme med et beløb, der svarer til nettoomkostningerne forbundet med energibesparelser. Forsyningstilsynet udmelder, jf. Energisparebekendtgørelsens § 23, stk. 1, vejledende midlertidige forhøjelser af en netvirksomheds indtægtsramme for det kommende regnskabsår.

Det følger af Indtægtsrammebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, at indtægter forbundet med realisering af energibesparelser ikke indgår i netvirksomhedens differenceopgørelse og dermed ikke indgår i en netvirksomheds indtægter, jf. § 2, stk. 1, nr. 10. Det følger ligeledes af § 2, stk. 1, nr. 5, at omkostninger forbundet med realisering af energibesparelser ikke indgår i en netvirksomheds driftsomkostninger. Begge er en konsekvens af den regnskabsmæssige adskillelse fra netvirksomhedens øvrige omkostninger, jf. § 3, stk. 2, nr. 3, og § 3, stk. 3, nr. 2.

Det følger af Indtægtsrammebekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 6, at tillæg til dækning af nettoomkostninger til energisparende aktiviteter justeres for eventuelle differencer fra forrige år.

Nettoomkostninger til energispareindsatsen indgår ikke i benchmarkingen af netvirksomhederne, jf. § 10, stk. 3, nr. 1.

Med energiaftalen af 29. juni 2018 blev der opnået politisk enighed om ikke at forlænge den nuværende energispareordning, der udløber med udgangen af 2020. Det fremgår bl.a. af energiaftalen, at der skal foretages en modernisering af energispareindsatsen med henblik på at forøge indsatsens effekt og målrette indsatsen til områder, hvor energieffektiviseringer giver større nytte for forbrugerne og samfundet end i dag. Fra 1. januar 2021 afløses den nuværende energispareordning af statslige tilskudspuljer. Dette sker ved en ændring af lov om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om fremme af energibesparelser i bygninger,

afskrivningsloven og ligningsloven samt ophævelse af en række love under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets område (L 116 – 2019-20).

3.6.2. Ministeriets overvejelser

Med den gældende energispareordnings udløb ved udgangen af 2020 ophører net- og distributionsvirksomhedernes forpligtelse til at gennemføre energispareprojekter. Selvom den gældende energispareordning ophører med udgangen af 2020, vil der fortsat i 2021 og eventuelt 2022 være behov for at føre tilsyn med de energispareprojekter, som er gennemført i 2020. Denne tilsynsopgave, der varetages af henholdsvis Energistyrelsen og Forsyningstilsynet, forventes dermed ikke afsluttet før 2022. Der er som følge heraf fortsat behov for et hjemmelsgrundlag til bl.a. tilsyn og kontrol. Ordningen og den tilhørende lovgivning kan derfor ikke i sin helhed ophæves med virkning fra 1. januar 2021. Hjemmelsgrundlaget er for netvirksomhederne fastsat i bekendtgørelse nr. 864 af 26. august 2019 om energispareydelse i net- og distributionsvirksomheder med hjemmel i elforsyningsloven. Først efter afslutning af de sidste tilsynsopgaver forbundet med energispareordningen, herunder afgørelse af evt. klagesager, vil der kunne ske ophævelse af energispareordningens hjemmelsbestemmelser i deres helhed.

Efter 2020 vurderes der imidlertid ikke længere at være behov for at holde indtægter og omkostninger forbundet med energibesparelser regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedernes øvrige driftsmæssige indtægter og omkostninger. Fra 1. januar 2021 vil netvirksomhederne alene have administrationsomkostninger i relation til energispareordningen, men ikke omkostninger til gennemførelse af energispareprojekter. Administrationsomkostningerne relaterer sig primært til netvirksomhedernes udgifter til indberetninger af gennemførte energispareprojekter, assistance ved myndighedernes tilsynsforpligtelse m.v. Disse udgifter vurderes at kunne håndteres ved mindre tilpasninger af den eksisterende indtægtsrammeregulering.

Det vurderes derfor ikke nødvendigt at opretholde lovkravet om regnskabsmæssig adskillelse, jf. § 22, stk. 10, i lov om elforsyning frem til energispareordningens endelige afslutning, da elnetvirksomhedernes omkostninger vil være begrænsede og ikke være relateret til konkrete energispareprojekter.

Det kan ikke udelukkes, at der som følge af COVID-19 opstår forsinkelser i leverancer af visse komponenter og udstyr, som anvendes til at gennemføre energispareprojekter. Der er således en risiko for, at enkelte projekter ikke vil være afsluttede før 2021, hvor energispareordningen udløber. Hvis disse projekter først afsluttes i 2021, kan der opstå økonomiske tab for energiselskaberne, hvis projekterne ikke er berettigede til tilskud under energispareordningen. Denne udfordring håndteres inden for rammerne af den nuværende energispareaftale, idet parterne i enighed kan beslutte at lade forsinkede projekter være omfattet af energispareordningen i nærmere bestemt omfang. Såfremt dette sker, kan der være behov for at opretholde kravet om regnskabsmæssig adskillelse for de selskaber, som måtte have behov for at færdiggøre energispareprojekter primo 2021. Da kravet om regnskabsmæssig adskillelse allerede fremgår af den nuværende energispareaftales pkt. 14.5 og af

den gældende energisparebekendtgørelse, skønnes det tilstrækkeligt at regulere kravet om regnskabsmæssig adskillelse i energispareaftalen og på bekendtgørelsesniveau. Der vil her kunne tages stilling til i hvilket omfang, omkostninger til energispareprojekter fortsat skal være omfattede af kravet om regnskabsmæssig adskillelse.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 22, stk. 10, i lov om elforsyning ophæves, og at henvisningen til omkostninger til energispareindsatsen i § 69, stk. 4, nr. 2, som en konsekvens tilsvarende udgår.

En ophævelse af kravet i § 22, stk. 10, om regnskabsmæssig adskillelse vil indebære, at netvirksomhederne ikke længere vil skulle udarbejde et særskilt regnskab for ordningen. Dette betyder, at de resterende administrative omkostninger fremover vil indgå i en netvirksomheds omkostningsramme, hvilket kræver en ændring af § 69, stk. 4, nr. 2, således at beløbsmæssige justeringer af indtægtsrammen for omkostninger til energispareindsatsen foretages inden for omkostningsrammen.

I forhold til netvirksomhedernes indtægtsrammefastsættelse vil det medføre, at netvirksomhederne fremadrettet vil skulle ansøge Forsyningstilsynet om at få dækket de tilbageværende omkostninger til energispareordningen efter 2020 gennem et tillæg til indtægtsrammen på samme måde, som netvirksomhederne i dag ansøger Forsyningstilsynet om at få dækket omkostninger til myndighedsbehandling, jf. Indtægtsrammefastsættelsens § 26, stk. 3, nr. 3.

Det vil sige, at en netvirksomhed vil kunne opkræve et sådant tillæg som en del af netvirksomhedens almindelige tarif, hvis netvirksomheden vel at mærke har modtaget et tillæg til indtægtsrammen. Det betyder, at netvirksomhederne ikke længere vil skulle opføre en særskilt tarif til energispareordningen til elkunderne.

Det betyder videre, at de tilbageværende omkostninger til energispareordningen efter 2020 ikke vil indgå i rekalkulationen af netvirksomhedernes omkostninger for næste reguleringsperiode, da netvirksomhederne allerede har fået disse omkostninger dækket.

Omkostningerne vil endvidere efter ansøgning undtages fra benchmarking af netvirksomhedernes økonomi, da det ikke pt. er omfattet jf. indtægtsrammefastsættelsens § 10, stk. 3, nr. 1. Endelig vil differencerne ved energispareordningen i hhv. netvirksomhedernes favør og elkundernes favør ved udgangen af 2020 blive lagt sammen med netvirksomhedernes almindelige differencer på den bevillingspligtige aktivitet.

Indtægtsrammefastsættelsen og Energisparebekendtgørelsen vil som en konsekvens blive tilrettet som beskrevet ovenfor.

3.7. Ensretning af netbevillingers udløbsdatoer

3.7.1. Gældende ret

§ 19, stk. 2, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger til at varetage netvirksomhed gives for mindst 20 år for et nærmere afgrænset område.

§ 53, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger hverken direkte eller indirekte kan overdrages til andre, medmindre klima-, energi- og forsyningsministeren tillader overdragelsen og godkender vilkårene herfor.

3.7.2. Ministeriets overvejelser

De oprindelige bevillinger til at drive netvirksomhed er blevet udstedt på forskellige tidspunkter i perioden 2002-2005 for en periode på 20 år beregnet fra afgørelsens tidspunkt. Et stort antal virksomheder med bevilling til at drive netvirksomhed har efterfølgende været genstand for opkøb og fusioner med andre virksomheder med bevilling til at drive netvirksomhed. I forbindelse med Energistyrelsens godkendelse af bevillingsoverdragelserne i medfør af § 53, stk.1, i lov om elforsyning har det i nogle tilfælde været nødvendigt, at fastsætte nye bevillingsdatoer, alt efter den konkrete gennemførelse af en given transaktion. Dette ændrer imidlertid ikke ved, at de nuværende bevillinger vil udløbe på forskellige tidspunkter i perioden 2022-2025.

Det anses som hensigtsmæssigt at ensrette bevillingernes udløbsdato. Hermed vil det kunne opnås, at den nye bevillingsperiode vil starte på samme tidspunkt for alle netvirksomheder og på grundlæggende samme reguleringsmæssige vilkår.

Den sidste bevilling udløber den 21. februar 2025, hvorfor en fælles udløbsdato tidligst kan fastsættes til denne dato. Det anses imidlertid for mere hensigtsmæssigt at lade bevillingerne udløbe med udgangen af et kalenderår, dvs. den 31. december 2025.

Det anses endvidere som administrativt mest smidigt, at forlænge bevillingerne uden forudgående ansøgning fra netvirksomhederne. Skulle en netvirksomhed ikke ønske at beholde sin netbevilling ud over dennes oprindelige bevillingsdato, vil netvirksomheden have mulighed for, at overdrage sin bevilling inklusive de anlæg, som anvendes til udførelsen af den bevillingspligtige aktivitet, jf. § 51, stk. 2, i lov om elforsyning, til en anden part.

Overdragelse af en netbevilling til en anden part vil kræve ministerens tilladelse og godkendelse af vilkårene for overdragelsen i medfør af § 53, stk. 1, i lov om elforsyning. Det kan være den påtænkte nye bevillingshaver, der står for ansøgningen om tilladelse for overdragelsen.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i den gældende § 19 i lov om elforsyning. Den nye bestemmelse vil medføre, at bevillinger til at drive netvirksomhed, som eksisterede den 1. januar 2021, vil forlænges uden forudgående ansøgning og med deres gældende indhold og vilkår til og med den 31. december 2025.

3.8 Forordning om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordning) - tarif

3.8.1. Gældende ret

§ 73 i lov om elforsyning fastsætter nærmere regler om, hvorledes tariffer fastsættes, samt fordelingen af disse.

Efter § 73, stk. 1, i lov om elforsyning, skal de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71, i lov om elforsyning, ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningsikkerhed er tilladt. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde. Efter stk. 2, skal de kollektive elforsyningsvirksomheder offentliggøre tariffer og betingelser for brugen af elnettet.

Efter lov om elforsynings § 5, nr. 11, skal en kollektiv elforsyningsvirksomhed forstås en offentlig eller privatejet elforsyningsvirksomhed med bevilling samt elforsyningsvirksomhed, der varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, som på offentligt regulerede vilkår har til formål at udføre aktiviteter som net-, transmissions-, eller systemansvarlig virksomhed. Netvirksomheders og Energinets tariffer skal således fastsættes efter nærmere fastsatte rammer og offentliggøres.

Kollektive elforsyningsvirksomheder skal stille deres ydelser til rådighed for elforbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår, jf. lov om elforsyning § 6 d. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal således ved deres prisfastsættelse iagttage kravet om gennemsigtighed, objektivitet, rimelighed og ikke-diskrimination.

I lov om elforsyning § 69 reguleres fastsættelsen af indtægtsrammen. Det følger af § 69, stk. 1, at priser for ydelser fra netvirksomhederne fastsættes i overensstemmelse med en indtægtsramme, som Forsyningstilsynet årligt fastsætter for hver netvirksomhed med henblik på dækning af netvirksomhedens omkostninger ved en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet og forrentning af den investerede kapital. Omkostningerne dækker drift af den bevillingspligtige aktivitet, herunder driftsomkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, driftsomkostninger pålagt af offentlige myndigheder eller Energinet, nettab, afvikling af gældsforpligtelser stiftet inden den 1. januar 2000 og tab på debitorer, jf. § 2, nr. 5 i bekendtgørelse nr. 969 af 27. juni 2018 om indtægtsrammer for netvirksomheder (indtægtsrammebekendtgørelsen), som fastsætter nærmere regler om omfang og beregning af indtægtsrammen.

Efter § 69, stk. 5, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om indtægtsrammen og de elementer, som indgår heri. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter endvidere regler om opgørelse og afvikling af differencer mellem en netvirksomheds indtægtsramme og indtægter og i forhold til dækning af netvirksomhedens omkostninger til energispareforpligtelser, jf. stk. 6. Ministerens beføjelser efter § 69, stk. 5 og stk. 6, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

(delegationsbekendtgørelsen). § 69, stk. 5 og stk. 6 er udmøntet ved indtægtsrammebekendtgørelsen.

Det følger af § 71, i lov om elforsyning, at Energinet for de aktiviteter der varetages i medfør af lov om energinet § 2, stk. 2 og 3, kan indregne nødvendige omkostninger. § 2, stk. 2, i lov om energinet, opremsede opgaver, som Energinet varetager i medfør af bl.a. lov om Energinet og lov om elforsyning, forbundet med en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning.

Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet, jf. lov om elforsyning § 73 a. Tariffen fastsættes således efter metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet. Efter § 76, stk. 1, nr. 1, skal de kollektive elforsyningsvirksomheder anmelde tariffer til Forsyningstilsynet.

Efter § 73 a, stk. 3, i lov om elforsyning, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer. Ministerens beføjelser efter § 73 a, stk. 3, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af delegationsbekendtgørelsen. Dette betyder, at ministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om indholdet af metoder der anvendes til at beregne tariffer, er delegeret til Energistyrelsen.

Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2020 om netvirksomheders, regionale transmissionsvirksomheders og Energinet.dk's metoder for fastsættelse af tariffer m.v. (metodebekendtgørelsen). Bekendtgørelsen er fastsat med hjemmel i § 73 a, stk. 2 i lov om elforsyning nr. 516 af 20. maj 2010, som fremgår af nugældende § 73 a, stk. 3.

Efter § 1, stk. 1 og stk. 2, i metodebekendtgørelsen, skal både netvirksomheder og Energinet anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer, til Forsyningstilsynets godkendelse. Forsyningstilsynets godkendelse af metoderne er en forudsætning for virksomhedernes anvendelse af betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer.

Derudover er der adgang for energibranchens organisationer, til at udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Forsyningstilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet, jf. lov om elforsyning § 73 b. Net- og transmissionsvirksomheder kan i deres anmeldelse basere sig på standardiserede metoder, der er entydigt fastlagt i branchevejledninger og lignende, idet virksomhederne i deres anmeldelse af metoden specifikt redegør for eventuelle afvigelser fra branchestandarden, jf. § 4 i metodebekendtgørelsen.

Forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordningen) artikel 18 fastsætter regler om afgifter for netadgang (tariffer). Bestemmelsen regulerer bl.a. hvad der indgår i fastsættelsen af tariffen og hvorledes tariffen fordeles blandt brugere.

Efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, skal afgifter, der opkræves af netoperatører for adgang til net, herunder afgifter for tilslutning til net, afgifter for brugen af net og i givet fald afgifter i tilknytning til styrkelse af net, afspejle omkostningerne, være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling. Disse afgifter omfatter ikke ikkerelaterede omkostninger, der støtter ikkerelaterede politiske målsætninger.

Det følger endvidere af stk. 1, at den metode, der anvendes til at bestemme netafgifterne, på neutral vis skal understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Disse afgifter må ikke være afstandsrelaterede.

Det følger af stk. 2, at tarifmetoder skal afspejle transmissionssystemoperatørers og distributionssystemoperatørers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningssikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelser, og samkøringslinjer.

Størrelsen af producenttariffer eller slutkundetariffer, skal, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen, jf. stk. 3.

I stk. 4 fastsættes hvilke forhold der skal tages i betragtning, når afgiften for netadgang skal fastsættes. Bestemmelsen fastsætter, at følgende skal tages i betragtning. Betalinger og indtægter, der skyldes ordningen for compensation mellem transmissionssystemoperatører, de faktisk foretagne og modtagne betalinger samt betalinger forventet for fremtidige perioder, skønnet på baggrund af tidligere perioder.

Fastsættelse af afgifterne for netadgang i henhold til artikel 18, berører ikke afgifter i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger som omhandlet i artikel 16, jf. stk. 5. Ved kapacitetsbegrænsninger skal artikel 16 således tages i betragtning. Derudover lægges der ikke nogen særlig netafgift på individuelle transaktioner med henblik på budområdeoverskridende handel af elektricitet, jf. stk. 6.

Distributionstariffer skal afspejle omkostninger under hensyntagen til systembrugeres, herunder aktive kunders, brug af distributionsnettet. Distributionstariffer kan indeholde elementer med relation til nettilslutningsmuligheder og kan differentieres på grundlag af systembrugeres forbrugs-

eller produktionsprofiler, jf. stk. 7. Fordelingen af distributionstariffen afhænger således af køberens brug af distributionsnettet og tariffen vil derfor afhænge af køberkategorien.

Hvor der i en medlemsstat er indført intelligente målersystemer, skal de regulerende myndigheder overveje tidsdifferentierede nettariffer, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoder for disse, i overensstemmelse med artikel 59 i elmarkedsdirektivet. Tidsdifferentierede nettariffer kan, hvor det er hensigtsmæssigt, indføres til at afspejle anvendelsen af nettet på en for slutkunden gennemsnitlig, omkostningseffektiv og forudsigelig måde, jf. stk. 7.

Distributionstarifmetoder skal give distributionssystemoperatører incitament med henblik på den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net, herunder gennem indkøb af ydelser. De regulerende myndigheder anerkender til dette formål relevante omkostninger som berettigede, medtager disse omkostninger i distributionstariffer og kan indføre præstationsmål for at give distributionssystemoperatører incitament til at forøge deres nets effektivitet, herunder gennem energieffektivitet, fleksibilitet og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer, jf. stk. 8.

ACER forelægger senest den 5. oktober 2019 en rapport om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, idet der tages hensyn til særlige nationale forhold, for at afbøde risikoen for opsplintning af markedet. Rapporten om bedste praksis behandler mindst den tariffkvotient, der gælder for producenter, og tariffer for slutkunder, de omkostninger der skal dækkes af tariffer, tidsdifferentierede nettariffer, lokaliseringsbestemte signaler, forholdet mellem transmission- og distributionstariffer, metoder til sikring af gennemsnitlighed i forbindelse med tariffastsættelse og -struktur, grupper af netbrugere, der er omfattet af tariffer, herunder, hvor det er relevant, disse gruppers kendetegn, forbrugsmønstre og enhver tariffritagelse samt tab i høj-, mellem- og lavspændingsnet. Denne rapport ajourføres mindst hvert andet år, jf. stk. 9. De regulerende myndigheder skal tage behørigt hensyn til rapporten, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor i overensstemmelse med artikel 59 i elmarkedsdirektivet, jf. stk. 10.

3.8.2. Elmarkedsdirektivet

Elmarkedsdirektivets artikel 59 og 60 fastsætter rammer for de regulerende myndigheders (i Danmark Forsyningstilsynet) rolle i forbindelse med nettariffer. De regulerende myndigheder har bl.a. adgang til at ændre tariffer, for at sikre at disse er forholdsmæssige og anvendes på en ikkeforskelsbehandlende måde.

Efter elmarkedsdirektivets artikel 59, stk. 1, litra a, skal den regulerende myndighed fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder eller begge dele i overensstemmelse med gennemsnitlige kriterier. De regulerende myndigheder overvåger udviklingen i nettariffer og netgebyrer, jf. artikel 59, stk. 1, litra o.

Den regulerende myndighed har bl.a. ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, for bl.a. tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor. Disse tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes levedygtighed, jf. artikel 59, stk. 7, litra a. Derudover har de regulerende myndigheder ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, for tilvejebringelse af systemydelser, som leveres på den mest økonomiske måde og giver passende incitamentter til netværksbrugere, så de kan balancere deres input og resultater. Sådanne systemydelser skal leveres på en rimelig og ikkeforskelsbehandlende måde og være baseret på objektive kriterier, jf. artikel 59, stk. 7, litra b.

Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til artikel 59 eller, når den regulerende myndighed har høringspligt, over forslag til tariffer eller metoder, kan senest to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort, eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne, indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning, jf. artikel 60, stk. 3.

For at øge gennemsigtigheden på markedet og sikre samtlige interesserede parter alle de nødvendige oplysninger og afgørelser eller forslag til afgørelser vedrørende de transmissions- og distributionstariffer, der er omhandlet i artikel 60, stk. 3, skal de regulerende myndigheder offentliggøre de nærmere metoder og underliggende omkostninger, der anvendes til beregning af de relevante nettariffer, samtidig med at forretningsmæssigt følsomme oplysninger behandles fortroligt, jf. artikel 59, stk. 9.

Det følger endvidere af artikel 60, stk. 1, at de regulerende myndigheder har beføjelse til at kræve, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører om nødvendigt ændrer de vilkår og betingelser, herunder tariffer eller metoder, som er omhandlet i elmarkedsdirektivets artikel 59, for at sikre, at disse er forholdsmæssige og anvendes på en ikkeforskelsbehandlende måde, jf. artikel 18 i forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordning). I tilfælde af forsinkelser ved fastsættelsen af transmissions- og distributionstariffer har de regulerende myndigheder beføjelse til at fastsætte eller godkende midlertidige transmissions- og distributionstariffer eller metoder og til at træffe afgørelse om passende kompensationsforanstaltninger, såfremt de endelige transmissions- og distributionstariffer eller metoder afviger fra disse midlertidige tariffer eller metoder.

3.8.3 Ministeriets overvejelser

Artikel 18 i elmarkedsforordningen, reguleres til dels ved § 73 i lov om elforsyning.

Efter EUF-Traktatens artikel 288, er en forordning almenyldig og umiddelbart gældende i hver medlemsstat og må ikke gennemføres i national ret.

Da forordninger er umiddelbart gældende i medlemsstaterne, skal de anvendes i deres EU-retlige form og må derfor af medlemsstaten ikke inkorporeres eller omskrives. Imidlertid kan det i et

tilfælde, hvor anvendelsen af en EU-retlig ordning beror på et samvirke mellem både EU-ret og national ret, være i overensstemmelse med EU-retten at gengive visse dele af forordningen i national ret. En gengivelse skal dog gøre det klart, at indholdet af den nationale retsakt stammer fra en forordning.

For at sikre overholdelse af EUF-Traktatens artikel 288 foreslås dele af § 73, stk. 1 i lov om elforsyning ophævet og der foreslås indsat en henvisning i § 73, stk. 1, til forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordningen) artikel 18.

Ved den foreslåede ændring forventes, at tarifopkrævningen i høj grad vil bestå uændret. Ændringen vil betyde, at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18, vil skulle tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser. Dette kan betyde, at fordelingen af tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag.

3.8.4 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 73, stk. 1, 2. pkt., i lov om elforsyning, ophæves. Herved sikres, at der ikke i national ret er bestemmelser, som er i strid med eller regulerer samme forhold, som forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordningen). Derudover foreslås indsat en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18, hvor der er et samspil mellem denne bestemmelse og § 73 i lov om elforsyning, hvorved det gøres klart, at den nærmere regulering af tariffer reguleres ved elmarkedsforordningen.

3.9 Elforsyningslovens regler om udpegede elektricitetsmarkedsoperatører

3.9.1 Gældende ret

Elforsyningsloven § 59, stk. 1, bestemmer, at netvirksomhederne indberetter på timebasis til klima-, energi- og forsyningsministeren mængden af den elektricitet, der er produceret på anlæg omfattet af §§ 58, 58 b og 58 c.

Elforsyningsloven § 59, stk. 2, giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte markedsprisen for elektricitet på anlæg nævnt i stk. 1 på månedsbasis som et gennemsnit af spotprisen, jf. stk. 3, i det pågældende område.

Elforsyningsloven § 59, stk. 3, angiver, at der med spotpris på elektricitet menes den timepris pr. kWh, som den nordiske elbørs, Nordpool, angiver på spotmarkedet for pågældende område. Elforsyningsloven § 72 f, stk. 1, 1. pkt., angiver, at for tilmålte aftageomre, der aftager elektricitet efter elforsyningsloven § 6 c, stk. 7, eller § 72 e, stk. 5, fastsættes en pris svarende til Nord Pool Spots timepris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet, med et tillæg, der er fastsat af Forsyningstilsynet efter stk. 3. Elforsyningsloven § 72 f,

stk. 1, 2. pkt., angiver at, for ikketimemålte aftageenumre, der aftager elektricitet efter elforsyningsloven § 6 c, stk. 7, eller § 72 e, stk. 5, fastsættes der en pris svarende til Nord Pool Spots dagspris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet, med et tillæg, der er fastsat af Forsyningstilsynet efter stk. 3.

3.9.2 Forordning om om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger

KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (Forordning 2015/1222) fastsætter bl.a. regler om udpegelse af elektricitetsmarkedsoperatører og elektricitetsmarkedsoperatørers opgaver.

Det fremgår af definitionen i art. 2, nr. 23, at en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør (en NEMO) er en enhed, der af den kompetente myndighed er blevet udpeget til at udføre opgaver i forbindelse med den fælles day-ahead- eller intraday-kobling

Det fremgår af art. 5, stk. 1, at hvis der i en medlemsstat eller i en medlemsstats budområde på datoen for denne forordnings ikrafttrædelse eksisterer et nationalt, lovbeskyttet monopol på day-ahead- og intraday-handelsydelse, som udelukker udpegelsen af mere end én NEMO, skal den pågældende medlemsstat underrette Kommissionen herom senest to måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse og kan afvise at udpege mere end én NEMO pr. budområde.

Det fremgår af art. 7, stk. 1, at NEMO'er fungerer som markedsoperatører på nationale eller regionale markeder med henblik på i samarbejde med TSO'er at gennemføre den fælles day-ahead- og intraday-kobling. Deres opgaver omfatter modtagelse af bud fra markedsdeltagerne, det overordnede ansvar for matching og fordeling af bud i overensstemmelse med resultaterne af den fælles day-ahead- og intraday-kobling, offentliggørelse af priser samt afvikling og clearing af de kontrakter, der resulterer af handleterne, i henhold til de relevante deltageraftaler og regler.

Det fremgår af art. 10, at TSO'er og NEMO'er i fællesskab organiserer den daglige drift af den fælles day-ahead- og intraday-kobling. De mødes jævnligt for at drøfte og træffe beslutninger om operationelle spørgsmål vedrørende den daglige drift. TSO'erne og NEMO'erne inviterer agenturet og Kommissionen til at deltage i disse møder som observatører og offentliggør kortfattede referater af disse møder.

3.9.3 Klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser

Der er ikke et lovbeskyttet monopol i Danmark, der udelukker udpegelsen af mere end en NEMO. Der er allerede godkendt flere NEMO'er i Danmark. Det er således ikke retvisende, når det i elforsyningsloven §§ 59 og 72 f fremgår, at Nord Pool er den eneste elektricitetsmarkedsoperatør, og der er i den forbindelse ikke en Nord Pool spotpris men en fælles markedskoblingspris. Ministeriet vurderer, at det på denne baggrund er nødvendigt at ændre i Elforsyningsloven §§ 59 og 72 f, således at bestemmelserne er retvisende.

I samme forbindelse vurderer ministeriet, at spotpris bør ændres til day-ahead pris og spotmarkedet bør ændres til day-ahead markedet. Denne ændring er begrundet i, at det er disse begreber, der anvendes i Forordning (2015/1222). Den gældende ret i forordningen og elforsyningsloven vil således fremstå begrebsmæssigt konsistent.

3.9.4 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at spotprisen ændres til day-ahead prisen i elforsyningsloven § 59, stk. 2., sådan at klima-, energi- og forsyningsministeren fremover skal fastsætte markedsprisen for elektricitet på anlæg nævnt i stk. 1 på månedsbasis som et gennemsnit af day-ahead prisen, jf. stk. 3, i det pågældende område.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil medføre, at referencen i til spotprisen ændres til day-ahead prisen. Formålet med ændringen er, at terminologien i § 59, stk. 2, bør afspejle begrebsanvendelsen i forslag til ændring af § 59, stk. 3.

Det foreslås, at der med day-ahead prisen for elektricitet i § 59, stk. 3, fremover skal menes den timepris, som en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør, angiver pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil medføre, at en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør angiver timeprisen pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde. Den foreslåede ændring vil desuden medføre, at der med day-ahead prisen på elektricitet fremover vil menes timepris på day-ahead markedet for elektricitet og ikke timepris på spotmarkedet.

Det foreslås endelig, at en pris svarende til Nord Pool Spots timepris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet i § 72 f, stk. 1, ændres til en pris svarende til en udpeget elektricitetsmarkedsoperatørs timepris pr. kWh på day-ahead markedet i det budområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil medføre, at en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør angiver timeprisen pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde. Den foreslåede ændring vil desuden medføre, at der med spotpris på elektricitet, fremover vil menes timepris på day-ahead markedet for elektricitet og ikke timepris på spotmarkedet.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer et forøget ressourcebehov hos Energistyrelsen som følge af nye opgaver. Det drejer sig om bl.a. nye rammer vedrørende aggregering, energilagring, borgerenergifællesskaber, krav til elregningens indhold og arbejde med netudviklingsplaner. Desuden indebærer elmarkedsforordningen visse opgaver, der har medført et øget ressourcebehov til opgaver vedr. overslag over værdi af value of lost load samt

ressourcetilstrækkelighedsvurderinger og håndtering af eventuelt kommende nye netregler fra Europa-Kommissionen.

Energistyrelsen vurderer, at omfanget af de nye opgaver fsva. elmarkedsdirektivet og elmarkedsforordningen er noget større i forhold til tidligere vurderinger, der lå til grund for den bevilling som Energistyrelsen har fået tilført til implementering af den del af vinterpakken, der vedrører elmarkedsdirektivet og funktionen af elmarkedsforordningen. Energistyrelsen har tidligere fået tilført 1 årsværk i perioden 2021-2023. Styrelsen vurderer på nuværende tidspunkt, at de nye opgaver derudover forventes at medføre behov for 2,5 til 3 årsværk i perioden 2021-2030 og frem.

Lovforslaget indebærer et forøget ressourcebehov hos Forsyningstilsynet som følge af en række nye opgaver, bl.a. ifm: Tilsyn med dynamiske elpriskontrakter, forbrugerrettigheder der nu også gælder erhvervskunder, tilsyn med aggregatorer, tilsyn med netvirksomheders produkter til borgerenergi- og VE-fællesskaber, en lang række nye tilsynsopgaver for netvirksomhederne og over for Energinet, samt nye opgaver forbundet med etableringen og driften af et regionalt koordinationscenter. Forsyningstilsynet har allerede fået tilført 5,5 årsværk til disse opgaver i 2020, hvoraf 0,5 eller 1,5 bortfalder fra 2021 og frem, afhængig af den nærmere implementering af art. 10, 13 og 14.

Derudover indebærer lovforslaget et forøget ressourcebehov hos Forsyningstilsynet i forbindelse med regulering af indkøb af el til dækning af nettab. Forsyningstilsynet har opgjort behovet til 1,5 årsværk i 2021 og frem.

Lovforslaget indebærer endvidere nye opgaver for Forsyningstilsynet i forbindelse med tilsyn med elhandelsvirksomheders manglende overholdelse af bestemte forbrugerrettigheder i kontrakter. Forsyningstilsynet har opgjort ressourcebehovet for disse opgaver til mellem 0,5 og 1 årsværk i 2021 og frem.

Ved udformningen af lovforslaget er principperne for digitaliseringsklar lovgivning er fulgt.

De foreslåede lovændringer for så vidt angår ophævelse af regnskabsmæssig adskillelse i forbindelse med energispareordningen har kun minimale økonomiske konsekvenser og implementeringsomkostninger for staten. Der kan være behov for en mindre ændring af Forsyningstilsynets tilrettelæggelse af sin tilsynsforpligtelse. Det forventes dog ikke at have økonomiske konsekvenser af betydning.

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Implementeringen af elmarkedsdirektivet forventes at få positive øvrige efterlevelseskonsekvenser for aggregatorvirksomheder i form af markedsadgang for nye fleksibilitetsprodukter. Denne effekt er dog svært kvantificerbar. Tiltagene kommer til at påvirke ca. 50 elhandels- og aggregatorvirksomheder.

De nye regler om aggregatorer forventes at have ganske væsentlige adfærdsvirkninger, da der indføres en ramme for en helt ny type markedsaktør på elmarkedet, som i nogle tilfælde vil kunne konkurrere med de eksisterende elhandelsvirksomheder. Tilsvarende vil de eksisterende elhandelsvirksomheder antageligt undersøge muligheden for at gå ind på markedet for aggregatorydelser. De nye regler anses sammen med justeringen af leveringspligten overordnet for at udgøre en markedsåbning, som vil skabe større produktdifferentiering, herunder gennem nogen grad af kundesegmentering, hvilket samlet set vil føre til forøget konkurrence på detailmarkedet for el.

Lovkravene om anskaffelse af ydelser og produkter, om forelæggelse af netudviklingsplaner for Forsyningstilsynet, samt om vandtætte skotter mellem netvirksomheder og kommercielle elektricitetsvirksomheder og om netvirksomheders selvstændige beslutningskompetence, neutrale adfærd og habilitet efter markedsbaserede metoder vil påvirke cirka 40 netvirksomheder i Danmark.

Hovedparten af netvirksomhederne er i dag organiseret og ejet af andelsselskaber (forbrugerejet). Radius Elnet, er fortsat statsejet, men er dog ved lovforslagets ikrafttrædelse solgt til det andelsejede SEAS-NVE. Herudover findes 10 kommunalt ejede mindre selskaber samt 5 fondsejede selskaber.

Da de berørte selskaber er kommunalejede, forbrugerejede eller lignende undtages de fra videre behandling i EØK. Netvirksomhederne er indtægtsrammeregulerede, og elhandels- og aggregatorvirksomhederne forventes at overvælte tarifferne på forbrugerne. De nye direktivkrav forventes ikke at påvirke tarifferne i et væsentligt omfang.

Forslaget om ophævelse af kravet om regnskabsmæssig adskillelse vil have begrænsede positive økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Net- og distributionsvirksomhederne vil fortsat skulle dokumentere administrative omkostninger i forbindelse med undtagelse af disse fra benchmarkingen. Der vil dog med energispareordningens udløb være en erhvervsmæssig besparelse på ca. 700 mio. kr. baseret på 2018 data, hvilket er uafhængigt af dette lovforslag.

Elmarkedsdirektivet indeholder en række nye reguleringsmæssige tiltag, der vedrører transmissionssystemoperatører, i Danmark Energinet.

Forbuddet mod energilageraktiviteter, krav vedr. anskaffelse af kritiske egenskaber, fastsættelse af tekniske specifikationer, krav om udveksling af oplysninger og koordination med netvirksomheder, samt opgaver vedr. regionale koordinationscentre, vil påvirke Energinet som den eneste transmissionssystemoperatør i Danmark. Dog forventes elhandels- og aggregatorvirksomhederne at overvælte tarifferne på forbrugerne. De nye direktivkrav forventes ikke at påvirke tarifferne i et væsentligt omfang.

Implementeringen af elmarkedsdirektivet medfører administrative konsekvenser for ca. 50 elhandels- og aggregatorvirksomheder, som nævnt ovenfor.

Lovforslaget medfører omstillingsomkostninger ifm. udvikling af IT-systemer til håndtering af markedets kommunikationskrav, faktureringskrav, samt krav til afregninger de forskellige

markedsaktører imellem. Elhandelsvirksomheder vil herudover skulle tilpasse deres prognoseværktøjer til at kunne håndtere, at visse delmængder tages ud af deres porteføljer.

Den udvidede kreds af klageberettigede til Ankenævnet på Energiområdet vil antageligt indebære et øget ressourceforbrug for Ankenævnet, som potentielt vil skulle dækkes af branchen, i det omfang det ikke kan dækkes af et forøget klagegebyr for erhvervs-kunder. Der kan dermed være tale om løbende administrative omkostninger. Der afventer endelig stillingtagen til modellen herfor.

Desuden fører Forsyningstilsynet tilsyn med, at elhandelsvirksomheder og aggregatorer overholder deres offentligretlige forpligtelser – en opgave, som vil kræve et øget ressourceforbrug som følge af de nye tiltag i direktivet. Dette tilsyn refunderes af branchen, og der vil dermed være tale om en forøgelse af de løbende administrative omkostninger.

Lovforslaget åbner op for aggregatorer på det danske el-marked. Disse underlægges de gældende regler for elhandelsvirksomheder. Da reguleringen har karakter af en liberalisering på markedet, og som udgangspunkt ikke går videre end den allerede eksisterende lovgivning på området, bliver dette ikke kategoriseret som en administrativ konsekvens for aggregatorerne.

Derudover foretages en række mindre justeringer, som medfører ikke væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet og Energinet.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering bemærker, at lovforslaget også giver hjemmel til udstedelse af bekendtgørelser, som indebærer administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget og bemyndigelsesbestemmelserne vurderes at medføre administrative konsekvenser, som dog er lavere end 4 mio. kr. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.

Energistyrelsen har vurderet, at princip 1-4 for agil erhvervsrettet regulering er relevante for de konkrete ændringer i forslaget. OBR har ingen bemærkninger hertil.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at have positive administrative konsekvenser for borgere, da flere af lovforslagets elementer som eksempelvis borgerenergifællesskaber, aggregatoradgang og justeringen af leveringspligten indebærer en åbning for nye produkter og initiativer, som fremmer en forbrugerdreven grøn omstilling.

7. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Visse elementer i lovforslaget forventes at have positive klima- og miljømæssige konsekvenser.

Formålet med borgerenergifællesskaber er at engagere borgerne i en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig elektrificering og omstilling af energisystemet i kraft af deres aktiviteter inden for VE-udbygning, fleksibelt forbrug, lagring, energieffektiviseringer, transport mv.

Den direkte klimaeffekt vurderes dog at være relativ lille, dels idet den samlede resulterende effekt på VE-udbygning formentligt er lille, og dels idet lovforslaget med en neutral tilgang ikke overkompenserer energifællesskaberne, og udbredelsen derfor er vanskelig at forudse.

Når reglerne træder i kraft 1. januar 2021 og åbner for disse nye aktører, så er det svært at sige, hvor hurtigt borgerenergi- og VE-fællesskaber vil udbrede sig.

Det er ikke muligt at sætte tal på den potentielle samlede CO₂-effekt udover, at den forventes at være relativt begrænset.

Europa-Kommissionen har vurderet, der er potentiale for, at borgerenergi- og VE-fællesskaber på EU-plan kan komme til at eje mere end 50 GW vind- og 50 GW solenergi, hvilket svarer til hhv. 17 og 21 % af den installerede kapacitet i 2030. Disse tal er dog behæftet med stor usikkerhed i en national dansk sammenhæng.

Implementeringen af regler om aggregatorer som aktører på elmarkedet har til formål at udnytte potentialet ved fleksibelt elforbrug. En uafhængig aggregator markedsgør muligheden for at flytte på elforbruget på henholdsvis fleksibilitetsmarkedet og regulerkraftmarkedet. I kraft af en antaget øget elektrificering af det samlede energiforbrug, ikke mindst igennem udbredelsen af bl.a. elbiler og varmepumper, vil en større andel af elforbruget blive fleksibelt med deraf følgende mulighed for at flytte elforbruget til tidspunkter af døgnet, hvor forbruget traditionelt har været lavt.

Det vurderes ikke, at den forbedrede markedsadgang for udbydere af fleksibilitetsydelser i sig selv vil have en direkte påvirkning på klimaet eller miljøet på 10.000 ton CO₂ eller derover årligt.

Det bemærkes dog, at en øget elektrificering af områder af energiforbruget, der indtil nu alene eller hovedsageligt har været baseret på andre energikilder end vedvarende energi, kan bevirke, at den samlede CO₂-belastning i energiforbruget kan mindskes. Hvis eksempelvis markedsgørelsen af fleksibilitetsydelser indirekte bevirker, at udbredelsen af elbiler stiger mere eller hurtigere, end hvis fleksibilitetsydelser ikke blev markedsgjort, har dette antageligt en effekt på den samlede bilflådes CO₂-belastning. Tilsvarende er det muligt, at markedsgørelsen af fleksibilitetsydelser vil accelerere udbredelsen af varmepumper.

Når reglerne træder i kraft 1. januar 2021 og åbner for disse nye aktører, så er det svært at sige, hvor hurtigt markedet for fleksibilitetsydelser vil vokse.

Europa-Kommissionen har vurderet, at den samlede effekt i EU af tiltag for at reducere markedsbarrierer for fleksibelt forbrug kan estimeres til 12,7 millioner ton CO₂ årligt i 2030. Disse tal er dog behæftet med stor usikkerhed i en national dansk sammenhæng.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører dele af EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (omarbejdning). Direktivet skal være gennemført i national lovgivning senest den 1. januar 2021.

Lovforslaget indebærer desuden en tilpasning af visse bestemmelser om fastsættelse af tariffer i elforsyningsloven, således at der ikke forekommer dobbeltregulering ift. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet (omarbejdning).

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden 6. juli til 14. august 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

13. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget er ikke i strid med de 5 principper.	

[Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering] / [Går videre end minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)	JA	NEJ [X]
---	----	---------

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den gældende fodnote i lov om elforsyning indeholder en udtømmende opregning af de direktiver og forordninger, som lov om elforsyning gennemfører.

Lov om elforsyning gennemfører bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF.

Lov om elforsyning gennemfører endvidere bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF.

Begge direktiver er blevet omarbejdet ved henholdsvis Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2019/944/EU af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU (omarbejdning) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/2001/EU af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (omarbejdning).

Det foreslås, at *fodnoten* i lov om elforsyning ændres, således at det af fodnoten vil fremgå, at lov om elforsyning indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets omarbejdede direktiv 2019/944/EU af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU og dele af Europa-Parlamentets og Rådets omarbejdede direktiv 2018/2001/EU af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder.

De foreslåede ændringer vil medføre, at fodnoten vil reflektere, at lov om elforsyning gennemfører dele af de omarbejdede direktiver.

Til nr. 2

§ 2, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at loven finder anvendelse på produktion, transport, handel og levering af elektricitet.

Det følger af den foreslåede ændring af § 2, *stk. 1*, at aggregering og energilagring tilføjes til de aktiviteter, som loven finder anvendelse på i medfør af bestemmelsen.

Tilføjjelsen er nødvendig, fordi det af forslaget til en definition af elektricitetsvirksomhed i § 5, nr. 9, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, følger, at fysiske og juridiske personer, der driver aggregering eller energilagring, og som er ansvarlige for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er slutkunde, uanset ejerforhold og juridisk status, vil være omfattet af begrebet elektricitetsvirksomhed. Begrebet

elektricitetsvirksomhed vil efter lovforslaget bruges i forslaget om regnskabsaflæggelse i § 85, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 66. Som konsekvens vil fysiske og juridiske personer, der driver aggregering eller energilagring blive omfattet af forpligtelsen til at udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre.

Den foreslåede ændring af § 2, stk. 1, vil medføre, at det i bestemmelsen om lov om elforsynings anvendelsesområde vil blive reflekteret, at loven indeholder regler, der regulerer aggregering og energilagring.

Begrebet aggregering forstås som det foreslås defineret i § 5, nr. 3, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Derefter er aggregering en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked.

Begrebet energilagring forstås som det foreslås defineret i § 5, nr. 14, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Derefter er energilagring, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Til nr. 3

Der findes ingen definitioner af begreberne aggregatorvirksomhed, aggregering eller aktiv kunde i elforsyningsloven.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 2, i elforsyningsloven, hvorefter aggregatorvirksomhed defineres som en virksomhed der varetager aggregering.

Det foreslåede vil medføre, at en aggregatorvirksomhed er en virksomhed, der varetager aggregering.

Det foreslåede vil desuden medføre, at elforsyningsloven anvender et andet begreb end elmarkedsdirektivet til at beskrive markedsaktører, der er aktiv inden for aggregering Den eneste betingelse for at være omfattet af definitionen af en aggregatorvirksomhed er, at der er tale om en virksomhed, der varetager aggregering.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.6.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger om klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser vedrørende gennemførelsen af elmarkedsdirektivets regler om fleksibelt forbrug gennem aggregering, herunder pkt. 2.1.6.3.1 vedrørende elmarkedsdirektivets krav om uafhængighed for aggregatorer og betydning for gennemførelsen af regler om aggregatorvirksomhed i dansk ret.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 5, nr. 3, i elforsyningsloven, hvorefter aggregering defineres som en funktion, der varetages af en virksomhed, der samler flere kunders

forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. Det foreslås desuden i § 5, nr. 3, at aggregering ikke kan være levering af elektricitet.

Den foreslåede del af definitionen af aggregering i § 5, nr. 3, 1. pkt., vil medføre, at definitionen af begrebet aggregering i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 18, gennemføres delvist.

I overensstemmelse med elmarkedsdirektivets definition af aggregering vil det foreslåede medføre, at aggregering både kan finde sted i form af aggregering af fleksibelt elforbrug og i form af aggregering af fleksibel elproduktion. Det foreslåede vil desuden medføre, at formålet med varetagelsen af aggregering af fleksibelt elforbrug eller aggregering af fleksibel elproduktion er køb, salg eller auktion på et elektricitetsmarked for at udnytte alle kundegruppers fleksibilitet.

Det foreslåede vil dog medføre, at aggregering alene kan varetages af virksomheder. Når en virksomhed varetager aggregering, vil denne virksomhed være en aggregatorkompetence, jf. forslaget til definition af aggregatorkompetence i ny § 5, nr. 2 i elforsyningsloven.

Den foreslåede del af definitionen af aggregering i § 5, nr. 3, 2. pkt., vil medføre, at aggregering ikke kan være levering af elektricitet. Det foreslåede vil i den forbindelse medføre, at aggregering afgrænses fra levering af elektricitet. Det bevirker, at elforsyningsloven vil komme til at indeholde regler, der særskilt regulerer en virksomhed, når den leverer og sælger elektricitet og regulerer en virksomhed, når den sælger aggregering. En konkret virksomhed, der sælger elektricitet, kan godt på samme tid være en virksomhed, der sælger aggregering. De forpligtelser over for slutkunder, der efter omstændighederne vil kunne gælde for en elhandelsvirksomhed, hvis denne virksomhed også er en aggregatorkompetence, vil alene gælde for virksomheden, når denne varetager aggregering til slutkunden.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1.6.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger om klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser vedrørende gennemførelsen af elmarkedsdirektivets regler om fleksibelt forbrug gennem aggregering.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 5, nr. 4, i elforsyningsloven, hvorefter en aktiv kunde defineres som en slutkunde eller en gruppe af slutkunder, som handler i fællesskab, og som forbruger eller lagrer elektricitet, der er produceret på dennes lokalitet, eller der sælger egenproduceret elektricitet eller deltager i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger, forudsat at disse aktiviteter ikke udgør dennes primære forretnings- eller erhvervsmæssige virksomhed.

Den foreslåede del af definitionen af en aktiv kunde i § 5, nr. 4, vil medføre, at definitionen af en aktiv kunde i elmarkedsdirektivets art. 2, nr. 8, gennemføres delvist.

Den foreslåede definition af en aktiv kunde vil medføre, at en aktiv kunde kan være en slutkunde eller en gruppe af slutkunder, som handler i fællesskab.

Den foreslåede definition af en aktiv kunde vil desuden medføre, at den aktive kunde kun kan forbruge eller lagre elektricitet, der er produceret på dennes lokalitet. Der foretages således et valg

om stedlig afgrænsning i forhold til de muligheder, der fremgår af elmarkedsdirektivets definition af en aktiv kunde.

Definitionen af en aktiv kunde i elforsyningsloven vil afgrænse stedet for forbrug eller lagring af den aktive kundes producerede elektricitet til den aktive kundes lokation. Denne stedlige afgrænsning er identisk med den stedlige afgrænsning af VE-egenforbrugeres forbrug og lagring af egenproduceret elektricitet efter art. 21, stk. 2 og 3 i EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder.

Den foreslåede definition af en aktiv kunde vil desuden medføre, at den aktive kunde kan være deltager i fleksibilitetsordninger eller energieffektivitetsordninger.

Den foreslåede definition af en aktiv kunde vil endelig medføre, at den aktive kunde kun vil være en aktiv kunde, når den udøver de ovennævnte aktiviteter, hvis disse aktiviteter ikke udgør den aktive kundes primære forretnings- eller erhvervsmæssige virksomhed.

Til nr. 4

Der findes ingen definition af begrebet elektricitetsvirksomhed i lov om elforsyning. Begrebet anvendes i 2009-eldirektivet, som en samlebetegnelse for det, der er i dansk ret betegnes som netvirksomhed, transmissionsvirksomhed, produktion og elhandel og er ikke implementeret i lov om elforsyning.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 9, i lov om elforsyning, hvorefter elektricitetsvirksomheder defineres som en fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, aggregering, fleksibelt elforbrug, energilagring eller elhandel og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er slutkunde.

Definitionen er nødvendig, da begrebet fremadrettet vil blive anvendt i § 84, stk. 1, og § 85, stk. 1, som følge af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 61 og 65.

Med forslaget vil definitionen af begrebet elektricitetsvirksomheder i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 57, blive gennemført ordret bortset fra betegnelsen levering og køb af elektricitet, som i dansk regulering er det samme som elhandel. Begrebet elektricitetsvirksomheder er ved elmarkedsdirektivet i forhold til 2009-eldirektivet udvidet til endvidere at omfatte de nye markedsaktører, dvs. virksomheder, der driver aggregering, fleksibelt elforbrug og energilagring.

Produktion er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 37, defineret som fremstilling af elektricitet. Transmission er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 34, defineret som transport af elektricitet via det sammenkoblede system for meget høj spænding og højspænding med henblik på levering af elektricitet til slutkunder eller distributionsvirksomheder og omfatter ikke levering. Begrebet transmission omfatter transmissionsvirksomhed, som defineret i § 5, nr. 20, i lov om elforsyning, hvorefter transmissionsvirksomhed omfatter virksomhed med bevilling eller elforsyningsvirksomhed som varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede

datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, der driver transmissionsnet. Transmissionsnet er i medfør af § 5, nr. 19, i lov om elforsyning, defineret som kollektivt elforsyningsnet, som har til formål at transportere elektricitet fra produktionssteder til et overordnet center i distributionsnettet eller at forbinde det med andre sammenhængende elforsyningsnet.

Distribution er i artikel 2, nr. 28, defineret som transport af elektricitet via høj-, mellem- eller lavspændingsdistributionssystemer med henblik på dets leverance til kunder og omfatter ikke levering. Distribution er i dansk ret defineret som virksomhed med bevilling, der driver distributionsnet, jf. § 5, nr. 15 og definitionen på netvirksomhed. Distributionsnet er i medfør af § 5, nr. 5, defineret som kollektivt elforsyningsnet, som har til formål at levere elektricitet til en ubestemt kreds af forbrugere, samt net, som ejes af en kollektiv elforsyningsvirksomhed, som har til formål at forbinde en forbruger direkte med transmissionsnettet.

Aggregering er i artikel 2, nr. 18, defineret som en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked.

Fleksibelt elforbrug er i artikel 2, nr. 20, defineret som ændringer i en slutkundes elforbrug i forhold til det normale eller aktuelle forbrugsmønster som reaktion på markedssignaler, herunder som reaktion på tidspunktafhængige elpriser eller finansielle incitamenter, eller som reaktion på accept af slutkundens bud om at sælge en forbrugsreduktion eller -forøgelse til en bestemt pris på et organiseret marked som defineret i artikel 2, nr. 4), i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014, hvad enten dette sker alene eller gennem aggregering. Energilagring er i artikel 2, nr. 59, defineret som i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Levering er i artikel 2, nr. 12, defineret som salg, herunder videresalg af elektricitet til kunder, dvs. elhandel, som defineret i § 5, nr. 7, i lov om elforsyning, hvor elhandel er en virksomhed, der sælger elektricitet.

Slutkunde er i direktivets artikel 2, nr. 3, defineret som en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug. Definitionen på slutkunder, aggregering og energilagring vil blive implementeret i lov om elforsyning og begreberne skal forstås, som det foreslås defineret i lovforslagets § 1, nr. 4., 7 og 11.

Begrebet omfatter endvidere borgerenergifællesskaber, hvis de udøver aktiviteter omfattet af definitionen af elektricitetsvirksomheder.

Det bemærkes, at begrebet ikke omfatter Energinets varetagelse af systemansvarlig virksomhed.

Til nr. 5

En elhandelsvirksomhed er defineret i elforsyningsloven, som en virksomhed, der sælger elektricitet.

Det foreslås, at definitionen af en elhandelsvirksomhed ændres, sådan at en elhandelsvirksomhed er en virksomhed, der sælger elektricitet til- eller køber elektricitet af den, der omfattes af et aftagenummer.

Det foreslåede vil medføre, at det præciseres, at levering af elektricitet igennem en elhandelsvirksomhed forudsætter et aftagenummer hos den, der modtager leveringen af elektricitet. Det bevirker, at der skabes klarhed om, at levering af elektricitet bag ved en måler ikke gør leverandøren af elektricitet til en elhandelsvirksomhed.

Det foreslåede vil også medføre, at definitionen af en elhandelsvirksomhed også omfatter virksomhed, hvori der købes elektricitet af den der omfattes af et aftagenummer.

Til nr. 6

Der findes ingen definitioner af begreberne energilageranlæg, energilagring og fleksibilitetsydelse i lov om elforsyning.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 13, i lov om elforsyning, hvorefter energilageranlæg defineres som, i elektricitetssystemet, et anlæg, hvor der sker energilagring.

Begrebet energilageranlæg vil fremadrettet blive anvendt som følge af de foreslåede nye bestemmelser i § 47 a, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 49, hvorfor det er nødvendigt at indsætte en definition af begrebet i lov om elforsyning.

Forslaget vil medføre, at begrebet energilageranlæg vil defineres i overensstemmelse med definitionen i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 60. Efter det foreslåede vil elmarkedsdirektivets definition gennemføres ordret.

I definitionen indgår begrebet energilagring. Begrebet skal forstås som foreslået defineret i § 5, nr. 14, i lov om elforsyning. Herefter er energilagring, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Tilstedeværelse af et anlæg, i elektricitetssystemet, hvor der sker energilagring, vil forudsætte, at anlægget bruges til udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret. Alternativt, at anlægget bruges til konvertering, lagring og henholdsvis rekonvertering eller anvendelse som anden energibærer, jf. nærmere herom nedenfor.

Tilstedeværelse af et anlæg, i elektricitetssystemet, hvor elektricitet konverteres til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af denne energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer, vurderes opfyldt, såfremt de elementer af den beskrevne proces foregår som en integreret operation, for at der fra et teknisk synspunkt kan være tale om energilagring. Herefter vil en kaverne til lagring af brint, isoleret set, ikke betragtes som et energilageranlæg i elektricitetssystemet, ligesom anlægget, hvor elektricitet konverteres til en anden energiform, eksempelvis et elektrolyseanlæg til konvertering af elektricitet til brint, det

kemiske anlæg, der efterfølgende anvender brinten, eller det anlæg, hvor brint rekonverteres til elektrisk energi, ikke i sig selv betragtes som værende et energilageranlæg. Alene hvor alle delprocesser foregår som teknisk og organisatoriske, herunder ejermæssige, integrerede operationer, vil de betragtes som værende et energilageranlæg i elmarkedsdirektivets forstand. Dette vurderes således at være opfyldt, hvis en aktør ejer et anlæg der konverterer elektricitet, som lagres, rekonverteres til elektricitet eller anvendes som anden energibærer med henblik på anvendelse, herunder salg. Det vurderes, at delelementet »anvendelse« bør forstås bredt, således, at der allerede vil være tale om at der foreligger anvendelse, hvis brinten udtages fra lagret med henblik på en egentlig fysisk anvendelse, dvs. eksempelvis ved brug i et kemisk anlæg, eller ved brug i gassystemet. Definitionens ord »anvendelse« vurderes også at omfatte salg med henblik på anvendelse af en anden aktør.

At der er tale om et anlæg i elektricitetssystemet indebærer, at der vil være tale om et anlæg, der er tilsluttet elektricitetssystemet. Elektricitetssystemet forstås bredt i denne sammenhæng og kan være enten det kollektive net eller også en slutkundes forbrugsinstallation.

Kravet om elektricitetssystemet, understøtter at brintlageret isoleret set ikke vil være et energilager i elektricitetssystemet, da brintlageret ikke vil være tilsluttet i elektricitetssystemet. Dette betyder, at hvis et brintlager teknisk og organisatorisk herunder ejerskabsmæssigt, ikke er integreret, med en tilslutning til elektricitetssystemet, så vil brintlageret ikke anses som værende i elektricitetssystemet og dermed ikke være omfattet af definitionen på et energilager i medfør af elmarkedsdirektivet. Tilslutning til elektricitetssystemet kan f.eks. være konvertering af elektricitet til brint eller rekonvertering af brint til elektricitet.

En forvalter af et isoleret brintlager har som udgangspunkt ingen indflydelse på, hvor brinten kommer fra, og hvad den bruges til. Således vil indføringen af brint fra et elektrolyseanlæg til gaslageret kunne ske via et distributionsselskabs eller Energinets gasnet, som vil betyde, at den opbevarede energiform ikke længere befinder sig i elektricitetssystemet. Det vurderes, at der i denne situation er tale om en lagring i gassystemet, og aktiviteterne med konvertering og rekonvertering må da anses som separate og selvstændige aktiviteter.

Forbrugsvarer med indbyggede batterier, såsom eksempelvis mobiltelefoner eller bærbare computere, hvor tilslutning til elektricitetssystemet typisk alene vil ske med henblik på opladningen af enheden til senere mobilt elforbrug, vil ikke anses for et anlæg i elektricitetssystemet, hvor der sker energilagring, da anlæggene sædvanligvis ikke vil være tilsluttet elektricitetssystemet på tidspunktet for den udskudte anvendelse af elektricitet. Ligeledes vil mobile enheder, der betragtes som faldende under den anden variant af energilagring, hvor elektricitet konverteres, lagres og efterfølgende enten rekonverteres eller anvendes som anden energibærer, ikke være tilsluttet elektricitetssystemet i forbindelse med rekonverteringen – og heller ikke teknisk indrettet til at kunne afgive den lagrede energi som anden energibærer.

Det er imidlertid ikke udelukket, at der kan være tilfælde, hvor mobile enheder, herunder elbiler, vil kunne anses som værende energilageranlæg i elektricitetssystemet, hvis de er tilsluttet elektricitetssystemet med henblik på en senere – udskudt – anvendelse af elektricitet. Dette vil forudsætte, at enheden teknisk er indrettet til at afgive elektricitet til elektricitetssystemet. Hvor mobile enheder betragtes som anlæg, hvor der sker konvertering, lagring og henholdsvis rekonvertering eller anvendelse som anden energibærer, vil enheden kun anses som energilageranlæg, hvis rekonvertering til elektrisk energi foregår, mens enheden er tilsluttet og

tilfører energi til elektricitetssystemet, eller hvis anlægget er indrettet til at afgive den lagrede energi, der ikke er elektrisk energi, til anvendelse som anden energibærer. Hvis enheden til gengæld teknisk er indrettet således, at der hverken sker rekonvertering, mens enheden er tilsluttet elektricitetssystemet, eller anvendelse som anden energibærer, vil det ikke betragtes som et energilageranlæg i henhold til definitionen.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 14, i lov om elforsyning, hvorefter energilagring defineres som, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Begrebet energilagring vil indgå i den foreslåede definition i § 5, nr. 13, i lov om elforsyning, jf. ovenfor. Begrebet vil endvidere indgå i definitionen af begrebet elektricitetsvirksomhed, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, og vil herudover fremadrettet blive anvendt i § 2, stk. 1, i lov om elforsyning om lovens anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, hvorfor det er nødvendigt at indsætte en definition af begrebet i lov om elforsyning.

Forslaget vil medføre, at begrebet energilagring vil defineres i overensstemmelse med definitionen i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 59. Efter det foreslåede vil elmarkedsdirektivets definition gennemføres ordret.

Udsættelse, i elektricitetssystemet, af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den er blevet produceret, kan eksempelvis forekomme i et batteri, der er tilsluttet elektricitetssystemet, og hvor batteriet oplades på et tidspunkt og aflades på et senere tidspunkt og derved udsætter tidspunktet for anvendelsen af elektriciteten.

Endvidere vil der i medfør af definitionen være tale om energilagring, hvis elektrisk energi konverteres til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer, dvs. som en energiform, der ikke er elektrisk energi. Et eksempel herfor kan være elektricitet der konverteres til en anden energiform som f.eks. brint, lagringen af denne i en kaverne, og hvor der efterfølgende sker en rekonvertering til elektricitet via et anlæg, som producerer elektricitet ved brug af brint. Dette andet alternativ vurderes opfyldt, hvis der er tale om et anlæg, hvor der varetages delelementer af energilagringen på en teknisk og organisatorisk, herunder ejerskabsmæssig integreret måde.

Det foreslås herudover, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 15, i lov om elforsyning, hvorefter en fleksibilitetsydelse defineres som en ydelse, som en markedsdeltager i medfør af en aftale leverer til en netvirksomhed mod betaling eller modydelse, og som består i en ændring, der kan være udløst ved aktivering fra netvirksomheden, af markedsdeltagerens eller dennes kunders aftag af elektricitet fra eller leverance af elektricitet til elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde.

Begrebet fleksibilitetsydelser er ikke hidtil blevet anvendt i lov om elforsyning, men bliver anvendt i forslag til § 45 b i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 45, hvorfor det er nødvendigt at indsætte en definition.

Forslaget vil medføre, at lov om elforsyning fremadrettet vil indeholde en definition af begrebet fleksibilitetsydelse.

Begrebet markedsdeltager forstås som defineret i elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 25. Herefter er en markedsdeltager en fysisk eller juridisk person, der køber, sælger eller producerer elektricitet, der udfører aggregering, eller der er en operatør af tjenester vedrørende fleksibelt elforbrug eller energilagringstjenester, herunder ved afgivelse af handelsordrer, på et eller flere elektricitetsmarkeder, herunder på balanceringsenergimarkeder.

Markedsdeltageren er ikke nødvendigvis identisk med den, hvis elforbrug eller produktion efter aftalen vil ændres. Dette vil eksempelvis være tilfælde ved en aggregatorvirksomhed. Den foreslåede definition tager højde for disse konstellationer ved at den aftalte ændring også kan være en ændring af markedsdeltagerens kunders aftag eller levering af elektricitet.

At det indgår i definitionen, at ydelsen leveres i medfør en aftale med netvirksomheden, har til formål at afgrænse fleksibilitetsydelser, der består i en ændring af markedsdeltageres aftag eller levering af elektricitet, mod ændringer af aftag eller levering af elektricitet som reaktion på et prissignal, såsom en tidsdifferentieret tarif, der indgår i en slutkundes betaling for leveret elektricitet til slutkundes elhandelsvirksomhed.

Markedsdeltagerens levering af en ydelse mod betaling eller modydelse indebærer, at der skal være tale om overførsel af en pengemæssig værdi fra netvirksomheden til markedsdeltageren, enten i form af betaling af et beløb for ydelsen eller i form af en nedsat betaling, som markedsdeltageren ellers vil yde til netvirksomheden, eksempelvis i form af et nedsat tilslutningsbidrag.

Ændringen af markedsdeltagers aftag af elektricitet fra eller levering af elektricitet til elforsyningsnettet kan efter definitionen enten ske ved at markedsdeltageren forpligter sig til ændringen i sin aftale med netvirksomheden. Eksempelvis kan der være tale om, at markedsdeltageren forpligter sig til at neddrole elforbruget på bestemte timer på dagen. Det vil imidlertid også være omfattet af definitionen, hvis det aftales, at netvirksomheden ensidigt kan afbryde (dele af) slutkundes elforsyning.

Aftag af elektricitet relaterer til træk på elforsyningsnettet i forbindelse med forbrug af elektricitet. Leverance af elektricitet relaterer til, at produceret elektricitet føres ind i elforsyningsnettet.

Definitionen indebærer, at eksempelvis både en tilslutningsaftale med begrænset netadgang (afbrydelighedsaftale), en aftale om en tidsmæssig forskydning af elektricitetsforbruget, eller en aftale om aktivering af en ydelse fra et energilageranlæg vil være omfattet af definitionen.

Prissignaler i form af eksempelvis tidsdifferentierede tariffer anses derimod ikke som omfattet af begrebet fleksibilitetsydelse. Der henvises herom til afsnit 2.2.3.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Der findes ingen definition af begrebet fuldt integrerede netkomponenter i lov om elforsyning.

Det forslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 17, i lov om elforsyning, hvorefter fuldt integrerede netkomponenter defineres som netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionsnet, herunder energilageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker

og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Definitionen af begrebet er nødvendigt, da begrebet fremadrettet vil blive anvendt som følge af de foreslåede bestemmelser til § 27 d, stk. 1, 2. pkt., § 45 b og § 47 a i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 41, 45 og 49.

Forslaget vil medføre, at begrebet fuldt integrerede netkomponenter vil defineres i overensstemmelse med definitionen i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51.

Efter det foreslåede vil definitionen blive gennemført næsten ordret, idet det dog foreslås, at direktivets brug af begreberne transmissionssystem og distributionssystem erstattes med begreberne transmissionsnet og distributionsnet. Begrebet system bruges i lov om elforsyning i en kontekst, hvor der er tale om det samlede elforsyningsnet, der omfatter både elforsyningsnet på transmissions- og på distributionsniveauet. Det anses derfor som mere korrekt i nærværende sammenhæng at referere til transmissionsnettet og distributionsnettet. Hermed forstås elforsyningsnettet på enten transmissionsniveauet eller distributionsniveauet, der drives af en net- eller en transmissionsvirksomhed med bevilling eller transmissionsnet, der drives af Energinet eller en af dennes virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Endvidere foreslås det, at direktivets brug af begrebet lageranlæg erstattes med begrebet energilageranlæg, som anses at være mere præcise. Hermed forstås energilageranlæg som det foreslås defineret i § 5, nr. 13, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Herefter er et energilageranlæg defineret som, i elektricitetssystemet, et anlæg, hvor der sker energilagring. Begrebet energilagring foreslås defineret i § 5, nr. 14, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Herefter er energilagring defineret som, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

En netkomponent er et anlæg eller komponent, der indgår som en del eller led i transmissions- eller distributionsnettet med en bestemt funktion for nettet.

En netkomponent vil anses som integreret, hvis der er tale om en stationær enhed, der enten er tilsluttet transmissions- eller distributionsnettet eller fysisk integreret i en anden netkomponent. Med stationær henvises til enhedens fysisk/geografiske placering.

Om der er tale om en fuldt integreret netkomponent vil ifølge direktivets definition endvidere afhænge af, om den integrerede netkomponent udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

At netkomponenten ikke anvendes til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger vil primært skulle afgøres ift. det formål, der forfølges med bruget af netkomponenten. Er netkomponenten opsat med det formål, at balancere nettet eller at håndtere kapacitetsbegrænsninger, kan der ikke være tale om en fuldt integreret netkomponent. Er den opsat med et andet formål, der sikrer en sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet,

vil der som udgangspunkt være tale om en fuldt integreret netkomponent, medmindre komponenten, uanset formål, også bliver brugt til at balancere nettet eller til at håndtere kapacitetsbegrænsninger.

Af de netkomponenter, der anvendes af henholdsvis de danske netvirksomheder og Energinet vil følgende tekniske komponenter som udgangspunkt anses som fuldt integrerede netkomponenter, fordi de i dag faktisk kun bruges til sikker og pålidelig drift af nettet: kondensatorer, reaktorer, viklingskoblere i transformere og såkaldte HVDC-VSC-konvertere, der kan omkobles til det, der kaldes for STATCOM-drift. HVDC står for High Voltage Direct Current. VSC står for Voltage Source Converter. STATCOM står for Static Synchronous Compensator. STATCOM-drift er eksempelvis relevant for Skagerrak 4-forbindelsen mellem Danmark og Norge og COBRA-forbindelsen mellem Danmark og Holland.

Endvidere vil de synkronkompensatorer og SVC-anlæg, som anvendes af Energinet, som udgangspunkt, dvs. i forhold til deres faktiske brug i dag, anses som fuldt integrerede netkomponenter. SVC står for Static Var Compensator. Der er tale om anlæg i elektricitetssystemet, der sørger for at holde spændingen i elnettet stabil og til at afhjælpe de kortslutninger, som sker, når f.eks. et træ vælter ind i en elmast. Ydelserne fra disse typer synkronkompensatorer er således kendetegnet ved, at de er nødvendige for driften af en anden transmissionskomponent, som f.eks. et HVDC kabel, og at de skal leveres et bestemt sted i nettet. HVDC står for High-voltage direct current. En HVDC kabel er en jævnstrømsforbindelse til overføring af elektrisk energi til forskel fra almindelige vekselstrømsforbindelser. Derudover er der et behov for, at ydelsen kan leveres i alle årets timer med meget stor sikkerhed, hvilket de pågældende synkronkompensatorer kan levere, da de alene er i drift med det formål at sikre sikker og pålidelig drift. Energinet ejer og driver i dag fem synkronkompensatorer.

De nævnte komponenter vil imidlertid ikke længere kunne anses som fuldt integrerede netkomponenter, hvis de faktisk vil blive brugt til at balancere nettet eller til at håndtere kapacitetsbegrænsninger.

Det bemærkes, at de undtagelsesregler for fuldt integrerede netkomponenter, der vil blive fastsat i medfør af de foreslåede bemyndigelser i § 27 d, stk. 1, 2. pkt., § 45 a, stk. 2, og § 47 a, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 41, 45 og 49, forventes at blive udformet således, at undtagelserne vil blive betinget af, at de pågældende netkomponenter ikke vil blive brugt til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

At der nævnes energilageranlæg i definitionen af begrebet fuldt integrerede netkomponenter er begrundet i, at der kan være fuldt integrerede netkomponenter, der er energilageranlæg. For eksempel kan der være komponenter blandt fuldt integrerede netkomponenter, der i teknisk henseende også opfylder definitionen af begrebet energilageranlæg, selv om de anvendes med andre formål end deres egenskab som energilager. Lagerfunktionen er i disse tilfælde af underordnet betydning. Dette er eksempelvis tilfældet ved kondensatorer.

Der kan også være energilageranlæg, der anvendes netop på grund af deres lagerfunktion, men som også vil kunne anses som fuldt integrerede netkomponenter. Et eksempel herpå ville være back-up batterianlæg. Backup-batterianlæg kan være fysisk tilsluttet komponenter i elforsyningsnettet eksempelvis ved en transformerstation og vil i så fald indgå i dennes drift. Anlæggene anvendes i disse tilfælde udelukkende til reserve- og nødforsyning ved svigt i den normale lokalforsyning via det kollektive elforsyningsnet og sikrer opretholdelse af – i dette tilfælde – stationernes (og dermed

elforsyningsnettets) kontrol- og styresystemer samt datakommunikation. Back-up batterier anvendes bredt til at sikre funktionaliteten af kritisk infrastruktur ved strømsvigt, for at sikre driften af systemet kan genoprettes hurtigst muligt. De er derfor ikke kun relevant for transformestationer, men for eksempel også for kontrolrum og datacentre.

Dog er ikke alle energilageranlæg fuldt integrerede netkomponenter. For eksempel vil mobile containerbatterianlæg ikke kunne anses som fuldt integrerede netkomponenter. Disse anlæg kan erstatte dieselgeneratorer både for at håndtere pludselig opstående nødsituationer og for kortvarigt at sikre forsyningen af mindre områder i forbindelse med vedligeholdelsesarbejde. De vil ikke kunne anses som integreret, fordi der ikke er tale om stationære komponenter.

Begrebet balancering er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 45, under henvisning til definitionen af balancering i artikel 2, nr. 10, i den omarbejdede Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet, herefter benævnt som elmarkedsforordningen. Når begrebet bruges i den foreslåede definition af fuldt integrerede netkomponenter, skal den forstås som defineret i elmarkedsforordningen, der gælder direkte i Danmark. Balancering er i elmarkedsforordningen defineret som alle aktiviteter og processer inden for alle tidsperioder, med hvilke transmissionssystemoperatørerne på en kontinuerlig måde sikrer opretholdelsen af systemfrekvensen inden for et forud fastsat stabilitetsinterval og overensstemmelse med den mængde af reserver, som er nødvendig af hensyn til den påkrævede kvalitet. Meget forenklet sagt betegner balanceringen processen med at holde frekvensen i det samlede elforsyningssystem stabilt ved markedsbaseret op- og nedregulering af produktion og forbrug ved uforudsete afvigelser mellem den samlede produktion og det samlede forbrug. I denne sammenhæng indkøbes af tekniske grunde forskellige typer balanceringsydelser, der kan reagere hurtigere og langsommere. I Danmark er balancering en opgave, som varetages af den systemansvarlige virksomhed, dvs. Energinet, henholdsvis et af dennes helejede dattervirksomheder, der varetager systemansvarsopgaven, jf. § 27 a, i lov om elforsyning, hvorefter Energinet er teknisk ansvarlig for elforsyningsikkerheden.

Begrebet kapacitetsbegrænsninger er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 44, under henvisning til definitionen af kapacitetsbegrænsninger i elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 4. Når begrebet bruges i den foreslåede definition af integrerede netkomponenter, skal det forstås som defineret i elmarkedsforordningen. Kapacitetsbegrænsninger er i elmarkedsforordningen defineret som en situation, hvor alle anmodninger fra markedsdeltagere om handel mellem netområder ikke kan tilgodeses, fordi de ville øve betydelig indflydelse på de fysiske strømme på netelementer, som ikke kan håndtere disse strømme. Kapacitetsbegrænsninger omtales også som såkaldte flaskehalser, der kan forekomme både i transmissionssnittet og i distributionssnittet, og som kræver at elektricitetsstrømmene begrænses ved op- og nedregulering af strømmene på hver side af kapacitetsbegrænsningen i nettet for at aflaste elektricitetsledningerne.

Til nr. 8

Der findes ingen definition af begrebet ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser i lov om elforsyning.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 19, i lov om elforsyning, hvorefter en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse defineres som en ydelse, der anvendes af en transmissionsvirksomhed, en systemansvarlig virksomhed eller en netvirksomhed, til spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inert i for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, dødstartskapacitet og ødriftkapacitet.

Definitionen af begrebet er nødvendigt, da begrebet fremadrettet vil blive anvendt som følge af de foreslåede bestemmelser til § 27 d, stk. 1, 2. pkt., og § 45 b i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 41 og 45.

Forslaget vil medføre, at begrebet ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse i elmarkedsdirektivets vil defineres i overensstemmelse med definitionen i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 49. Efter det foreslåede vil definitionen blive gennemført næsten ordret, idet det dog foreslås, at direktivets brug af begreberne transmissionssystemoperatør og distributionssystemoperatør erstattes med henholdsvis begreberne transmissionsvirksomhed og systemansvarlig virksomhed samt netvirksomhed. Der henvises nærmere herom til afsnit 1.3. i de almindelige bemærkninger.

Spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inert i for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, dødstartskapacitet og ødriftkapacitet er alle sammen tekniske begreber, der beskriver forskellige tekniske tiltag, der kan anvendes for at sætte de rigtige spændingsniveauer i elforsyningsnettet, sikre stabilitet i spændingen i elforsyningsnettet, genoprette spændingen ved fejl, afhjælpe fejl eller sikre stabilitet ved fejl i nettet såsom kortslutninger eller udfald af enheder.

Til nr. 9

Der findes ingen definition af det regionale koordinationscenter i elforsyningsloven.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 5, nr. x, i lov om elforsyning, hvorefter det regionale koordinationscenter defineres som et regionalt koordinationscenter, som er oprettet i Danmark i henhold til artikel 35 i forordning (EU) 2019/943.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at elmarkedsdirektivets definition af det regionale koordinationscenter gennemføres i dansk lov med den tilpasning, at det fremgår af bestemmelsens ordlyd, at de øvrige bestemmelser i loven, der vedrører det regionale koordinationscenter, kun finder anvendelse på et regionalt koordinationscenter beliggende i Danmark.

Bestemmelsen er i sig selv ikke tiltænkt et materielt indhold.

Til nr. 10

Der findes ingen definition af elforbrugeren, slutkunde, i elforsyningsloven.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 5, nr. 27, i elforsyningsloven, hvorefter en slutkunde defineres som en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug. Definitionen er nødvendig, da begrebet fremadrettet vil blive anvendt som følge af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 3, 4, 11, 13, 17 og 46.

Det foreslåede vil medføre, at definitionen af begrebet slutkunde i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 3 vil blive gennemført ordret. Den samlede gruppe af slutkunder vil blive den bredeste elforbrugergruppe i elforsyningsloven, hvis enkeltforbruger er defineret i § 5.

I elforsyningsloven § 5, nr. 10, der bliver § 5, nr. 18, er elforbrugeren, husholdningsforbruger, defineret som en elforbruger, der køber elektricitet til eget eller hovedsagelig til eget husholdningsforbrug.

Af bemærkningerne til § 5, nr. 10, der bliver § 5, nr. 18, fremgår det at forbrug til erhvervmæssig virksomhed som udgangspunkt ikke betragtes som husholdningsforbrug., jf. bemærkninger til § 5, nr. 10 som indsat ved lov nr. 577 af 4. maj 2015 jf. Folketingstidende 2014-2015 (1. samling), A, L 151, side 13. Videre fremgår det dog, at ”hele forbruget af elektricitet på en ejendom, der anvendes til beboelsesformål, vil blive betragtet som husholdningsforbrug, også hvis der er et mindre forbrug af elektricitet til erhvervmæssig virksomhed på ejendommen, der ikke er adskilt fra forbruget til beboelsesformål ved separate målinger eller lignende ... Der tænkes her særligt på personer, som har et kontor derhjemme, hvorfra de driver erhvervmæssig virksomhed. Hvis der er tale om egentlig produktion i hjemmet, herunder landbrugsvirksomhed, vil elforbruget til erhvervmæssig virksomhed almindeligvis være så omfattende, at det vil kunne adskilles fra elforbruget til beboelsesformål. Hvis elforbruget i sådanne tilfælde ikke er adskilt fra elforbruget til beboelsesformål, må hele elforbruget falde uden for definitionen af husholdningsforbrug.”. Sammenfattende kan husholdningsforbrug således omfatte en vis mindre grad af forbrug til erhvervmæssig virksomhed.

Forholdet mellem elforsyningslovens definition af forbrugergruppen slutkunder og forbrugergruppen husholdningsforbrugere vil være, at den samlede gruppe af husholdningsforbrugere er indeholdt i den samlede gruppe af slutkunder. En husholdningsforbruger vil således altid også være en slutkunde. En slutkunde vil dog ikke altid være husholdningsforbruger.

Forbrugergruppen slutkunder omfatter derfor, ud over husholdningsforbrugere, alle erhvervsvirksomheder, når disse kontraherer med elhandelsvirksomheder om levering af elektricitet.

Til nr. 11

Elforsyningslovens § 6, 2. pkt., bestemmer, at en elforbruger frit kan vælge elhandelsvirksomhed og elprodukt.

§ 6 regulerer alene aftaler mellem en elforbruger og en elhandelsvirksomhed. Bestemmelsen regulerer ikke aftaler om aggregering af en slutkundes fleksible elforbrug eller elproduktion mellem slutkunden og en aggregatorvirksomhed.

Det følger af det foreslåede § 6, stk. 2, i elforsyningsloven, at en slutkunde frit kan vælge at indgå aftaler med enhver aggregatorvirksomhed om aggregering uden samtykke fra slutkundes elhandelsvirksomhed.

Den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 2, vil medføre, at en elhandelsvirksomhed ikke vil kunne bestemme, om den slutkunde, der er i et aftaleforhold med elhandelsvirksomheden, skal have mulighed for at indgå en aftale med en aggregatorvirksomhed om aggregering. Bestemmelsen, der gennemfører art. 13, stk. 1 og stk. 2, i elmarkedsdirektivet, vil virke som en rettighed for slutkunder, idet disse efter bestemmelsen frit vil kunne indgå aftaler om aggregering af deres fleksible elforbrug eller elproduktion med en aggregatorvirksomhed uden samtykke fra deres elhandelsvirksomhed. Bestemmelsen vil også virke som en rettighed for aggregatorvirksomheder, idet disse vil sikres en vid mulighed på markedet for at aktivere fleksibelt elforbrug og elproduktion uafhængigt af eksisterende markedsaktører.

Ved enhver aggregatorvirksomhed skal det forstås, at slutkunden skal have ret til at indgå aftaler om aggregering med enhver aggregatorvirksomhed uden samtykke fra slutkundes elhandelsvirksomhed. Aggregatorvirksomheder kan i denne forbindelse være virksomheder, der også er elhandelsvirksomheder. Det kan også være virksomheder, der alene er aggregatorvirksomheder. Retten vedrører alle disse virksomheder. For uddybning af forskellige modeller for at drive aggregatorvirksomhed henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.6.3.

Til nr. 12

Elforsyningsloven § 6 a, stk. 1, giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler med henblik på at forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder til at sikre en række grundlæggende forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler mellem forbrugere og disse virksomheder.

Aftaler mellem en aggregatorvirksomhed og en forbruger er ikke reguleret i bestemmelsen.

Det følger af den foreslåede ændring til § 6 a, stk. 1, at aggregatorvirksomheder indsættes som pligtsubjekt i bestemmelsen.

Den foreslåede ændring af § 6 a, stk. 1, vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler, der sikrer grundlæggende forbrugerrettigheder i bestemte aftaleforhold, udvides til også at omfatte aftaleforhold mellem forbrugere og aggregatorvirksomheder.

Ændringen af § 6 a, stk. 1, skal generelt udgøre hjemlen for den danske gennemførelse af kravene om forbrugerbeskyttelse i elmarkedsdirektivets artikel 10 og 13. Det følger af disse artikler i elmarkedsdirektivet, at medlemsstaterne skal sikre en række rettigheder for slutkunder henholdsvis husholdningskunder i aftaleforhold mellem disse og elleverandører og aggregatorer.

Den foreslåede ændring vil dog ikke medføre, at klima-, energi- og forsyningsministerens kompetence til at fastsætte regler begrænses til gennemførelseskravene til medlemsstaterne i elmarkedsdirektivets artikel 10 og 13. Ændringen skal i den forbindelse anvendes til at give

forbrugere en lignende grad af beskyttelse, uanset om aftaleforholdet er med en elhandelsvirksomhed eller en aggregatorvirksomhed.

Regler til sikring af grundlæggende forbrugerrettigheder udstedt med hjemmel i bestemmelsen vil supplere den generelle forbrugerlovgivning, som blandt andet omfatter aftaleloven, forbrugeraftaleloven, købeloven og markedsføringsloven.

Til nr. 13

Elforsyningsloven § 6 a, stk. 1, giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler med henblik på at forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder til at sikre en række grundlæggende forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler mellem forbrugere og disse virksomheder.

Det følger af den foreslåede ændring til § 6 a, *stk. 1*, at både slutkunder og husholdningsforbrugere kan være rettighedssubjekt i regler udstedt i medfør af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring af § 6 a, stk. 1, vil medføre, at det præciseres, at rettighedssubjektet i bestemmelsen ikke alene dækker den del af den samlede gruppe af elforbrugere, der også er husholdningsforbrugere.

Ændringen af § 6 a, stk. 1, skal generelt udgøre hjemlen for den danske gennemførelse af kravene om forbrugerbeskyttelse i elmarkedsdirektivets artikel 10 og 13. Det følger af disse artikler i elmarkedsdirektivet, at medlemsstaterne skal sikre en række rettigheder for slutkunder henholdsvis husholdningskunder i aftaleforhold mellem disse og elleverandører og aggregatorer.

Den foreslåede ændring vil dog ikke medføre, at klima-, energi- og forsyningsministerens kompetence til at fastsætte regler begrænses til gennemførelseskravene til medlemsstaterne i elmarkedsdirektivets artikel 10 og 13. Ændringen skal i den forbindelse anvendes til at give forbrugere en lignende grad af beskyttelse, uanset om aftaleforholdet er med en elhandelsvirksomhed eller en aggregatorvirksomhed.

Regler til sikring af grundlæggende forbrugerrettigheder udstedt med hjemmel i bestemmelsen vil supplere den generelle forbrugerlovgivning, som blandt andet omfatter aftaleloven, forbrugeraftaleloven, købeloven og markedsføringsloven.

Til nr. 14

Elforsyningsloven § 6 a, stk. 4, giver klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler, der sikrer rettigheder angående faktureringsoplysninger og adgang til forbrugsoplysninger, herunder om forbrugernes ret til at modtage oplysningerne flere gange årligt, elektronisk, og uden at der opkræves særskilt gebyr. Efter bestemmelsen kan pligtsubjekter for disse regler være elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder.

Det følger af den foreslåede ændring til § 6 a, *stk. 4*, at aggregatorer indsættes som pligtsubjekt i lov om elforsyning § 6 a, stk. 4.

Den foreslåede ændring af § 6 a, stk. 4, vil medføre at klima-, energi- og forsyningsministeren får bemyndigelse til at forpligte aggregatorvirksomheder, når klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler der sikrer rettigheder angående faktureringsoplysninger og adgang til forbrugsoplysninger, herunder om forbrugernes ret til at modtage oplysningerne flere gange årligt, elektronisk, og uden at der opkræves særskilt gebyr.

§ 6 a, stk. 4, skal generelt udgøre hjemlen for den danske gennemførelse af kravene i elmarkedsdirektivet artikel 18 vedrørende regninger og faktureringsoplysninger og bilag I om mindstekrav til fakturering og faktureringsoplysninger. I forhold til gennemførelse af regler om regninger, fakturering og faktureringsoplysninger skal hjemlen anvendes til at fastsætte en lignende grad af forbrugerbeskyttelse for slutkunder i aftaleforhold med såvel elhandelsvirksomheder som aggregatorvirksomheder.

Til nr. 15

Det fremgår ikke direkte af elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3, eller bemærkningerne til bestemmelserne, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan pålægge Forsyningstilsynet en tilsynsopgave angående elhandelsvirksomheders, aggregatorvirksomheders, netvirksomheders og regionale transmissionsvirksomheders overholdelse af de rettigheder, der udstedes i medfør af bestemmelsen.

Det følger af det foreslåede § 6, stk. 5, at klima-, energi- og forsyningsministeren gives bemyndigelse til at bestemme, at Forsyningstilsynet skal forpligtes til at føre tilsyn på området for de regler, som ministeren fastsætter i medfør af lov om elforsyning § 6 a, stk. 1-4.

Det foreslåede medfører, at der skabes klarhed om Forsyningstilsynets tilsynspligt på området for den regulering, som fastsættes i medfør af § 6 a, stk. 1-4, blandt andet angående elhandelsvirksomheders og aggregatorvirksomheders overholdelse af regler i bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder (elleveringsbekendtgørelsen).

Det bemærkes i den forbindelse, at det i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i elleveringsbekendtgørelsen § 19 fortsat vil være Ankenævnet på Energiområdet, der skal være klagebehandlende myndighed. Forsyningstilsynet skal derfor ikke være klageinstans, men vil kunne varetage sin tilsynspligt bl.a. ved at overvåge arten og antallet af klager til Ankenævnet på Energiområdet om manglende overholdelse af regler udstedt i medfør af elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3.

I medfør af den tilsynspligt der kan fastsættes med hjemmel i § 6 a, stk. 5, vil det være muligt for Forsyningstilsynet at afdække, om der er et mønster i klagesagerne til Ankenævnet på Energiområdet, enten på arten af klager eller på fordelingen af klager mellem elhandelsvirksomhederne. Forsyningstilsynet vil eksempelvis kunne reagere på en enkelt elhandelsvirksomheds manglende overholdelse af den samme rettighed eller beslægtede rettigheder overfor flere elforbrugere. Forsyningstilsynet vil også kunne reagere på en generel manglende

overholdelse af en bestemt eller beslægtede rettigheder i elhandelsvirksomheders forhold til elkunder.

Det bemærkes, at Forsyningstilsynet efter den gældende bestemmelse i § 85 d, stk. 1, i lov om elforsyning, vil kunne give en elhandelsvirksomhed påbud om at overholde de bestemmelser, der er fastsat i medfør af elforsyningsloven § 6 a, stk. 1-3, såfremt det foretagne tilsyn afdækker, at elhandelsvirksomheden ikke overholder bestemmelserne. Hvis elhandelsvirksomheden ikke efterkommer påbuddet, vil virksomheden kunne straffes med bøde efter § 87, stk. 1, nr. 7, i elforsyningsloven.

Til nr. 16

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 1, at en elhandelsvirksomhed, som tilbyder levering af elektricitet til husholdningsforbrugere, på anmodning om levering og mod betaling skal levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter, jf. dog stk. 2, 3 og 6.

Det følger af den foreslåede ændring af § 6 b, stk. 1, at henvisningen til § 6 b, stk. 2, 3 og 6, ændres til § 6 b, stk. 3, 4 og 7.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at henvisningen til § 6 b, stk. 2, 3 og 6, ændres til § 6 b, stk. 3, 4 og 7, sådan at retsstillingen forbliver uændret, når der ved dette lovforslag § 1, nr. 17, foreslås indsat en ny § 6 b, stk. 2, om ret til dynamisk elpriskontrakt.

Til nr. 17

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 1, at elhandelsvirksomheder som tilbyder levering af elektricitet til husholdningsforbrugere, på anmodning om levering og mod betaling, er forpligtede til at levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter. Husholdningsforbrugere har derved, i medfør af § 6 b, stk. 1, ret til at anmode en elhandelsvirksomhed om at levere et bestemt elprodukt og få dette elprodukt leveret, hvis elhandelsvirksomheden tilbyder det pågældende elprodukt i det relevante netområde.

Det følger af den foreslåede § 6 b, stk. 2, 1. pkt., at alle elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder skal udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter.

Den foreslåede bestemmelse vil dels medføre, at slutkunderrettigheden vedrørende en dynamisk elpriskontrakt i elmarkedsdirektivets art. 11, stk. 1, 2. pkt., gennemføres. Den foreslåede bestemmelse vil også medføre, at elhandelsvirksomheder kun vil kunne blive forpligtede til at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året. Det betyder for det første, at det ikke er alle slutkunder, der vil være dækkede af rettigheden. For det andet bemærkes det, at forbrugsgræsen på 100.000 kWh om året er den samme som forbrugsgræsen i elforsyningsloven § 82 b, hvorefter Forsyningstilsynet har ansvaret for etablering og drift af en prisportal for elpriser, rabatter og vilkår på det danske elmarked for forbrugere med et forbrug på op til 100.000 kWh om året. Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at det

alene er elhandelsvirksomheder med over 200.000 slutkunder samlet, fordelt over alle netområder, der er forpligtede til at udbyde dynamiske elpriskontrakter i de netområder, hvor de udbyder elprodukter.

Det følger af den foreslåede § 6 b, stk. 2, 2. pkt., at Forsyningstilsynet skal pålægge den elhandelsvirksomhed med flest slutkunder i et netområde at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året, hvis andre elhandelsvirksomheder i netområdet ikke udbyder dynamiske elpriskontrakter til disse slutkunder.

Den foreslåede bestemmelse vil dels medføre, at slutkunderrettigheden vedrørende en dynamisk elpriskontrakt i elmarkedsdirektivets art. 11, stk. 1, 2. pkt., gennemføres. Den foreslåede bestemmelse vil også medføre, at Forsyningstilsynet har til opgave at pålægge den elhandelsvirksomhed med flest slutkunder i et netområde at udbyde dynamiske elpriskontrakter til slutkunder med et forbrug på under 100.000 kWh om året i det pågældende netområde, hvis andre elhandelsvirksomheder ikke udbyder elpriskontrakter i dette netområde. Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at den elhandelsvirksomhed, der modtager et sådan pålæg, skal udbyde dynamiske elpriskontrakter i det pågældende netområde.

For en beskrivelse af overvejelserne om den foreslåede bestemmelses betydning for elhandelsvirksomheder og Forsyningstilsynet henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.3.3.

Til nr. 18

Det fremgår af § 6 b, stk. 5, 1. pkt., i elforsyningsloven, at elhandelsvirksomheden efter varsel kan hæve aftalen om levering af elektricitet til en husholdningsforbruger, såfremt elhandelsvirksomheden har stillet krav om sikkerhedsstillelse efter stk. 3 og sikkerheden ikke er stillet inden for en af virksomheden fastsat frist.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 2, jf. dette lovforslag § 1, nr. 17, at § 6 b, stk. 2-11, bliver stk. 3-12.

Der foreslås derfor en konsekvensændring af § 6 b, stk. 5, 1. pkt., der bliver § 6 b, stk. 6, 1. pkt., således at henvisningen til stk. 3 ændres til stk. 4.

Til nr. 19

Elforsyningsloven § 6 b, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., bestemmer, at elhandelsvirksomheden efter varsel kan hæve aftalen om levering af elektricitet til en husholdningsforbruger, såfremt elhandelsvirksomheden har stillet krav om sikkerhedsstillelse efter stk. 3, der bliver stk. 4, og sikkerheden ikke er stillet inden for en af virksomheden fastsat frist. § 6 b, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., bestemmer, at leveringsaftalen ikke kan hæves, såfremt der er indgået en anden aftale om sikring af den fremtidige betaling.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 6, 3. pkt., at elhandelsvirksomheden i sit varsel efter § 6 b, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., forpligtes til at informere husholdningsforbrugeren om

husholdningsforbrugerens mulighed for at indgå en ny aftale for at imødegå afbrydelse efter stk. 8, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at elhandelsvirksomheden, som husholdningsforbrugeren er i et aftaleforhold med, skal informere husholdningsforbrugeren om husholdningsforbrugerens mulighed for at lave en aftale med en anden elhandelsvirksomhed om levering af elektricitet, hvis husholdningsforbrugeren vil imødegå afbrydelse af husholdningsforbrugerens elektricitetsforsyning. Elhandelsvirksomhedens informering af husholdningsforbrugeren skal indgå som en del af elhandelsvirksomhedens varsel efter § 6 b, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt. Der gælder ikke andre formkrav for informeringen end at informeringen skal indgå som en del af varslet. I overensstemmelse med elmarkedsdirektivets art. 10, stk. 11, skal informeringen indholdsmæssigt være fyldestgørende. I øvrigt henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.3.6.

Til nr. 20

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 6, der bliver stk. 7, at en husholdningsforbruger ikke kan kræve levering efter stk. 1 fra en elhandelsvirksomhed, der i medfør af stk. 5 har hævet sin aftale med husholdningsforbrugeren, før husholdningsforbrugeren har betalt det beløb, som husholdningsforbrugeren skylder for levering af elektricitet.

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 7, der bliver stk. 8, at elhandelsvirksomheden kan foranstalte afbrydelse af elforsyningen til husholdningsforbrugeren, når en aftale ophæves efter stk. 5. Det fremgår videre af bestemmelsen, at forsyningsafbrydelse ikke kan ske, hvis husholdningsforbrugeren modtager levering fra en anden elhandelsvirksomhed.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 2, jf. dette lovforslag § 1, nr. 17, at § 6 b, stk. 2-11, bliver stk. 3-12.

Der foreslås derfor to konsekvensændringer af § 6 b, stk. 6, der bliver § 6 b, stk. 7, og § 6 b, stk. 7, der bliver § 6 b, stk. 8, således at henvisningen til stk. 6 ændres til stk. 7.

Til nr. 21

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 9, der bliver stk. 10, at omkostninger forbundet med forsyningsafbrydelsen, jf. stk. 7, afholdes af husholdningsforbrugeren.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 2, jf. dette lovforslag § 1, nr. 17, at § 6 b, stk. 2-11, bliver stk. 3-12.

Der foreslås derfor en konsekvensændring af § 6 b, stk. 9, der bliver § 6 b, stk. 10, således at henvisningen til stk. 7 ændres til stk. 8.

Til nr. 22

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 10, der bliver stk. 11, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med elhandelsvirksomheders overholdelse af leveringspligten efter stk. 1-8.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 2, jf. dette lovforslag § 1, nr. 17, at § 6 b, stk. 2-11, bliver stk. 3-12.

Der foreslås derfor en konsekvensændring af § 6 b, stk. 10, der bliver § 6 b, stk. 11, således at henvisningen til stk. 1-8 ændres til stk. 1 og stk. 3-9.

Til nr. 23

Det fremgår af elforsyningsloven § 6 b, stk. 11, der bliver stk. 12, at Klima-, Energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om forhold omfattet af stk. 3, 5 og 7, herunder sikkerhedsstillelse, forrentning og tilbagebetaling.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 2, jf. dette lovforslag § 1, nr. 17, at § 6 b, stk. 2-11, bliver stk. 3-12.

Der foreslås derfor en konsekvensændring af § 6 b, stk. 11, der bliver § 6 b, stk. 12, således at henvisningen til stk. 3, 5 og 7 ændres til stk. 4, 6 og 8.

Til nr. 24

Leveringspligten i elforsyningsloven § 6 b, stk. 1, forpligter elhandelsvirksomheder som tilbyder levering af elektricitet til husholdningsforbrugere, på anmodning om levering og mod betaling, at levere ethvert elprodukt til husholdningsforbrugere inden for det eller de netområder, hvor elhandelsvirksomheden tilbyder elprodukter.

Det følger af forslaget til ny § 6 b, stk. 13, at klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om undtagelser til leveringspligten, herunder for levering af elektricitet i forbindelse med aggregering og levering af elektricitet til medlemmer i borgerenergifællesskaber.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at klima-, energi og forsyningsministeren kan fastsætte regler, om at bestemte elprodukter ikke er underlagt leveringspligten. Det bevirker, at elhandelsvirksomheder ikke vil være forpligtede til at tilbyde sådanne bestemte elprodukter til alle husholdningsforbrugere inden for et netområde.

Det forventes, at den foreslåede bemyndigelse vil anvendes til at fastsætte regler om undtagelse af levering af elektricitet i forbindelse med aggregering og levering af elektricitet til medlemmer i borgerenergifællesskaber.

For levering af elektricitet i forbindelse med aggregering forventes undtagelsen afgrænset til levering af elektricitet i forbindelse med aggregering på et særskilt målepunkt, der alene er knyttet til en eller flere installationer, hvis drift resulterer i et regulerbart elforbrug. Afgrænsningen skal sikre, at det alene er levering af elektricitet til bestemte elforbrugende installationer, hvis drift har en særlig regulerbar beskaffenhed, der undtages fra leveringspligten.

Et regulerbart elforbrug indebærer, at forbruget ikke er bundet til bestemte tidspunkter, men at det kan flyttes, uden at dette bevirker, at husholdningsforbrugeren behøver at ændre forbrugsadfærd ud over den ramme for fleksibilitet som husholdningsforbrugeren har givet samtykke til. Sådanne typer af elforbrug kan eksempelvis være knyttet til elbiler eller varmepumper.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.3.1., om undtagelse af levering af elektricitet i forbindelse med aggregering af regulerbart elforbrug.

For levering af elektricitet til medlemmer i borgerenergifællesskaber forventes undtagelsen afgrænset til levering af elektricitet, der er produceret i det borgerenergifællesskab, hvor husholdningsforbrugeren er medlem. Afgrænsningen skal sikre, at det alene er levering af elektricitet, der er produceret i borgerenergifællesskabet, der undtages fra leveringspligten. Dette bevirker, at medlemmer af borgerenergifællesskaber i de fleste tilfælde vil have behov for at få leveret mere elektricitet til sig end den elektricitet, der produceres i borgerenergifællesskabet. I dette tilfælde vil leveringen af elektricitet ud over den elektricitet, der stammer fra borgerenergifællesskabets produktion, skulle ske på et leveringspligtigt produkt. For denne residual vil elhandelsvirksomheden således være forpligtet inden for rammerne af udgangspunktet i § 6 b, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.3.2., om undtagelse af levering af elektricitet til medlemmer i borgerenergifællesskaber.

Til nr. 25

Det fremgår af § 8, stk. 1, nr. 4, i lov om elforsyning at alle forbrugere i Danmark skal, medmindre omkostningerne er finansieret af statsmidler, jf. stk. 5, eller andet følger af §§ 8 a, 8 b og 9 a, betale en forholdsmæssig andel af de nødvendige omkostninger ved at gennemføre følgende offentlige forpligtelser: Netvirksomhedernes omkostninger til de ydelser, som disse efter bestemmelsen i § 22, stk. 7, og § 67 i denne lov og § 30 i lov om fremme af vedvarende energi, er pålagt.

Det følger af den foreslåede ændring, at henvisningen til § 22, stk. 7, i lov om elforsyning vil blive ændret til § 22, stk. 8.

Ændringen er nødvendigt, da der i den gældende § 22 i lov om elforsyning foreslås indsat et nyt stk. 4, og stk. 4-8 i den gældende § 22 herefter bliver stk. 5-9, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Dermed vil § 22, stk. 7, blive § 22, stk. 8.

Forslaget vil medføre, at henvisningen til § 22, stk. 7, i lov om elforsyning i § 8, stk. 1, nr. 4, i lov om elforsyning, vil blive konsekvensrettet.

Til nr. 26

De retlige enheder aktiv kunde, borgerenergifællesskab og aggregatorvirksomhed er ikke regulerede i lov om elforsyning.

Det foreslås, at der indføres en bemyndigelse i elforsyningsloven § 9, stk. 1, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren skal fastsætte regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder.

Det foreslås videre, i § 9, stk. 2, at regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder kan omfatte bestemmelser om deltagelse på elektricitetsmarkeder, produktion og forbrug og lagring af elektricitet, aggregering, betaling af tariffer, regler om etablering og regler om balanceansvar og balancering.

Det foreslås endelig i § 9, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan forpligte elhandelsvirksomheder, netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder med henblik på fastsættelsen af regler om rettigheder for aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder efter forslag til § 9, stk. 1, jf. stk. 1 og 2.

De foreslåede bestemmelser i § 9, stk. 1-3, vil medføre, at elmarkedsdirektivets bestemmelser om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorer i art. 2, nr. 8, 11, 18 og 19, art. 13, og art. 15-17, gennemføres. Gennemførelsen sker ved indførelsen af en bemyndigelsesbestemmelse, der giver klima-, energi- og forsyningsministeren adgang til at fastsætte regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder.

Det foreslås, at klima-, energi- og forsyningsministerens hjemmel til at fastsætte regler om aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder afgrænses af elmarkedsdirektivets obligatoriske og fakultative bestemmelser i art. 2, nr. 8, 11, 18 og 19, art. 13, og art. 15-17.

Det foreslås desuden, at klima-, energi- og forsyningsministerens hjemmel til at fastsætte regler i medfør af § 9, stk. 1-3 afgrænses på særskilte områder for henholdsvis aktive kunder, borgerenergifællesskaber og aggregatorvirksomheder.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, vedrørende regler om aktive kunder vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren har hjemmel til at fastsætte regler om aktive kunder til gennemførelse af elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 2, nr. 8, og art. 15.

Den foreslåede bemyndigelse vil også medføre, at en aktiv kundes adgang til at forbruge eller lagre elektricitet, der er produceret af den aktive kunde bag en måler, vil blive stedligt afgrænset til forbrug eller lagring af elektricitet, der er produceret af den aktive kunde på den aktive kundes lokalitet.

Den foreslåede bemyndigelse vil i øvrigt medføre, at aktive kunder får ret til at være egenproducenter efter de almindelige regler om egenproducenter i dansk ret. Dette bevirker bl.a. at

en aktiv kunde, når denne er egenproducent, vil være underlagt regler udstedt i medfør af § 8 a i elforsyningsloven, og at elafgiftslovens regler om undtagelse fra afgift vil finde anvendelse inden for omfanget af bestemmelserne i § 2, stk. 1, litra c, jf. § 2, stk. 3-7.

Den foreslåede bemyndigelse vil desuden medføre, at aktive kunder underlægges tariffer fastsat efter de almindelige regler i elforsyningsloven § 73, jf. §§ 69-71. Ministeriets fortolkning af § 73, stk. 1, 1. pkt., betyder, at disse tariffer som udgangspunkt bruttoafregnes.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 2 og 3, vil endelig medføre, at aktive kunder, i overensstemmelse med elforsyningsloven § 73, stk. 1, 1. pkt., ikke kan dobbelttariferes, så længe omkostningerne ikke opstår gentagne gange.

Der henvises i øvrigt til klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser i de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.4.3., herunder fsva. egenproduktion, balanceansvar, afregningsmetoder og lageraktiviteter.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vedrørende regler om borgerenergifællesskaber vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren har hjemmel til at fastsætte regler om borgerenergifællesskaber til gennemførelse af elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 2, nr. 11, og art. 16.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at borgerenergifællesskabets deling af produceret elektricitet i borgerenergifællesskabet og levering af elektricitet til borgerenergifællesskabet vil ske på grundlag af de almindelige markedsregler gennem en aftale mellem en elhandelsvirksomhed og et borgerenergifællesskab, hvor elhandelsvirksomheden varetager ansvar for både produktion og forbrug i borgerenergifællesskabet. Bemyndigelsen vil desuden medføre, at elhandelsvirksomheden varetager balanceansvaret for borgerenergifællesskabets produktion. Et borgerenergifællesskab vil også selv kunne etablere sig som elhandelsvirksomhed. Borgerenergifællesskabet vil i denne situation som udgangspunkt være omfattet af alle almindelige regler for elhandelsvirksomheder i elforsyningsloven og bekendtgørelser udstedt i medfør af bestemmelser i elforsyningsloven.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil medføre, at alle elforbrugere efter elforsyningsloven § 6, 2. pkt., fortsat vil være dækkede af det frie leverandørvalg i overensstemmelse med art. 4 i elmarkedsdirektivet. Selvom slutkunder, i deres egenskab af medlemmer af- eller partshavere i et borgerenergifællesskab, får leveret elektricitet gennem en bestemt elhandelsvirksomhed, påvirker dette ikke den enkelte slutkundes mulighed for at vælge en anden elhandelsvirksomhed, når slutkunden får leveret elektricitet på et særskilt målepunkt.

Den foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil desuden medføre, at borgerenergifællesskaber ikke gives adgang til at eje, etablere, købe eller leje og selvstændigt forvalte distributionsnet.

Den foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil også medføre, der bliver fastsat regler, der forpligter netvirksomhederne til at samarbejde med borgerenergifællesskaberne om at lette deres deling af elektricitet samt, inden for rammerne af elforsyningsloven, forpligter netvirksomhederne til at

samarbejde om at udvikle en særlig tarif til borgerenergifællesskaberne, så de afspejler de reelle omkostninger eller besparelser, som borgerenergifællesskabets produktion og forbrug bevirker på netdriften.

Den foreslåede § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2, vil endelig medføre at der ikke fastsættes regler om grænseoverskridende deltagelse i borgerenergifællesskaber.

Der henvises i øvrigt til klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser i de almindelige bemærkningers afsnit 2.1.5.3.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 2 og 3, vedrørende regler om aggregatorvirksomheder vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren har hjemmel til at fastsætte regler om aggregatorvirksomheder til gennemførelse af elmarkedsdirektivets bestemmelser i art. 2, nr. 18 og 19, og art. 13 og 17.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at aggregatorvirksomhed reguleres ved bekendtgørelse i overensstemmelse med de to modeller for varetagelse af aggregatorvirksomhed angivet i pkt. 2.1.6.3.1. I model 1 vil aggregatorvirksomheden også kunne være en elhandelsvirksomhed. I model 2 vil aggregatorvirksomheden hverken selv behøve at påtage sig rollen som elhandelsvirksomhed eller være tilknyttet en anden elhandelsvirksomhed i sit forhold til slutkunden. Det bemærkes, at model 2 dels nødvendiggør en korrektion af ubalancer, og dels muliggør et behov for økonomisk kompensation for at undgå forvriddinger i markedet. Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at model 2 reguleres således, at slutkunden ikke involveres i korrektionen af ubalancer og den økonomiske kompensation.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at Energinet udarbejder en metode til korrektion af ubalancer og økonomisk kompensation med hjemmel i elforsyningsloven § 28, stk. 2, nr. 13. Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil i den forbindelse medføre, at det ved bekendtgørelse kan pålægges Energinet at udforme en metode til korrektion af ubalancer og økonomisk kompensation i overensstemmelse med principperne i art. 17, stk. 4 i elmarkedsdirektivet, hvis Energinet ikke, inden for en nærmere angivet frist, har udformet en metode.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil medføre, at konfliktløsningsordningen efter art. 17, stk. 3, litra f, bliver adgangen til at få afgjort en tvist mellem private igennem den almindelige adgang til tvistbilæggelse ved domstolene.

Den foreslåede bemyndigelse i § 9, stk. 1, nr. 2, jf. stk. 2 og 3, vil endelig medføre, at elforsyningsloven § 28, stk. 2, nr. 13, vil danne hjemmel i forhold til implementeringen af elmarkedsdirektivets art. 17, stk. 5.

Der henvises i øvrigt til klima-, energi- og forsyningsministeriets overvejelser i de almindelige bemærkningers afsnit 2.1.6.3.

Til nr. 27

§ 10, stk. 3, i lov om elforsyning indebærer, at der kun gives bevilling til elproduktionsvirksomhed, som kan dokumentere, at denne har den fornødne tekniske og finansielle kapacitet

Vurderingen af den tekniske kapacitet er en vurdering af, om en virksomhed har dokumenteret at have den nødvendige tekniske viden og de nødvendige ressourcer til at kunne drive elproduktionsvirksomheden. Vurderingen af den finansielle kapacitet består af om virksomheden har den økonomiske styrke til at finansiere elproduktionsvirksomheden i bevillingsperioden og om virksomheden har midlerne til at rydde op efter sig.

Det følger af § 51, stk. 2, i lov om elforsyning, at bevillingshavere til elproduktionsvirksomhed skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter. I Energistyrelsens eksterne praksisnotat for elproduktionsbevillinger til elproduktionsanlæg på land fremgår:

»Det er et krav efter elforsyningsloven, at den virksomhed, som meddeles bevilling til elproduktion, ejer og driver elproduktionsanlægget. Dette krav er dog ikke til hinder for, at ansøgeren kan indgå en aftale med en anden virksomhed om, at ansøgeren trækker på denne virksomheds tekniske ressourcer og viden. Det kan i disse tilfælde forekomme, at ansøgeren slet ikke har tekniske medarbejdere ansat, men udelukkende benytter sig af teknisk bistand fra en anden virksomhed. Elforsyningsloven er ikke til hinder for sådanne ordninger, men Energistyrelsen skal i disse tilfælde have tilsendt aftalen mellem ansøgeren og den virksomhed, som skal yde den tekniske bistand. Energistyrelsen vil gennemgå aftalen med henblik på at sikre, at aftalen giver ansøgeren tilstrækkelig adgang til teknisk bistand. Ud over en vurdering af de tekniske ressourcer, som ansøgeren med aftalen får adgang til, kan Energistyrelsen forlange, at der stilles en garanti for, at der til hver en tid vil eksistere en aftale med f.eks. en rådgivende ingeniørvirksomhed. Alternativt kan Energistyrelsen anmode ansøgeren om at stille garanti for, at der til enhver tid eksisterer en aftale med en anden virksomhed om, at ansøgeren kan trække på en denne virksomheds tekniske ressourcer og viden.«

Det foreslås, at nyaffatte § 10, stk. 3, således at det vil fremgå, at en virksomhed med bevilling til at udøve elproduktionsvirksomhed skal have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet.

Med den foreslåede nyaffattelse vil kravet om fornøden teknisk og finansiell kapacitet på tidspunktet for udstedelsen af en bevilling, blive videreført.

Forslaget vil herudover medføre, at det fremover klart vil fremgå af loven, at kravene om at bevillingshaverne skal have fornøden teknisk og finansiell kapacitet, ikke alene skal være opfyldt på tidspunktet for udstedelsen af bevillingen, men til stadighed skal være opfyldt under hele bevillingens løbetid. Forslaget vil derfor ikke medføre materielle ændringer, da der alene er tale om en præcisering.

Det bemærkes derudover, at det ikke efter elmarkedsdirektivet er et krav, at bevillingshavere til elproduktionsvirksomhed også skal have den fornødne personelle kapacitet til varetagelsen af den

bevillingspligtige aktivitet, som er et krav efter elmarkedsdirektivet for så vidt angår bevillingshavere til net- og transmissionsvirksomhed.

Det bør således som udgangspunkt være muligt for bevillingshaveren til elproduktionsvirksomhed, at kunne dokumentere den fornødne tekniske kapacitet ved indgåede aftaler med andre virksomheder. Hvor en elproduktionsvirksomhed varetager en samfundsmæssig betydningsfuld opgave, som f.eks. hvor et kraftvarmeværk har en fjernvarmeforsyningspligt for et nærmere angivet fjernvarmeområde, bør virksomheden have ansat personale i virksomheden til opfyldelse af kravet om teknisk kapacitet eller på anden måde sikre, at virksomheden til enhver tid kan trække på tekniske ressourcer og viden i en anden virksomhed. Det er en konkret vurdering, om en elproduktionsvirksomhed varetager samfundsmæssige betydningsfulde opgaver.

Til nr. 28

§ 19, stk. 2, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger til at varetage netvirksomhed gives for mindst 20 år for et nærmere afgrænset område.

De nuværende netbevillinger har forskellige udløbsdatoer inden for perioden 2022-2025.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om elforsyning, § 19, stk. 3, hvorefter bevillinger til at drive netvirksomhed, som eksisterede den 1. januar 2021, forlænges uden forudgående ansøgning til og med den 31. december 2025. Den 1. januar 2021 er det foreslåede tidspunkt for lovens ikrafttræden. Den 31. december 2025 er den sidste dag i det kalenderår, i hvilket den sidste nuværende bevilling til at drive netvirksomhed vil udløbe.

Med forslaget vil det kunne opnås, at den efterfølgende bevillingsperiode vil starte på samme tidspunkt, den 1. januar 2026, for alle netvirksomheder, der vil opnå bevilling, og på grundlæggende samme reguleringsmæssige vilkår.

Forslaget vil medføre, at udløbsdatoen for alle bevillinger til at drive netvirksomhed vil ensrettes, således at alle bevillinger vil udløbe den 31. december 2025.

Den foreslåede forlængelse af de den 1. januar 2021 eksisterende bevillinger ved lov vil ikke medføre ændringer i en given netbevillings indhold og vilkår, ud over, at bevillingens udløbsdato vil blive ændret. En bevillings indhold og vilkår fremgår af de forvaltningsretlige afgørelser om en bevillings oprindelige udstedelse samt, hvor relevant, efterfølgende afgørelser, herunder afgørelser om tilladelse til overdragelse af bevillingen til en anden bevillingshaver.

Det vil ikke være udelukket, at der efter den 1. januar 2021, inden for den resterende bevillingsperiode med udløb den 31. december 2025, vil kunne ændres i vilkårene for en eksisterende bevilling, inden for de rammer, som loven udstikker herfor. Endvidere vil det ikke være udelukket, at der vil kunne forekomme ændringer i netvirksomhedernes opgaveportefølje, eksempelvis i medfør af et individuel myndighedspålæg eller i medfør af ændrede krav i regelgrundlaget.

Til nr. 29

Det fremgår af § 22, stk. 1, nr. 5, i lov om elforsyning, at en netvirksomhed skal sikre realisering af dokumenterbare energibesparelser i overensstemmelse med regler fastsat efter bestemmelsens stk. 4.

Det følger af den foreslåede ændring, at henvisningen til § 22, stk. 4, i lov om elforsyning vil blive ændret til § 22, stk. 5.

Ændringen er nødvendigt, da der i den gældende § 22 i lov om elforsyning foreslås indsat et nyt stk. 4, og stk. 4-8 i den gældende § 22 herefter bliver stk. 5-9, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Dermed vil § 22, stk. 4, blive § 22, stk. 5.

Forslaget vil medføre, at henvisningen til § 22, stk. 4, i lov om elforsyning i § 22, stk. 1, nr. 5, i lov om elforsyning, vil blive konsekvensrettet.

Til nr. 30

Det fremgår af § 22, stk. 1, nr. 6, i lov om elforsyning, at en netvirksomhed skal give rådgivning og information om elsikkerhedsmæssige spørgsmål til forbrugerne, elinstallatører og andre elfagfolk samt bistå Sikkerhedsstyrelsen med gennemførelse af tilsyn og undersøgelse af stærkstrømsanlæg.

Det følger af den foreslåede ændring, at ordet »og« vil blive indsat sidst i nummeret.

Ændringen er nødvendigt, da den gældende § 22, stk. 1, indeholder i alt 8 numre, og da § 22, stk. 1, nr. 7, foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 31. Hermed bliver det gældende nr. 6 det næstsidste nummer i § 22, stk. 1, hvilket skal markeres ved den foreslåede indsættelse af ordet »og« sidst i nummeret.

Forslaget vil medføre, at det bliver tydeliggjort, at § 22, stk. 1, nr. 6, vil blive næstsidste nummer i bestemmelsen.

Til nr. 31

Det fremgår af § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning, at en netvirksomhed skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, virksomheden anvender til at udføre sit hverv.

Det foreslås, at § 22, stk. 1, nr. 7, ophæves.

§ 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning gennemfører artikel 25, stk. 5, i 2009-eldirektivet. Artikel 25, stk. 5, i 2009-direktivet videreføres delvis i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5.

Forslaget har sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 45, hvorefter det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i lov om elforsyning, § 45 a, der vil gennemføre elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, hvorfor § 22, stk. 1, nr. 7, foreslås ophævet.

Der henvises nærmere til afsnit 2.2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 32

Det fremgår af § 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning, at en netvirksomhed i forbindelse med planlægning af udbygning af nettet skal overveje, om foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring eller decentraliseret produktion kan erstatte behovet for at udvide kapaciteten.

Det foreslås, at bestemmelsen, der med lovforslaget bliver til § 22, stk. 1, nr. 7, nyaffattes. Efter forslaget vil det fremgå af bestemmelsen, at en netvirksomhed skal basere udviklingen af nettet i virksomhedens netområde på en gennemsigtig netudviklingsplan, som netvirksomheden offentliggør hvert andet år.

Den gældende § 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning gennemfører artikel 25, stk. 7, i 2009-eldirektivet. Elmarkedsdirektivet indeholder ikke længere en bestemmelse svarende til artikel 25, stk. 7, i 2009-eldirektivet. Der er derfor ikke behov for at opretholde bestemmelsen i § 22, stk. 1, nr. 8.

Forslaget til nyaffattelsen af § 22, *stk. 1, nr. 7*, vil medføre, at dele af elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3, vil gennemføres. Artikel 32, stk. 3, indebærer bl.a., at udviklingen af et distributionssystem skal være baseret på en gennemsigtig netudviklingsplan, som distributionssystemoperatøren offentliggør hvert andet år.

Ved en gennemsigtig netudviklingsplan forstås en netudviklingsplan, der er indholdsmæssigt forståelig og let tilgængelig.

Den foreslåede forpligtelse om, at netvirksomheden skal offentliggøre netudviklingsplanerne vil indebære, at planerne skal gøres tilgængelige på en platform med offentlig adgang.

Forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, vil endvidere indebære, at en netvirksomhed skal offentliggøre en netudviklingsplan hvert 2. år. Den 2-årige tidskadence vil ligge fast.

Det bemærkes, at forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, skal ses i sammenhæng med forslag til § 22, stk. 4, i lov om elforsyning, der bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner, bl.a. om de indholdsmæssige rammer for netudviklingsplanerne, opdatering af planerne inden for 2-årsperioden og offentliggørelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Således vil kravet i forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, om gennemsigtighed blive suppleret af nærmere regler om netudviklingsplanerne indhold, herunder om de analyseforudsætninger, der lægges til grund for planerne samt om nærmere regler om den platform, hvor planerne skal offentliggøres. Endvidere bemærkes det i forhold til kravet vedrørende den faste 2-årige tidskadence, at forslaget til § 22, stk. 4, vil bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om opdatering af planerne ud over de faste 2-årige opdateringer, hvis der eksempelvis sker ændringer i væsentlige forhold af betydning for netudviklingsplanernes indhold.

Der henvises nærmere til afsnit 2.2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 33

Med forslag til § 22, stk. 4, er der tale om en ny bemyndigelsesbestemmelse.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning, hvorefter en netvirksomhed skal basere udviklingen af nettet i netvirksomhedens netområde på en gennemsigtig netudviklingsplan, som netvirksomheden offentliggør hvert andet år, jf. lovforslagets § 1, nr. 32.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner, jf. forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, herunder om de indholdsmæssige rammer for netudviklingsplanerne, planlægningsperioden og opdatering af planerne inden for 2-årsperioden, samt om høring, forelæggelse for Forsyningstilsynet og offentliggørelse. Det foreslås endvidere, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om netudviklingsplanernes form og struktur og supplerende regler om processuelle forhold.

Den foreslåede bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren vil sammen med den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 7, i lovforslagets § 1, nr. 32, sikre gennemførelse af artikel 32, stk. 3 og 4, i elmarkedsdirektivet. Bemyndigelsen til Forsyningstilsynet om fastlæggelse af formelle og processuelle krav anses herudover som hensigtsmæssig med henblik på at sikre en ensartet formel præsentation af netudviklingsplanerne og tidsmæssig parallelle processer for alle netvirksomheder.

Den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4, 1. pkt., vil medføre, at klima-, energi-, og forsyningsministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner, der skal udarbejdes i medfør af forslag til § 22, stk. 1, nr. 7, herunder om de indholdsmæssige rammer for planerne, planlægningsperioden og opdatering af planerne inden for 2-årsperioden, samt om høring, forelæggelse for Forsyningstilsynet og offentliggørelse.

Den foreslåede bemyndigelse har primært til formål, at sikre fastsættelse af de supplerende regler til forslag til § 22, stk. 1, nr. 7, som vil være nødvendige for at opnå fuld gennemførelse af kravene i elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 3, vedrørende netudviklingsplanernes indholdsmæssige rammer og planlægningsperioden, samt kravene i artikel 32, stk. 4, om høring af netudviklingsplaner, om at resultaterne af høringsprocessen skal offentliggøres sammen med netudviklingsplanen og om, at begge dele skal forelægges for Forsyningstilsynet, der kan anmode om ændringer af netudviklingsplanerne.

Bemyndigelsen vil bl.a. blive udmøntet ved, at der vil blive fastsat regler om netudviklingsplanernes indhold og detaljeringskrav inden for de rammer, som direktivet udstikker i artikel 32, stk. 3, 2. og 3. pkt. Det følger af artikel 32, stk. 3, 2. og 3. pkt., at netudviklingsplanen skal skabe klarhed over behovet for fleksibilitetsydelse og skal fastlægge de planlagte investeringer, med særlig vægt på den vigtigste distributionsinfrastruktur, som er nødvendig for at tilslutte ny produktionskapacitet og nye belastninger, herunder ladestandere til elektriske køretøjer. Netudviklingsplanen skal ligeledes omfatte anvendelsen af fleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som distributionssystemoperatøren skal bruge som alternativ til systemudvidelse. Der vil med hjemmel i bestemmelsen herudover blive fastsat regler om relaterede forhold, såsom analyseforudsætninger og fælles kriterier, herunder måden at opgøre enkelte elementer på, f.eks. behov for fleksibilitetsydelse.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at planlægningsperioden for netudviklingsplanerne skal være 10 år.

Det fremgår af forslaget til § 22, stk. 1, nr. 7, at netudviklingsplaner skal opdateres hvert 2. år. Den foreslåede bemyndigelse i § 22, stk. 4, nr. 1, om opdatering af planerne, vil bl.a. give ministeren mulighed for at fastsætte regler om opdateringer inden for den faste 2-årige kadence, eksempelvis ved ændringer af væsentlige forhold af betydning for planerne, og regler om kriterier for, hvornår der vil være tale om væsentlige ændringer, der vil udløse et krav om opdatering af planerne ud over den faste 2-årige kadence.

Ministeren vil endvidere udmønte den foreslåede bemyndigelse ved at fastsætte regler om netvirksomhedernes høring af relevante systembrugere og Energinet, om netvirksomhedernes forelæggelse af resultaterne af høringsprocessen og netudviklingsplanen for Forsyningstilsynet, og om offentliggørelse af resultaterne af høringsprocessen, herunder om offentliggørelse af resultaterne af høringsprocessen sammen med netudviklingsplanerne. Det forventes endvidere, at ministeren vil udmønte den foreslåede bemyndigelse ved at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynets anmodning af ændringer af planerne, se nærmere herom nedenfor, ligeledes offentliggøres sammen med planerne, hvis der ikke eller ikke i fuldt omfang er fulgt op på anmodningen.

Endvidere vil ministeren fastsætte regler om, at netvirksomhederne skal gøre deres planer tilgængelige for offentliggørelse på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Herudover vil ministeren fastsætte regler om Forsyningstilsynets opgaver inden for rammerne af artikel 32, stk. 3-5. Der vil bl.a. være tale om regler vedrørende Forsyningstilsynets gennemsyn af planerne med mulighed for at anmode om ændringer af netudviklingsplanerne, der både kan omfatte formelle og materielle forhold, som nærmere beskrevet i afsnit 2.2.4.3. i de almindelige bemærkninger. Der forventes ligeledes blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet i forbindelse med sin gennemsyn af planerne skal indhente Energistyrelsens vurdering vedrørende netvirksomhedernes egne analyseforudsætninger, deres konsistens med de generelle analyseforudsætninger samt energifaglige forhold i øvrigt, herunder f.eks. sammenhængen til Energinets overordnede netplanlægning. Endvidere forventes der fastsat regler, hvorefter Forsyningstilsynet skal lægge Energistyrelsens vurdering til grund ved sit gennemsyn af planerne og navnlig sin vurdering, om der bør anmodes om ændring af planerne.

Den foreslåede bestemmelse til § 22, stk. 4, 2. pkt., vil medføre, at ministeren vil få bemyndigelse til at fastsætte regler om netvirksomhedernes indhentning af oplysninger til brug for udarbejdelse af netudviklingsplaner.

Denne hjemmel har til formål at sikre, at netvirksomhederne har de nødvendige oplysninger om de produktions-, forbrugs-, og energilagringsinstallationer, der er koblet til den enkelte netvirksomheds netområde. Disse oplysninger er nødvendige for at højne kvaliteten af netudviklingsplanerne og således også netplanlægningen. Den foreslåede bemyndigelse vil ministeren anvende til på bekendtgørelsesniveau at fastsætte rammerne for, hvilke oplysninger, som netvirksomhederne skal have ret til at indhente om nettilkoblede installationer.

De hjemler, der i dag tillader netvirksomhederne at indsamle oplysninger om nye og ændrede installationer, er ikke fuldt dækkende i forhold til de oplysninger, som er nødvendige for netplanlægningen, som følge af en øget elektrificering af samfundet. Der er ikke nogen særskilt hjemmel til, at netvirksomhederne kan indhente oplysninger om ladestandere, og ligeledes er der ikke hjemmel til at indhente oplysninger om varmepumper, der ikke leverer efterspørgselsreaktion. De oplysninger, som netvirksomhederne har behov for, vil vedrøre installationernes tekniske

egenskaber og placering. Det kan f.eks. være installationens effektbelastning af nettet, samt hvilket målepunkt, det er tilkoblet. Der er således ikke tale om løbende indhentning af forbrugs- eller produktionsdata, men blot en enkelt indberetning af oplysninger, der giver netvirksomhederne en viden om, hvordan installationerne kan spille ind i netplanlægningen og dermed i udarbejdelsen af netudviklingsplanerne.

Det bemærkes, at de oplysninger, der forventes at blive givet adgang til, alle vil skulle behandles i overensstemmelse med persondataforordningen og persondataloven. Det er ikke formålet med den foreslåede bemyndigelse at lade netvirksomhederne videregive disse oplysninger til tredjepart. Det må dog forventes, at den videnskabelse, som de indhentede oplysninger bidrager med, vil blive videreformidlet i aggregeret form gennem netudviklingsplanerne.

Det er hensigten, at oplysningerne skal understøtte netvirksomhederne i deres udarbejdelse af netudviklingsplaner, der kan understøtte netvirksomhedens netplanlægning og koordination med markedsaktører.

Det forventes, at en bedre netplanlægning kan føre til en mere effektiv drift. Derfor forudsættes de begrænsede omkostninger, som netvirksomhederne måtte have ved behandling af øgede datamængder, at kunne holdes inden for netvirksomhedernes eksisterende økonomiske rammer.

Den foreslåede bemyndigelse vil i yderst begrænset omfang pålægge elinstallatører en administrativ byrde. Dele af de oplysninger, som bemyndigelsen vil give hjemmel til at indsamle, registreres allerede i dag, men med forslaget påtænkes de anvendt til et nyt formål. De oplysninger, der ikke registreres i dag, vil blive indrapporteret på samme måde gennem et eksisterende system. Bemyndigelsen vil således medføre en begrænset udvidelse af en eksisterende opgave for elinstallatørerne.

Den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4, 3. pkt., vil medføre, at Forsyningstilsynet vil skulle fastsætte regler om netudviklingsplanernes form og struktur og supplerende regler om processuelle forhold.

Ved netudviklingsplaners form menes f.eks. hvorvidt der skal bruges en skabelon fastsat af Forsyningstilsynet, hvorvidt oplysningerne bør fremgå af et geografisk kort, m.v. Ved struktur menes, hvordan det materielle indhold i en netudviklingsplan, herunder elementer, der relaterer til indholdet såsom analyseforudsætninger, skal præsenteres i netudviklingsplanen. Det bemærkes, at kravene til den materielle indhold af planerne vil efter forslag til § 22, stk. 4, 1. pkt., alene fastlægges af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Regler om processuelle forhold omfatter regler til tilrettelæggelse af ensrettede processer, herunder frister, eksempelvis regler om frister for forelæggelse af resultaterne af høringsprocessen og planerne til Forsyningstilsynet, for tilgængeliggørelse af planerne til offentliggørelse på Forsyningstilsynets hjemmeside m.v.

Det bemærkes, at lovforslagets § 2, stk. 3, indeholder en overgangsbestemmelse om, hvornår netudviklingsplaner skal udarbejdes for første gang.

Til nr. 34

Det fremgår bl.a. af § 22, stk. 4, 1. pkt., i lov om elforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om gennemførelse af bestemmelserne i § 22, stk. 1-3. § 22, stk. 4, 1. pkt., bliver med lovforslaget § 22, stk. 5, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 33.

Det foreslås, at henvisningen til bestemmelserne i § 22, stk. 1-3, hvis gennemførelse klima-, energi- og forsyningsministeren kan fasttætte regler om, ændres, således at det vil fremgå, at de bestemmelser, hvis gennemførelse ministeren kan fastsætte regler om, alene er § 22, stk. 1, nr. 1-6, stk. 2, og stk. 3.

Ændringen er nødvendigt, idet der i den gældende § 22, stk. 1, foreslås indsat en ny bestemmelse om netvirksomheders netudviklingsplaner, der bliver § 22, stk. 1, nr. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 32, samtidigt med at der foreslås indsat et nyt stykke 4 i § 22, der bl.a. vil indebære, at ministeren skal fastsætte nærmere regler om netvirksomhedernes netudviklingsplaner i medfør af den nye § 22, stk. 1, nr. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Det vil herudover ikke være nødvendigt med en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om gennemførelse af den nye § 22, stk. 1, nr. 7, i § 22, stk. 4, 1. pkt., der bliver § 22, stk. 5, 1. pkt..

Den foreslåede ændring vil medføre, at de bestemmelser, hvis gennemførelse ministeren kan fastsætte regler om i medfør af § 22, stk. 4, 1. pkt., der bliver § 22, stk. 5, 1. pkt., vil begrænses til at omfatte § 22, stk. 1, stk. 2 og stk. 3, nr. 1-6.

Til nr. 35

Det fremgår af § 22, stk. 6, i lov om elforsyning, at netvirksomheder, distributionsselskaber, jf. § 6, nr. 4, i lov om naturgasforsyning, og varmedistributionsvirksomheder skal samlet sikre samkøringen efter gældende § 22, stk. 5, i lov om elforsyning.

Det følger af den foreslåede ændring, at henvisningen i § 22, stk. 6, der med lovforslaget bliver § 22, stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 33, til § 22, stk. 5, ændres til § 22, stk. 6.

Ændringen er nødvendigt, da der i den gældende § 22 i lov om elforsyning foreslås indsat et nyt stk. 4, og stk. 4-8 i den gældende § 22 herefter bliver stk. 5-9, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Dermed vil § 22, stk. 5, blive stk. 6.

Forslaget vil medføre, at henvisningen til § 22, stk. 5, i lov om elforsyning, i § 22, stk. 6, i lov om elforsyning, der med lovforslaget bliver § 22, stk. 7, vil blive konsekvensrettet.

Til nr. 36

Det fremgår af § 22, stk. 8, i lov om elforsyning, at netvirksomheder i samarbejde med transmissionsvirksomheder skal udarbejde årlige oversigter og prognoser til brug for markedets aktuelle og potentielle aktører og til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser.

Det foreslås, at § 22, stk. 8, i lov om elforsyning ændres, således at de årlige oversigter og prognoser ikke længere skal udarbejdes til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser.

I praksis udarbejder netvirksomhederne ikke egne oversigter og prognoser til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser.

Tidligere havde Energinet en opgave med at udarbejde sådanne oversigter og prognoser, dog uden at netvirksomhederne i praksis bidrog dertil. Energinets opgave blev med virkning fra 1. januar 2018 overført til klima-, energi- og forsyningsministeren. Dette følger af lov nr. 1667 af 26. december 2017 om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi, lov om naturgasforsyning, lov om Energinet.dk, lov om afgift af elektricitet og forskellige andre love om overførsel af fra Energinet til energi-, forsynings- og klimaministerens mv., jf. bemærkninger til § 1, nr. 16, i lov nr. 1667, jf. Folketingstidende 2017-2018, A, L 66 som fremsat, side 16.

Med den foreslåede ændring tages der højde for, at analyseopgaven vedrørende opfyldelsen af de offentlige forpligtelser i dag alene varetages af klima-, energi- og forsyningsministeren, uden at dette kræver, at netvirksomhederne bidrager hertil.

Forslaget vil medføre, at det vil tydeliggøres, at de årlige oversigter og prognoser, som netvirksomhederne fortsat vil være forpligtede til at udarbejde, ikke længere vil skulle udarbejdes til belysning af opfyldelsen af offentlige forpligtelser.

Til nr. 37

Der findes ingen bestemmelser i lov om elforsyning, der omhandler samarbejde mellem netvirksomheder og den systemansvarlige virksomhed om deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet netvirksomhedernes net, på detail-, engros- og balancemarkederne.

§ 31 i lov om elforsyning indebærer, at Energinet som systemansvarlig virksomhed ved udførelsen af sine opgaver skal bidrage til at sikre, at der skabes de bedst mulige betingelser for konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse, § 22, stk. 10, i lov om elforsyning, hvorefter netvirksomheder skal samarbejde med den systemansvarlige virksomhed om effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet deres net, på detail-, engros- og balancemarkederne.

Forslaget til den nye bestemmelse vil medføre, at elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 9, 1. pkt., vil gennemføres, hvorefter distributionssystemoperatører skal samarbejde med transmissionssystemoperatører om effektiv deltagelse af markedsdeltagere, der er tilsluttet deres net, på detail-, engros- og balancemarkederne.

Direktivets begreb transmissionssystemoperatør svarer til transmissionsvirksomhed i dansk ret, idet det systemansvarlige virksomhed efter dansk ret varetager dele af de opgaver, der efter elmarkedsdirektivet påhviler en transmissionssystemoperatør. I medfør af § 31 i lov om elforsyning påhviler det Energinet som systemansvarlig virksomhed at skabe de bedst mulige betingelser for konkurrence på markeder for handel med elektricitet, og dermed også på detail-, engros- og balancemarkederne. På denne baggrund foreslås det, at netvirksomhederne skal samarbejde med Energinet som systemansvarlig virksomhed om deltagelse af distributionstilsluttede markedsdeltagere på de nævnte markeder.

Begrebet markedsdeltagere forstås som defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 10, der henviser til definitionen af begrebet i artikel 2, nr. 25, i elmarkedsforordningen. Derefter er markedsdeltager en fysisk eller juridisk person, der køber, sælger eller producerer elektricitet, der udfører aggregering, eller der er en operatør af tjenester vedrørende fleksibelt elforbrug eller energilagringstjenester, herunder ved afgivelse af handelsordrer, på et eller flere elektricitetsmarkeder.

De relevante elektricitetsmarkeder, i forhold til hvilke der skal ske et samarbejde efter den foreslåede bestemmelse, er detail-, engros- og balancemarkederne.

Det bemærkes i denne forbindelse, at der kan opstå nye markeder, hvor markedsdeltagere, der er tilsluttet elforsyningsnettet på distributionsniveau, vil kunne være aktive, navnlig markeder for fleksibilitetsydelser. Der vil også skulle være et samarbejde, herunder ved udveksling af oplysninger og koordination mellem netvirksomheder og Energinet i forhold til disse markeder, jf. elmarkedsdirektivets artikel 32, stk. 2. Det indgår i nærværende lovforslaget, at denne bestemmelse i elmarkedsdirektivet vil blive gennemført ved at klima-, energi- og forsyningsministeren vil blive bemyndiget til at fastsætte regler herom, jf. forslag til § 45 b, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 45. Der henvises til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.2.3.3. om netvirksomheders anskaffelse af fleksibilitetsydelser.

Begrebet aggregering forstås som det foreslås defineret i § 5, nr. 3, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Derefter er aggregering en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked.

Begrebet energilagring forstås som det foreslås defineret i lovforslagets § 1, nr. 5. Derefter er energilagring, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Fleksibelt elforbrug forstås som defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 20. Derefter er fleksibelt elforbrug defineret som ændringer i en slutkundes elforbrug i forhold til det normale eller aktuelle forbrugsmønster som reaktion på markedssignaler, herunder som reaktion på tidspunktafhængige elpriser eller finansielle incitamenter, eller som reaktion på accept af slutkundens bud om at sælge en forbrugsreduktion eller -forøgelse til en bestemt pris på et organiseret marked, hvad enten dette sker alene eller gennem aggregering. For den nærmere forståelse af et organiseret markedet henviser elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 20, til definitionen i artikel 2, nr. 4, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014 af 17. december 2014 om dataindberetning til gennemførelse af artikel 8, stk. 2, og artikel 8, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergi-markederne, hvortil der henvises. Det fremgår bl.a. af artikel 2, nr. 4, i Kommissionens gennemførelsesforordning, at organiserede markeder omfatter bl.a. elektricitetsbørser, mæglere og andre personer, der erhvervsmæssigt arrangerer transaktioner.

Det bemærkes, at der allerede i dag pågår et samarbejde mellem udvalgte repræsentanter for netvirksomhederne, brancheorganisationen Dansk Energi og Energinet i det såkaldte markedssamarbejdsudvalg.

Den nye forpligtelse efter forslaget til § 22, stk. 10, i lov om elforsyning, vil kunne varetages gennem dette eller et lignende forum. Dvs. at det ikke anses som fornøden, at samtlige netvirksomheder direkte skal være involveret i samarbejdet. Det ville være tilstrækkelig for netvirksomhederne at lade sig repræsentere af en gruppe af netvirksomheder eller en eller flere brancheorganisationer, eller en kombination heraf, i samarbejdet med Energinet.

Til nr. 38

Den gældende § 22, stk. 10, i lov om elforsyning, indebærer, at indtægter og omkostninger forbundet med energibesparelser efter bestemmelsen i stk. 1, nr. 5, skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige driftsmæssige indtægter og omkostninger. Indtægterne skal dække omkostningerne til energispareindsatsen i regnskabsåret.

Det foreslås, at § 22, *stk. 10*, i lov om elforsyning ophæves.

§ 22, stk. 1, nr. 10, (oprindeligt stk. 1, nr. 9) blev indsat i lov om elforsyning ved lov nr. 622 af 11. juni 2010 om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning og forskellige andre love samt om ophævelse af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. som led i gennemførelse af energispareaftalen. Der henvises til de almindelige bemærkninger, jf. afsnit 2.6.1.

En ophævelse af kravet i § 22, stk. 10, om regnskabsmæssig adskillelse vil indebære, at netvirksomhederne ikke længere vil skulle udarbejde et særskilt regnskab for ordningen.

I forhold til netvirksomhedernes indtægtsrammefastsættelse vil det medføre, at netvirksomhederne fremadrettet vil skulle ansøge Forsyningstilsynet om at få dækket de tilbageværende omkostninger til energispareordningen efter 2020 gennem et tillæg til indtægtsrammen på samme måde, som netvirksomhederne i dag ansøger Forsyningstilsynet om at få dækket omkostninger til myndighedsbehandling, jf. § 26, stk. 3, nr. 3, i Indtægtsrammebekendtgørelsen. Omkostningerne vil hermed indgå som en del af netvirksomhedens almindelige tarif. Det vil sige, at en netvirksomhed vil kunne opkræve tillægget som en del af netvirksomhedens almindelige tarif i de tilfælde, hvor elnetvirksomheden har modtaget et tillæg til indtægtsrammen. Det betyder, at netvirksomhederne ikke længere vil skulle opføre en særskilt tarif til energispareordningen til elkunderne.

Det betyder også, at de tilbageværende omkostninger til energispareordningen efter 2020 ikke vil indgå i recalibreringen af netvirksomhedernes omkostninger for næste reguleringsperiode, da netvirksomhederne allerede har fået disse omkostninger dækket.

Omkostningerne vil endvidere fortsat ikke indgå i benchmarking af netvirksomhedernes økonomi, da de ikke pt. er omfattet, jf. Indtægtsrammebekendtgørelsens § 10, stk. 3, nr. 1. Der vil dog være et dokumentationsbehov, hvis omkostningerne skal holdes uden for benchmarkingen af netvirksomhederne.

Endelig vil differencerne ved energispareordningen i hhv. netvirksomhedernes favør og elkundernes favør ved udgangen af 2020 blive lagt sammen med netvirksomhedernes almindelige differencer på

den bevillingspligtige aktivitet, hvilket er nødvendigt for en endelig afregning af differencer ved energispareordningen.

Indtægtsrammebekendtgørelsen vil blive tilrettet i overensstemmelse hermed.

Selvom den gældende energispareordning ophører med udgangen af 2020, vil der fortsat i 2021 og for Forsyningstilsynets vedkommende som minimum også i 2022 være behov for at føre tilsyn med de energispareprojekter, som er gennemført i 2020. Ordningen og den tilhørende lovgivning kan derfor ikke i sin helhed ophæves med virkning fra 1. januar 2021.

En ophævelse af § 22, stk. 10, vurderes uproblematisk i forhold til virksomheder, der fra 1. januar 2021 alene har administrationsomkostninger i relation til energispareordningen, men ikke omkostninger til gennemførelse af energispareprojekter.

Det kan dog ikke udelukkes, at der som følge af COVID-19 opstår forsinkelser i leverancer af visse komponenter og udstyr, som anvendes til at gennemføre energispareprojekter. Der henvises til de almindelige bemærkning, punkt xx. Såfremt denne situation opstår, kan der være behov for at opretholde kravet om regnskabsmæssig adskillelse for de virksomheder, som måtte have behov for at færdiggøre energispareprojekter primo 2021. Da kravet om regnskabsmæssig adskillelse allerede fremgår af den nuværende energispareaftales pkt. 14.5 og af den gældende energisparebekendtgørelse, kan der ske regulering af kravet om regnskabsmæssig adskillelse i aftalen og bekendtgørelsen.

Til nr. 39

§ 22, stk. 1, nr. 1, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomhederne er ansvarlige for at opretholde den tekniske kvalitet i nettet.

§ 26, stk. 2, i lov om elforsyning indebærer, at brugerne skal opfylde de fastsatte krav for at få adgang til tilslutning til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet.

I medfør af § 26, stk. 3, kan klima-, energi-, og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler herom, herunder kan ministeren bestemme, at visse tekniske standarder og krav for adgang til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet skal fastsættes af Energinet. Ministeren har udmøntet sin bemyndigelse i § 7, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1402 af 13. december 2019 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionssystemet m.v., hvorefter Energinet skal udarbejde forskellige forskrifter for benyttelsen af det kollektive elforsyningsnet. Energinets bemyndigelse gælder imidlertid ikke, for så vidt der er tale om forhold, der reguleres ved bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i § 26, stk. 3, at den systemansvarlige virksomheds forskrifter skal være objektive og ikkediskriminerende og tage rimelig hensyn til de enkelte kategorier af brugernes tekniske og økonomiske formåen, jf. bemærkninger til § 26, i lov nr. 375 af 2. juni 1993, jf. Folketingstidende 1998-99, A, L 234 som fremsat, side 5902.

§ 73 a, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Der foreslås en ny bemyndigelsesbestemmelse for klima-, energi- og forsyningsministeren.

Forslaget til § 26, stk. 3, 2. pkt., i lov om elforsyning, vil indebære, at ministeren vil kunne bestemme, at en netvirksomhed kan fastsætte supplerende tekniske krav for adgang til tilslutning til virksomhedens elforsyningsnet, som er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet i elforsyningsnettet i netvirksomhedens netområde.

Forslaget anses som nødvendigt, da det i lyset af formuleringen af den gældende § 26, stk. 3, er uklart, hvorvidt ministeren kan bemyndige netvirksomhederne, ved siden af Energinet, til at fastsætte krav for adgang til tilslutning til deres net og dermed give netvirksomhederne mulighed for selv at fastsætte sådanne krav – ud over de hjemler herom, der direkte følger af netregler på EU-niveau, navnlig RfG-netreglen og DCC-netreglen, jf. afsnit 2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger herom.

Netvirksomhederne har i medfør af § 22, stk. 1, nr. 1, i lov om elforsyning, et selvstændigt ansvar for opretholdelsen af den tekniske kvalitet i deres net. Det kan derfor blive nødvendigt, at netvirksomhederne fastsætter visse tekniske krav for adgang til tilslutning til deres net.

Forslaget vil medføre, at ministeren vil kunne fastsætte regler, der vil give netvirksomhederne mulighed for, inden for visse rammer, at fastsætte supplerende tekniske tilslutningskrav.

Der vil efter forslaget imidlertid alene kunne være tale om supplerende krav. Dette betyder, at netvirksomheders mulighed for at fastsætte tekniske tilslutningskrav vil ikke kunne omfatte fastsættelse af krav for adgang til tilslutning på et område, der allerede er omfattet af de forskrifter, som Energinet fastsætter i medfør af systemansvarsbekendtgørelsen. Idet Energinets bemyndigelse ikke gælder på områder reguleret af elmarkedsforordningen eller de regler, der er fastsat i medfør af elmarkedsforordningen, vil samme begrænsning skulle gælde for netvirksomheders supplerende kompetence til at fastsætte betingelser om tekniske tilslutningskrav.

Netvirksomhedernes adgang til at fastsætte tekniske tilslutningskrav vil endvidere skulle begrænses til tekniske tilslutningskrav i kontaktfladen med netvirksomhedernes net. Netvirksomhederne vil ikke kunne gives adgang til at fastsætte tekniske krav eller standarder vedrørende komponenter eller et anlægs tekniske karakteristika som sådan.

Bemyndigelsen vil efter det foreslåede kunne udmøntes til at give netvirksomhederne mulighed for at fastsætte sådanne tekniske tilslutningskrav, der er nødvendige for opretholdelsen af den tekniske kvalitet i elforsyningsnettet i den enkelte netvirksomheds netområde. Der knyttes hermed til forpligtelsen i § 22, stk. 1, nr. 1, i lov om elforsyning. Den tekniske kvalitet af elforsyningsnettet betegner tilstedeværelse af forhold til teknisk sikker og stabil netdrift, således at elforsyningsnettet – og i forlængelse heraf andre brugere af elforsyningsnettet – påføres mindst mulige gener.

Der vil eksempelvis kunne være tale om fasetilslutning af elbilladestandere til netvirksomhedernes net, som vil have til formål at sikre, at nettets kvalitet ikke reduceres, og at forstyrrelser i nettet pga.

ladestandernes elektrotekniske karakteristika undgås. Det samme vil kunne være relevant for tilslutning af varmepumper og energilagingsanlæg.

Der kan også være tale om krav til sikring af, at installationen sker på en måde, at anlægget ikke påfører nettet spændingsforurening eller påvirker sikkerheden i driften af nettet i øvrigt. I teknisk terminologi vil der eksempelvis være tale om krav vedrørende spændingsvariationer, hurtige spændingsændringer, flicker (hurtige spændingsfluktuationer, der udfordrer spændingskvaliteten), netbeskyttelse, reaktiv effekt, harmoniske forstyrrelser og DC-indhold, hvor DC står for direct current, dvs. jævnstrøm på dansk.

Konsekvensen af manglende overholdelse af de krav, som netvirksomhederne vil kunne få mulighed for at fastsætte efter det foreslåede, vil være, at netvirksomhederne vil kunne nægte brugere, hvis tilslutninger ikke opfylder de pågældende krav, adgang til tilslutning til nettet. Dette vil følge direkte af § 26, stk. 2. Der vil ikke være tale om at netvirksomhederne vil kunne få mulighed for at pålægge brugere, der ikke opfylder kravene, sanktioner.

Det bemærkes, at § 73, stk. 2, i lov om elforsyning om offentliggørelse af betingelser for brug af nettet, og § 73 a, i lov om elforsyning om Forsyningstilsynets metodegodkendelse vil finde anvendelse.

Forslaget til § 26, stk. 3, 3. pkt., i lov om elforsyning, vil indebære, at ministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om netvirksomheders fastsættelse af betingelser i medfør af forslag til § 26, stk. 3, 2. pkt.

Formålet hermed er, at fastsætte overordnede rammer for netvirksomhedernes fastsættelse af krav, at sikre at fastsættelse af kravene sker under behørig inddragelse af alle relevante aktører.

Det forventes, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at de krav, som netvirksomhederne, vil få mulighed for at fastsætte, skal være objektive, gennemsigtige og tage rimeligt hensyn til de enkelte kategorier af brugeres tekniske og økonomiske kapacitet. Hermed knyttes til, hvad der fremgår af bemærkningerne til den gældende bestemmelse i § 26, stk. 3, i relation til Energinets fastsættelse af forskrifter.

Endvidere forventes det, at der bl.a. vil blive fastsat regler om, at netvirksomhederne skal høre Energinet og systembrugere i forbindelse med udarbejdelse af kravene.

Til nr. 40

Efter den gældende bestemmelse i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om elforsyning anvender Energinet markedsbaserede metoder, ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed.

Det fremgår af § 27 d, stk. 1, i lov om elforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c.

§ 27 d, stk. 1, i lov om elforsyning, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

(systemansvarsbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. nærmere regler om Energinets anvendelse af markedsbaserede metoder efter § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Det følger af den foreslåede ændring af § 27 a, stk. 2, 1. pkt., at der vil blive indsat », jf. dog regler fastsat i medfør af § 27 d« i bestemmelsen.

Ændringen skal ses i sammenhæng med den foreslåede ændring af § 27 d, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 41, hvor der foreslås indsat et nyt 2. pkt., hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om undtagelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser samt ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Den foreslåede henvisning til regler fastsat i medfør af § 27 d, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 41, indebærer, at kravet om at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af ydelser efter § 27 a, stk. 2, 1. pkt., ikke omfatter ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser samt ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter, i det omfang, at der fastsættes nærmere regler om undtagelse fra kravet om markedsbaserede metoder.

Der forventes fastsat regler i bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed, hvorefter kravet om anskaffelse af ydelser via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., ikke finder anvendelse på ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser såfremt Forsyningstilsynet vurderer, at en markedsbaseret levering/anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ikke er omkostningseffektiv og medfører undtagelse fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder. For så vidt angår ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter forventes disse undtaget fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder. For en nærmere gennemgang heraf, henvises til lovforslagets § 1, nr. 41, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 41

Det fremgår af § 27 d, stk. 1, i lov om elforsyning, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om indhold og udførelse af de opgaver, som påhviler Energinet i medfør af §§ 27 a og 27 c.

Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v. (systemansvarsbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. nærmere regler om Energinets anvendelse af markedsbaserede metoder efter § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Efter § 27 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om elforsyning, anvender Energinet markedsbaserede metoder, ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed.

Det følger af den foreslåede indsættelse af et nyt § 27 d, stk. 1, 2. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om undtagelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser samt ydelser der leveres af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt.

Der vil således med hjemmel i bestemmelsen kunne fastsættes regler om undtagelse fra kravet om anskaffelse af ydelser via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., for at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 4-7. Den nye bestemmelse skal ses i

sammenhæng med lovforslaget § 1, nr. 40, hvor der i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., foreslås indsat en henvisning til den foreslåede bestemmelse i § 27 d, stk. 1, 2. pkt.

Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed vil som opfølgning på lovforslaget blive ændret, for at tilpasse bekendtgørelsen, således at der sikres en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 4-7.

Der forventes fastsat regler på bekendtgørelsesniveau, hvorefter kravet om at Energinet anskaffer energi og andre ydelser via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., ikke finder anvendelse på ydelser, der dækkes af fuldt integrerede netkomponenter. Herved sikres en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 7.

Fuldt integrerede netkomponenter er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 51, defineret som netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionssystem, herunder lageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionssystemet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger. For en nærmere gennemgang af gennemførelsen af definitionen på fuldt integrerede netkomponenter, henvises til lovforslagets § 1, nr. 17, og bemærkningerne dertil.

Ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, forventes også undtaget fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., såfremt Forsyningstilsynet vurderer, at en markedsbaseret levering/anskaffelse af pågældende ydelse ikke er omkostningseffektiv og medfører undtagelse fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder. Herved sikres en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 5.

En ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse er i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 49, defineret som en ydelse, der anvendes af en transmissionssystemoperatør eller distributionssystemoperatør til spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inertieffekt for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, »black start«-kapacitet og ødriftkapacitet. For en nærmere gennemgang af gennemførelsen af definitionen på en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse, henvises til lovforslagets § 1, nr. 8, og bemærkningerne dertil.

For de ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, som ikke undtages fra kravet om anskaffelse via markedsbaserede metoder, fastsættes tekniske specifikationer og hvor det er relevant, standardiserede markedsprodukter. Herved sikres en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 6. Som det fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 6 skal specifikationerne sikre en effektiv og ikkeforskelsbehandlende deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder markedsdeltagere, der tilbyder energi fra vedvarende energikilder, markedsdeltagere, der deltager i fleksibelt elforbrug, operatører af energilageranlæg og markedsdeltagere, der er aktive inden for aggregering.

Derudover forventes der fastsat regler om, at Energinet udveksler alle de nødvendige oplysninger og koordinerer med netvirksomhederne, for at sikre en optimal udnyttelse af ressourcer, garantere sikker og effektiv drift af systemet og fremme markedsudvikling. Herved sikres en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 6.

Efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 6, skal transmissionssystemoperatører (Energinet i Danmark) i tilstrækkelig grad godtgøres for anskaffelsen af disse ydelser (ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser) som minimum at kunne dække de rimelige, dermed forbundne omkostninger, herunder udgifter til den nødvendige informations- og kommunikationsteknologi og

udgifter til den nødvendige infrastruktur. Bestemmelsen er opfyldt i gældende ret. Energinet kan for de aktiviteter de varetager indregne nødvendige omkostninger, jf. lov om elforsyning § 71. De kollektive elforsyningsvirksomheders (herunder Energinets) prisfastsættelse af deres ydelser efter § 69-71 skal ske efter kriterier, som de enkelte køberkategorier giver anledning til. Artikel 18 i elmarkedsforordningen fastsætter nærmere bestemmelser om fordelingen af omkostninger. For en nærmere beskrivelse af de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af ydelser efter lov om elforsyning § 69-71 samt fordelingen af omkostninger efter elmarkedsforordningens artikel 18, henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.8.

Efter § 8, stk. 1, skal alle elforbrugere betale en forholdsmæssig andel af de nødvendige omkostninger ved at gennemføre nærmere angivne offentlige forpligtelser, medmindre omkostningerne er finansieret af statsmidler, jf. § 8, stk. 5, eller andet følger af regler udstedt i medfør af lovens §§ 8 a eller 8 b vedrørende egenproduktion af elektricitet eller af 9 a, der vedrører elforbrug til produktion af fjernvarme under visse omstændigheder. Energinets omkostninger betales således af elforbrugere gennem systemtariffen, jf. § 8, stk. 2, medmindre der er tale om Energinets opgavevaretagelse efter stk. 1, som finansieres via finansloven.

For en nærmere beskrivelse af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 4-7, ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, samt fuldt integrerede netkomponenter, henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.10.

Til nr. 42

Den gældende bestemmelse i § 28, stk. 2, nr. 7, indebærer bl.a., at Energinet etablerer og driver datahubben, som håndterer målerdata m.v. til varetagelsen af nødvendige funktioner og kommunikation mellem elmarkedets aktører.

Det følger af den foreslåede ændring af § 28, stk. 2, nr. 7, at Energinet etablerer og driver datahubben, som håndterer målerdata, forbrugsdata, m.v., til varetagelsen af nødvendige funktioner og kommunikation mellem elmarkedets aktører.

Den foreslåede ændring af § 28, stk. 2, nr. 7, vil indebære, at det præciseret i bestemmelsen at forbrugsdata også håndteres i datahubben. Formålet med ændringen er at det tydeliggøres, at bestemmelsen implementerer elmarkedsdirektivets artikel 23.

Data omfatter målerdata, forbrugsdata samt data, der er nødvendig for kunders skifte af leverandør, fleksibelt forbrug og andre ydelser.

Det pålægger Energinet at varetage og drive datahubben, der er et knudepunkt, som administrerer transaktioner og kommunikation mellem alle elmarkedets aktører, jf. § 28, stk. 2, nr. 7, i lov om elforsyning. Berettigede parters adgang til data sker således gennem datahubben. Som ansvarlig for drift af datahubben udarbejder Energinet forskrifter som er nødvendige for elmarkedets funktion, herunder om aktørernes pligter og rettigheder, jf. § 28, stk. 2, nr. 13, i lov om elforsyning.

Med datahubben sikres en effektiv og sikker adgang til og udveksling af data samt databeskyttelse og datasikkerhed, jf. elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 2, 1. pkt. Derudover har enhver berettiget part adgang til slutkunders data på baggrund af udtrykkeligt samtykke fra slutkunden i

overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 2, 2. pkt. Data stilles til rådighed for berettigede parter på en ikkeforskelsbehandlende måde samtidigt og adgangen til data er nem, ligesom de relevante procedurer herfor skal offentliggøres, jf. elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 2, 3. og 4. pkt.

Klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med Energinet og dennes virksomhed, herunder de opgaver, som Energinet varetager, jf. § 51, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning. Da det pålægger Energinet at varetage og drive datahubben og klima-, energi- og forsyningsministeren fører tilsyn med Energinet og dennes virksomhed, jf. elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 4.

Netvirksomhederne deltager i dataforvaltning via indberetninger af måledata fra netvirksomhedernes aftageenumre i datahubben. Netvirksomheder skal opstille et program for intern overvågning, som beskriver virksomhedernes tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd, jf. § 20 a i lov om elforsyning. Idet Energinet er ejermæssigt adskilt efter § 19 a i lov om elforsyning, er Energinet ikke omfattet af bestemmelsen. Muligheden i elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 4, er derfor kun implementeret for så vidt angår netvirksomheder, i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra d).

Aktører, slutkunder og andre berettigede parter sikres adgang til datahubben uden separat betaling. Den daglige brug af datahubben skal være gebyrfri. Det er hensigten, at udviklingsomkostninger og løbende drift af datahubben afregnes og afskrives over Energinets tariffer. Det er således ikke hensigten at slutkunder skal pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med adgang til deres data i datahubben. Berettigede parters adgang skal ligeledes være gebyrfri. Det gældende retsgrundlag er i overensstemmelse med elmarkedsdirektivets artikel 23, stk. 5.

Adgang til data og datalagring samt at behandling af personoplysninger, skal foretages i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og lov om databeskyttelse.

Til nr. 43

§ 28, stk. 2, i lov om elforsyning fastsætter en række opgaver, som Energinet skal udføre.

Det følger af den foreslåede ændring af § 28, *stk. 2*, at der indsættes 5 nye numre, hvorefter Energinet vil skulle udføre opgaver, der ikke fremgår af den gældende § 28, stk. 2.

Formålet med at indsætte nr. 17, 18, 19, 20 og 21 er at sikre en korrekt implementering af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1 og stk. 3.

§ 28, stk. 2, nr. 17

Det følger af det foreslåede § 28, stk. 2, *nr. 17*, at Energinet skal »varetage digitaliseringen af transmissionssystemer.«

Formålet med det foreslåede er, at implementere elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra l, hvorefter fremgår, at hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at digitalisere transmissionssystemer.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 28, stk. 2, nr. 17, medfører ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til Energinets opgavevaretagelse, herunder opgaver forbundet med Energinets digitalisering af transmissionssystemer.

Energinet digitaliserer i dag transmissionssystemer som følge af sin opgavevaretagelse som systemansvarlig virksomhed. Opgaven er f.eks. en del af Energinets varetagelse af en sikker og pålidelig drift ved opretholdelsen af det af ministeren fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, i medfør af lov om elforsyning § 27 a, stk. 2. Energinets formål bl.a. er at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur på elområdet, jf. lov om Energinet § 2, stk. 1.

§ 28, stk. 2, nr. 18

Det følger af det foreslåede § 28, stk. 2, nr. 18, at Energinet skal »deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcestrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i forordning 2019/943/EU.«

Formålet med det foreslåede er, at implementere elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra k, hvorefter fremgår, at hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcestrækkelighedsvurdering i henhold til kapitel IV i forordning (EU) 2019/943.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 28, stk. 2, nr. 18, vil medføre at Energinet fremover skal deltage i etableringen af den europæiske og den nationale ressourcestrækkelighedsvurdering. Energinet foretager i dag vurderinger, som vil kunne bruges i forbindelse med den europæiske og nationale ressourcestrækkelighedsvurdering, men der kan være behov for videreudvikling af modeller og data indmeldinger for at leve op til nye europæiske modeller for ressourcestrækkelighedsvurderinger. Der vil derfor i et vidt omfang være tale om nye eller øgede opgaver for Energinet.

Elmarkedsforordningens kapitel IV fastsætter regler om ressourcestrækkelighed. Efter artikel 20, overvåger medlemsstaterne ressourcestrækkeligheden inden for deres område på grundlag af den europæiske ressourcestrækkelighedsvurdering. Transmissionssystemoperatørerne (Energinet i Danmark) forelægger ENTSO for elektricitet de data, der er nødvendige for at udføre den europæiske ressourcestrækkelighedsvurdering i medfør af elmarkedsforordningens artikel 32, stk. 4.

Energinet foretager allerede i dag ressourcestrækkelighedsvurderinger for Danmark gennem arbejdet med den årlige redegørelse for elforsyningsikkerhed i medfør af bekendtgørelse nr. 652 af 18. maj 2020 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

Det forventes at Energinet vil kunne leve op til kravene for den nationale ressourcestrækkelighedsvurdering ved at modificere i de beregninger, der allerede foretages i dag. For så vidt angår Energinets deltagelse i den europæiske ressourcestrækkelighedsvurdering,

bidrager Energinet allerede i dag i ENTSO-e's arbejde med den europæiske prognose for produktions tilstrækkelighed over en femårig periode og tiårig EU-dækkende netudviklingsplan i medfør af elmarkedsforordningens artikel 30, som tidligere blev reguleret ved elforordningens artikel 8.

§ 28, stk. 2, nr. 19

Det følger af den foreslåede indsættelse af en ny bestemmelse i § 28, *stk. 2, nr. 19*, at Energinet skal »vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre.«

Formålet med den foreslåede er, at implementere elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra j, hvorefter fremgår, at hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for at vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 28, stk. 2, nr. 19, vil medføre, at Energinet forpligtes, til at vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem regionale koordinationscentre, i tråd med elmarkedsdirektivets bestemmelse herom. Der er tale om en ny opgave for Energinet.

De regionale koordinationscentre supplerer transmissionssystemoperatørernes rolle ved at udføre de opgaver af regional betydning, som de har fået tildelt i overensstemmelse med forordningens artikel 37, jf. artikel 35, stk. 5. For en nærmere gennemgang af opgaver som de regionale koordinationscentre varetager efter artikel 37, herunder afgrænsningen til transmissionssystemoperatørers opgavevaretagelse, henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.9.

§ 28, stk. 2, nr. 20

Det følger af den foreslåede indsættelse af en ny bestemmelse i § 28, *stk. 2, nr. 20*, at Energinet skal »tage hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger ved udførelsen af Energinets opgaver.«

Formålet med det foreslåede er at implementere elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 3. Det følger af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 3, at transmissionssystemoperatøren, dvs. Energinet i Danmark, tager hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger, ved udførelsen af de i artikel 40, stk. 1 omhandlede opgaver.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 28, stk. 2, nr. 20, vil medføre, at Energinet skal tage hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger, ved Energinets opgavevaretagelse inden for rammerne af elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1. Regionale koordinationscentres anbefalinger afgrænses af de beføjelser de er tillagt, som har regional betydning. Der er tale om en ny opgave for Energinet.

De regionale koordinationscentre reguleres ved elmarkedsforordning. Det fremgår bl.a. af forordningens artikel 35, stk. 5, at de regionale koordinationscentre supplerer transmissionssystemoperatørernes rolle ved at udføre de opgaver af regional betydning, som de har fået tildelt i overensstemmelse med artikel 37. For en nærmere gennemgang af de regionale koordinationscentre, henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.9.

Efter artikel 42, stk. 3, i forordningen, vedtager de regionale koordinationscentre henstillinger til transmissionssystemoperatørerne angående de opgaver, der er angivet i artikel 37, stk. 1, litra c-p, eller tildelt i overensstemmelse med artikel 37, stk. 2. Hvor en transmissionssystemoperatør

beslutter at afvige fra en henstilling, som omhandlet i stk. 1, forelægger den regionale koordinationscentre og systemdriftsområdets øvrige transmissionssystemoperatører en udførlig begrundelse for dets beslutning uden udgrundet ophold.

De i artikel 37 fastsatte opgaver, sammenholdt med bilag 1, vedrører de regionale koordinationscentres opgaver af regional betydning, for hele det systemdriftsområde, hvor det er etableret. Der er bl.a. tale om opgaver, som at foretage regionale prognoser for effektilstrækkelighed, udføre regional koordinering af planlægning af afbrydelser, støtte koordineringen og optimeringen af regional genoprettelse, som transmissionssystemoperatørerne har anmodet om, udføre analyse og rapportering efter aktiviteter og efter driftsforstyrrelser, fremme anskaffelse af balanceringskapacitet på regionalt niveau, bistå transmissionssystemoperatørerne på disses anmodning med at optimere afregning internt blandt transmissionssystemoperatører, udføre regional dimensionering af reservekapacitet udføre opgaver i relation til kortlægning af sæsonbestemte tilstrækkelighedsvurderinger, udføre opgaver i forbindelse med at bistå transmissionssystemoperatører i afklaringen af behov for ny transmissionskapacitet og for opgradering af eksisterende transmissionskapacitet. De regionale koordinationscentre handler ved varetagelsen af deres opgaver i henhold til EU-retten uafhængigt af transmissionssystemoperatørers interesser, jf. artikel 35, stk. 4.

De opgaver som hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for efter elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, hvor Energinet således skal tage hensyn til de regionale koordinationscentres anbefalinger, vedrører bl.a. opgaver som at drive, vedligeholde og udbygge sikre, pålidelige og effektive transmissionssystemer. At bidrage til forsynings sikkerheden. At styre elektricitetsstrømmene i systemet. At give operatørerne oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system. Ikke at forskelsbehandle systembrugere. At anskaffe systemydelse med henblik på at sikre driftssikkerhed. At vedtage en ramme for samarbejde og koordinering mellem regionale koordinationscentre og at sikre dataforvaltning. For en nærmere gennemgang af Energinets opgaver efter artikel 40, stk. 1, henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.9.

De i artikel 40, stk. 1, nævnte opgaver kan genfindes flere steder i national ret. Energinet har f.eks. efter § 27 a, stk. 1, i lov om elforsyning ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed. Energinet skal sikre en tilstrækkelig og effektiv transport af elektricitet med tilhørende ydelser, herunder bl.a. vedligeholde, om- og udbygge forsyningsnettet i forsyningsområdet i fornødent omfang, jf. § 20, stk. 1, i lov om elforsyning. Efter § 24, stk. 1, i lov om elforsyning, har enhver ret til at anvende det kollektive elforsyningsnet imod betaling. Efter § 24, stk. 2, i lov om elforsyning, må kollektive elforsyningsvirksomheder ikke forskelsbehandle brugere af systemet eller kategorier af brugere eller begunstigede tilknyttede eller associerede virksomheder eller virksomheder, der kontrolleres af samme virksomhedsdeltagere. Energinet skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, den anvender til at udføre sit hver, jf. § 28, stk. 2, nr. 16 i lov om elforsyning. Ved udførelsen af disse opgaver, skal Energinet således fremover tage hensyn til de regionale koordinationscentre anbefalinger af regional betydning.

§ 28, stk. 2, nr. 21

Det fremgår af § 28, stk. 2, nr. 7, i lov om elforsyning, at Energinet etablerer og driver en datahub. Datahubben er et knudepunkt, der administrerer transaktioner og kommunikation mellem alle elmarkedets aktører.

Det følger af det foreslåede 28, stk. 2, nr. 21, at Energinet vil skulle udføre opgaven dataforvaltning.

Dataforvaltning omfatter blandt andet udviklingen af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse med forbehold af de gældende regler, og uden at dette berører andre myndigheders kompetencer. Dataforvaltning omfatter data, som det er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 23, hvorefter data omfatter målerdata og forbrugsdata samt data, der er nødvendige for kunders skifte af leverandør, fleksibelt elforbrug og andre ydelser. Data, som det er defineret i elmarkedsdirektivet, ligger i datahubben. Dataforvaltning, herunder udvikling af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse knytter sig således til drift af datahubben samt tilfælde, hvor Energinet trækker data ud af datahubben til varetagelse af Energinets andre opgaver.

Forslaget implementerer elmarkedsdirektivets artikel 40, stk. 1, litra m, og indebærer, at Energinet skal varetage dataforvaltning herunder udvikling af dataforvaltningssystemer, cybersikkerhed og databeskyttelse med forbehold af de gældende regler, og uden at dette berører andre myndigheders kompetencer.

Til nr. 44

Der er i den nugældende elforsyningslov ikke taget nærmere stilling til den retlige status af det regionale koordinationscenter, herunder om det i alle tilfælde vil være omfattet af de samme love som Energinet.

Det foreslås at indsætte et nyt stk. i § 28 c, hvorefter offentlighedsloven, forvaltningsloven samt ombudsmandsloven finder anvendelse på det regionale koordinationscenter.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det klart fremgår af loven, at de tre nævnte love gælder for det regionale koordinationscenter, uanset den nærmere selskabsretlige organisering af det regionale koordinationscenter.

Til nr. 45

Det følger af forslaget, at der indsættes en ny *overskrift* for at adskille forslag til to nye bestemmelser, § 45 a i lov om elforsyning vedrørende netvirksomheders anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab, og § 45 b i lov om elforsyning vedrørende netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og fleksibilitetsydelser, fra både den gældende bestemmelse i § 45, der omhandler habilitetskrav, og som ledsages af overskriften »Habilitetskrav«, og fra den gældende bestemmelse i § 46, der omhandler markedsmæssighed af aftaler, og som ledsages af overskriften »Aftalevilkår«. Det foreslås således, at der indsættes en ny overskrift før de foreslåede nye bestemmelser i § 45 a og § 45 b med følgende ordlyd: »Anskaffelse af elektricitet til nettab og af ydelser til netdrift«.

Til § 45 a

Det fremgår af § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning, at en netvirksomhed skal anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

I medfør af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1624 af 15. december 2015 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester skal ordregivende enheder overholde bestemmelserne i forsyningsvirksomhedsdirektivet. Bekendtgørelsen benævnes herefter som forsyningsvirksomhedsbekendtgørelse. Med forsyningsvirksomhedsdirektivet forstås Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF, jf. § 1, stk. 2, i forsyningsvirksomhedsbekendtgørelse.

Netvirksomheder anses som omfattet af begrebet ordregivende enheder, der er nærmere beskrevet i forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 4.

I medfør af forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 23 litra b, ii) finder direktivet ikke anvendelse på kontrakter vedrørende forsyning af energi, der tildeles af ordregivende enheder, som selv er aktive i energisektoren bl.a. ved drift af eldistributionsnet.

Det foreslås, at der indføres en ny bestemmelse i lov om elforsyning, § 45 a, stk. 1, hvorefter en netvirksomhed skal optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den elektricitet, virksomheden anvender til at dække nettab i elforsyningsnettet i sit netområde i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder.

Forslaget har til formål at gennemføre elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, der indebærer, at hver netvirksomhed skal optræde som neutral markedsformidler ved anskaffelse af den energi, netvirksomheden anvender til at dække energitab i dennes system i overensstemmelse med gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og markedsbaserede metoder, når netvirksomheden udøver denne aktivitet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om ophævelse af § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning, der gennemfører artikel 25, stk. 5, i 2009-eldirektivet. Efter artikel 25, stk. 5, i 2009-direktivet skulle hver distributionssystemoperatør anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, virksomheden anvender til at dække energitab og reservekapacitet i sit system.

Forslaget til den nye bestemmelse i § 45 a, stk. 1, i lov om elforsyning vil medføre, at elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, vil gennemføres.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en indsnævring af netvirksomhedernes forpligtelse i forhold til den gældende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 7, i lov om elforsyning. Dette er for det første en konsekvens af, at artikel 25, stk. 5, i 2009-eldirektivet kun delvis videreføres i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5. Således omfatter artikel 31, stk. 5, alene anskaffelse af energi til dækning af energitab i en netvirksomheds net. For det andet er det en konsekvens af, at den gældende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 7, efter sin ordlyd indeholder et element af overimplementering i forhold til artikel 25, stk. 5, i 2009-elmarkedsdirektivet, der foreslås ikke

videreført. Navnlig vil kravet om anvendelse af gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ikke længere finde anvendelse ved en netvirksomheds anskaffelse af energi til andre formål, såsom indkøb af elektricitet til en netvirksomheds bygninger eller indkøb af varme til opvarmning af sådanne bygninger. Der henvises til afsnit 2.2.1.3. i de almindelige bemærkninger.

Forslaget om, i den nye bestemmelse i § 45 a, stk. 1, i lov om elforsyning, at en netvirksomhed skal optræde som neutral markedsformidler vil endvidere medføre en kvalificering, der ikke er indeholdt i den gældende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 7. Kvalificeringen genspejler formuleringen i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5. Med kravet om, at en netvirksomhed skal optræde som neutral markedsformidler, beskrives den rolle, som netvirksomhederne, der er monopolvirksomheder, vil skulle påtage sig, når de i forbindelse med deres opgavevaretagelse interagerer med aktører på de konkurrenceudsatte markeder, dvs. i nærværende kontekst, ved anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab. De vil herved skulle sikre, at de fremmer konkurrencen på markederne ved anskaffelse af den elektricitet, de anvender til at dække deres nettab, efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder og ikke bruge deres opgaver i monopolvirksomheden til at skævvride konkurrencen. Der henvises til afsnit 2.2.1.3. i de almindelige bemærkninger og til bemærkningerne neden for til forslag til § 45 a, stk. 2.

Ved den foreslåede gennemførelse i § 45 a, stk. 1, i lov om elforsyning af elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, bruges begrebet ikkediskriminerende i stedet for direktivets begreb ikkeforskelsbehandlende. Dette skyldes, at der i lov om elforsyning generel bruges begrebet ikkediskriminerende. Derimod har elmarkedsdirektivets sprogbrug generelt ændret sig. Mens 2009-direktivet brugte begrebet ikke-diskriminerende, herunder i den bestemmelse i artikel 25, stk. 5, der nu er videreført og udvidet i elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 5, bruges i elmarkedsdirektivet generelt kun begrebet ikkeforskelsbehandlende. Det er ikke hensigten, at begrebet ikkediskriminerende i den foreslåede bestemmelse i § 45 a, stk. 1, skal forstås anderledes i materiel henseende end direktivets begreb ikkeforskelsbehandlende.

Ved den foreslåede gennemførelse af direktivets bestemmelse bruges endvidere begreberne elektricitet og nettab i stedet for direktivets begreber energi og energitab. Dette sker, således at de i forslaget brugte begreber vil svare til sprogbruget i den danske sektorregulering i øvrigt. Det vurderes ikke, at direktivets bredere formuleringer omfatter mere eller andet, end der vil være dækket med den foreslåede formulering.

Ved nettab forstås det forhold, at en del af den elektricitet, der transporteres fra produktionssteder frem til kunderne, ledninger og transformerstationer, går tabt under transporten.

Ved en gennemsigtig procedure forstås en procedure, hvis rammer er klart og tydelige og som ved offentliggørelse er bragt til kendskab af alle markedsdeltagere, der kan være interesseret i at levere de pågældende ydelser. Ved en ikkediskriminerende procedure forstås en procedure, der er tilrettelagt således, at dens rammer er åbne for adgang til alle kvalificerede markedsdeltagere på lige vilkår. Ved en markedsbaseret procedure forstås en procedure, der resulterer i, at netvirksomheden indgår aftale om levering af ydelsen med den markedsdeltager, der inden for de fastsatte rammer tilbyder den laveste pris for levering af den pågældende ydelse.

Der henvises til, at lovforslaget indeholder et forslag til en overgangsbestemmelse, der fastlægger fra hvornår netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab skal ske under

optræden af netvirksomheden som neutral markedsformidler i overensstemmelse med gennemslagslige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder, jf. lovforslagets § 2, stk. 4.

Det følger af forslaget til § 45 a, stk. 2, 1. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren skal fastsætte nærmere regler om forhold omfattet af stk. 1, herunder om de metoder, som netvirksomhederne skal anvende ved anskaffelse af elektricitet til at dække nettabet i deres elforsyningsnet.

Forslaget vil medføre, at ministeren vil skulle fastsætte nærmere regler, der har til formål at sikre fastsættelse af nærmere regler om netvirksomhedernes indkøb af elektricitet til dækning af nettab efter metoder, der lever op til direktivets krav i artikel 31, stk. 5.

Den foreslåede bemyndigelse forventes bl.a. udmøntet ved, at der vil blive fastsat regler om de konkrete metoder, der vurderes at opfylde kravet om netvirksomhedernes neutrale markedsformidling.

Ved udmøntningen forventes det, at ministeren vil fastsætte metoder efter to modeller:

Efter den første model vil netvirksomheden skulle indkøbe elektricitet direkte på et spotmarked (day-ahead marked) for elektricitet. Modellen vil suppleres med nærmere rammer vedrørende varetagelse af forbrugsbalanceansvaret i disse tilfælde. Der vil således blevet stillet krav om, at netvirksomheden enten selv varetager balanceansvaret, alternativt, at opgaven med varetagelsen af balanceansvaret udbydes.

Efter den anden model vil netvirksomheden skulle udbyde opgaven med køb af elektricitet til dækning af nettab på en kontrakt med afregning til spotpris plus en markup, der indgår som konkurrenceparameter i udbuddet.

Det bemærkes, at indkøb af et spotmarkedprodukt, som indgår i begge modeller, vil udelukke, at udbuddet kan omfatte prissikringsprodukter.

Det forventes endvidere, at det bl.a. vil indgå i de regler, der vil blive fastsat med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse, at netvirksomhederne kan vælge at anvende enten den ene eller den anden metode, men at de respektive krav, der vil blive opstillet for hver af de to modeller, skal følges fuldt ud, dvs. uden at der er mulighed for til- eller fravalg af kravene inden for hver af de to modeller. Herudover forventes det, at det bl.a. vil indgå i de regler, som vil blive fastsat af ministeren, at hele den efterspurgte mængde elektricitet til dækning af nettab skal dækkes ved indkøb via en eller begge metoder. Med hjemmel i bemyndigelsen vil ministeren endvidere bl.a. fastsætte regler om konsekvenser, hvis en netvirksomhed ikke anvender de fastsattemetoder til indkøb af elektricitet til dækning af nettab. Der forventes herudover at blive fastsat regler om andre relevante forhold, eksempelvis om Forsyningstilsynets tilsyn med anvendelsen af metoderne samt regler om adgang til klage over netvirksomhedernes udbud, der efter det foreslåede vil indgå i de to metoder.

Det fremgår af forslaget til § 45 a, stk. 2, 2. pkt., at Forsyningstilsynet skal fastsætte nærmere regler om udformning af metoderne.

Forslaget vil medføre, at Forsyningstilsynet vil skulle fastsætte nærmere regler, der har til formål at sikre, at netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab efter de ovenfor

beskrevne metoder reelt sker på åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende vis, og dermed under konkurrencemæssige forhold.

Den foreslåede bemyndigelse til Forsyningstilsynet vil skulle sikre rammer for netvirksomhedernes udbud efter de to metoder, også i tilfælde, hvor forsyningsvirksomhedsdirektivet ikke vil finde anvendelse, fordi de kontrakter, netvirksomhederne udbyder, i det konkrete tilfælde vurderes at falde under bestemmelsen i artikel 23, litra b, ii), i forsyningsvirksomhedsdirektivet. Vurderingen af, om der foreligger en kontrakt, der er omfattet af artikel 23, litra b, ii), og dermed om udbuddet skal ske i medfør af reglerne i forsyningsvirksomhedsdirektivet, vil alene påhvile netvirksomheden.

Forslaget vil indebære, at Forsyningstilsynet i forhold til den første metode vil skulle udmønte sin bemyndigelse således, at Forsyningstilsynet fastsætter regler om udbud, der vil danne rammerne for netvirksomheders udbud af balanceansvaret eller, alternativt, at Forsyningstilsynet for denne variant vil fastsætte regler om forhåndsgodkendelse af et fælles udbudsstandard, der er udarbejdet af netvirksomhederne i fællesskab eller af en eller flere brancheorganisationer, og som efter Forsyningstilsynets bestemmelse herom vil kunne anvendes af netvirksomhederne, uden at disse individuelt vil skulle ansøge om godkendelse af det konkrete udbud af balanceansvaret. Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere indebære, at Forsyningstilsynet i forhold til den anden model vil skulle fastsætte regler om udbud, der vil danne rammen for netvirksomhedernes udbud af indkøb af elektricitet.

Forsyningstilsynets fastsættelse af regler vil uanset model skulle ske med samme formål om sikring af åbne, gennemsigtige og ikkediskriminerende udbud, der skaber mest mulig konkurrence. Ved udmøntning af bemyndigelsen vil Forsyningstilsynet også skulle tilgodese, at de administrative omkostninger ved udbuddet minimeres.

Forsyningstilsynet vil efter det foreslåede have brede rammer for at udmønte sin bemyndigelse inden for de overordnede formål med at sikre åbenhed, gennemsigtighed og ikkediskrimination dog under hensyn til minimering af de administrative omkostninger ved udbud. Udmøntning af bemyndigelsen ved fastsættelse af regler om udbud vil både kunne rumme fastsættelse af regler om udbudsproceduren, herunder eksempelvis vedrørende offentligheden af udbuddet, regler om udbudsspecifikationer, herunder eksempelvis at kontrakten udbydes alene, dvs. ikke kobles til indkøb af andre ydelser og at udbuddet ikke indeholder diskriminerende vilkår såsom et krav om at have været etableret på markedet i en bestemt periode. Forsyningstilsynet vil også kunne fastsætte regler om kriterier for evaluering af indkomne tilbud.

Det bemærkes, at den aftale, som netvirksomheden indgår med tilbudsgiveren efter et udbud, fortsat vil være underlagt kravene i § 46 i lov om elforsyning og Forsyningstilsynets tilsyn hermed. Dette skyldes, at det også ved udbud fortsat bør sikres, at de efterfølgende aftaler opfyldes og afsluttes markedsmæssigt. Det antages imidlertid, at Forsyningstilsynet i det omfang at aftalens pris svarer til udbudsresultatet og vilkårene svarer til udbudsspecifikationerne i udgangspunkt, vil tage højde for, at prisen er resultatet af et udbud. Det forudsættes herved, at det pågældende udbud er blevet gennemført i overensstemmelse med Forsyningstilsynets regler herom.

Til § 45 b

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der regulerer netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og fleksibilitetsydelser.

Med forslag til § 45 b er der tale om en ny bemyndigelsesbestemmelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at klima-, energi- og forsyningsministeren skal fastsætte regler om netvirksomheders anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og fleksibilitetsydelser, herunder om anskaffelse af ydelserne i henhold til gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer samt undtagelser herfra i forhold til fuldt integrerede netkomponenter, om Forsyningstilsynets godkendelse af netvirksomheders metoder til markedsbaseret anskaffelse af ydelserne og om netvirksomhedernes samarbejde og koordination med den systemansvarlige virksomhed.

Formålet med bemyndigelsen er gennemførelse af elmarkedsdirektivets bestemmelser i artikel 31, stk. 7 og 8, samt artikel 32, stk. 1, sidste pkt., og stk. 2, 1.-3. pkt.

Forslaget vil medføre, at ministeren vil skulle fastsætte regler, der vil sikre gennemførelse af de nævnte bestemmelser i elmarkedsdirektivet.

Ved en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse forstås en ydelse, som foreslået defineret i lovforslagets § 1, nr. 8. Herefter vil en ikkefrekvensrelateret systembærende ydelse være en ydelse, der anvendes af en transmissionsvirksomhed, den systemansvarlige virksomhed eller en netvirksomhed til spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inertieffekt for stabilitet i lokale net, kortslutningsstrøm, dødstartskapacitet og ødriftkapacitet.

Ved fleksibilitetsydelse forstås en ydelse, som foreslået defineret i lovforslagets § 1, nr. 6. Herefter vil en fleksibilitetsydelse være en ydelse, som en markedsdeltager i medfør af en aftale leverer til en netvirksomhed mod betaling eller modydelse, og som består i en ændring, der kan være udløst ved aktivering fra netvirksomheden, af markedsdeltagerens eller dennes kunders aftag eller levering af elektricitet.

Bemyndigelsen forventes bl.a. at blive udmøntet ved, at ministeren vil fastsætte regler om, at netvirksomheder i udgangspunktet skal anskaffe de nævnte ydelser efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede procedurer. Hermed vil elmarkedsdirektivets artikel 31, stk. 7, og artikel 32, stk. 1, sidste pkt., blive gennemført.

Ved en gennemsigtig procedure forstås en procedure, hvis rammer er klare og tydelige og som ved offentliggørelse er bragt til kendskab af alle markedsdeltagere, der kan være interesseret i at levere de pågældende ydelser. Ved en ikkediskriminerende procedure forstås en procedure, der er tilrettelagt således, at dens rammer er åben for adgang for alle kvalificerede markedsdeltagere på lige vilkår. Ved en markedsbaseret procedure forstås en procedure, der resulterer i, at netvirksomheden indgår aftale om levering af ydelserne med den markedsdeltager, der inden for de fastsatte rammer tilbyder den laveste pris for levering af den pågældende ydelse.

Endvidere forventes ministeren at fastsætte regler om undtagelse af fuldt integrerede netkomponenter fra kravet om markedsbaseret anskaffelse.

Begrebet fuldt integrerede netkomponenter forstås defineret i lovforslagets § 1, nr. 7. Herefter vil begrebet omfatte netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionsnet, herunder energilageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Fastsættelse af regler om undtagelse af fuld integrerede netkomponenter vil sikre gennemførelse af artikel 31, stk. 7, sidste pkt., i elmarkedsdirektivet. Udmøntning af bemyndigelsen på dette punkt vil medføre, at netvirksomhederne fortsat vil have mulighed for at tilvejebringe ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser ved anvendelse af fuldt integrerede netkomponenter dog under den betingelse, at de pågældende netkomponenter ikke bruges til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Endvidere vil der bl.a. blive fastsat regler om netvirksomheders fastsættelse af tekniske krav for levering af ydelserne i forbindelse med deres markedsbaseret anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser i tæt samarbejde med Energinet og alle markedsdeltagere, og på en måde, så at alle kvalificerede markedsdeltagere effektivt vil kunne deltage på de respektive markeder. Fastsættelse af regler herom vil sikre delvis gennemførelse af artikel 31, stk. 8, i elmarkedsdirektivet.

Tilsvarende vil ministeren bl.a. fastsætte regler om netvirksomheders fastslæggelse af specifikationer og hvor relevant, standardiserede markedsprodukter på nationalt plan for de fleksibilitetsydelser, der anskaffes, i en transparent og åben proces, der omfatter alle relevante systembrugere og Energinet, og hvor specifikationerne skal sikre effektiv og ikke-diskriminerende deltagelse af alle markedsdeltager. Fastsættelse af regler herom vil sikre delvis gennemførelse af artikel 32, stk. 2, 1. og 2. pkt., i elmarkedsdirektivet.

Der vil endvidere både i forhold til markedsbaseret anskaffelse af ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser og anskaffelse af fleksibilitetsydelser blive fastsat regler om forelæggelse af metoderne for markedsbaseret anskaffelse af ydelserne og navnlig de tekniske kriterier, specifikationerne og i givet fald standardiserede markedsprodukter for Forsyningstilsynets med henblik på dennes godkendelse.

Der forventes herudover, at der vil blive fastsat regler om netvirksomhedernes redegørelse for metoderne, inddragelsesprocessen og teknologineutralitet af kravene. Reglerne vil supplere de ovenfor nævnte regler og sikre gennemførelse af artikel 31, stk. 7 og 8, under hensyntagen af artikel 31, stk. 6, og dermed omfanget af netvirksomhedernes ansvar i relation til ikkefrekvensrelaterede systembærende ydelser, og artikel 32, stk. 2, 1. og 2. pkt., i elmarkedsdirektivet.

Der vil herudover med hjemmel i den foreslåede bestemmelse blive fastsat regler om udveksling af oplysninger og koordination mellem netvirksomheder og Energinet ifm. netvirksomheders markedsbaserede anskaffelse af fleksibilitetsydelser for at sikre optimal udnyttelse af ressourcer, garantere sikker og effektiv drift af det sammenhængende elforsyningssystem og fremme markedsudviklingen. Fastsættelse af regler herom vil sikre gennemførelse af artikel 32, stk. 2, 3. pkt., i elmarkedsdirektivet.

Til nr. 46

Det fremgår af § 46, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om vurdering af markedsmæssigheden og om fastsættelse af den markedsmæssige pris, herunder regler om metoder til fastsættelse af den markedsmæssige pris efter stk. 2, for de aftaler, som kollektive elforsyningsevirkninger indgår for at opfylde forpligtelsen til at realisere dokumenterbare energibesparelser efter § 22, stk. 1, nr. 5, og for at opfylde regler udstedt i medfør af § 22, stk. 4.

Det følger af den foreslåede ændring, at henvisningen til § 22, stk. 4, vil blive ændret til § 22, stk. 5.

Ændringen er nødvendigt, da der i den gældende § 22 i lov om elforsyning foreslås indsat et nyt stk. 4, og stk. 4-8 i den gældende § 22 herefter bliver til stk. 5-9, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Dermed vil § 22, stk. 4, blive § 22, stk. 5.

Forslaget vil medføre, at henvisningen til § 22, stk. 4, i den gældende § 46, stk. 3, vil blive konsekvensrettet.

Til nr. 47

§ 47, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer bl.a., at en bevillingshaver til varetagelse af netvirksomhed i udgangspunktet kun kan drive de aktiviteter i netvirksomheden, som ligger inden for netbevillingen.

§ 47, stk. 4, i lov om elforsyning indebærer, at andre aktiviteter, som ligger uden for bevillingen, herunder produktion eller handel med elektricitet, skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar.

§ 47, stk. 5, i lov om elforsyning indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren for netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, kan fastsætte regler om, at mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen til netvirksomhed, er undtaget fra det i stk. 4 nævnte krav om, at aktiviteterne skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar.

Den gældende bemyndigelse i § 47, stk. 5, i lov om elforsyning er ikke udnyttet.

Det foreslås, at bestemmelsen i § 47, stk. 5, 1. pkt., ændres således, at ministeren vil kunne undtage netvirksomheder, der alene eller sammen med andre netvirksomheder inden for samme vertikalt integreret virksomhed har færre end 100.000 tilsluttede slutkunder, fra kravet om selskabsmæssig adskillelse.

Den gældende bestemmelse i § 47, stk. 5, 1. pkt., skulle gennemføre artikel 15, stk. 2, sidste sætning, i 2003-eldirektivet, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 31, i lov nr. 520 af 7. juni 2006, jf. Folketingstidende 2005-06, A, L 156 som fremsat, side 4760. Bestemmelsen i 2003-eldirektivet blev uden ændring videreført i artikel 26, stk. 4, i 2009-direktivet og er aktuelt videreført i elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 4. Bestemmelsen i artikel 35, stk. 4, indebærer bl.a., at medlemsstaterne kan bestemme, at kravet om selskabsmæssig adskillelse, der er indeholdt i elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 1, ikke gælder for integrerede elektricitetsvirksomheder, der betjener færre end 100.000 tilkoblede kunder.

Ændringen af § 47, stk. 5, 1. pkt., anses som nødvendigt, fordi dens nuværende ordlyd ikke tager højde for, at der i henhold til elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 4, kan være flere netvirksomheder, hvis antal kunder bør medtages ved beregningen af grænsen på 100.000 tilkoblede kunder.

Forslaget har til formål at sikre en korrekt gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 4.

Direktivet beskriver adressatkredsen for undtagelsen som integrerede elektricitetsvirksomheder under 100.000 tilkoblede kunder. Begrebet integreret elektricitetsvirksomhed er aktuelt defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 52, og omfatter bl.a. vertikalt integrerede virksomheder. Begrebet vertikalt integreret virksomhed, der aktuelt fremgår af elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 53, er også defineret i § 5, nr. 22, i lov om elforsyning. Herefter forstås vertikalt integreret virksomhed som virksomhed eller gruppe af virksomheder, som den eller de samme fysiske eller juridiske personer har ret til direkte eller indirekte at øve kontrol over, og som mindst driver enten transmissions- eller netvirksomhed og mindst enten elproduktions- eller elhandelsvirksomhed. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at begrebet kontrol, der indgår i bestemmelsen, også kan være til stede, hvis der er to eller flere ejere af andele i en virksomhed, der tilsammen udøver kontrol over virksomheden. Der er i dette tilfælde tale om fælles kontrol, jf. bemærkninger til § 5, nr. 20, som indsat ved lov nr. 466 af 18. maj 2011, jf. Folketingstidende 2010-2011 (1. samling), A, L 87, side 21 og 22. Herefter bør der ved beregningen af grænsen af de 100.000 tilkoblede kunder i tilfælde af flere netvirksomheder i en vertikalt integreret virksomhed, medtages kunder i alle netvirksomheder, som den eller de samme fysiske eller juridiske personer har ret til direkte eller indirekte at udøve ene- eller fælleskontrol over.

Foreslaget vil medføre, at ministerens bemyndigelse til at undtage netvirksomheder fra kravet om selskabsmæssig adskillelse, kun vil gælde i forhold til netvirksomheder, der er vertikalt integreret, hvis deres antal kunder, sammen med det antal kunder i andre netvirksomheder i samme vertikalt integreret virksomhed, ligger under 100.000-grænsen. Indgår netvirksomheden ikke i en vertikalt integreret virksomhed, vil det fortsat, ligesom hidtil, kun være netvirksomhedens kunder, der vil tælle med.

Det foreslås endvidere, at grænsen vil fastlægges i forhold til antal tilsluttede slutkunder i stedet for forbrugere, som efter den gældende § 47, stk. 1, 1. pkt.

Dette anses som nødvendigt, for at undgå tvivl om, hvorvidt kun forbrugere i forbrugerftaleretlig forstand skal tælles med i relation til 100.000-grænsen, eller om også virksomheder m.v., der forbruger elektricitet, skal tælles med.

Slutkunder er et begreb, som foreslås defineret med dette lovforslags § 1, nr. 10. Herefter er en slutkunde en kunde, der køber elektricitet til eget forbrug.

Da bemyndigelsen ikke er udnyttet i dag, er ændringen af ordensmæssig karakter. Den vurderes ikke at medføre materielle konsekvenser.

Til nr. 48

§ 47, stk. 5, i lov om elforsyning indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren for netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, kan fastsætte regler om, at mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen til netvirksomhed, er undtaget fra det i stk. 4 nævnte krav om, at aktiviteterne skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. Aktiviteterne skal i så fald holdes regnskabsmæssig adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter.

Den gældende bemyndigelse i § 47, stk. 5, 1. pkt., i lov om elforsyning er ikke udnyttet.

Det foreslås, at der indsættes et nyt punktum i § 47, stk. 5, som § 47, stk. 5, 3. pkt., hvorefter § 47, stk. 5, 1. pkt., ikke vil gælde for energilager- og ladestanderaktiviteter.

Forslaget er en delvis gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 33, stk. 2, og artikel 36, stk. 1, hvorefter netvirksomheder ikke må varetage ladestander- og energilageraktiviteter.

Den foreslåede begrænsning af ministerens bemyndigelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 47 a og § 47 b i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 49. Forslagene vil medføre, at de eneste energilager- og ladestanderaktiviteter, som netvirksomheder vil kunne udøve (fsvs. energilageraktiviteter dog kun med Forsyningstilsynets godkendelse), er sådanne aktiviteter, der vil være omfattet af netvirksomhedernes bevillingspligtige aktivitet. Netvirksomhederne vil herefter ikke kunne varetage selvstændige energilageraktiviteter eller selvstændige ladestanderaktiviteter. Der henvises til afsnittene 2.2.7.3. og 2.2.8.3. i de almindelige bemærkninger.

Som konsekvens heraf bør ministerens gældende bemyndigelse i § 47, stk. 5, 1. pkt., om mulighed for at undtage visse netvirksomheder fra kravet om selskabsmæssig adskillelse begrænses.

Forslaget om indsættelse af et nyt punktum i § 47, stk. 2, sammenholdt med forslaget til ændring af ordlyden i § 47, stk. 5, 1. pkt., i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 47, vil medføre, at klima- energi- og forsyningsministerens ikke længere vil have bemyndigelse til at undtage netvirksomheder, der alene eller sammen med andre netvirksomheder inden for samme vertikalt integreret netvirksomhed har færre end 100.000 tilsluttede slutkunder, fra kravet om selskabsmæssig adskillelse for så vidt der er tale om varetagelse af energilager- og ladestanderaktiviteter, der ligger uden for bevillingen til netvirksomhed.

Med energilageraktiviteter forstås ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af energilageranlæg.

Begrebet energilageranlæg forstås som defineret i forslag til § 5, nr. 13, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Derefter er et energilageranlæg, i elektricitetssystemet, et anlæg, hvor der sker energilagring.

Begrebet energilagring forstås som defineret i forslag til § 5, nr. 14, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Derefter er energilagring, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer.

Med ladestanderaktiviteter forstås ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af ladestander for elektriske køretøjer.

Da bemyndigelsen ikke er udnyttet i dag, er ændringen af ordensmæssig karakter. Den vurderes ikke at medføre materielle konsekvenser.

Til nr. 49

Til § 47 a

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der udtrykkelig regulerer de kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af energilageraktiviteter.

Varetagelse af energilageraktiviteter er navnlig ikke særskilt nævnt blandt de opgaver, som net- og transmissionsvirksomheder skal varetage i medfør af §§ 20 og 22, i lov om elforsyning eller som den systemansvarlige virksomhed skal varetage i medfør af § 28, stk. 2, i lov om elforsyning. Varetagelse af energilageraktiviteter er heller ikke særskilt nævnt blandt de aktiviteter, som Energinet har hjemmel til at varetage som aktiviteter i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

§ 47, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer bl.a., at en virksomhed med bevilling til henholdsvis netvirksomhed eller transmissionsvirksomhed alene kan drive de aktiviteter, som ligger inden for bevillingen, i virksomheden.

Med forslag til § 47 a er der tale om en ny bemyndigelsesbestemmelse.

Det følger at den foreslåede bestemmelse i § 47 a, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren skal fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af energilageraktiviteter, herunder skal ministeren fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet kan godkende, at de kollektive elforsyningsvirksomheders kan 1) eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter; og 2) under nærmere fastsatte betingelser og inden for nærmere fastsatte rammer, kan eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der ikke er fuldt integrerede netkomponenter.

Forslaget vil medføre, at ministeren vil skulle fastsætte regler, der vil gennemføre elmarkedsdirektivets artikel 36, stk. 1, og artikel 54, stk. 1.

Ifølge disse bestemmelser, må distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører, der i Danmark er omfattet af begrebet kollektiv elforsyningsvirksomhed, som udgangspunkt ikke eje, udvikle, forvalte eller drive energilagerlag.

Begrebet kollektiv elforsyningsvirksomhed er defineret i lov om elforsyning § 5, nr. 11. Den omfatter netvirksomheder, transmissionsvirksomheder, herunder den transmissionsvirksomhed, der varetages af Energinet eller et af dennes helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, og den systemansvarlige virksomhed, der ligeledes varetages af Energinet eller et af dennes helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Med varetagelse af energilageraktiviteter forstås ejerskab, udvikling, forvaltning eller drift af energilageranlæg. Energilageranlæg foreslås defineret i § 5, nr. 13, i lov om elforsyning som, i elektricitetssystemet, et anlæg, hvor der sker energilagring, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Energilagring foreslås defineret i § 5, nr. 14, i lov om elforsyning som, i elektricitetssystemet, udsættelse af den endelige anvendelse af elektricitet til et senere tidspunkt end det, hvor den blev produceret, eller konvertering af elektrisk energi til en energiform, der kan lagres, lagringen af sådan energi og den efterfølgende rekonvertering af sådan energi til elektrisk energi eller anvendelse som anden energibærer, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Direkte varetagelse af energilageraktiviteter omfatter den konstellation, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed ejer, udvikler, forvalter eller driver energilageranlæg i samme juridisk enhed, dvs. i samme selskab, som den varetager net-, transmissions- eller det systemansvarlige virksomhed i. Indirekte varetagelse af energilageraktiviteter omfatter den konstellation, at ejerskab, udvikling, forvaltning eller drift af energilageranlæg varetages i et selskab, som den kollektive elforsyningsvirksomhed direkte eller indirekte alene eller sammen med andre kollektive elforsyningsvirksomheder har kontrol over. Direkte kontrol vil eksempelvis være til stede, hvis energilageraktiviteterne ligger i et datterselskab. Indirekte kontrol vil eksempelvis være til stede, hvis den kollektive elforsyningsvirksomheds datterselskab har et datterselskab, som varetager energilageraktiviteterne.

Der bruges samme kontrolbegreb som der er brugt i elforsyningslovens § 5, nr. 22, der definerer begrebet vertikalt integreret virksomhed. Kontrol kan udøves af en fysisk eller juridisk person eller flere fysiske eller juridiske personer tilsammen. Begrebet juridisk person omfatter både virksomheder, stat og kommune m.v. Hvis der er to eller flere ejere af andele i en virksomhed, der tilsammen udøver kontrol over virksomheden, er der tale om fælles kontrol.

Kontrolbegrebet er nærmere beskrevet i Europa-Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) Nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (2008/C 95/01).

Det følger af meddelelsen, at kontrol kan udøves som enekontrol eller som fælles kontrol. Enekontrol foreligger, hvis en enkelt person eller virksomhed m.v. alene kan udøve afgørende indflydelse på en virksomhed. Fælles kontrol foreligger, når to eller flere personer eller virksomheder m.v. har mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en anden virksomhed. Meddelelsen beskriver forskellige situationer, hvor fælles kontrol foreligger. Ifølge meddelelsen foreligger der ingen fælles kontrol, hvis der ikke kan antages et fast flertal i beslutningsprocessen, og når flertallet ved hver enkelt lejlighed kan være sammensat af forskellige kombinationer mellem minoritetsaktionærer.

Der vil i medfør af forslaget til § 47 a, stk. 1, således blive fastsat, at de kollektive elforsyningsvirksomheder som udgangspunkt hverken direkte eller indirekte må varetage energilageraktiviteter.

Endvidere vil forslaget til § 47 a, stk. 1, nr. 1, medføre fastsættelse af regler til gennemførelse af den option, der ligger i direktivets artikel 36, stk. 2, 1. led, og artikel 54, stk. 2, 1. led, hvorefter medlemsstaterne kan tillade de kollektive elforsyningsvirksomheder at eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter, hvis Forsyningstilsynet godkender det.

Begrebet fuldt integrerede netkomponenter foreslås defineret i § 5, nr. 17, i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, som netkomponenter, der er integreret i et transmissions- eller distributionsnet, herunder energilageranlæg, og som udelukkende anvendes til at sikre sikker og pålidelig drift af transmissions- eller distributionsnettet og ikke til balancering eller håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Der vil i medfør af forslaget til § 47 a, stk. 1, nr. 1, blive fastsat regler om Forsyningstilsynets godkendelse af de kollektive elforsyningsvirksomheders ejerskab, udvikling, forvaltning og drift af energilageranlæg, der er fuldt integrerede netkomponenter.

Forslaget til § 47 a, stk. 1, nr. 2, vil medføre fastsættelse af regler til gennemførelse af den option, der ligger i direktivets artikel 36, stk. 2, 2. led, og artikel 54, stk. 1, 2. led. Ifølge direktivets bestemmelser kan medlemsstaterne tillade, at distributionssystemoperatører eller transmissionssystemoperatører kan eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg – selv om disse ikke er fuldt integrerede netkomponenter – hvis direktivets betingelser i artikel 36, stk. 2, litra a-c, og artikel 54, stk. 2, litra a-c, er opfyldt, herunder skal Forsyningstilsynet vurdere, at en fritagelse fra det grundlæggende forbud for kollektive elforsyningsvirksomheder mod at varetage energilageraktiviteter er nødvendigt, ligesom Forsyningstilsynet skal vurdere den udbudsprocedure, der skal være gennemført, jf. betingelsen i artikel 54, stk. 2, litra a, herunder udbudsbetingelserne, og skal give sin godkendelse.

Ministeren vil ved udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i § 47 a, stk. 1, nr. 2, fastsætte bestemmelser om godkendelse efter denne option, der vil holde sig inden for elmarkedsdirektivets betingelser knyttet til optionen. Dette vil navnlig omfatte regler om Forsyningstilsynets vurdering af, at de pågældende energilageranlæg er nødvendige for en effektiv, pålidelig og sikker drift af den kollektive elforsyningsvirksomheds elforsyningsnet, og at de ikke anvendes til køb eller salg af elektricitet på elektricitetsmarkeder samt Forsyningstilsynets vurdering af udbudsproceduren, herunder betingelser i udbudsproceduren. Vedrørende vurderingen af nødvendigheden af en effektiv, pålidelig og sikker drift, og dermed spørgsmål vedrørende omfanget af en bevillingspligtig virksomheds bevillingspligtige aktivitet eller omfanget af Energinets aktivitet i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, vil der blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal indhente Energistyrelsens udtalelse, dog uden at Forsyningstilsynet vil blive bundet heraf. Der henvises nærmere til afsnit 2.2.7.3. i de almindelige bemærkninger.

Forslaget til § 47 a, stk. 1, nr. 2, vil endvidere medføre, at der vil blive fastsat regler til gennemførelse af direktivets bestemmelser i artikel 36, stk. 3, og artikel 54, stk. 4. Ifølge disse bestemmelser skal eksisterende energilageranlæg, herunder energilageranlæg, som net- eller transmissionsvirksomheder har fået godkendt af Forsyningstilsynet at eje, udvikle, forvalte eller drive, løbende gøres genstand for offentlige høringer, der vil gennemføres af Forsyningstilsynet mindst hvert 5. år, og som i givet fald vil føre til en udfasning af de kollektive elforsyningsvirksomheders aktiviteter, eventuel mod rimelig kompensation.

Ministeren vil derfor ved udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i § 47 a, stk. 1, nr. 2, fastsætte bestemmelser, der vil sikre gennemførelse af løbende markedstest, krav om udfasning, hvis disse viser, at tredjeparter er i stand til at eje, udvikle, drive eller forvalte eksisterende energilageranlæg på en omkostningseffektiv vis, og kompensation. Der henvises nærmere til afsnit 2.2.7.3. i de almindelige bemærkninger.

Der vil endvidere blive fastsat regler om en kollektiv elforsyningsvirksomheds batterilageranlæg, der opfylder kravene i elmarkedsdirektivets artikel 36, stk. 4, eller artikel 54, stk. 5, herunder kravet om en endelig investeringsbeslutning før henholdsvis 4. juli 2019 for netvirksomheder og før 4. juli 2024 for transmissionsvirksomheder og det systemansvarlige virksomhed. Disse vil blive underlagt en første markedstest i forbindelse med deres bogføringsmæssige afskrivning. Der forventes, at der vil blive fastsat standardlevetider for de pågældende batterilageranlæg.

Der vil herudover blive fastsat regler om energilageranlæg med en bindende investeringsbeslutning før 1. januar 2021, som ejes af et selskab, som en netvirksomhed direkte eller indirekte har kontrol

over. Netvirksomheden vil kunne beholde sine direkte eller indirekte ejerandele i de pågældende nedadliggende selskaber indtil udløbet af netvirksomhedens bevilling.

Den foreslåede bestemmelse i § 47 a, stk. 2, 1. pkt., vil medføre, at Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte regler om, hvilke typer fuldt integrerede netkomponenter de kollektive elforsyningsvirksomheder kan eje, udvikle, forvalte eller drive.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at ministeren med hjemmel i den foreslåede § 47 a, stk. 1, nr. 1, skal fastsætte regler om Forsyningstilsynets godkendelse vedrørende fuldt integrerede netkomponenter. I nogle tilfælde anses det som muligt, at vurderingen af, om der er tale om fuldt integrerede netkomponenter, vil kunne foretages i forhold til bestemte typer af anlæg, der opfylder de kriterier, der fremgår af elmarkedsdirektivets definition af fuldt integrerede netkomponenter. I de regler, som Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte i medfør af forslaget til § 47 a, stk. 2, 1. pkt., vedrørende Forsyningstilsynets godkendelse af typer fuldt integrerede netkomponenter ved bekendtgørelse, vil det imidlertid skulle fastholdes, at undtagelsen via bekendtgørelsen er betinget af, at de fuldt integrerede netkomponenter, som måtte være omfattet af Forsyningstilsynets bekendtgørelse, faktisk ikke bruges til balancering og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Den foreslåede bestemmelse i § 47 a, stk. 2, 2. pkt., vil medføre, at Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte regler med relation til processuelle forhold.

Forslaget skal ses på baggrund af, at det anses som mest hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynet selv tilrettelægger processerne for varetagelse af sine opgaver i forbindelse med de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte eller indirekte ejerskab af energilageranlæg.

Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte egentlige processuelle regler, eksempelvis vedrørende ansøgnings indhold, samt regler med relation til processuelle forhold. Ud over ren processuelle regler, kan det også omfatte regler om udformning af de kollektive elforsyningsvirksomheders udbud. Der henvises nærmere til afsnit 2.2.7.3. i de almindelige bemærkninger.

Til § 47 b

Lov om elforsyning indeholder ingen bestemmelser, der udtrykkelig regulerer de kollektive elforsyningsvirksomheders varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Med forslag til § 47 b er der tale om en ny bemyndigelsebestemmelse.

Efter det foreslåede skal klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om de kollektive elforsyningsvirksomheders direkte og indirekte varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Forslaget vil medføre, at ministeren vil skulle fastsætte regler, der primært vil sikre gennemførelse af elmarkedsdirektivets artikel 33, stk. 2. Ifølge direktivets bestemmelser må distributionssystemoperatører ikke eje, udvikle, forvalte eller drive ladestandere, til elektriske køretøjer, bortset fra hvor distributionssystemoperatørerne ejer private ladestandere udelukkende til egen anvendelse. Herudover vil forslaget medføre fastsættelse af parallelle regler hertil, der vil gælde for de bevillingspligtige transmissionsvirksomheders varetagelse af ladestanderaktiviteter.

Begrebet kollektiv elforsyningsvirksomhed er defineret i lov om elforsyning § 5, nr. 11. Begrebet omfatter netvirksomheder, transmissionsvirksomheder, herunder den transmissionsvirksomhed, der varetages af Energinet eller et af dennes helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, og det systemansvarlige virksomhed, der ligeledes varetages af Energinet eller et af dennes helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet.

Med varetagelse af ladestanderaktiviteter forstås ejerskab, udvikling, forvaltning eller drift af ladestandere.

Ladestandere er et begreb, der er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 33, som en grænseflade, der er i stand til at oplade ét elektrisk køretøj ad gangen eller udskifte batteriet til ét elektrisk køretøj ad gangen.

Det bemærkes, at der er tale om den samme definition, der også er indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/94/EU af 22. oktober 2014 om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer. Definitionen af begrebet ladestander i dette direktiv er i Danmark gennemført ved bekendtgørelse nr. 57 af 28. januar 2018 om krav til tekniske specifikationer m.v. for offentligt tilgængelig infrastruktur for alternative drivmidler og motorkøretøjsmanualer. § 2, nr. 6, i denne bekendtgørelse adskiller sig imidlertid fra definitionen i direktiv 2014/94. Efter bekendtgørelsen er en ladestander en grænseflade, der er i stand til at oplade *mindst* ét elektrisk køretøj ad gangen eller udskifte et batteri til *mindst* ét elektrisk køretøj ad gangen. Dermed omfatter definitionen også ladestandere, der er i stand til at oplade flere køretøjer ad gangen eller udskifte et batteri til flere køretøjer ad gangen. Det er hensigten, at definitionen af begrebet ladestander med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse i § 47 b i lov om elforsyning vil blive den samme som i bekendtgørelsen nr. 57 af 28. januar 2018.

Direkte varetagelse af ladestanderaktiviteter omfatter den konstellation, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed ejer, udvikler, forvalter eller driver ladestanderaktiviteter i samme selskab, som den varetager net-, transmissions- eller det systemansvarlige virksomhed i. Indirekte varetagelse af ladestanderaktiviteter omfatter den konstellation, at ejerskab, udvikling, forvaltning eller drift af energilageranlæg varetages i et selskab, som den kollektive elforsyningsvirksomhed direkte eller indirekte alene eller sammen med andre kollektive elforsyningsvirksomheder har kontrol over. Direkte kontrol vil eksempelvis være til stede, hvis ladestanderaktiviteterne ligger i et datterselskab. Indirekte kontrol vil eksempelvis være til stede, hvis den kollektive elforsyningsvirksomheds datterselskab har et datterselskab, som varetager ladestanderaktiviteter.

Der bruges samme kontrolbegreb som der er brugt i elforsyningslovens § 5, nr. 22, der definerer begrebet vertikalt integreret virksomhed. Kontrol kan udøves af en fysisk eller juridisk person eller flere fysiske eller juridiske personer tilsammen. Begrebet juridisk person omfatter både virksomheder, stat og kommune m.v. Hvis der er to eller flere ejere af andele i en virksomhed, der tilsammen udøver kontrol over virksomheden, er der tale om fælles kontrol.

Kontrolbegrebet er nærmere beskrevet i Europa-Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) Nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (2008/C 95/01).

Det følger af meddelelsen, at kontrol kan udøves som enekontrol eller som fælles kontrol. Enekontrol foreligger, hvis en enkelt person eller virksomhed m.v. alene kan udøve afgørende indflydelse på en virksomhed. Fælles kontrol foreligger, når to eller flere personer eller

virksomheder m.v. har mulighed for at udøve afgørende indflydelse på en anden virksomhed. Meddelelsen beskriver forskellige situationer, hvor fælles kontrol foreligger. Ifølge meddelelsen foreligger der ingen fælles kontrol, hvis der ikke kan antages et fast flertal i beslutningsprocessen, og når flertallet ved hver enkelt lejlighed kan være sammensat af forskellige kombinationer mellem minoritetsaktionærer.

Den foreslåede bemyndigelse forventes udmøntet ved, at fastsætte, at bevillingspligtige net- og transmissionsvirksomheder ikke direkte eller indirekte må udøve kontrol i virksomheder, der varetager selvstændige ladestanderaktiviteter. Herudover vil den foreslåede bemyndigelse give mulighed for at præcisere de eksisterende grænser efter gældende ret vedrørende de kollektive elforsyningsvirksomhedernes ejerskab af private ladestander til udelukkende egen anvendelse. Der vil være tale om en præcisering, fordi der vil være tale om en aktivitet, som bevillingspligtige virksomheder allerede efter gældende ret kan varetage inden for deres bevillingspligtige aktivitet, og som Energinet allerede efter gældende ret kan varetage i medfør af sine lovfastsatte opgaver.

Bemyndigelsen vil ikke kunne udnyttes af klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om den undtagelsesmulighed, der er indeholdt i direktivets artikel 33, stk. 2-3.

Til nr. 50

§ 19, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomhed og transmissionsvirksomhed kun kan udøves efter bevilling, der kan gives til virksomheder, som opfylder kravene i kapitel 7 og 8 i lov om elforsyning. Transmissionsvirksomhed varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet udføres dog uden bevilling.

§ 50, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at bevillinger til kollektive elforsyningsvirksomheder kun kan meddeles til ansøgere, der skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Det følger af den foreslåede nyaffattelse af § 50, stk. 1, i lov om elforsyning, at en virksomhed med bevilling, der driver distributions- eller transmissionsnet skal have den fornødne personelle, tekniske og finansielle kapacitet til varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet.

Varetagelse af net- og transmissionsvirksomhed er en opgave, der er af væsentlig samfundsmæssig interesse. Formålet med kravene om, at en bevillingshaver til net- og transmissionsvirksomhed skal have den fornødne personelle, tekniske og finansielle kapacitet, skal ses på denne baggrund. Myndighedernes vurdering af, hvorvidt virksomhederne er kompetente i teknisk henseende og råder over de nødvendige finansielle ressourcer til at kunne drive, vedligeholde og udvikle elforsyningsnettet, tjener til at sikre, at virksomhederne reelt er i stand til at løfte deres opgaver. Formålet med kravet om fornøden personel kapacitet er at sikre, at den, der har fået bevilling – med baggrund i en vurdering af virksomhedens tekniske og finansielle kapacitet - selv har ansat det nødvendige personale til at tage ansvar for varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet. Dermed sikres, at ansvaret for at varetage den bevillingspligtige aktivitet reelt er forankret hos den virksomhed, der har bevillingen.

Herudover er formålet med forslaget at sikre gennemførelse af kravene i elmarkedsdirektivets artikel 35, stk. 2, litra c, hvorefter en vertikalt integreret netvirksomhed skal råde over de

nødvendige ressourcer til at varetage opgaven med at drive, vedligeholde og udvikle nettet, herunder bl.a. menneskelige, tekniske og finansielle ressourcer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en virksomhed med bevilling, der driver distributions- eller transmissionsnet vil skulle have den fornødne personelle, tekniske og finansielle kapacitet i hele bevillingens løbetid.

Der vil være tale om en konkret skønsmæssig vurdering, der skal foretages. Der skal herved tages højde for hensynene bag kravene.

Ved personel kapacitet menes personer, der er ansat i netvirksomheden. Det generelle hensyn i forhold til den personelle kapacitet er at sikre at den virksomhed, der får bevilling til at drive netvirksomhed, selv har ansat det fornødne personale til at tage ansvar for varetagelsen af den bevillingspligtige aktivitet. Hvis der er tale om vertikalt integrerede net- eller transmissionsvirksomheder vil hensynet til, at net- eller transmissionsvirksomhed skal have reel beslutningskompetence, uafhængigt af den vertikalt integrerede virksomhed, også være et hensyn, der vil indgå i vurderingen. Der vil være tale om en samlet skønsmæssig vurdering, som vil tage udgangspunkt i en række parameter, herunder antal tilsluttede slutkunder, mængden af transporteret elektricitet, økonomisk omfang, tekniske forhold, organisatoriske forhold, herunder vertikal integration, m.v. Om de nærmere rammer for den skønsmæssige vurdering henvises til afsnit 2.2.5.3. i de almindelige bemærkninger.

Med teknisk kapacitet menes virksomhedens tekniske ekspertise i at drive, vedligeholde og udvikle nettet. I forhold til den tekniske kapacitet er det hensynet til at sikre bevillingshaverens tekniske evne til at varetage den bevillingspligtige aktivitet, der vil danne rammerne om den skønsmæssige vurdering.

Med finansiell kapacitet menes virksomhedens finansielle ressourcer til at varetage sine aktiviteter. Kravet skal ses på baggrund af netvirksomhedens formåen til løbende at kunne varetage den bevillingspligtige aktivitet i den periode, bevillingen er udstedt for, herunder fortsat at drive, vedligeholde, udvikle og eventuelt afvikle nettet. Kravet om den fornødne finansielle kapacitet skal således sikre virksomhedens finansielle robusthed, herunder at virksomheden kan optage nødvendige lån til reinvesteringer og investeringer, at den kan honorere sine løbende gældsforpligtelser, og på et mere generelt plan er i en sådan finansiell forfatning, at risikoen for, at virksomheden tages under rekonstruktionsbehandling, indgiver konkursbegæring eller erklæres konkurs, er ringe. Der vil ved den skønsmæssige vurdering være tale om en vurdering ud fra et samlet billede og under hensyntagen af virksomhedernes operationelle risiko.

Der vil være tale om skønsmæssige vurderinger, som klima-, energi- og forsyningsministeren, eller, efter delegation fra ministeren i medfør af delegationsbekendtgørelsen, Energistyrelsen, vil foretage i forbindelse med godkendelser af bevillingsoverdragelser, den løbende tilsyn med bevillingerne og ved udstedelse af nye bevillinger efter bestemmelserne i §§ 19, 51 og 53 i lov om elforsyning.

Til nr. 51

Det fremgår af § 51 c, stk. 1, nr. 2, i lov om elforsyning, at netvirksomhederne halvårligt betaler et beløb til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet til dækning af omkostninger til følgende opgaver: Behandling og vurdering af netvirksomhedernes forskningsopgaver efter § 22, stk. 7, i lov om elforsyning.

Det følger af den foreslåede ændring, at henvisningen til § 22, stk. 7, i lov om elforsyning vil blive ændret til § 22, stk. 8.

Ændringen er nødvendigt, da der i den gældende § 22 i lov om elforsyning foreslås indsat et nyt stk. 4, og stk. 4-8 i den gældende § 22 herefter bliver stk. 5-9, jf. lovforslagets § 1, nr. 33. Dermed vil § 22, stk. 7, blive § 22, stk. 8.

Forslaget vil medføre, at henvisningen til § 22, stk. 7, i lov om elforsyning i § 51 c, stk. 1, nr. 2, i lov om elforsyning, vil blive konsekvensrettet.

Til nr. 52

Det fremgår af § 59, stk. 2, i elforsyningsloven, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter markedsprisen for elektricitet på anlæg nævnt i stk. 1 på månedsbasis som et gennemsnit af spotprisen, jf. stk. 3, i det pågældende område.

Det følger af den foreslåede ændring af § 59, stk. 2, at spotprisen ændres til day-ahead prisen, sådan at klima-, energi- og forsyningsministeren fremover skal fastsætte markedsprisen for elektricitet på anlæg nævnt i stk. 1 på månedsbasis som et gennemsnit af day-ahead prisen, jf. stk. 3, i det pågældende område.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil medføre, at referencen i til spotprisen ændres til day-ahead prisen. Formålet med ændringen er, at terminologien i § 59, stk. 2, bør afspejle begrebsanvendelsen i forslag til ændring af § 59, stk. 3, jf. dette lovforslags § 1, nr. 53.

Til nr. 53

Det fremgår af § 59, stk. 3, i elforsyningsloven, at der med spotpris på elektricitet menes den timepris pr. kWh, som den nordiske elbørs, Nordpool, angiver på spotmarkedet for pågældende område.

Det følger af den foreslåede ændring af § 59, stk. 3, at der med day-ahead prisen for elektricitet fremover skal menes den timepris, som en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør, angiver pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde.

Formålet med ændringen er at tilrette bestemmelsen, så den afspejler, at Nordpool ikke længere har monopol som udpeget elektricitetsmarkedsoperatør. Der er således ikke et lovbeskyttet monopol i dansk ret vedrørende varetagelse af virksomhed som udpeget elektricitetsmarkedsoperatør. Der er i den forbindelse ikke en timepris, der fastsættes af en operatør, Nord Pool, men en fælles

markedskoblingspris. Der henvises i disse forbindelser til art. 5 og 7 i KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil medføre, at en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør angiver timeprisen pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde. Den foreslåede ændring vil desuden medføre, at der med day-ahead prisen på elektricitet fremover vil menes timepris på day-ahead markedet for elektricitet og ikke timepris på spotmarkedet.

Til nr. 54

Det følger af den gældende § 69, stk. 4, nr. 2, i lov om elforsyning, at der ved fastsættelse af indtægtsrammen foretages beløbsmæssig justering uden for omkostningsrammen og forrentningsrammen fsva. forhøjelser til dækning af omkostninger til nettab og energispareindsatsen, jf. § 22, stk. 1, nr. 5.

Det foreslås, at henvisningen i § 69, stk. 4, nr. 2, til energispareindsatsen, jf. § 22, stk. 1, nr. 5, udgår, således at der alene henvises til omkostninger til nettab.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at kravet om regnskabsmæssig adskillelse i § 22, stk. 10, foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 38.

En ophævelse af kravet i § 22, stk. 10, om regnskabsmæssig adskillelse vil indebære, at netvirksomhederne ikke længere vil skulle udarbejde et særskilt regnskab for ordningen. Dette betyder, at de resterende administrative omkostninger til energispareindsatsen fremover vil indgå i en netvirksomheds omkostningsramme, hvilket kræver en ændring af § 69, stk. 4, nr. 2, således at beløbsmæssige justeringer af indtægtsrammen for omkostninger til energispareindsatsen fremadrettet foretages inden for omkostningsrammen.

Ændringen indebærer således, at omkostninger til energispareindsatsen vil indgå i netvirksomhedens omkostningsramme.

Til nr. 55

§ 69 b, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status skal udarbejde årsrapporter og lade disse revidere efter årsregnskabslovens regler for aktieselskaber, jf. årsregnskabslovens § 7, stk. 1, nr. 2-4. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige.

Det foreslås, at § 69, stk. 1, ophæves. Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 1 og 2.

Forslaget er en konsekvens af, at kravene til netvirksomhedernes udarbejdelse af årsrapporter fremover vil fremgå af § 85, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 66, hvortil der henvises. Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger, afsnit. 2.4.

Til nr. 56

Det fremgår af § 72 f, stk. 1, 1. og 2. pkt., i elforsyningsloven, at der for timemålte aftagenumre, der aftager elektricitet efter § 6 c, stk. 7, eller § 72 e, stk. 5, fastsættes en pris svarende til Nord Pool Spots timepris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet, med et tillæg, der er fastsat af Forsyningstilsynet efter stk. 3. For ikketimemålte aftagenumre, der aftager elektricitet efter § 6 c, stk. 7, eller § 72 e, stk. 5, fremgår det, at der fastsættes en pris svarende til Nord Pool Spots dagspris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet, med et tillæg, der er fastsat af Forsyningstilsynet efter stk. 3.

Det følger af de foreslåede ændring af § 72, *stk. 1, 1. og 2. pkt.*, at en pris svarende til Nord Pool Spots timepris pr. kWh på elspot i det prisområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet ændres til en pris svarende til en udpeget elektricitetsmarkedsoperatørs timepris pr. kWh på day-ahead markedet i det budområde, hvor elforbrugeren aftager sin elektricitet.

Formålet med ændringen er at tilrette bestemmelsen, så den afspejler, at Nordpool ikke længere har monopol som udpeget elektricitetsmarkedsoperatør. Der er således ikke et lovbeskyttet monopol i dansk ret vedrørende varetagelse af virksomhed som udpeget elektricitetsmarkedsoperatør. Der er i den forbindelse ikke en timepris, der fastsættes af en operatør, Nord Pool, men en fælles markedskoblingspris. Der henvises i disse forbindelser til art. 5 og 7 i KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil medføre, at en udpeget elektricitetsmarkedsoperatør angiver timeprisen pr. kWh på day-ahead markedet for det pågældende budområde. Den foreslåede ændring vil desuden medføre, at der med spotpris på elektricitet, fremover vil menes timepris på day-ahead markedet for elektricitet og ikke timepris på spotmarkedet.

Til nr. 57

Efter § 73, stk. 1, i lov om elforsyning, skal de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71, i lov om elforsyning, ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningssikkerhed er tilladt. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.

Det følger af § 69, stk. 1, i lov om elforsyning, at priser for ydelser fra netvirksomhederne fastsættes i overensstemmelse med en indtægtsramme. Forsyningstilsynet fastsætter årligt en indtægtsramme for hver netvirksomhed med henblik på netvirksomhedernes omkostninger ved en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet og forretning af den investerede kapital. I § 69 reguleres fastsættelsen af indtægtsrammen.

Det følger af § 71, i lov om elforsyning, at Energinet for de aktiviteter der varetages i medfør af lov om energinet § 2, stk. 2 og 3, kan indregne nødvendige omkostninger. § 2, stk. 2, i lov om energinet, opremser opgaver, som Energinet varetager i medfør af bl.a. lov om Energinet og lov om elforsyning, forbundet med en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning.

Forordning (EU) 2019/943 (elmarkedsforordningen) artikel 18 fastsætter regler om afgifter for netadgang (nettariffer). Bestemmelsen regulerer bl.a. hvad der indgår i fastsættelsen af tariffen og hvorledes tariffen fordeles blandt brugere.

For en nærmere gennemgang af elmarkedsforordningens artikel 18 samt national regulering om tariffer, henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.9.1.

Det følger af den foreslåede ændring af § 73, stk. 1, at der indsættes i 1. pkt. efter »giver anledning til«: », i overensstemmelse med artikel 18 Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet« og 2. pkt. ophæves.

Baggrunden for den foreslåede indsættelse af en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18 i § 73, stk. 1, 1. pkt., er, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Ved indsættelse af en henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen, gøres det således klart, at den nærmere regulering af prisfastsættelsen reguleres ved elmarkedsforordningen. Baggrunden for den foreslåede ophævelse af 2. pkt. er, at forholdet er reguleret ved elmarkedsforordningens artikel 18, som herefter vil finde anvendelse i stedet for stk. 2.

Ved den foreslåede ændring forventes at tarifopkrævningen i høj grad vil bestå uændret. Ændringen vil betyde, at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18, vil skulle tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser. Dette kan betyde, at fordelingen af tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag.

Til nr. 58

Der er i den nugældende elforsyningslov ikke taget nærmere stilling til den retlige status af det regionale koordinationscenter, herunder om det i alle tilfælde vil være omfattet af de samme love som Energinet.

Det foreslås at indsætte et nyt stk. i § 28 c, hvorefter offentlighedsloven, forvaltningsloven samt ombudsmandsloven finder anvendelse på det regionale koordinationscenter.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det klart fremgår af loven, at de tre nævnte love gælder for det regionale koordinationscenter, uanset den nærmere selskabsretlige organisering af det regionale koordinationscenter.

Til nr. 59

Den gældende bestemmelse i § 81, indebærer, at Forsyningstilsynet til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation til brug for tilsynet efter loven eller efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedet kan få adgang til en

virksomheds eller en markedsdeltagers lokaler og på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver nødvendig oplysning, herunder virksomhedens eller markedsdeltagerens regnskaber, øvrige regnskabsmaterialer, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset om disse oplysninger opbevares elektronisk.

Det følger af bestemmelsens stk. 2, at politiet yder bistand ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 1.

Det foreslås at indføre et nyt stk. 2 i bestemmelsen, hvorefter Forsyningstilsynet Forsyningstilsynet, såfremt der foreligger en enstemmig beslutning herom blandt de regulerende myndigheder, som Forsyningstilsynet koordinerer tilsynet af det regionale koordinationscenter med, til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation til brug for tilsynet efter loven eller efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne kan få adgang til det regionale koordinationscenters lokaler og på stedet gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver nødvendig oplysning, herunder virksomhedens eller markedsdeltagerens regnskaber, øvrige regnskabsmaterialer, forretningsbøger og andre forretningspapirer, uanset om disse oplysninger opbevares elektronisk.

Ændringen vil medføre, at Forsyningstilsynet får en eksplicit hjemmel til at gennemføre inspektioner i det regionale koordinationscenter, der svarer til dem, de kan gennemføre hos virksomheder og markedsdeltagere. Dog med den forskel, at inspektioner i det regionale koordinationscenter kun kan gennemføres, hvis der er opnået enstemmighed blandt de øvrige de regulerende myndigheder, som Forsyningstilsynet koordinerer tilsynet af det regionale koordinationscenter med.

Med den foreslåede ændring gennemføres anbefalingen, som er udarbejdet i samarbejde mellem de nordiske regulerende myndigheder, om at den regulerende myndighed i det land, hvor det regionale koordinationscenter er placeret, på baggrund af et enstemmigt mandat mellem de øvrige regulerende myndigheder i systemdriftregionen kan gennemføre uanmeldte kontrolbesøg i det regionale koordinationscenter.

Til nr. 60

Det fremgår af elforsyningslovens § 82 a, stk. 1, at Forsyningstilsynet foretager årlige undersøgelser af elpriser for elforbrugere med et forbrug på op til 100.000 kWh om året og vurdere, om priserne er rimelige, let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikkediskriminerende. Resultatet af undersøgelserne offentliggøres på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Det følger af forslaget til ny § 82, *stk. 1, 2. pkt.*, at Forsyningstilsynet overvåger markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurderer de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, og griber ind over for urimelig praksis.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Forsyningstilsynets undersøgelsesforpligtelse i den gældende § 82 a, stk. 1, 1. pkt. suppleres med en overvågningsforpligtelse vedrørende dynamiske elprisprodukter. I medfør af denne ændring vil Forsyningstilsynet få til opgave at overvåge

markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og vurdere de risici, som disse produkter og ydelser kan udgøre, og gribe ind over for urimelig praksis.

Det bemærkes, at forpligtelsen for medlemsstaterne i elmarkedsdirektivets artikel 11, stk. 2, 2. pkt., herved vil blive gennemført. Efter art. 11, stk. 2, 2. pkt., i elmarkedsdirektivet overvåger regulerende myndigheder overvåger markedsudviklingen og vurderer de risici, som de nye produkter og ydelser kan udgøre, og griber ind over for urimelig praksis. Forslaget medfører derved, at opgaven i art. 11, stk. 2, 2. pkt., tillægges Forsyningstilsynet.

Det foreslåede vil desuden medføre, at Forsyningstilsynet tillægges et skøn i vurderingen af om der foreligger en for urimelig praksis vedrørende markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter og ydelser. Det vurderes i den forbindelse, at reglen i art. 11, stk. 2, 2. pkt., bl.a., men ikke udelukkende, er begrundet i et hensyn til sikring af, at slutkunder modtager oplysninger om muligheder og risici ved dynamiske elpriskontrakter fordi betalingsforpligtelsen for slutkunden er dynamisk. Urimeleg praksis vil konkret kunne foreligge, hvis en dynamisk elpriskontrakt, der angiver at følge en nærmere angivet beregningsmodel for prisændringer i realiteten ikke efterleves, når slutkunden faktureres. I den forbindelse kan der lægges vægt på, at slutkunder ikke kan forventes at have fagligheden til at påse, om beregningsmodellen efterleves. Endelig henvises der til § 4 i lov om markedsføring om god erhvervsskik. Bestemmelsen implementerer art. 3, stk. 1 og art. 5, stk. 1-3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 2005-05-11 om virksomheders urimeleg handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7, 98/27 og 2002/65 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2006/2004 (direktivet om urimeleg handelspraksis) (2005/29). Art. 5, stk. 1-3 i direktivet om urimeleg handelspraksis definerer urimeleg handelspraksis. Bilag I i i direktivet om urimeleg handelspraksis angiver en fortegnelse over former for handelspraksis, der under alle omstændigheder betragtes som urimeleg. Det vurderes, at begrebet urimeleg praksis i art. 11, stk. 2, 2. pkt., i elmarkedsdirektivet skal fortolkes i overensstemmelse med art. 5 og bilag I i direktivet om urimeleg handelspraksis. Der vil således være tale om urimeleg praksis i elmarkedsdirektivets forstand, hvis art. 3, 5 og bilag I i direktivet om urimeleg handelspraksis leder til, at der er tale om urimeleg handelspraksis.

Til nr. 61

Det fremgår af elforsyningslovens § 82 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver § 82 a, stk. 1, 3. pkt., at resultatet af undersøgelserne efter § 82 a, stk. 1, 1. pkt., offentliggøres på Forsyningstilsynets hjemmeside.

Det følger af den foreslåede ændring af § 82 a, stk. 1, 2. pkt., der bliver § 82 a, stk. 1, 3. pkt., at forpligtelsen til at offentliggøre på Forsyningstilsynets hjemmeside både skal gælde for Forsyningstilsynets undersøgelser efter § 82 a, stk. 1, 1. pkt., og får Forsyningstilsynets overvågning efter forslag til ny § 82 a, stk. 1, 2. pkt., jf. dette lovforslags § 1, nr. 60.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Forsyningstilsynet bliver forpligtede til at offentliggøre resultatet af deres overvågning vedrørende markedsudviklingen for dynamiske elprisprodukter.

Det bemærkes, at forpligtelsen for medlemsstaterne i elmarkedsdirektivets artikel 11, stk. 4, herved vil blive gennemført. Efter art. 11, stk. 4, i elmarkedsdirektivet skal medlemsstaterne eller de

regulerende myndigheder offentliggøre en årlig rapport om de vigtigste udviklinger på området for dynamiske elpriskontrakter, herunder tilbuddene på markedet og effekten på forbrugernes regninger, og særligt omfanget af prisudsvingene. Forslaget medfører derved, at opgaven i art. 11, stk. 4, tillægges Forsyningstilsynet.

Det bemærkes i øvrigt, at opgaven i forslag til ændring af § 82 a, stk. 1, forudsættes afgrænset i overensstemmelse med art. 11, stk. 4, i elmarkedsdirektivet, således at Forsyningstilsynets forpligtelse til at offentliggøre materiale angår om de vigtigste udviklinger på området for dynamiske elpriskontrakter, herunder tilbuddene på markedet og effekten på forbrugernes regninger, og særligt omfanget af prisudsvingene.

Til nr. 62

§ 84, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren, Forsyningstilsynet og Energiklagenævnet i forbindelse med behandling af en klage, udøvelse af tilsyn eller overvågning af markedet kan indhente oplysninger, som er nødvendige for varetagelsen af disse opgaver, hos bevillingspligtige virksomheder, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder samt disses koncernforbundne virksomheder, berørte forbrugere og andre købere af elektricitet.

Den gældende bestemmelse i § 84, stk. 2, indebærer, at Forsyningstilsynet til sikring af overholdelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedene kan indhente nødvendige oplysninger hos enhver relevant fysisk og juridisk person.

Det foreslås, at bevillingspligtige virksomheder, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder i § 84, stk. 1, 1. pkt., ændres til elektricitetsvirksomheder og Energinet. Samtidig foreslås det, at betegnelsen vertikalt integrerede virksomheder og forbundne foretagender tilføjes til listen over virksomheder.

Det foreslås også at tilføje det regionale koordinationscenter rækken af pligtsubjekter i § 84., stk. 1, 1. pkt., således, at det klart fremgår af bestemmelsen, at Forsyningstilsynet har hjemmel til at indhente oplysninger derfra.

Forslaget er en konsekvens af, at betegnelsen elektricitetsvirksomheder indsættes i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6 og § 1, nr. 66 hvortil der henvises.

Ved elektricitetsvirksomheder forstås en fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, aggregation, fleksibelt elforbrug, energilagring, elhandel og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er slutkunde.

Begrebet elektricitetsvirksomheder vil erstatte de relevante oplyste virksomheder i den gældende § 84, stk. 1, 1. pkt., der indgår i begrebet. Det vil sige bevillingspligtige virksomheder

(netvirksomheder, bevillingspligtige transmissionsvirksomheder og elproduktionsvirksomheder over 25 MW), andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder. Energinet vil blive bibeholdt, da betegnelsen elektricitetsvirksomheder alene omfatter transmission, men ikke den del af Energinet, der udfører systemansvarlig virksomhed.

Med indsættelse af begrebet elektricitetsvirksomheder vil anvendelsesområdet for § 84, stk. 1, 1. pkt., endvidere blive udvidet, således at det fremadrettet tillige vil omfatte aggregatorer og virksomheder, der driver energilagring og fleksibelt elforbrug. Dette vil endvidere omfatte borgerenergifællesskaber, der udøver aktiviteter omfattet af definitionen af elektricitetsvirksomheder.

Herudover foreslås vertikalt integrerede virksomheder indsat i § 84, stk. 1, 1. pkt.

Vertikalt integrerede virksomheder er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 53, som en elektricitetsvirksomhed eller en gruppe af elektricitetsvirksomheder, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at øve kontrol over, og som driver mindst en af følgende former for virksomhed: transmission eller distribution, og mindst en af følgende former for virksomhed: produktion eller levering. Definitionen, der allerede var indeholdt i 2009-eldirektivet, er gennemført i § 5, nr. 22, i lov om elforsyning. Vertikalt integration ligner koncernbegrebet som defineret i bilag 1 B til årsregnskabsloven, men er på den ene side snævrere end koncernbegrebet, idet vertikal integration forudsætter, at netvirksomheden indgår sammen med enten elproduktions- eller elhandelsvirksomhed, og på den anden side bredere, idet f.eks. også joint ventures og virksomheder ejet af samme fysiske personer indgår i begrebet.

Forslaget om at tilføje vertikalt integreret virksomhed sammen med koncernforbundenhed i § 84, stk. 1, 1. pkt., anses som nødvendigt, fordi direktivet anvender vertikal integration og da lov om elforsyning visse steder anvender betegnelsen. Til forskel fra koncernbegrebet omfatter vertikal integration også konstellationer med fælles kontrol. Fælles kontrol vil eksempelvis kunne være tilstede i et joint venture mellem flere ejere, der tilsammen har fælles kontrol.

Tilføjjelsen af betegnelsen forbundne foretagender foreslås endvidere indsat, da betegnelsen anvendes i forbindelse med tilsynet med markedsmæssighed efter bekendtgørelse nr. 215 af 6. marts 2019 om markedsmæssighed af aftaler om realisering af energibesparelser, herefter benævnt markedsmæssighedsbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen finder anvendelse på netvirksomheder, naturgasdistributionselskaber og varmedistributionsvirksomheders aftaler med forbundne foretagender om realisering af energispareforpligtelser. Forbundne foretagender omfatter selskaber, der er direkte eller indirekte samt helt eller delvist ejer kapitalandele eller i øvrigt har en form for indflydelse på et selskab i form af deltagelse i selskabsledelsen.

Af hensyn til tilsynet med markedsmæssig efter bekendtgørelsen er det hensigtsmæssigt, at det i lov om elforsyning præciseres, at forbundne foretagender er omfattede af oplysningspligten efter § 84, stk. 1, også i tilfælde af, at virksomheden ikke falder ind under definitionen af vertikalt integreret virksomhed eller koncernforbunden virksomhed. Denne præcisering har til formål at give forvaltningsmyndigheder, herunder tilsynsmyndigheder, mulighed for at indhente oplysninger om aftaler hos de bemeldte selskaber, når de indgår i en konstruktion, hvor der er risiko for, at der

overføres midler fra netvirksomheder til kommercielt udsatte virksomheder (krydssubsidiering). Dette gælder også i tilfælde, hvor netvirksomheder indgår aftale med et serviceselskab, som ikke er elhandels- eller elproduktionsvirksomhed.

Med tilføjelsen af det regionale koordinationscenter til rækken af pligtsubjekter kan der ikke rejses tvivl om Forsyningstilsynets hjemmel til at indhente de nødvendige oplysninger fra det regionale koordinationscenter, uanset dets selskabsform eller formelle ejerstatus ift. Energinet.

Dermed efterkommer ministeriet også anbefalingen, som er udarbejdet i samarbejde mellem de nordiske regulerende myndigheder, om at der indføres en klar hjemmel til at indhente oplysninger hos det regionale koordinationscenter.

Forslaget forventes at have den virkning, at der ikke kan rejses tvivlsspørgsmål om hjemmelsgrundlaget for at indhente oplysninger hos det regionale koordinationscenter.

Til nr. 63

Efter den gældende bestemmelse i § 84, stk. 1, 1. pkt., i lov om elforsyning, kan klima-, energi- og forsyningsministeren, Forsyningstilsynet og Energiklagenævnet i forbindelse med behandling af en klage, udøvelse af tilsyn eller overvågning af markedet indhente oplysninger, som er nødvendige for varetagelsen af disse opgaver, hos bevillingspligtige virksomheder, Energinet, andre elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder samt disses koncernforbundne virksomheder, berørte forbrugere og andre købere af elektricitet.

Efter § 84, stk. 1, 2. pkt., i lov om elforsyning, kan ministeren herudover fra kollektive elforsyningsvirksomheder, elhandelsvirksomheder og elproducenter indhente oplysninger, der er nødvendige for varetagelsen af ministerens opgaver efter loven.

Ministerens beføjelser efter § 84, er delegeret til Energistyrelsen i medfør af bekendtgørelse nr. 1068 af 25. oktober 2019 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser (delegationsbekendtgørelsen). Dette betyder, at ministerens adgang til at indhente oplysninger efter denne bestemmelse, er delegeret til Energistyrelsen og dermed giver Energistyrelsen adgang til at indhente oplysninger efter bestemmelsen.

Det følger af den foreslåede ændring af § 84, stk. 1, 2. pkt., at der indsættes efter »elhandelsvirksomheder«: », aggregatorer, borgerenergifællesskaber« og efter »opgaver efter loven« indsættes: », efter bestemmelser fastsat i henhold til loven eller efter EU-retsakter om forhold omfattet af loven«.

Ved den foreslåede ændring præciseres og udvides ministerens (Energistyrelsens), adgang til at indhente oplysninger. Herefter bliver det klart, at ministeren kan indhente oplysninger fra kollektive elforsyningsvirksomheder, elhandelsvirksomheder og elproducenter, der er nødvendige for varetagelsen af ministerens opgaver efter loven, samt efter bestemmelser fastsat i henhold til loven eller efter EU-retsakter om forhold omfattet af loven. Med EU-retsakter forstås f.eks. elmarkedsforordningen og forordninger udstedt med hjemmel heri.

Med hjemmel i denne bestemmelse kan ministeren (Energistyrelsen) f.eks. også indhente oplysninger fra Energinet, til brug for udarbejdelse af den nationale ressource tilstrækkelighedsvurdering efter elmarkedsforordningen, når der er tale om oplysninger,

som er nødvendige for Energistyrelsens opgavevaretagelse efter elmarkedsforordningen.

Derudover sikrer ændringen, at ovenstående oplysninger også kan indhentes fra aggregatorer og borgerenergifællesskaber. Der er tale om nye aktører som følger af elmarkedsdirektivet.

I medfør af definitionen på et borgerenergifællesskab i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 11, kan borgerenergifællesskabet beskæftige sig med produktion, herunder baseret på vedvarende energikilder, distribution, levering, forbrug, aggregering, energilagring, energieffektivitetsydelser eller ydelser til opladning af elektriske køretøjer eller yde andre energiydelser til sine medlemmer eller partshavere.

Aggregering er defineret i elmarkedsdirektivets artikel 2, nr. 18, som en funktion, der varetages af en fysisk eller juridisk person, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et elektricitetsmarked. En aggregator er en markedsdeltager der er aktiv inden for aggregering.

For en nærmere gennemgang af gennemførelsen af elmarkedsdirektivets bestemmelser om aggregatorer og borgerenergifællesskaber henvises til de specielle bemærkninger til forslag til ny § 9, nr. 2 og nr. 3, der giver Klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om rettigheder og forpligtelser for henholdsvis borgerenergifællesskaber og aggregatorer. Forslag til nr. § 9, nr. 2 og nr. 3, gennemfører elmarkedsdirektivets bestemmelser om aggregeringskontrakter, fleksibelt elforbrug gennem aggregering og borgerenergifællesskabe i henholdsvis art. 13, 16 og 17.

Til nr. 64

Den gældende bestemmelse i § 84 a, stk. 1, omfatter ikke tilfælde, hvor oplysninger, som netvirksomheder forvalter, kan gives til berettigede parter.

Den gældende bestemmelse i § 84 a, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at kollektive elforsyningsvirksomheder skal iagttage fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Bestemmelsen implementerer elmarkedsdirektivets artikel 41 og 37, der viderefører bestemmelser fra 2003- og 2009-eldirektivet.

Den gældende bestemmelse i § 22, stk. 3, i lov om elforsyning indebærer, at netvirksomheder skal indberette oplysninger vedrørende virksomhedens aftagenumre til datahubben, som er en it-plattform, som håndterer data, nødvendige transaktioner og kommunikation mellem elmarkedets aktører.

Den gældende bestemmelse i § 72 c, stk. 1, i lov om elforsyning indebærer, at kommunikation mellem en elhandelsvirksomhed og netvirksomhederne og Energinet om forhold, der vedrører et konkret aftagenummer, sker via datahubben i henhold til forskrifter udstedt af Energinet i medfør af § 28, stk. 2, nr. 13, i lov om elforsyning. Bestemmelsen sikrer, at der ikke sker diskrimination af elhandelsvirksomheder, som ikke er koncernforbundne med en netvirksomhed.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 84, *stk. 3*, at netvirksomheder skal sikre, at alle berettigede parter har ikkediskriminerende adgang til data, som netvirksomhederne forvalter, på tydelige og lige vilkår.

Formålet med det foreslåede *stk. 3*, i § 84 a, i lov om elforsyning er, at sikre implementering af elmarkedsdirektivets artikel 34, 1. pkt., hvorefter alle berettigede parter skal sikres ikkeforskelsbehandlende adgang på tydelige og lige vilkår, skal ses i lyset af de situationer, hvor netvirksomheden deltager i dataforvaltningen. Netvirksomhederne deltager i dataforvaltning via indberetninger af måledata fra netvirksomhedernes aftagenumre i datahubben.

Lovforslaget indebærer, at der indsættes et nyt *stk. 3*, i § 84 a i lov om elforsyning.

Bestemmelsen i det nye *stk. 3* vil forpligte netvirksomheder til at sikre berettigede parter en ikkediskriminerende adgang til den data, som netvirksomhederne forvalter, og at adgangen hertil skal ske på tydelige og lige vilkår.

Bestemmelsen vil sikre, at data, som netvirksomhederne modtager som led i udøvelsen af deres virksomhed, ikke blive videregivet på diskriminerende vis til berettigede parter uden for datahubben.

Det bemærkes, at der til sikring af, at netvirksomhederne giver alle berettigede parter ikkediskriminerende adgang, kan klages herom til Forsyningstilsynet, jf. det foreslåede § 84 a, *stk. 5* i lovforslagets § 1, nr. 65.

Det bemærkes endvidere, at berettigede parter adgang til data skal ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og lov om databeskyttelse.

Til nr. 65

Lovforslaget indebærer, at der indsættes efter *stk. 1* og *2*: »og klager over netvirksomheder vedrørende forhold omhandlet i *stk. 3*« § 84 a, *stk. 4*, der bliver til *stk. 5* i lov om elforsyning.

Den foreslåede ændring indebærer, at forhold, hvor netvirksomheder skal sikre, at alle berettigede parter har ikkediskriminerende adgang til data, som netvirksomhederne forvalter, på tydelige og lige vilkår, kan indbringes for Forsyningstilsynet.

Formålet er altså at opretholde netvirksomhederne pligt til at sikre, at alle berettigede parter har ikkediskriminerende adgang til data, som netvirksomhederne forvalter, ved at klager herom kan indbringes for Forsyningstilsynet.

Til nr. 66

Det følger af § 85, *stk. 1*, i lov om elforsyning, at elproduktionsvirksomheder og virksomheder, der driver handel med elektricitet, skal udarbejde årsrapporter i henhold til årsregnskabsloven. Årsrapporterne skal være offentlig tilgængelige.

Det følger af § 85, *stk. 2*, at virksomhederne skal føre konsoliderede regnskaber for ikkeelektricitetsrelaterede aktiviteter, som de ville skulle gøre, såfremt de gældende aktiviteter blev

udført af særskilte selskaber. Ministeren kan i medfør af stk. 3, fastsætte nærmere regler om virksomhedernes regnskabsføring efter stk. 1 og 2. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Det foreslås, at § 85, stk. 1, nyaffattes, således at det vil fremgå, at elektricitetsvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status skal udarbejde årsrapporter og lade disse revidere efter årsregnskabslovens regler for aktieselskaber, jf. årsregnskabslovens § 7, stk. 1, nr. 2-4. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige.

Forslaget indeholder en forpligtelse for elektricitetsvirksomheder til at følge årsregnskabslovens regnskabsregler for aktieselskaber, også i de tilfælde, hvor virksomheden ikke er omfattet af disse, f.eks. fordi virksomheden ikke er omfattet af årsregnskabsloven. Dette er en skærpelse i forhold til den gældende bestemmelse i § 85, stk. 1, hvor der alene henvises til, at elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder skal udarbejde årsrapporter i henhold til årsregnskabsloven. I medfør af årsregnskabsloven vil enkelte mindre virksomheder i dag ikke være omfattet af kravet om udarbejdelse af årsrapporter, i det omfang de måtte være omfattet af undtagelserne herfor i medfør af årsregnskabsloven. Dette er ikke i overensstemmelse med elmarkedsdirektivet.

Konkret betyder dette, at elektricitetsvirksomhederne ved udarbejdelse af årsrapporter vil skulle følge reglerne for regnskabsklasserne B, C eller D. Årsregnskabsloven opdeler de omfattede virksomheder i fire regnskabsklasser, som benævnes med bogstaverne A, B, C og D. Det er kun regnskabsklasserne B, C og D, som kan anvendes af aktieselskaber, jf. § 7, stk. 1, nr. 2-4. Regnskabsklasse B omfatter små virksomheder, C mellemstore og store virksomheder og D statslige aktieselskaber og børsnoterede virksomheder. Loven stiller øgede krav til årsrapporter, jo højere regnskabsklasse virksomheden er placeret i. Fastsættelsen af placeringen af virksomheden i en af disse regnskabsklasser sker med udgangspunkt i de størrelsesgrænser (balancesum, nettoomsætning og gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i løbet af regnskabsåret), som loven indeholder, jf. § 7, stk. 1, nr. 2 og 3, jf. stk. 2. Regnskabsklasse D, der er den højeste regnskabsklasse, omfatter statslige aktieselskaber og børsnoterede virksomheder uanset størrelse, jf. § 7, stk. 1, nr. 4. Det bemærkes dog, at hvis der er tale om et andelsselskab, vil der skulle ske de fornødne tilpasninger efter årsregnskabsloven pga. den særlige juridiske form. Virksomheder omfattet af regnskabsklasserne B, C eller D skal revideres i henhold til reglerne i årsregnskabslovens § 135. Som udgangspunkt er der revisionspligt, dog kan virksomheder omfattet af regnskabsklasse B vælge at lade deres regnskab revidere efter en særlig lempelig standard, som er tilpasset små virksomheders særlige behov, og helt små virksomheder kan fravælge revision.

Kravet om offentlig tilgængelighed gælder tilsvarende også for virksomheder, som ikke er omfattet af årsregnskabslovens pligt til at indsende årsrapporter til Erhvervsstyrelsen.

I overensstemmelse med elmarkedsdirektivets § 56 omfatter offentlig tilgængelighed som minimum, at en virksomhed på sit hovedsæde skal opbevare en kopi, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

Bestemmelsen implementerer elmarkedsdirektivets artikel 56, som er en uændret videreførelse af § 31 i 2009-eldirektivet.

Elmarkedsdirektivets artikel 56 indebærer, at elektricitetsvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status skal udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapital-selskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af

traktatens artikel 44, stk. 2, litra g, om årsregnskaberne for visse selskabsformer. Det følger endvidere af artikel 31, at virksomheder, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal opbevare en kopi på deres hovedsæde, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

Det følger endvidere af eldirektivets art. 56, at elektricitetsvirksomheder i deres interne regnskabsføring skal føre separate regnskaber over hver af deres transmissions- og distributionsaktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte virksomheder, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre elektricitetsaktiviteter, der ikke vedrører transmission og distribution. Indtægter fra ejerskab af transmissions- eller distributionssystemet specificeres i regnskaberne. Der skal i relevant omfang føres konsoliderede regnskaber over andre ikke-elektricitetsrelaterede aktiviteter. Disse interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.

Under revisionen skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, overholdes.

Bestemmelsen i § 85, stk. 2, om at virksomhederne skal føre konsoliderede regnskaber for ikkeelektricitetsrelaterede aktiviteter, som de ville skulle gøre, såfremt de gældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber, er efter ministeriets vurdering alene relevant for virksomheder, der varetager eldistribution sammen med andre aktiviteter.

Dette vil sige inden for den undtagelse, der er muligt efter reglerne fastsat i bekendtgørelse nr. 358 af 20. maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven. Bekendtgørelsen fastsætter i § 2, stk. 2, at aktiviteterne skal holdes regnskabsmæssigt adskilt fra øvrige aktiviteter. § 47, stk. 5, i lov om elforsyning bestemmer endvidere, at virksomheder, der udøver andre aktiviteter end distribution, skal holde distributionsaktiviteterne regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter.

Der er i dag mulighed for fastsættelse af nærmere regler om virksomhedernes regnskabsføring i § 85, stk. 3, i lov om elforsyning, hvilket ikke er udnyttet. Hjemlen til at fastsætte regler vil endvidere med nyaffattelsen af § 85, stk. 1, blive udvidet, da bestemmelsen fremadrettet vil omfatte en bredere kreds af virksomhed end hidtil.

Kravet i elmarkedsdirektivet om konsoliderede regnskaber for andre aktiviteter, og krav til særskilte balancer og resultatopgørelser for hver aktivitet i den interne regnskabsføring vurderes umiddelbart sikret i de generelle regler i årsregnskabsloven, men der vil kunne fastsættes supplerende regler herom på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i § 85, stk. 3. Kravet i elmarkedsdirektivet om at revisionen skal påse, at krydssubsidiering og diskrimination forhindres, er ikke gennemført i lov om elforsyning. I det omfang årsregnskabslovens regler ikke er dækkende, vil der kunne fastsættes supplerende regler herom med hjemmel i § 85, stk. 3.

Med nyaffattelsen af § 85, stk. 1, bliver § 69 b, stk. 1, om netvirksomheders årsrapporter overflødig, da netvirksomheder er omfattet af begrebet elektricitetsvirksomheder. Her henvises til forslaget om ophævelse af § 69 b, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 55.

Der foreslås endvidere med lovforslagets § 2, stk. 5, fastsat en overgangsordning, hvorefter forslaget om ændring af reglerne om regnskabsføring og regnskabsmæssig adskillelse for

virksomheder, der ikke er netvirksomheder først finder anvendelse fra regnskabsåret 2021. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Til nr. 67

§ 87, stk. 1, nr. 10, i lov om elforsyning indebærer, at overtrædelse af § 19 a, stk. 8, § 69 b, stk. 1, § 84, stk. 7, eller § 84 a, straffes med bøde medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

§ 19 a, stk. 8, indebærer, at transmissionsvirksomheder, der den 3. september 2009 var eller senere har været vertikalt integreret, ikke i ved gennemførelse af tiltag, der skal sikre ejermæssig adskillelse, må overføre kommercielt følsomme oplysninger og personale til elproduktions- eller elhandelsvirksomheder. Det følger af § 69 b, stk. 1, at netvirksomheder uanset ejerforhold og juridisk status skal udarbejde årsrapporter og lade disse revidere efter årsregnskabslovens regler for aktieselskaber, jf. årsregnskabslovens § 7, stk. 1, nr. 2-4. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige. § 84, stk. 7, omhandler de kollektive elforsyningsvirksomheders oplysningspligt i forhold til brugerne af de sammenkoblede system. § 84 a omhandler fortrolighedskrav for kollektive elforsyningsvirksomheder.

Det foreslås, at henvisningen til § 69 b, stk. 1, i § 87, stk. 1, nr. 10, udgår, og der i stedet indsættes en henvisning til § 85.

Ændringen er en konsekvens af, at § 69 b, stk. 1, foreslås ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 55, hvortil der henvises. § 85 foreslås endvidere ændret, således at netvirksomhederne, der var omfattet af § 69, stk. 1, vil blive omfattet af § 85, jf. lovforslagets § 1, nr. 66.

Ændringen indebærer, at netvirksomheders manglende udarbejdelse af årsregnskaber som hidtil vil være sanktioneret efter § 87, stk. 1, nr. 10. For de øvrige elektricitetsvirksomheder, der er omfattet af § 85, vil ændringen indebære, at disse virksomheders overtrædelse af kravet i § 85 om udarbejdelse af årsregnskaber fremadrettet vil være sanktioneret efter § 87, stk. 1, nr. 10. For elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder, der hidtil har været omfattet af § 85, indebærer dette, at overtrædelse af bestemmelsen fremadrettet vil være direkte strafsanktioneret, og ikke på baggrund af forudgående meddelt påbud om efterlevelse af reglerne, jf. § 85 d.

Det bemærkes endvidere, at § 84 a foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 64, hvorefter der foreslås indsat en bestemmelse om, at netvirksomhederne skal sikre, at alle berettigede parter har ikkeforskelsbehandlende adgang til data, som netvirksomhederne forvalter. Den nye forpligtelse vil være omfattet af strafsanktioneringen efter § 87, stk. 1, nr. 10.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2021 med henblik på at sikre overholdelse af fristen for gennemførelse af elmarkedsdirektivet, jf. direktivets artikel 71, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 2*, at regler fastsat i medfør af lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler. Forslaget sker af ordensmæssige hensyn, fordi enkelte bestemmelser i den gældende lov om elforsyning, som indeholder en bemyndigelse til at udstede administrative forskrifter, bliver rykket med lovforslaget. Forslaget vil medføre, at de bekendtgørelser, der er udstedt med hjemmel i de pågældende bestemmelser, fortsat vil have gyldighed.

Det foreslås i *stk. 3*, at denne lovs § 1, nr. 32, får virkning for netvirksomhedernes netudvikling fra 2023 og frem. Dette indebærer, at de første netudviklingsplaner, som netvirksomhederne skal udarbejde vil dække en periode startende med kalenderåret 2023.

Det foreslås endvidere, at de hidtil gældende regler i § 22, stk. 1, nr. 8, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020, finder anvendelse til og med kalenderåret 2022. Det betyder, at netvirksomhederne til og med kalenderåret 2022 i forbindelse med planlægning af udbygning af nettet skal overveje, om foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring eller decentraliseret produktion kan erstatte behovet for at udvide kapaciteten.

Det foreslås i *stk. 4*, at forpligtelsen i § 45 a, stk. 1, i lov om elforsyning, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 45, om at netvirksomheder skal indkøbe elektricitet til nettab som neutral markedsformidler efter gennemsigtige, ikkediskriminerende og markedsbaserede metoder, får virkning for netvirksomheders dækning af nettab fra den 1. januar 2022.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at en netvirksomheds indkøb af elektricitet til dækning af nettab fra den 1. januar 2022 og frem skal ske i medfør af den nye bestemmelse i § 45 a, stk. 1. Idet der med lovforslaget er fremsat forslag om, at ministeren vil skulle fastsætte nærmere regler om metoder, og at Forsyningstilsynet vil skulle fastsætte supplerende regler om udformning af metoderne, jf. forslag til § 45 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 45, forventes det, at der vil være tilstrækkelige klare rammer på plads i løbet af 2021 til netvirksomhedernes anskaffelse af elektricitet til dækning af nettab i løbet af 2021 for perioden fra den 1. januar 2022 og frem, der vil opfylde kravene i forslag til § 45 a, stk. 1, i lov om elforsyning.

Det foreslås i *stk. 5*, at denne lovs § 1, nr. 66, først får virkning fra regnskabsåret 2021 for virksomheder, der ikke er netvirksomheder. For elproduktionsvirksomheder og elhandelsvirksomheder, finder de hidtil gældende regler i § 85, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020, anvendelse til og med regnskabsåret 2020. Dette indebærer, at de elektricitetsvirksomheder, der hidtil ikke har været omfattet af kravene i forslag til § 85, stk. 1, i lov om elforsyning, eller kun har været omfattet delvist af de krav, der fremgår af forslaget til § 85, stk. 1, i lov om elforsyning, først skal aflægge årsrapporter, lade dem revidere og gøre dem offentligt tilgængelig fra regnskabsåret 2021.

Hovedloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. lov om elforsyning. Ændringsloven gælder derfor heller ikke for Færøerne og Grønland.